ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
LJUBLJANA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

IVANČNA GORICA

2024 - 2033

Štev.: 04-22/2024

OSNUTEK

VSEBINA:

POVZETEK **10**
UVOD **12**
1 Splošni opis gozdnogospodarske enote **15**
1.1 Opis naravnih razmer 15
1.1.1 Lega 15
1.1.2 Relief 16
1.1.3 Podnebne značilnosti 16
1.1.4 Hidrološke razmere 17
1.1.5 Matična podlaga in tla 18
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost 18
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote 19
1.1.8 Živalski svet 21
1.2 Površina in lastništvo gozdov 23
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa 24
1.4 Družbeno gospodarske razmere 26
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom 26
1.5.1 Lovstvo 26
1.5.2 Kmetijstvo 27
1.5.3 Poselitev 27
1.5.4 Infrastruktura 28
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.) 28
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti 29
1.6 Požarno ogroženi gozdovi 29
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote 30
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe 31
2 Prikaz funkcij gozdov **32**
2.1 Ekološke funkcije 33
2.2 Socialne funkcije 44
2.3 Proizvodne funkcije 53
3 Opis stanja gozdov **55**
3.1 Gospodarske kategorije gozdov 55
3.2 Lesna zaloga 56
3.3 Prirastek 58
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev 59
3.5 Tipi sestojev 60
3.6 Ohranjenost gozdov 61
3.7 Kakovost drevja 61
3.8 Poškodovanost drevja 62
3.9 Objedenost gozdnega mladja 62
3.10 Odmrlo drevje 64
4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi **65**
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti 65
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju 66
4.2.1 Posek 66
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela 72
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic 73

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov 74
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023 74
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023 75

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov 76

5.1 Razvoj gozdnih fondov 76
5.1.1 Površina 76
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek 76
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti 77
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev 77
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov 79

6 Cilji, usmeritve in ukrepi 81

6.1 Splošni cilji 81
6.2 Usmeritve 83
6.2.1 Splošne usmeritve 83
6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov 87
6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali 125
6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom 126
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi 126
6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti 127
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic 127
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor 137
6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih 140
6.3 Ukrepi 141
6.3.1 Možni posek 141
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela 143
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali 144
6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov 145
6.3.5 Graditev gozdnih prometnic 146

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij 148

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote 150

9 Rastiščnogojitveni razredi 152

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov 152
9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih 153
9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje – 11012 153
9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje(luzuletosum) - 12212 163
9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112 171
9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje z gradnom - 15012 180
9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012 189
9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Gabrovje s hrasti - 18512 198
9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000 207

10 Literatura in viri 212

11 Načrt so izdelali 214

12 Priloge 216

12.1 Preglednice v prilogah 216
12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote 216

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda..218
12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....245
12.2 Seznam tarif po odsekih.....249
12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih.....252
12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje 253
13 Prostorski del načrta.....254
13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin 254
13.2 Večfunkcionalna območja 254
13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi 255
13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov 256
13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja.....256
13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti 256
13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali 256
13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave.....256
13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.....257
13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....257
13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru 258
13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami 258
13.9.1 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.....258
13.9.2 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami 259

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih 16
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija) 19
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin 19
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč 19
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah 23
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov) 23
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov) 23
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila) 24
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami 25
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč 27
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami 32
Preglednica 12/N-SPA : Natura POO (SAC) območje 37
Preglednica 13/KHT: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE 38
Preglednica 14/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine 39
Preglednica 15/KHT: Naravne vrednote – 1. stopnja poudarjenosti funkcije 46
Preglednica 16/KHT: Naravne vrednote – 2. stopnja poudarjenosti funkcije 46
Preglednica 17/KHT: Jame 48
Preglednica 18/KHT: Kulturna dediščina 1. stopnja poudarjenosti. 50
Preglednica 19/KHT: Kulturna dediščina 2. stopnja poudarjenosti 52
Preglednica 20/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha) 55
Preglednica 21/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih 55
Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih 56
Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah 57
Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge 58
Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih 58
Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah 59
Preglednica 27/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev 59
Preglednica 28/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst 59
Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev 60
Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov 60
Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov 61
Preglednica 32/K: Kakovost drevja 61
Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja 62
Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno 63
Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah 63
Preglednica 36: Primerjava skupne poškodovanosti in poškodovanosti bukve v PE po popisih 2010 - 2020 64
Preglednica 37: Primerjava poškodovanosti iglavcev in listavcev v PE po popisih 2010 - 2020 64
Preglednica 38/OD: Odmrlo drevje 64
Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju 66
Preglednica 40: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco 66
Preglednica 41: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP 67
Preglednica 42/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih 68
Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah 69
Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst 71
Preglednica 45/PDR: Posek po debelinskih razredih 71

Preglednica 46/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno 72
Preglednica 47: Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Ivančna Gorica v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po odsekih 74
Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu 74
Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 76
Preglednica 50/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024 77
Preglednica 51/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) 77
Preglednica 52/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah 77
Preglednica 53/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem 78
Preglednica 54/KHT: Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije 112
Preglednica 55: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za vrstvo objektov in območij kulturne dediščine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine. 118
Preglednica 56: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za vrstvo objektov in območij kulturne dediščine s 2 stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine. 122
Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah 142
Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah 143
Preglednica 59/D-FU: Predlagani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali 145
Preglednica 60/EP1: Prikaz prihodka od lesa 150
Preglednica 61/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti 150
Preglednica 62/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR 153
Preglednica 63/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 154
Preglednica 64/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 154
Preglednica 65/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 155
Preglednica 66/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst 155
Preglednica 67/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 156
Preglednica 68/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 157
Preglednica 69/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 157
Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem 158
Preglednica 71/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka 161
Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 161
Preglednica 73/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela 162
Preglednica 74/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 163
Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 164
Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 164
Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst 164
Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 165
Preglednica 79/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 166
Preglednica 80/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 166
Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem 167
Preglednica 82/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka 169
Preglednica 83/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 170
Preglednica 84/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela 170
Preglednica 85/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 172
Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 172
Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 173
Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst 173
Preglednica 89/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 173
Preglednica 90/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 174
Preglednica 91/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 175

Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem 175
Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka..... 178
Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 178
Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela 179
Preglednica 96/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 180
Preglednica 97/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 181
Preglednica 98/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 181
Preglednica 99/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst..... 182
Preglednica 100/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 182
Preglednica 101/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 183
Preglednica 102/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 184
Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem 184
Preglednica 104/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka..... 187
Preglednica 105/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 187
Preglednica 106/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela 188
Preglednica 107/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 190
Preglednica 108/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 190
Preglednica 109/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 191
Preglednica 110/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst..... 191
Preglednica 111/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 191
Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 192
Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 193
Preglednica 114/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem 193
Preglednica 115/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka..... 196
Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 196
Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela 197
Preglednica 118/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 198
Preglednica 119/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 199
Preglednica 120/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 199
Preglednica 121/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst..... 199
Preglednica 122/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 200
Preglednica 123/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 201
Preglednica 124/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 201
Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem 202
Preglednica 126/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka..... 205
Preglednica 127/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 206
Preglednica 128/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela 206
Preglednica 129/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del 207
Preglednica 130/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 208
Preglednica 131/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek 208
Preglednica 132/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst..... 208
Preglednica 133/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah 209
Preglednica 134/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024 209
Preglednica 135/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka..... 210
Preglednica 136/MPVP: Možni posek po vrstah poseka 211
Preglednica 137: Stanje in razvoj gozdnih površin..... 254
Preglednica 138: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje..... 254
Preglednica 139: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti..... 255
Preglednica 140: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi. 255

Preglednica 141: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti....256
Preglednica 142: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti....256
Preglednica 143: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda. 258

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....79
Grafikon 2: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE....152
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....158
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....167
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....176
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....185
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....194
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev....202

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 3: Karta rastišč

Karta 4: Karta kategorij gozdov

Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta 7: Karta funkcij gozdov

Karta 8: Karta ukrepov

Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)

Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.896,40	245,81	13,89	7.156,10
Delež (%)	96,4	3,4	0,2	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m^3/ha			m^3/ha/leto			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	7.048,30	74,4	204,4	278,8	2,07	5,59	7,67	24,0	24,7	24,5	89,2
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	107,80	58,7	63,5	122,2	2,31	2,22	4,52	9,5	8,2	8,8	23,9
Skupaj vsi gozdovi	7.156,10	74,2	202,3	276,5	2,07	5,54	7,62	23,8	24,6	24,4	88,6
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	6.815,97	75,5	204,8	280,3	2,10	5,61	7,71	24,0	24,7	24,5	89,2
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	80,43	55,6	64,9	120,5	2,06	2,24	4,30	9,3	9,0	9,1	25,5
Skupaj vsi gozdovi	6.896,40	75,3	203,2	278,5	2,10	5,57	7,67	23,9	24,6	24,4	88,8
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	218,44	41,3	188,2	229,5	1,25	5,06	6,31	22,1	26,1	25,4	92,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	27,37	67,7	59,6	127,2	3,03	2,14	5,17	10,2	5,6	8,0	19,8
Skupaj vsi gozdovi	245,81	44,3	173,9	218,1	1,45	4,73	6,18	20,1	25,3	24,3	85,6
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	13,89	64,6	254,6	319,2	2,05	7,24	9,29	15,6	14,4	14,6	50,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	13,89	64,6	254,6	319,2	2,05	7,24	9,29	15,6	14,4	14,6	50,3

GGE Ivančna Gorica leži v zahodnem delu osrednje Dolenjske. Obsega gozdove okoli središčnega kraja Ivančne Gorice in drugih manjših krajev: Višnje Gore, Stične, Šentvida in Muljave, z okoliškimi vasmi in zaselki. GGE zavzema dobre tri četrtine področja občine Ivančna Gorica.

Celotna površina enote je 12.985 ha. Gozd pokriva 7.156,10 ha.

V GGE Ivančna Gorica so z izjemo zaščitne, raziskovalne in lovnogospodarske funkcije poudarjene vse funkcije gozdov. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na 1. stopnji, je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je takšnih gozdov kar 97,4 %. Če gledamo 1. stopnjo poudarjenosti, med ekološkimi izstopa funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Med socialnimi funkcijami zajema največjo površino funkcija varovanja kulturne dediščine, večjo površino z 2. stopnjo poudarjenosti pa imata rekreacijska in funkcija varovanja naravnih vrednot.

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih je v GGE Ivančna Gorica 6 območij Natura 2000. To so: SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca, SI3000295 Stiški potok in SI3000345 Bukovica.

V enoti je tudi 9 ekološko pomembnih območij (EPO). To so: Krška jama (koda 30119), Šimenkova jama (koda 38800), Vir pri Stični (koda 39600), Temenica (koda 62300, Krka-reka (koda 65100), Bukovica (koda 91500), Kosca(koda 93600), Stiški potok (koda 96600) in Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (koda 80000).

Površina gozdov, ki spadajo v območja Natura 2000, meri 309 ha, površina gozdov, kjer so EPO, pa 505 ha. Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za povsem različne površine, pač pa EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Prevladujejo zasebni gozdovi, katerih je kar 96,4 %. Državnih gozdov je 245,81 ha, kar pomeni 3,4 % gozdov. V občinski lasti je le 13,89 ha gozda.

Skoraj vsi gozdovi, to je 98,5 %, sodijo v kategorijo večnamenskih gozdov. V kategoriji varovalnih gozdov je 107,8 ha, kar pomeni 1,5 % gozdov.

Izločenih je sedem rastiščnogojitvenih razredov (RGR). To so: Podgorsko bukovje - 11012 (2.344,39 ha), Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*) - 12212 (1.685,06 ha), Toploljubno bukovje - 14112 (825,05 ha), Bukovje z gradnom - 15012 (1.450,42 ha), Bukovje na rendzinah – 16012 (604,15 ha), Gabrovje s hrasti - 18512 (139,26 ha) in Varovalni gozdovi – 40000 (107,81 ha).

Lesna zaloga je 276,5 m^3/ha. V njej je 26,8 % iglavcev in 73,2 % listavcev. Največ je bukve in sicer 53,1 %. Sledijo ji smreka (21,1 %), graden (10,5 %), rdeči bor (5,1 %), plemeniti listavci (prevladuje gorski javor s 3,5 %), drugi trdi listavci (prevladuje beli gaber s 6 %). Deleži ostalih drevesnih vrst so manjši. Letni prirastek meri 7,62 m^3/ha.

Največ sestojev, 34,2 %, je v fazi debeljakov. Sledijo drogovnjaki, ki jih je 30,8 % in sestoji v obnovi z 28,0 % deležem. Z vidika trajnosti donosov lesa je premalo mladovja (7,0 %) in drogovnjakov (30,8 %). Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi.

Gozdove v enoti Ivančna Gorica je v letu 2014 prizadel žled in še prej je GGE močno prizadela gradacija smrekovega lubadarja. Posledice naravnih ujm se odražajo na stanju gozdov in posledično na načrtovanemu gospodarjenju.

Posek

Najvišji možni posek načrtujemo v višini 483.114 m^3 (6,8 m^3/ha/leto), kar pomeni 24,4 % lesne zaloge oziroma 88,6 % prirastka. 59,6 % poseka predstavlja pomladitveni posek, 39,2 % redčenja, in 1,2 % pa posek oslabelega drevja in sanitarni posek.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	3,29	0,39	0,00	3,68
Obžetev	ha	118,46	15,79	0,00	134,25
Nega mladja	ha	18,60	0,19	0,00	18,79
Nega gošče	ha	100,38	6,82	0,00	107,20
Nega letvenjaka	ha	81,88	6,82	0,00	88,70
Nega ml. drogovnjaka	ha	53,70	1,66	0,00	55,36
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.750,00	160,00	0,00	2.910,00
Ostala varstvena dela	dni	11,17	2,50	0,00	13,67

Za prihodnje desetletje načrtujemo gojitvena dela na 408 ha (vštete so ponovitve). Od tega naj bi bila večina (404 ha) namenjena negi. Na manj kot 4 ha se bo delalo za obnovo gozdov (sadnja). Najobsežnejša bo obžetev mladja (134 ha) in nega gošče (107 ha).

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Ivančna Gorica z veljavnostjo 2024 – 2033 predstavlja šesto obnovo gozdnogospodarskega načrta te GGE. Prvi GGN GGE Ivančna Gorica je bil prvič izdelan za obdobje 1964 – 1973.

Na osnovi analize izvajanja GGN GGE Ivančna Gorica za obdobje 2004 – 2008 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano leta 2009 sprejelo pobudo za spremembo načrta (odločba z dne 31. 3. 2009). Tega leta je bila nato izdelana Sprememba gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica 2004-2013, št.:04-22/04.

Pravna podlaga za izdelavo načrta sta Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/1993 in spremembe) in Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/2010 in spremembe). Načrt je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Pri izdelavi načrta smo upoštevali Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica (2024-2033). Pripravil jih je Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Naravovarstvene smernice so bile usklajene v sodelovanju med Zavodom RS za varstvo narave, Zavodom za gozdove Slovenije, Območno enoto Ljubljana in Krajevno enoto Škofljica, pod katero spada gozdnogospodarska enota Ivančna Gorica.

Iz naravovarstvenih smernic smo prevzeli zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja Natura 2000 in habitatne tipe. Pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, smo iz naravovarstvenih smernic upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij

Natura 2000

V GGE je šest območij Natura 2000. Za te je gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin za območja Nature 2000:

- SI3000170 Krška jama (POO);
- SI3000202 Vir pri Stični (POO);
- SI3000208 Šimenkova jama (POO);
- SI3000295 Kosca (POO);
- SI3000344 Stiški potok (POO);
- SI3000345 Bukovica (POO).

EPO

V gozdnogospodarski enoti je tudi devet **ekološko pomembnih območij**:

- 30119 Krška jama;
- 38800 Šimenkova jama;
- 39600 Vir pri Stični;
- 62300 Temenica;
- 65100 Krka – reka;
- 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri;
- 91500 Bukovica;
- 93600 Kosca;
- 96600 Stiški potok.

Gozdnogospodarski načrt obravnava vse gozdove ne glede na lastništvo. Obsega naslednje vsebinske sklope: splošni opis gozdnogospodarske enote, prikaz funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja z gozdovi, oris zakonitosti razvoja gozdov, cilje, usmeritve in ukrepe, usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij, ekonomsko presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Po rastiščnogojitvenih razredih so prikazani: stanje gozdov, oris zakonitosti razvoja gozdov, cilji, usmeritve in ukrepi. Dodan je prostorski del.

Pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi smo upoštevali še naslednje pravne predpise:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, Ur.l. RS, št. 111/2007;
- Zakon o gozdovih (ZG) (Ur. l. RS, št. 30/93in sprem.);
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010 in sprem.);
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, 2023
- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2021–2030) (Ur.l. RS, št. 116/2023);
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur.l. RS, št. 4/2009);
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (ZGS, 2008);
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021);
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in spremem.);
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009 in spremem.);
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in spremem.);
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94 in spremem.);
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04 in spremem.).

V gozdnogospodarskem načrtu uporabljamo naslednje okrajšave:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

CE – centralna enota

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GPN – gozd s posebnim namenom

GZ – Gradbeni zakon

ID – identifikacijska številka

k. o. – katastrska občina

KD – kulturna dediščina (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

KE – krajevna enota

KP – Krajinski park

LD – lovska družina

LUO – lovsko upravljavsko območje

LZ – lesna zaloga

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

n.v. – nadmorska višina

NV – naravna vrednota (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena

OE – območna enota

POO – posebno ohranitveno območje

PR – prirastek

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo

PSR – proizvodna sposobnost rastišča

PVO – Posebno varstveno območja

RGR – rastiščnogojitveni razred

RS – Republika Slovenija

SAC – Special Areas of Conservation, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih (posebno ohranitveno območje, POO))

SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.

SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov

SPA – Special Protected Area, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o pticah (posebno območje varstva, POV))

SVP – stalne vzorčne ploskve

Ur.l. RS – Uradni list Republike Slovenije

VG – varovalni gozdovi (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

VVO – vodovarstveno območje (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

ZOG – Zakon o gozdovih

ZON – Zakon o ohranjanju narave

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

ZRSVN – Zavod RS za varstvo narave

ZV-1 – Zakon o vodah

€ – euro

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

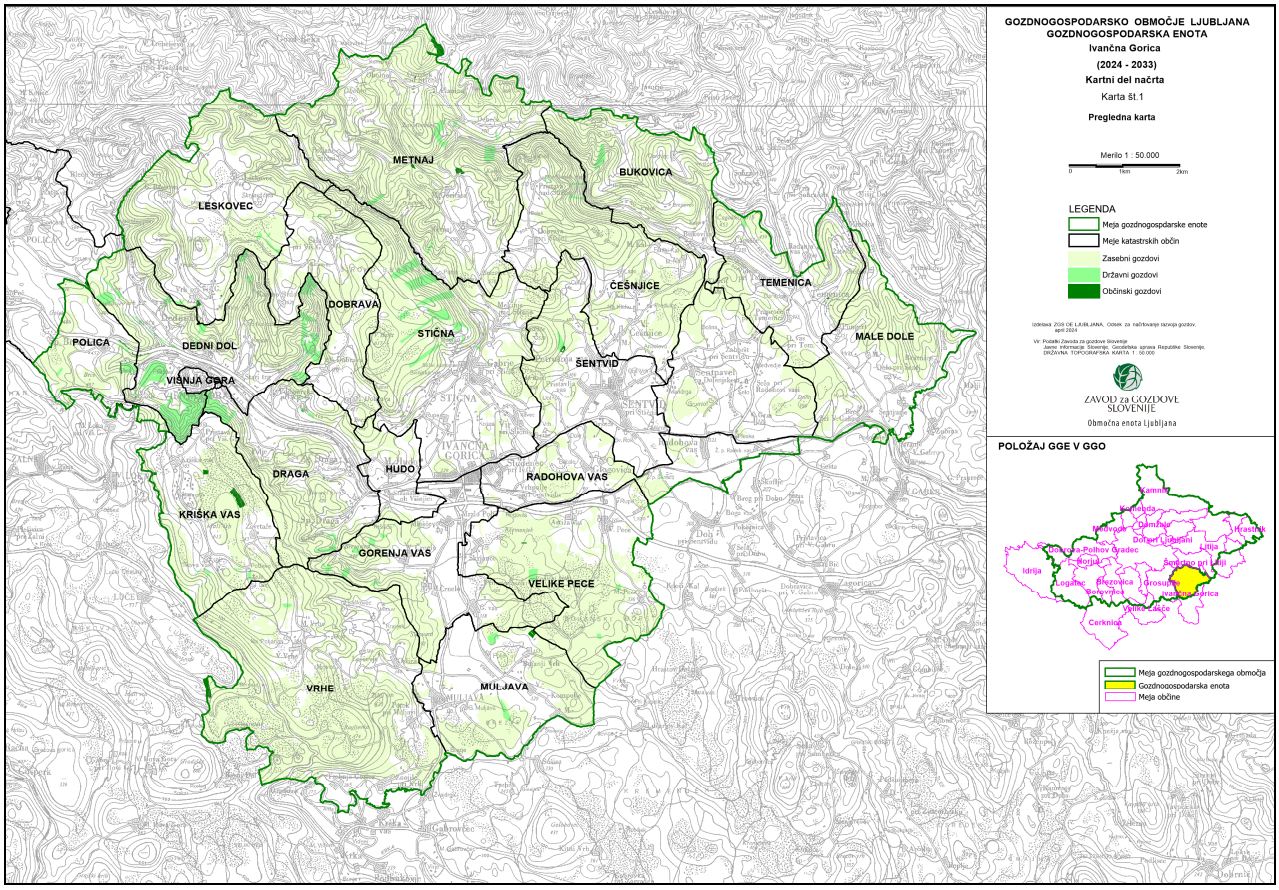

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

GGE Ivančna Gorica leži v zahodnem delu osrednje Dolenjske. Obsega gozdove okoli središčnega kraja Ivančne Gorice in drugih manjših krajev: Višnje Gore, Stične, Šentvida in Muljave, z okoliškimi vasmi in zaselki.

Na zahodu meji na GGE Grosuplje in na delček GGE Polje. Severna soseda je GGE Litija – Šmartno, severovzhodna GGE Primskovo. Jugovzhodna meja gozdnogospodarske enote je tudi meja ljubljanskega gozdnogospodarskega območja. Na jugu meji z GGO Kočevje, vzhodneje pa še z GGO Novo Mesto.

GGE zavzema dobre tri četrtine področja občine Ivančna Gorica. Meje občine se v zgornjem delu ujemajo z mejo GGE, južna meja GGE pa občino preseka pri Krški vasi.

Celotna površina enote je 12.985 ha. Gozd pokriva 7.156,10 ha.

GGE zajema 21 katastrskih občin. Med njimi je tudi k.o. Višnja Gora, ki je v celoti ne-gozdnata.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Oznaka	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
IVANČNA GORICA					**7.156,10**	
	M	1781	POLICA	279,38	156,92	
	I	1802	LESKOVEC	832,89	470,68	
	K	1803	METNAJ	1.247,68	892,26	
	B	1804	ČEŠNJICE	740,17	449,29	
	A	1805	BUKOVICA	1.053,94	527,43	
	R	1807	TEMENICA	461,41	206,32	
	J	1808	MALE DOLE	524,63	255,01	
	P	1809	ŠENTVID	534,79	158,92	
	O	1810	STICNA	1.046,51	564,15	
	D	1811	DOBRAVA	504,84	264,86	
	C	1812	DEDNI DOL	742,95	462,90	
	H	1814	KRIŠKA VAS	533,17	304,98	
	E	1815	DRAGA	603,07	317,29	
	G	1816	HUDO	167,40	47,52	
	N	1817	RADOHOVA VAS	434,88	118,26	
	S	1819	VELIKE PECE	740,09	483,05	
	F	1820	GORENJA VAS	572,02	286,85	
	T	1821	VRHE	1.352,27	937,11	
	L	1822	MULJAVA	569,22	252,30	
	U	1813	VIŠNJA GORA	23,03		
			Skupaj	**12.985,56**	**7.156,10**	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Pregledna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

V GGE Ivančna Gorica prevladuje kraški tip površja. V severnem in osrednjem pasu je dolomitni kraški tip površja, Osrednji ravninski del s središčem Ivančno Gorico se širi na sever proti Stični in na jug proti Muljavi. V severnem in zahodnem delu GGE valovito dolenjsko gričevje prehaja v hribovje. Osrednji del GGE predstavlja Dolenjsko podolje, kjer se stikajo različne tektonske in kamninske enote. Na severu so odrastki Posavskih gub, ki so zaradi nepropustnih kamnin prepredene z gosto vodno mrežo. Zahodni in severozahodni del tvorijo tri zelo obsežne kraške planote. Vzhodno nad dolino z Lučami se dviguje Kriška planota s Polževim, severno od Višnje gore leži Leskovška planota in vzhodno od nje Metnajska planota. V teh predelih se nadmorska višina večinoma giblje od 500 do 700 m. Po strmini izstopajo pobočja nad potoki Višnjico, Kosco in Bukovico ter nad Stiškim potokom.

V spodnji, južni polovici GGE, je apneniški kraški tip površja. Prevladuje valovit, vrtačast relief, z značilnima Prestrano in Bojanskim gozdom. Nadmorske višine v glavnem ne presegajo 450 m. V vzhodnem in jugovzhodnem delu enote prevladujejo nizki griči in položna slemena.

Najnižje nadmorske višine so ob južni meji enote pri Trebnji Gorici in ob skrajni jugovzhodni meji med Bregom ter Šentjurjem. Dosegajo 300 m n.v.. Med najvišjimi vrhovi so severno ležeče Obolno (776 m n.v.), Veliki vrh nad Poljanami (759 m n.v.) in Škrjanščica pri Leskovcu (722 m n.v.).

1.1.3 Podnebne značilnosti

Območje GGE je glede podnebja dokaj enotno Značilno je zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije. V sliki 1 so prikazani podatki meritev letne količine padavin, povprečne letne temperature, povprečne mesečne količine padavin in povprečne mesečne temperature v obdobju od leta 1971 do 2020, na reprezentativni meteorološki postaji tega podnebnega tipa Ljubljana – Bežigrad.

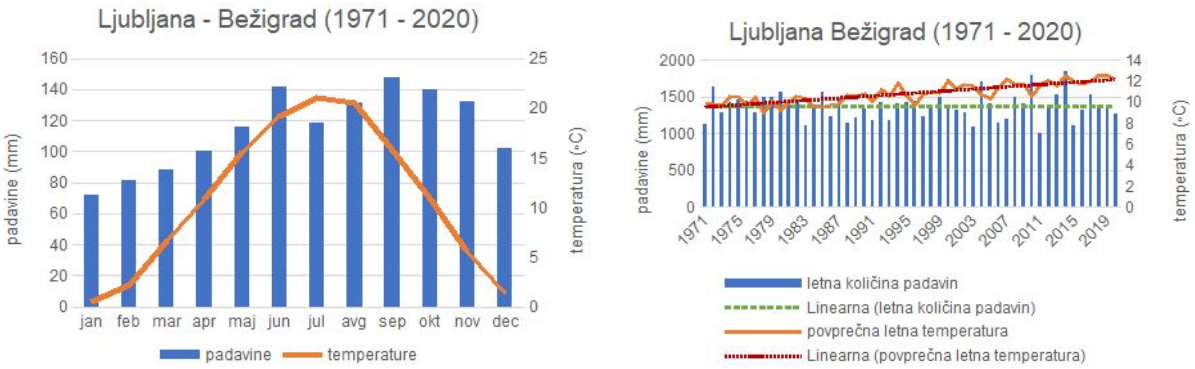

Slika 1: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Ljubljana – Bežigrad (Gradivo za pripravo poglavij v območnih načrtih 2021-2030…, ZGS).

Po podatkih meteorološke postaje Ljubljana – Bežigrad je bila povprečna srednja letna temperatura v zadnjih dveh desetletjih (2001 – 2020) 11,7°C.

V obdobju 1971 – 2020 je bil najhladnejši mesec januar s povprečno srednje mesečno temperaturo 0,6°C. Najtoplejši mesec je julij s povprečno srednje mesečno temperaturo 21,1°C.

Srednje letne količine padavin se gibljejo od 998 mm v letu 2011, do 1840 mm v letu 2014. Najnižje letne količine padavin so v obdobju od januarja do aprila in decembra, najvišje pa od junija do novembra, z dvema maksimuma - v juniju in septembru.

V ravninskih predelih so temperaturni ekstremi bolj poudarjeni kot v gričevnatem svetu. V slednjem se mezoklimatske razmere razlikujejo glede na stran neba, nadmorsko višino ter naklon. V gričevju so na strmih severnih pobočjih temperature nižje. Manjša so temperaturna nihanja, višji sta talna in zračna vlaga. Krajša je vegetacijska doba. Na toplih južnih pobočjih so ekstremi večji, prav tako dnevna in letna nihanja temperature, Sneg spomladi hitro skopni. Poleti je na skromnih tleh možna suša.

Pihajo večinoma zahodni vetrovi. Največ dni z viharnim vetrom je bilo v letih 2012 in 2020, vsako leto po štiri.

V zadnjih dveh desetletjih se podnebne razmere niso bistveno spremenile. V daljšem časovnem obdobju, od leta 1971 naprej do leta 2020 srednje letne temperature naraščajo. Na meteorološki postaji Ljubljana – Bežigrad je bila med leti 1971 in 1980 v Ljubljani povprečna letna temperatura med 9,0 in 10,5°C. V letih 2011 do 2020 pa se je zvišala v intervalu od 11,5 do 12,6°C. Zmanjšujejo se srednje letne količine padavin. V obdobju od 1971 do 1980 je v Ljubljani v povprečju letno padlo 1.420 mm padavin. V obdobju 2011 do 2020 pa 1.375 mm.

Spremenjene klimatske razmere vplivajo na rast in razvoj gozdov. Spreminjajo se pogoji za rast in razvoj rastlinskih in živalskih vrst, gliv ter njihovi habitati. To velja posebej za tiste, ki so vezani na vodo. Spremembam sta bolj izpostavljeni zlasti smreka in jelka. Ekstremni klimatski dogodki – ujme, so bolj pogosti.

1.1.4 Hidrološke razmere

Glavni vodotoki so Krka, Višnjica, Stiški potok, Bukovica in Temenica. Manjši vodotoki so Črnelski potok, ki se izliva v Višnjico, Bržičekin, Lahki potok, Šentviški potok ter številni manjši pritoki omenjenih vodotokov. Večina potokov teče po ozkih soteskah.

Na severu, v Posavskem hribovju, so povirja glavnih vodotokov Dolenjskega podolja: Višnjice, Temenice in Stiškega potoka. V kraški Suhi krajini je edini vodotok reka Krka.

Najdaljši potok, ki teče skozi GGE je Višnjica. Vanj se stekajo potoki s stranskih dolin, z Leskovške planote in s Kriške planote.

Stiški potok izvira severno od Leskovca. Teče mimo Stične in se pri Ivančni Gorici izliva v Višnjico. Ta se od vijuga mimo Muljave in od tod po tesni dolini do Krke. Od Muljave navzgor, ob potoku, se širi široka aluvialna ravnica, ki lahko ob močnejšem deževju tudi poplavi.

Temenica in njen desni pritok Bukovica tečeta po ozkih dolinah. Temenica pogosto poplavlja zaradi plitve struge, ki je vrezana v mlade aluvialne naplavine.

V šentviški ravnini je popolnoma prevladala kraška hidrografija - vsi potočki so poniknili.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

V severnem in severozahodnem delu GGE prevladujejo triadni beli do belo sivi dolomiti. Na področju okoli Gradišča in od Leskovca do Metnaja so večje gmote belega zrnatega dolomita. Ta ponekod vsebuje vložke svetlo sivega apnenca.

Večje površine v obrobju večjih dolin in vodotokov (ob Višnjici in Temenici) pokrivajo tudi pliocenske in pleistocenske rdeče in rjave gline, ki skupaj s karbonskimi in permskimi kamninami tvorijo skupino kislih kamnin.

Silikatne kamnine iz karbona in perma, kot so glinasti skrilavci in peščenjaki ter kremenovi konglomerati, so le v severnem delu enote.

Dolomit prevladuje na osrednjem pasu podolja. V obsežnem najnižjem gričevju je bila na dolomit nanesena debela plast pliocenske rjavordeče gline.

Jurske kamnine, pretežno apnenci, so večinoma na južnem in jugovzhodnem koncu enote. Na jugu, v Suhi krajini, geološko podlago večji del sestavljajo apnenci, med katerimi se ponekod pojavljajo dolomiti.

V južnem delu podolja, kjer prevladujejo čisti jurski apnenci, je močno zakrasevanje.

b) Tla

Prevladujejo rjava pokarbonatna tla. V ravninah in na položnih pobočjih so se na apnencih razvila globoka in bogata tla. Na deluvialnem delu vrtač so tla žepasta, sveža, bogata s hranilnimi snovmi. Na dnu vrtač so globoka rjava pokarbonatna tla. Proti vznožju vrtač, kjer so tla vse bolj plitva in žepasta, se prepletajo rjava pokarbonatna tla in rendzine. Na vznožju vrtač, kjer je teren bolj strm, so se razvile rendzine.

Na geološki podlagi, kjer prevladuje apnenec, so na izravnanih in blagih pobočjih globoka izprana tla.

Na dolomitni matični podlagi so tla plitvejša in bolj skeletna. Talni tip predstavljajo rendzine in rjava pokarbonatna tla.

Na peščenjakih, glinastih skrilavcih in kremenovih konglomeratih so nastala srednje globoka do zelo globoka visoko produktivna kisla rjava tla.

Distrična rjava tla so se razvila na geološki podlagi, ki jo sestavljajo laporovec, glinavec in peščenjak. Relief predstavljajo položna do strma pobočja.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE Ivančna Gorica meri 12.985,56 ha. Gozdni prostor se razprostira na površin 7.238,70 ha. Zajema gozd in negozdna zemljišča, ki so funkcionalno povezana z gozdom in skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. Negozdne površine so nenaseljene senožeti, lazi in površine naravnih ekosistemov (močvirja, naravna travinja in skalovja). Teh površin je v GGE 82,6 ha (% površine GGE). Zaraščajočih površin v gozdnem prostoru je 21,62 ha, v negozdnem prostoru 0,20 ha. Gozdnatost v GGE Ivančna Gorica je 55,1 %. Gozdovi zavzemajo površino 7.156,10 ha.

V GGE sta prisotna dva tipa krajin: gozdnata krajina ter kmetijska in primestna krajina. Gozdnata krajina predstavlja 74 % celotne površine GGE (9.615,12 ha). Kmetijska in primestna krajina se razprostira na osrednjem ravninskem območju z Ivančno Gorico in meri 3.370,44 ha.

Zaraščajočih površin v gozdnem prostoru je 21,62 ha, izven njega pa 0,2 ha.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdnata krajina	6.596,24	9.615,12	68,6	92,2
Kmetijska in primestna krajina	559,86	3.370,44	16,6	7,8
Skupaj	**7.156,10**	**12.985,56**	**55,1**	**100**

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	12.985,56	100,00
Gozd	7.156,10	55,24
Druga gozdna zemljišča		
- daljnovodi	17,55	0,14
- obore	1,52	0,01
Gozdni prostor	7.238,70	55,87
- močvirja	2,05	0,02
- skalovja in površine pod gozdno mejo	1,65	0,01
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	10,63	0,08
- zaraščajoče površine	21,62	0,17
- infrastrukturni objekti	24,07	0,19
- drugo (vodotoki..)	3,50	0,03
Negozdni prostor	5.746,66	44,36
- zaraščajoče površine	0,20	< 0,01

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
22	***dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom***	**19,97**	**0,3**
531	*Dobovje in dobovo belogabrovje*	19,97	0,3
23	***gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah***	**189,07**	**2,6**
541	*Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje*	189,07	2,6
24	***gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah***	**124,74**	**1,7**
711	*Kisloljubno gradnovo belogabrovje*	124,74	1,7
25	***podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah***	**3.385,80**	**47,3**
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	1.969,95	27,6
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	1.415,85	19,8
26	***podgorska bukovja na silikatnih kamninah***	**1.535,34**	**21,5**
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	33,96	0,5
751	*Kisloljubno bukovje z rebrenjačo*	1.501,38	21,0
27	***gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani***	**705,99**	**9,9**
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	654,73	9,1
631	*Preddinarsko gorsko bukovje*	51,26	0,7
30	***javorovja, velikojesenovja in lipovja***	**1,97**	**0,0**
761	*Javorovje s praprotmi*	1,97	0,0
31	***toploljubna bukovja***	**1.043,81**	**14,6**
591	*Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje*	1.043,81	14,6
32	***gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev***	**34,35**	**0,5**
562	*Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje*	34,35	0,5
33	***kisloljubna rdečeborovja***	**19,60**	**0,3**
741	*Kisloljubno rdečeborovje*	19,60	0,3
34	***bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja***	**64,81**	**0,9**

621	*Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje*	64,81	0,9
36	***jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah***	**30,65**	**0,4**
771	*Jelovje s praprotmi*	29,57	0,4
772	*Jelovje s trikrpim bičnikom*	1,08	0,0
	Skupaj	**7.156,10**	**100,0**

GGE Ivančna Gorica se uvršča v preddinarski fitoklimatski tip. Prevladujejo Gozdno rastiščni tipi (GRT), kjer se kot pomembna drevesna vrsta pojavlja bukev.

Preddinarsko –dinarsko podgorsko bukovje (551) (*Hacquetio-Fagetum*; 1.969,95 ha) (27,6 %)

Gozdno rastiščni tip (GRT) porašča velike površine v podgorskem pasu (400 – 800 m n.v.). Geološka podlaga sta dolomit in dolomitiziran apnenec. Tla so rendzine in rjava pokarbonatna tla, plitva do srednje globoka ter zelo rodovitna.

V drevesnem sloju je konkurenčno najmočnejša bukev. Primešani so ji graden, beli gaber, včasih cer ali gorski javor, na izpostavljenih legah rdeči bor, v vrtačastem svetu z večjo zračno vlago pa tudi jelka. Združba ima bogat grmovni sloj in pestro bazofilno zeliščno sestavo.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), glog (*Crataegus monogyna*), tintovje (*Ligustrum vulgare*), dobrovita (*Viburnum lantana*), tevje (*Hacquetia epipactis*), navadna smrdljivka (*Aposeris foetida*), trobentica (*Primula vulgaris*), kopitnik (Asarum europaeum), črni teloh (Helleborus niger), sinjezeleni šaš (Carex glauca), lobodika (*Ruscus hypoglossum*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 8,2 m^3/ha/leto.

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (751) (*Blechno-Fagetum*; 1.501,38 ha) 21,0 %

GRT je vezan na izrazito kisle silikatne kamnine v podgorskem in spodnje gorskem vegetacijskem pasu. Porašča zaobljene hribe z ostro vrezanimi jarki in z globokimi dolinami. Geološko podlago tvorijo glinasti skrilavci in peščenjaki, kremenov konglomerat in peščenjak. Mestoma so tudi zelo kisle gline.Tla so kisla distrična rjava tla s prhnino, srednje do zelo globoka, sveža do vlažna. Tla so visoko produktivna, vendar tudi zelo občutljiva za spremembe v ekološkem kompleksu. V primarnih sestojih prevladuje bukev nad posamično primešanima gradnom in smreko. Grmovni sloj je skromen. Zeliščni sloj sestavljajo acidofilne vrste, ki dosegajo visoko pokrovnost, vendar so maloštevilne.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), graden (*Quercus petraea*), smreka (*Picea excelsa*), jerebika (*Sorbus aucuparia*), navadna krhlika (*Rhamnus frangula*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 7,0 m^3/ha/leto.

Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (591) (*Carici albae–Fagetum*; 1.043,81 ha) 14,6 % GRT se pojavlja v podgorskem in gorskem pasu na toplih legah, na strmih do zelo strmih dolomitnih in apnenčastih pobočjih, redkeje tudi na grebenih s hladnejšo lego. Tla so rendzina, rjava rendzina in prehod v evtrična rjava tla. So plitva do srednje globoka, občutljiva za delovanje erozije. Sestoji tega GRT imajo mestoma varovalno vlogo. V drevesnem sloju se bukvi pridružujejo termofilne vrste kot so gabrovec ali črni gaber, mali jesen ter graden, v stadialnih oblikah tudi rdeči bor. Grmovni in zeliščni sloj sta bogata. Sestavljajo ju mezofilne ter bazofilne termofilne vrste.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), črni gaber ali gabrovec (*Ostrya carpinifolia*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), graden (*Quercus petraea*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosa*), čistilna krhlika (*Rhamnus cathartica*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), medenika (*Melittis melissophyllum*), trobentica (*Primula acaulis*), ciklama (*Cyclamen purpurascens*), trpežni gošec (*Mercurialis perennis*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 6,4 m^3/ha/leto.

Gradnovo bukovje na izpranih tleh (554) (*Querco-Fagetum*; 1.415,85 ha) 19,8 %

GRT se pojavlja v gričevnatem in podgorsken pasu ter na prehodu iz nižinskega v podgorski svet (350 do 600 m n.v.). Razprostira se na planotastem, rahlo valovitem in vrtačastem terenu. Matično podlago tvori apnenec s plitvimi nanosi pleistocenske ilovice, apnenec in laporovec. Na tej geološki

podlagi so se razvila srednje globoka do globoka evtrična rjava tla. V primarnih sestojih prevladuje bukev. Posamično do skupinsko so ji primešani graden, gorski javor, češnja, maklen, brek, beli gaber. Po močnejših presvetlitvah naraste delež belega gabra, gradna, cera in kostanja. Del gozdne površine je spremenjen v stadialne oblike, kjer pridejo do izraza drevesne vrste iz sekundarne sukcesije (beli gaber, graden, rdeči bor). Mestoma je gospodarsko vnešena smreka.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), brek (*Sorbus torminalis*), graden (*Quercus petraea*), češnja (*Prunus avium*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), dolgolistna naglavka (*Cephalantera ensifolia*), velecvetni šetraj (*Calamintha grandiflora*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 8,8 m^3/ha/leto.

Osojno bukovje s kresničevjem (581) (*Arunco-Fagetum*; 654,73 ha) 9,1 %

Pojavlja se predvsem v severnem in severozahodnem delu GGE, v podgorskem in gorskem pasu, na izrazito hladnih strmih osojnih legah (od 400 do 700 m n.v.). Plitva tla so prhninasta rendzina. Razkroj organskih snovi poteka razmeroma počasi. V drevesnem sloju prevladuje bukev, ki je pogosto panjasta. Prisoten je gorski javor, v svetlejših sestojih tudi črni gaber. Mestoma se jim pridruži gospodarsko vnešena smreka.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), črni gaber ali gabrovec (*Ostrya carpinifolia*), brestolistna medvejka (*Spiraea ulmifolia*), planinski šipek (*Rosa pendulina*), širokolistna trdoleska (*Evonymus latifolia*), kresničevje (*Aruncus sylvestris*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 7,1 m^3/ha/leto.

Karta rastišč v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

1.1.8 Živalski svet

Življenjsko okolje prostoživečih vrst živali v GGE Ivančna Gorica določa preplet gozdnate in kulturne (kmetijske) krajine. Značilnost enoti dajejo strnjena naselja, obdana s kmetijskimi zemljišči, na drugi strani pa strnjena gozdnata območja. Ovira za prostoživeče vrste živali z velikim arealom gibanja (jelenjad, divji prašič, velike zveri…) predstavlja ograjena avtocesta Ljubljana - Novo mesto, ki je (še vedno) brez ustreznih omilitvenih objektov za prehajanje prostoživečih živali - nadhodov in podhodov.

Velika divjad - parkljarji:

Srnjad (*Capreolus capreolus*) je najbolj pogosta vrsta in je razpršeno prisotna v celi GGE. Ugodne pogoje ima tako na odprtih površinah med naselji, kot na zaraščajočih površinah z dolgim gozdnim robom. Njen trend razvoja je stabilen. Stanje njenega življenjskega okolja je ugodno.
Jelenjad (*Cervus elaphus*) je v zmerni gostoti prisotna le v posameznih delih GGE in je razpršena v skupinah-tropih. Predstavlja robni del življenjskega območja tako zasavske, kot kočevske populacije jelenjadi, s še ne docela zgrajeno socialno strukturo. Mestoma je opaziti trend rasti številčnosti.
Gams (*Rupicapra rupicapra*) se v enoti v predelu Trebeljevo, na meji med loviščema Ivančna Gorica in Višnja Gora, pojavlja zgolj občasno in posamič.
Divji prašič (*Sus scrofa*) je vrsta, ki ima v GGE zmerno gostoto. Njegova številčnost izrazito niha, narašča zgolj vzporedno z gostejšimi leti gozdnega obroda, je pa ta rast počasnejša kot pri jelenjadi ter mnogo počasnejša, kot v drugih delih Slovenije. Škode niso velike, čeprav se divji prašiči kot izrazito prehransko oportunistična vrsta radi zadržujejo v bližini kmetijskih in tudi naseljenih delov GGE. Divji prašič je vrsta, ki je sposobna hitro reagirati na spremembe v okolju. Večje količine razpoložljive hrane lahko povzročijo hitro številčno povečanje populacije.

Zveri:

Velike zveri: Po strategiji upravljanja s populacijo rjavega medveda v Sloveniji GGE Ivančna Gorica v svojem južnem delu od avtoceste Ljubljana – Obrežje sodi v osrednji del življenjskega območja rjavega medveda v Sloveniji, severni del GGE pa v prehodno življenjsko območje rjavega medveda. **Rjavi medved** *(Ursus arctos)* je v južnem delu v manjši gostoti stalno prisoten in tu tudi

prezimuje. V zadnjih letih je njegova številčnost v porastu. V severnem delu enote je njegova navzočnost občasna do stalna, številčnost pa nižja kot v južnem delu, prisotne pa so tudi posamezne medvedke z mladiči. V južnem delu GGE se zelo redko pojavlja tudi **volk** *(Canis lupus)*.
Male zveri: Najpogostejša je **lisica** (*Vulpes vulpes*), ki je prisotna v celi GGE. Njena nihanja populacije nastopijo kot posledica obilice hrane ter posledično ugodnih pogojev za razmnoževanje na eni strani ter pojava bolezni (garje kot upor okolja) na drugi strani. V GGE sta najpogostejši kuni **zlatica** (*Martes martes*) in **belica** (*Martes foina*). Njun trend razvoja je stabilen, gostota pa je zmerna, v GGE sta zmerno in razpršeno prisotni. Iz družine kun so tu prisotni poleg belice in zlatice še **jazbec** (*Meles meles*), **dihur** (*Mustela putorius*), **hermelin** (*Mustela erminea*), **mala podlasica** (*Mustela putorius*) in **vidra** (*Lutra lutra*), zadnje štiri vrste so zavarovane. Kune občasno povzročijo škodo na manjših domačih živalih, jazbec pa na poljščinah – ob njegovi razpršeni pojavnosti v GGE lahko te nastanejo kjerkoli. Pojavnost vidre priča o čistih vodotokih v tej GGE. Od leta 2017 dalje je tudi na območju te GGE moč zaznati novega plenilca – **zlatega šakala** (*Canis aureus*), katerega številčnost iz leta v leto močneje narašča.

Ptice:

Od lovnih vrst ptic v GGE najdemo **šojo** (*Garrulus glandarius*), **srako** (*Pica pica*), **sivo vrano** (*Corvus cornix*), **mlakarico** (*Anas platyrhynchos*) in **fazana** (*Phasianus colchicus*). **Poljske jerebice** (*Perdix perdix*) ni več zaznati. Sraka je zmerno prisotna v skupinah v kulturni krajini GGE, šoja je pogosta, stabilna vrsta, razpršena po GGE, medtem ko se siva vrana najpogosteje pojavlja v manjših in večjih jatah, njena populacija ima zmeren trend rasti. Mlakarica je najbolj pogosta in številčna raca na območju GGE, najpogosteje se pojavlja ob potoku Višnjici in njenih pritokih. Fazan pa bo, podobno kot je že poljska jerebica, brez vlaganj iz umetne vzreje, ki ga občasno izvajajo lovske družine, počasi izginil iz naravnega okolja.
Od gozdnih kur lahko srečamo samo še zelo redkega **gozdnega jereba** (*Tetrastes bonasia*). Ogrožajo ga predvsem sečnja starega gozda, nemir, ki ga vnaša človek (turizem, nabiralništvo), deloma pa tudi plenilci.
Med ujedami je najpogostejša **kanja** (*Buteo buteo*). Pogosta sta tudi **kragulj** (*Accipiter gentilis*) in **skobec** (*Accipiter nisus*). Med sokoli se tu pojavlja **navadna postovka** (*Falco tinnunculus*).
Najpogostejša sova je **lesna sova** (*Strix aluco*), pojavljata se tudi **čuk** (*Athene noctua*) in **kozača** (*Strix uralensis*).
Med golobi najdemo **grivarja** (*Columba palumbus*), **turško grlico** *(Streptopelia decaocto)* in **divjo grlico** *(Streptopelia turtur)*.

Izmed ptic, ki se poleg že naštetih še pojavljajo v enoti bodisi kot gnezdilke, delne selivke ali selivke, velja omeniti še sledeče vrste (vir: ornitološki atlas Slovenije): **krokar** (*Corvus corax*), **kavka** (*Coleus monedula*), **siva žolna** (*Picus canus*), **zelena žolna** (*Pikus viridis*), **mali detel** (*Dendrocopus minor*), **veliki detel** (*Dendrocopus major*), **siva čaplja** (*Ardea cinerea*), **velika bela čaplja** (*Ardea alba*), **bela štorklja** (*Ciconia ciconia*), **žerjav** (*Grus grus*), **kreheljc** (*Anas crecca*) in **regeljc** (*Anas querquedula*).

Glodalci:

Od glodalcev je v GGE prisoten **navadni polh** (*Glis glis*). Njegov trend številčnosti je nihajoč, odvisen od let gozdnega obroda, v prostoru pa se pojavlja razpršeno. Pogosta vrsta v gozdnatem delu enote je **navadna veverica** (*Scirius vulgaris*). Kot redka vrsta se na območju GGE, posamič pojavi tudi **poljski zajec** *(Lepus europaeus)*. Kljub vsesplošni ogroženosti poljskega zajca je njegova gostota zmerna in se je številčna degresija ustavila, občasno njegova številčnost celo rahlo raste. V manjših vodotokih v enoti (Višnjica, Stiški potok) se pojavlja v zadnjih letih tudi **evropski bober** (*Castor fiber*), ki občasno povzroča tudi manjšo škodo na obvodnem drevesnem rastju in poljščinah (koruzi).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Skupna površina gozdov v GGE Ivančna Gorica je 7.156,10 ha in je v celoti na področju občine Ivančna Gorica.

Površino gozdov in gozdni rob smo ugotovili na osnovi stanja na orto-foto kartah (DOF) in terenskega preverjanja. Orto-foto karte (DOF) smo dobili s projekcijo posnetkov, ki so bili dobljeni z metodami daljinskega zaznavanja, na temeljne topografske karte.

Površina gozdov se je glede na prejšnje ureditveno obdobje zmanjšala za 91,64 ha. Zmanjšanje je posledica natančnejšega zajemanja površin gozda, gozdnega roba in krčitev.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.896,40	245,81	13,89	7.156,10
Delež (%)	96,4	3,4	0,2	100,0

Prevladujejo zasebni gozdovi z 96,4 %. Državnih gozdov je 3,4 % in gozdov lokalnih skupnosti 0,2 %.

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	77,9	78,0	20,6	20,6
1 do 5 ha	18,6	96,6	47,0	67,7
5 do 10 ha	2,9	99,5	21,7	89,4
10 do 30 ha	0,5	100,0	8,1	97,5
30 do 100 ha	0,1	100,0	2,6	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Lastnikov zasebne gozdne posesti je skupaj s solastniki 7.951. Njihovo število se je glede na stanje pred 10 leti (2014) zmanjšalo za 10%. Povprečna zasebna gozdna posest meri 0,90 ha, kar kaže na veliko razdrobljenost gozdov v GGE. Slabe tri četrtine gozdnih posestnikov ima v lasti do 1 ha gozda. Povprečna gozdna posest v tem velikostnem razredu je 0,23 ha. Gozdno posest v velikostnem razredu od 1 do 5 ha gozdne površine ima v lasti 19,2 % lastnikov gozdov. Povprečna velikost te gozdne posesti je 2,19 ha. V velikostnem razredu od 5 do 10 ha je 227 gozdnih posestnikov, velikost gozdne posesti 10 do 30 ha pa ima v lasti 40 posestnikov. Večjo gozdno posest (od 30 ha do 100 ha) imajo 4 gozdni posestniki. Gozdno posest nad 100 ha ima cistercijanska opatija Stična (iz preglednice 6/LS podatek ni razviden, saj en posestnik pomeni manj kot 0,01 %).

V primerjavi s posestno strukturo zasebne gozdne posesti izpred desetih let se je struktura malenkostno premaknila v smeri manjše razdrobljenosti.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	78,6	77,9	6.198	6.198
1 do 5 ha	19,2	18,6	1.482	7.680
5 do 10 ha	2,0	2,9	227	7.907
10 do 30 ha	0,2	0,5	40	7.947
30 do 100 ha	0,0	0,1	4	7.951
nad 100 ha	0,0	0,0	0	7.951

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	5.144,31	76,0	3,3	33,3	40,1	16,8	6,5	0,0
Z žičnico	104,94	1,6	15,0	23,9	61,1	0,0	0,0	0,0
Kombinirano i	1.461,31	21,6	2,6	18,3	50,5	18,1	10,5	0,0
Kombinirano ii	53,68	0,8	0,0	0,0	0,0	43,0	57,0	0,0
Skupaj	**6.764,24**	**100,0**	**3,3**	**29,6**	**42,4**	**17,0**	**7,7**	**0,0**

**kombinirano I. – kombinirano traktorsko in ročno spravilo*

**kombinirano II. – kombinirano spravilo z žičnico in ročno spravilo*

Podatki navedeni v preglednici 9/SPR, so prikazani in izračunani za gozdove, kjer je načrtovan možni posek.

Razmere za pridobivanje lesa, sečnjo in spravilo so v GGE v največji meri odvisne od rastiščnih razmer, omejitev zaradi ekoloških in socialnih funkcij ter velikosti in razdrobljenosti posesti. V okolici večjih naselij je dostop do gozda lahko omejen zaradi širjenja naselij na območju gozdnega roba.

Odprtost gozdov v GGE za spravilo ocenjujemo kot dobro. Z 94,5 % površine gozdov v GGE je namreč možno na racionalen način spravljati lesne sortimente s traktorjem, z žičnico in v kombinaciji traktorskega spravila z žičnico ali z ročnim predspravilom. S preostalih 5,5 % gozdov je racionalen način spravila lesa onemogočen in so za spravilo lesa zaprti. Takih površin je v GGE Ivančna Gorica 391,86 ha. V večini se nanašajo le na dele odsekov. Gre za gozdove na strmejših pobočjih nad dolinami, predvsem v k.o. Stična, k.o. Bukovica in k.o. Češnjice, k.o. Vrhe in k.o. Dedni dol.

V GGE prevladuje klasična oblika sečnje z motorno žago, traktorsko spravilo lesa in kombinacija traktorskega spravila z ročnim predspravilom.

Na 71,9 % površine gozdov (76,1 % površine odprtih gozdov) se izvaja **spravilo s traktorjem**. Povprečna spravilna razdalja traktorskega spravila znaša približno 440 m in je skoraj enaka povprečni spravilni razdalji za GGO Ljubljana (430 m).

Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim predspravilom je predvideno **na 21,6 % odprtih gozdov**, na strmih predelih dela naslednjih odsekov: 22A01B, 22A03A, 22A03B, 22A04, 22A05, 22A06, 22A07, 22A08, 22A09, 22A10, 22B04, 22B06, 22C04, 22C05, 22C06, 22C09, 22C10, 22C11A, 22C11B, 22C14, 22D01, 22D02, 22D06B, 22E01, 22I01, 22I02, 22I03, 22I06, 22K02A, 22K02B, 22K03, 22K05A, 22K05B, 22K06, 22K07, 22K08, 22K09, 22K10, 22K11, 22K13, 22K14, 22K15, 22K16, 22K17A, 22K17B, 22O08, 22O09, 22O10, 22O11.

Žičnično spravilo je predvideno v odsekih 22B03, 22B05, 22K01B, 22O07, 22T16B in 22T17B, **žičnično spravilo kombinirano z ročnim spravilom** pa v oddelkih 22C07 in 22C08.

V GGE **prevladuje** klasična oblika **sečnje z motorno žago**.

Strojna sečnja je mogoča ob naslednjih pogojih:

- sestoji s prevladujočim deležem iglavcev;
- ekonomsko je upravičena ob dovolj veliki koncentraciji sortimentov iglavcev;
- blažji nakloni terena, gladek do valovit relief;
- nepoudarjene (na 1. in 2. stopnji) socialne in delno tudi ekološke funkcije;
- potrebe po redčenju v drogovnjakih;
- sanacija ujm in gradacij podlubnikov;
- gojitveno utemeljene večjepovršinske sečnje.

Teren s slabo nosilnostjo tal ni primeren za strojno sečnjo (močvirno, globoka vlažna tla). Njeno uporabo omejujejo tudi nezadostne širine vlak in drobna posestna struktura, ki ne spodbuja vlaganja v mehanizacijo.

Strojna sečnja je možna na celotni površini k.o. Male Dole, k.o. Hudo, k.o. Radohova vas, k.o. Velike Pece, k.o. Gorenja vas in k.o. Muljava. Na celotni površini gozda k.o. ni možna v k.o. Polica, k.o. Leskovec, k.o. Dobrava in k.o. Dedni Dol. V drugih k.o. je možna le na delih k.o.; na od 50 % površine v k.o. Šentvid, pa do 98 % v k.o. Temenica.

Strojna sečnja ni primerna in ni izvedljiva v odsekih: 22A01B, 22A03A, 22A03B, 22A04, 22C01, 22C02, 22C03, 22C04, 22C05, 22C06, 22C07, 22C08, 22C09, 22C10, 22C11A, 22C11B, 22C12, 22C13A, 22C13B, 22C14, 22D01, 22D02, 22D03, 22D04, 22D05, 22D06A, 22D06B, 22D07, 22D08, 22I01, 22I02, 22I03, 22I04, 22I05, 22I06, 22I07, 22I08, 22I09, 22I10, 22I11, 22I12, 22K01B, 22K17B, 22M01, 22M02, 22M03, 22M04, 22M05, 22O13, 22O15, 22P03, 22T16B, 22T17B.

Na delu površine je strojna sečnja možna v naslednjih oddelkih in odsekih:

22A01A, 22A02, 22B03, 22B05, 22E01, 22E03, 22E05, 22E07, 22E08, 22E09, 22H06, 22H07, 22H08, 22K01A, 22K02A, 22K02B, 22K10, 22K16, 22K17A, 22O07, 22O09, 22O11, 22O12, 22O14, 22P01, 22P02, 22P04, 22R04, 22T18.

V drugih oddelkih in odsekih, kjer je strojna sečnja možna, se ta lahko izvaja na njihovi **celotni površini**.

Podrobno načrtovanje strojne sečnje naj bo izvedeno v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov.

Odprtost gozdov s cestami

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	47,9	6,7
Javne ceste	57,7	8,1
Skupaj	**105,6**	**14,8**

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Javne ceste

Podatki za **javne ceste** primerne za gozdno proizvodnjo (dolžine produktivnih javnih cest) v GGN GGE 2024-2033 so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture (E). Ta je bila izdelana ob izdelavi Območnega načrta GGO Ljubljana 2021-2030. Prikazuje javne ceste primerne za gozdno proizvodnjo po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2021-2030 in Območnega načrta 2011-2020 . Povezovalnih in drugih javnih cestne prikazujemo več, ampak samo še produktivne javne ceste primerne za gozdno proizvodnjo,

Dolžina javnih cest v GGE se je v primerjavi s podatki leta 2014 povečala za 0,9 km. Sprememba je v glavnem posledica uporabe bolj natančnih in posodobljenih podatkov o javnem cestnem omrežju.

Gozdne ceste

Podatki o odprtosti gozdov z gozdnimi cestami za GGN GGE 2024-2033, v preglednici 10/D-C, so pridobljeni iz aplikacije »Evidenca gozdnih cest« (EGC), ki je dostopna na ZGS (GISPortal.si) in povzema stanje februarja 2024. Povezovalnih gozdnih cest ne prikazujemo več, ampak je za vse gozdne ceste privzeto, da so vse obenem tudi produktivne (po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2021-2030).

Dolžina gozdnih cest v GGE se je v primerjavi s podatki leta 2014 povečala za 5,4 km. Razlika v dolžini je po eni strani posledica zmanjšanja dolžine zaradi prenosa GC Kačne-Balentin v dolžini 999 m v občinske ceste v letu 2021, po drugi strani pa povečanja dolžine zaradi mogočih naslednjih vzrokov:

- Posodobljenih podatkov in odprave napak v prejšnjih podatkih, kot posledica ureditve katastra gozdnih cest, popravkov tras gozdnih cest in bolj natančnega zajemanja podatkov.
- Uskladitve stičnih točk z javnimi cestami.
- Natančnejšega zarisa gozdnih cest na podlagi LIDAR snemanja.
- Doslednega upoštevanja mej katastrskih občin in GGE.
- Vsebinsko utemeljenih predlogov krajevnih enot za popravke potekov cest - krajšanje oz. podaljšanje.

Odprtost in gostota

Gostota vseh cest, primernih za gozdno proizvodnjo je v GGE 14,8 m/ha. To je pod povprečjem GGO (GGN GGO 2021-2030), ki znaša 28,0 m/ha in kaže na to, da so gozdovi v GGE Ivančna Gorica slabše odprti s cestami za transport lesa. Več kot polovico cest predstavljajo javne ceste (55 %), katerih uporaba je pogosto otežena zaradi samega poteka cest v prostoru ter omejitev v predpisih o javnih cestah.

Gozdne ceste v GGE imajo poudarjen javni značaj. Uporabljajo se tudi za rekreativno rabo, predvsem tiste, ki se nahajajo v gozdovih ob večjih naseljih ali na območjih priljubljenih izletniških točk.

Zaprtih območij z gozdnimi cestami, kot jih definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in spremem.), v GGE Ivančna gorica ni.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Ivančna Gorica spada pod upravno enoto Grosuplje. Celotna GGE je v občini Ivanča Gorica. Občinsko središče in središčni kraj je Ivančna Gorica.

Na območju občine Ivančna Gorica živi 17.738 prebivalcev (leta 2023). To je 11 % več kot leta 2011 (15.810 prebivalcev). Največ jih živi v naselju Ivančna Gorica (2.036, 11,5 %). Večja naselja so še Muljava, Višnja Gora, Stična in Šentvid. Ta imajo tudi največje število prebivalcev. Število prebivalcev narašča predvsem zaradi priselitve iz smeri Ljubljane, zaradi večje dostopnosti po izgradnji avtoceste. Najbolj se je povečalo v naseljih z že sicer največjim številom prebivalcev in najgostejšo poselitvijo.

Povprečna gostota poselitve je 78 prebivalcev/km^2.

Demografske razmere v zadnjem desetletju kažejo, da se bo v prihodnje nadaljeval trend priseljevanja prebivalcev v naselja, ki so dostopnejša zaradi avtoceste. Poleg dostopnosti in bližine Ljubljane je razlog za priseljevanju tudi želja po bivanju v naravnem okolju.

Za bolj oddaljene zaselke ruralnega dela GGE, zlasti za hribovite predele, je značilno zmanjševanje števila prebivalcev. Ti zaselki imajo že sicer najnižji delež prebivalstva in manjšo gostoto poselitve.

Zaradi zaposlitve je močna dnevna migracija s podeželja v večja naselja v GGE in tudi v Grosuplje ter v Ljubljano.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Območje GGE Ivančna Gorica pokrivajo lovišča Veliki Gaber, Velika Loka, Grosuplje, Taborska jama, Krka, Višnja Gora, Ivančna Gorica, Šentvid pri Stični in Šmartno pri Litiji, ki se združujejo v I. Novomeško (prvi 2 lovišči), III. Kočevsko-Belokranjsko (naslednja 3 lovišča) in XIII: Zasavsko (zadnja 4 lovišča) lovsko upravljavsko območje (LUO).

Karta 3: Pregledna karta lovišč

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0101	VELIKI GABER	255,01	Del
0301	GROSUPLJE	106,72	Del
0303	KRKA	892,98	Del
1315	VIŠNJA GORA	1.699,40	Del
1316	IVANČNA GORICA	2.421,67	
1317	ŠENTVID pri STIČNI	1.610,03	Del
1318	ŠMARTNO pri LITIJI	170,29	Del
	Skupaj	**7.156,10**	

Celotna površine lovišča Ivančna Gorica se prekriva z GGE Ivančna Gorica in sicer v njenem osrednjem delu, lovišče Šentvid pri Stični (2/3 del lovišča) zavzema osrednji do V del GGE. Lovišče Višnja Gora z nekoliko nadpolovičnim delom svoje površine pokriva osrednji do zahodni del GGE. Na skrajnem S delu GGE sega vanjo lovišče Šmartno pri Litiji. Na skrajnem V delu je lovišče Veliki Gaber, na skrajnem J delu pa lovišči Krka in Grosuplje. Lovišče Velika Loka sega v GGE z neznatno površino na V delu, na skrajnem J delu GGE pa še lovišče Taborska jama. Zadnje našteti lovišči segata čez meje GGE z manj kot 1 % svoje skupne površine.

Z divjadjo in lovišči, na podlagi sklenjene koncesijskih pogodb z Republiko Slovenijo, do leta 2029 trajnostno upravljajo in gospodarijo istoimenske lovske družine Veliki Gaber, Velika Loka, Grosuplje, Taborska jama, Krka, Višnja Gora, Ivančna Gorica, Šentvid pri Stični in Šmartno pri Litiji.

1.5.2 Kmetijstvo

Glavna kmetijska panoga je živinoreja. Prevladuje mlečna in mesna govedoreja. Od poljedelskih kultur se največ pridela silažne koruze za potrebe živinoreje. Na ravninskem delu prevladuje pridelava žit, koruze in poljščin. V rahlem vzponu je pridelovanje vrtnin. Območje šentviške kotlinice je znano predvsem po pridelavi krompirja.

Vse več kmetov se odloča tudi za sadjarstvo. Obstajata dva večja nasada - v Gorenji vasi in na Poljanah nad Stično. Razvito je tudi nekaj vinogradništva, največ v Suhi krajini. Z dopolnilnimi dejavnostmi se ukvarja le manjši del kmetov.

1.5.3 Poselitev

Na območju občine Ivančna Gorica je skupaj 137 naselij. Največja koncentracija prebivalstva je v večjih naseljih v osrednjem delu občine ob avtocesti. To so predvsem naselja Ivančna Gorica, Višnja Gora, Stična in Šentvid pri Stični.

Večja naselja so še Muljava, Krka in Fužina-Zagradec, ki se razvijajo kot pomembnejša lokalna središča.

Za bolj oddaljene zaselke ruralnega dela GGE je značilno zmanjševanje števila prebivalcev. Ti zaselki imajo že sicer najnižji delež prebivalstva in manjšo gostoto poselitve.

Ivančna Gorica se razvija kot gospodarsko, oskrbno, zaposlitveno, stanovanjsko in kulturno-turistično občinsko središče. Pospešuje se njen intenziven gospodarski razvoj. Rastejo nova območja za organizirano stanovanjsko gradnjo. S tem se poveča koncentracija prebivalstva v Ivančni Gorici in se zmanjšajo težnje po razselitvi in razpršitvi stanovanjske gradnje v manjša naselja in območja razpršene poselitve.

Višnja Gora se razvija kot pomembnejše lokalno središče – središče občinskega pomena. Je gospodarsko, oskrbno, zaposlitveno, stanovanjsko in kulturno-turistično središče. Pospešuje se njen intenziven gospodarski razvoj in razvoj območja za organizirano stanovanjsko gradnjo.

Ostala lokalna središča so Stična, Šentvid pri Stični, Muljava, Krka, Fužina-Zagradec in Ambrus. Ležijo v prostoru pomembne razvojne osi intenzivnega razvoja na ravninskih območjih ob

pomembnih prometnicah. Na tem območju se načrtuje razvoj gospodarskih dejavnosti, storitev in stanovanj. Zaradi slabe dostopnosti in demografske ogroženosti je načrtovana krepitev vloge Ambrusa kot razvojnega središča južnega dela občine.

Središča lokalnega pomena so Metnaj, Mekinje, Sobrače, Temenica, Radohova vas, Dob pri Šentvidu in Hrastov Dol. Poselitev je tukaj redkejša, dostopnost pa slabša. Ti kraji so demografsko ogroženi. Središča lokalnega pomena ležijo na območjih izven najpomembnejših razvojnih osi, pretežno ob regionalnih cestah. Načrtovano je ohranjanje prebivalstva tako, da se zagotovijo zadostne površine za stanovanjsko gradnjo v okviru organizirane gradnje.

Preostala naselja v občini so podeželska naselja. So pretežno ruralnega značaja in nimajo pomembnejše vloge v omrežju naselij. V njih sta načrtovana prevladujoča programa bivanje in kmetijstvo. Predvidene so večje širitve območij za gradnjo. S tem se naseljem omogoči prostorski razvoj za potrebe lokalnega prebivalstva.

Pomembno vlogo v omrežju naselij in v sistemu poselitve imajo območja s turističnim pomenom in potencialom. Na teh lokacijah se turistična funkcija ohranja in ustrezno razvija. Pri tem se upoštevajo prostorski potenciali in omejitve.

1.5.4 Infrastruktura

Skozi GGE potekata avtocesta (A2, Ljubljana–Obrežje) in glavna železniška proga (Ljubljana–Metlika), ki povezujeta Ljubljano z jugovzhodno Slovenijo. Avtocesta poteka po X. evropskem prometnem koridorju. Ograja na avtocesti preprečuje migracijo prostoživečih živali iz severnega dela GGE v južni del in obratno. Na celotni relaciji ni primernega objekta za varen prehod prostoživečih živali.

Poleg avtoceste je v enoti še 80 km državnih cest in 230 km občinskih lokalnih cest. V občini Ivančna Gorica je več regionalnih cest, ki potekajo v naslednjih smereh:

- vzporedno z avtocestno smerjo;
- po dolini Temenice od Biča proti Litiji;
- po dolini Krke;
- od Zagradca proti Ambrusu;
- od Krke proti Mlačevem.

Na območju občine je pet železniških postaj: Višnja Gora, Zgornja Draga, Ivančna Gorica, Radohova vas in Šentvid pri Stični.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Preko območja GGE Ivančna Gorica potekajo samo srednje napetostni daljnovodi. V enoti je 8 daljnovodov moči 20 kV. Z njimi gospodari in jih vzdržuje Elektro Ljubljana:

Na območju GGE Ivančna Gorica so locirane transformatorske postaje (TP). Razdelilne transformatorske postaje (RTP) na območju GGE ni.

Peskokopi se pojavljajo na dolomitni matični kamenini. Edini legalni peskokop v GGE Ivančna Gorica je površinski kop tehničnega kamna (dolomita) Podsmreka (odsek 22E02). Ta leži nad gradom Podsmreka, v severnem delu GGE, nad avtocesto. Vsi ostali peskokopi so nelegalni. Večinoma se uporabljajo za lokalne potrebe. Izkoriščanje in transport pri izkopavanju, predstavljata vir lokalnega onesnaževanja zraka s trdnimi delci in izpušnimi plini tovornih vozil in mehanizacije,.

Na meji z GGE Grosuplje je deponija odpadkov Špaja dolina. Odpadki se zbirajo iz treh občin: iz občine Grosuplje, Ivančna Gorica in iz občine Dobrepolje. Deponija se razprostira na površini 12 ha. Polovica leži v GGE Ivančna Gorica.

V GGE je lociranih šestnajst baznih postaj mobilnih operaterjev.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

V GGE obratuje 6 žag, 4 so v Šentvidu pri Stični, 1 v Višnji gori in 1 v Ivančni Gorici in v GGE je tudi nekaj predelovalcev lesnih sekancev. Glede na obseg LZ so možnosti za razvoj lesno predelovalnih dejavnosti še velike, zlasti na področju pridobivanja in oskrbe z energijo iz lesne biomase.

Večja podjetja v GGE Ivančna Gorica so Akrapovič, Livar d.d., Pušljar Milan s.p., K&K AGRO-TRADE, Elvez d.d., Sitik, Okna in vrata Cugelj, Cookinox, Bomax.
Vseh manjših proizvodnih, trgovskih, servisnih in drugih poslovnih rezidenčnih subjektov je nad sto.
V GGE je veleblagovnica, 4 večje gostilne, 2 banki s poslovalnicama, lekarna in samostan Stična ter športno letališče Šentvid pri Stični, Doživljajsko rekreativno športni park Cukarca in Hiša kranjske čebele v Višnji Gori.
V GGE sta dve industrijski coni.

V GGE so številne možnosti za rekreacijo v naravi, s katero se vzporedno razvija turistična dejavnost. Pestra je izbira planinskih, pohodnih, kolesarskih, učnih poti.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Metodologija za določanje požarne ogroženosti gozdov je določena v prilogi 2 Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09 in spremem.). Stopnje požarne ogroženosti se po pravilniku določajo za najnižjo ureditveno enoto gozdov – za odsek oziroma oddelek.

Dejavniki, ki določajo požarno ogroženost gozdov in na podlagi katerih se gozdovi razvrščajo v stopnje požarne ogroženosti, so zlasti (12. čl. PVG):

- lastnosti gozda: sestava drevesnih vrst, razvojna faza;
- dejavniki, ki vplivajo na požarno ogroženost: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobij, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu.

Požarna ogroženost je večja v sestojih:

- v razvojni fazi mladovja;
- z večjim deležem grmičavega gozda in pionirskega gozda s grmišči;
- z večjim deležem iglavcev v drevesni sestavi z izjemo jelke;
- z večjim deležem drugih trdih listavcev in mehkih listavcev;
- z večjo strmino pobočij, toplimi legami ter plitvimi tlemi.

Večji delež travniških površin predstavlja požarno nevarnost v času čiščenja s požiganjem. Stopnjo požarne ogroženosti povečuje tudi bližina naselij z večjim številom obiskovalcev gozdov, ki lahko z neprevidnim ravnanjem povzročijo požar.

Vpliv posameznega dejavnika se določa s številom točk. Seštevek točk po posameznih dejavnikih določa stopnjo požarne ogroženosti gozda v odseku oz. oddelku.

Gozdove razvrščamo v naslednje stopnje požarne ogroženosti:

1. stopnja požarne ogroženosti: zelo velika požarna ogroženost

2. stopnja požarne ogroženosti: velika požarna ogroženost

3. stopnja požarne ogroženosti: srednja požarna ogroženost

4. stopnja požarne ogroženosti: majhna požarna ogroženost

V GGE je največ gozdov s srednjo požarno ogroženostjo (3. stopnja, 77,7 %). Nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa grožnjo gozdnim ekosistemom.

Gozdov z majhno požarno ogroženostjo (4. stopnja ogroženosti) je 21,8 %, z veliko požarno ogroženostjo (2. stopnja ogroženosti) pa 35,57 ha (0,5 %). Gozdov z zelo veliko požarno ogroženostjo v GGE ni.

Območja gozdov z 2. stopnjo požarne ogroženosti (velika požarna ogroženost) so:

- v k.o. Velike Pece v oddelku 22S11;
- v k.o. Vrhe v odsekih 22T22A in 22T23B.

Območja gozdov s 3. stopnjo požarne ogroženosti (srednja požarna ogroženost) so:

- v k.o. Polica: 22M02, 22M03, 22M04, 22M05;
- v k.o. Leskovec: 22I03, 22I04, 22I05, 22I06, 22I07, 22I08, 22I09, 22I10, 22I11;
- v k.o. Metnaj: 22K01A, 22K01B, 22K02A, 22K02B, 22K03, 22K04, 22K05B, 22K06, 22K08, 22K09, 22K11, 22K12, 22K15, 22K17A, 22K17B, 22K18;
- v k.o. Češnjice: 22B01, 22B02, 22B03, 22B04, 22B05, 22B06, 22B08, 22B09, 22B10;
- v k.o. Bukovica: 22A01A, 22A01B, 22A02, 22A03A, 22A03B, 22A04, 22A05, 22A06, 22A07, 22A08, 22A09, 22A10, 22A11, 22A12, 22A15, 22A16;
- v k.o. Temenica: 22R02, 22R03, 22R04, 22R05, 22R06;
- v k.o. Male Dole: 22J01, 22J03, 22J04, 22J05, 22J06, 22J07, 22J08, 22J09;
- v k.o. Šentvid: 22P01, 22P02, 22P04;
- v k.o. Stična: 22O01, 22O02, 22O03, 22O05, 22O07, 22O08, 22O09, 22O10, 22O11, 22O12, 22O13, 22O14;
- v k.o. Dobrava: 22D01, 22D02, 22D03, 22D06B, 22D08;
- v k.o. Dedni Dol: 22C03, 22C04, 22C07, 22C09, 22C10, 22C11A, 22C11B, 22C13A, 22C13B;
- v k.o. Kriška vas: 22H01, 22H02, 22H03, 22H04, 22H05, 22H06, 22H07, 22H08;
- v k.o. Draga: 22E01, 22E02, 22E03, 22E04, 22E05, 22E06, 22E07, 22E08, 22E0922E01, 22E02, 22E03, 22E04, 22E05, 22E06, 22E07, 22E08, 22E09;
- v k.o. Hudo: 22G01;
- v k.o. Radohova vas: 22N02, 22N03;
- v k.o. Velike Pece: 22S01, 22S02, 22S03, 22S04, 22S05, 22S06, 22S07, 22S08, 22S10, 22S12A, 22S12B, 22S13A, 22S14, 22S15A, 22S15B, 22S16A, 22S16B, 22S16C;
- v k.o. Gorenja vas: 22F01, 22F03, 22F04, 22F05, 22F06, 22F07;
- v k.o. Vrhe: 22T01, 22T02, 22T03, 22T04, 22T05, 22T06, 22T07, 22T08, 22T09, 22T10, 22T12, 22T14, 22T15, 22T16B, 22T17A, 22T17B, 22T18, 22T19, 22T20, 22T21A;
- v k.o. Muljava: 22L01, 22L04, 22L05, 22L06, 22L07.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25 000 je v kartnem delu načrta (Karta 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE se v zadnjem obnovitvenem obdobju ni spreminjala. Prav tako se niso spreminjale meje oddelkov.

Sistem oštevilčenja oddelkov v GGO Ljubljana je takšen, da se šifra odseka prične z dvomestno številko GGE. Sledi črka k. o. (podane so v preglednici 1.) in nato številka oddelka. Na koncu je črka odseka (če ta obstaja).

GGE je razdeljena na 196 oddelkov, od katerih je 19 oddelkov razdeljenih na 38 odsekov. Ostali oddelki so enotni.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Ivančna Gorica spada pod Krajevno enoto Škofljica, Območne enote Ljubljana, Zavoda za gozdove Slovenije. Sedež krajevne enote je v Škofljici.

GGE je organizacijsko razdeljena na tri revirje. To so revirji Ivančna Gorica, Šentvid in Višnja Gora. Sedež revirjev Ivančna Gorica in Šentvid je v Ivančni Gorici, sedež revirja Višnja Gora pa je v Škofljici.

Revir Ivančna Gorica obsega južni del GGE:. k.o. Draga, k.o. Gorenja vas, k.o. Hudo, k.o. Kriška vas, k.o. Muljava, k.o. Velike Pece in k.o. Vrhe.

Revir Šentvid pokriva severovzhodni del: k.o. Bukovica, k.o. Češnjice, k.o. Male Dole, k.o. Metnaj, k.o. Radohova vas, k.o. Stična, k.o. Šentvid in k.o. Temenica.

Revir Višnja Gora je v preostalem zahodnem delu GGE: k.o. Dedni dol, k.o. Dobrava, k.o. Leskovec in k.o. Polica – del.

Z državnimi gozdovi na območju GGE je do marca leta 2016 upravljal Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Koncesijsko pravico izkoriščanja gozdov je imelo, do sredine leta 2016, gozdarsko podjetje Gozd Ljubljana d.d.. V marcu 2016 je bilo ustanovljeno podjetje Slovenski državni gozdovi d.o.o., ki je v drugi polovici leta 2016 prevzelo gospodarjenje s temi gozdovi.

2 Prikaz funkcij gozdov

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Fukcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	294,30	4,07	4,07	292,83	4,05	4,05	6.651,57	91,89	91,89	7.238,70
Hidrološka funkcija	147,72	2,04	2,04	2.934,28	40,54	40,54	4.156,70	57,42	57,42	7.238,70
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.028,06	14,20	14,20	748,45	10,34	10,34	5.462,19	75,46	75,46	7.238,70
Klimatska funkcija				43,71	0,60	0,60	7.194,99	99,40	99,40	7.238,70
Higiensko - zdravstvena funkcija				795,48	10,99	10,99	6.443,22	89,01		7.238,70
Obrambna funkcija	4,71	99,37	0,07	0,03	0,63	0,00				4,74
Rekreacijska funkcija	98,63	1,36	1,36	459,12	6,34	6,34	6.680,95	92,29	92,29	7.238,70
Turistična funkcija	24,62	0,34	0,34				7.214,08	99,66	99,66	7.238,70
Poučna funkcija	24,62	0,34	0,34				7.214,08	99,66	99,66	7.238,70
Funkcija varovanja naravnih vrednot	92,31	23,18	1,28	305,91	76,82	4,23				398,22
Funkcija varovanja kulturne dediščine	271,54	90,47	3,75	28,62	9,53	0,40				300,16
Estetska funkcija	34,30	60,69	0,47	22,22	39,31	0,31				56,52
Lesnoproizvodna funkcija	7.048,31	98,49	97,37				107.79	1,51	1,49	7.156,10
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	163,28	57,95	2,25	118, 50	42,05	1,64				281,78

V GGE Ivančna Gorica so z izjemo zaščitne, raziskovalne in lovnogospodarske funkcije, na vsaj majhni površini, poudarjene vse funkcije gozdov. Lovnogospodarska funkcija v skladu z Navodili za vključitev funkcij gozdov pripravljenih v okviru izdelava GGN GGO v GGN GGE, ni evidentirana s 1. stopnjo poudarjenosti, so pa kali in vzdrževane travne površine v gozdni krajini, ki služijo tudi lovni divjadi, evidentirane v funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti s poudarjeno 1.stopnjo.

Poudarjenost in prekrivanje funkcij narekuje zahtevno in kompleksno obravnavanje gozdnega prostora in gospodarjenja z gozdom. Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno usklajevanje številnih omejitev in zahtev, ki jih postavljajo posamezne funkcije.

Funkcije gozdov so ovrednotene s tremi stopnjami poudarjenosti:

1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenja z gozdom,

2. stopnja: funkcije pomembno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom,

3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom

in so po gozdnofunkcijskih enotah prikazane na karti v merilu 1:25.000 v kartnem delu načrta.

Gozdni prostor v GGE Ivančna Gorica meri 7.238,70 ha, poleg površine gozda (7.156,10 ha) je v njem še 82,6 ha negozdnih površin.

Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjenosti določene na 1.470,08 ha, med njimi največ funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Vsota površin, ki opravljajo drugo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, je 4.019,27 ha.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 546,11 ha, med njimi največ funkcija varovanja kulturne dediščine, ki ja na 1.stopnji poudarjena na 271,54 ha gozdnega prostora. Vsota površin z drugo stopnjo socialnih funkcij je 1.611,38 ha.

Proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 7.179,05 ha gozdov. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na 1. stopnji, je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija,

saj je takšnih gozdov kar 98,0 %, 3. stopnjo poudarjenosti pa ima 2,0 % gozdov. V GGE ni gozdov brez stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije.

Katere funkcije so poudarjene v posameznemu oddelku oziroma odseku, je zapisano v tabeli E4 (opis gozda za odsek). Usmeritve za krepitev funkcij so zapisane v poglavju 6.2.2..

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnjo poudarjenosti ima 294,30 ha gozdov. Vsi gozdovi s 1. stopnjo te funkcije, razen gozdov v okolici Velike in Male Prestrane in v skrajnem vzhodnem delu GGE, v k.o. Kriška vas, so v severnem delu GGE, nad avtocesto. Od teh je 107,79 ha določenih za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20) (utemeljitev Vu). Sem spadajo gozdovi Osrenca (22A01B, 22A03A, 22A03B v k.o. Bukovica), Trstenika (22C11B v k.o. Dedni dol in 22D06B v k.o. Dobrava), Metnaja (22K01B in 22K02B v k.o. Metnaj), Leskovca (22K05B v k.o. Metnaj) in Boršta (22K17B v k.o. Metnaj).

Varovalni gozdovi v odsekih 22A03A, 22K05B, 22D06B, imajo poudarjeno funkcijo tudi zaradi ekstremne gozdne združbe (preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje, kisloljubno rdečeborovje in predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje) (utemeljitev Va).

Poleg z Uredbo izločenih gozdov zadostuje pogojem za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev še 186,51 ha gozdov.

Sem sodijo še gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° (utemeljitev Vc). V odsekih: 22A01A, 22A04, 22A08, 22B03, 22B04, 22B05, 22C07, 22C08, 22C11A, 22C14, 22E08, 22E09, 22I08, 22O07, 22O08.

To so tudi gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod (kjer je v povprečju poplavljeno vsaj enkrat na 10 let, utemeljitev Vg) na območju odseka 22SO9.

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 2. stopnje poudarjenosti opravlja 292,83 ha gozdov. Večinoma so to gozdovi, ki imajo funkcijo poudarjeno zaradi ekstremne gozdne združbe (preddinarsko-dinarsko in predpanonsko topoljubno bukovje) (utemeljitev Va) v delih odsekov: 22A02, 22A05, 22C09, 22I11, 22K05A, 22K06.

Sem sodijo tudi gozdovi na strmejših pobočjih v odsekih: 22I10, 22I11, 22K02A,B in gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh (utemeljitev Vh). Ti se dopolnjujejo z gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti v območju 10-letnih visokih vod, v odseku 22S09.

3. stopnjo poudarjenosti ima preostali gozdni prostor, to je 6.651,57 ha.

Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na 1. stopnji se je v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 oziroma s preteklim GGN zmanjšala iz 8,0% na 4,1 % in na 2. stopnji iz 85,7 % na 4,1 %. Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni bistveno spremenila. Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji se je povečala za približno 3 ha, in sicer zaradi natančnejše opredelitve funkcije na posameznih območjih drugih gozdnih zemljišč. Na drugi stopnji se je površina povečala za 0,9 ha.

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravlja 147,72 ha gozdov. Sem so vključena vodovarstvena območja, 39 vodnih zajetij, 45 jam, 9 večjih izvirov in 1 večje in 4 manjša črpališča. To so:

- območja zajetij, najožja in ožja vodovarstvena območja (1. in 2. varstvena cona) na občinskem nivoju, po odloku o zaščiti virov pitne vode (utemeljitev Ha). Zajetij na državnem nivoju v GGE ni, na občinskem nivoju so v: 22A02, 22C01, 22C10, 22C11A, 22C11B, 22C12, 22C14,

22D06A,B, 22E03, 22E08, 22E09, 22F06, 22F07, 22H01, 22H03, I03, 22I07, 22I08, 22K01A,B, 22K02A, 22K03, 22K07, 22K11, 22K15, 22M02, M03, 22O08, 22O09, 22O10, 22O12, 22R04, 22T04, 22T05, 22T08, T15;

- druga vodna zajetja (utemeljitev Hb) so v: 22C04, 22C05 (dve), 22C06 (štiri), 22C09 (štiri), 22C11B, 22C13A, 22C14 (dve), B22E01(tri), 22E04 (dve), 22E09, 22F06, 22I03, 22I08, 22I11 (dve), 22I12, 22K01A, 22K02A (dve), 22K07, 22K11, 22K12, 22M02, 22O08, 22O14, 22R06, 22T05 (dve);
- jame (utemeljitev Hd) so v: 22A11, 22A15, 22B08, 22G02, 22I11 (tri), 22K08, 22K09, 22K18, 22N03, 22O02, 22O03, 22O05(dve), 22O12 (dve), 22O13, 22O14 (štiri), 522P01 (dve), 22P02 (dve), 22S09 (dve), 22S15B, 22T10, 22T12, 22T15, 22T16A (tri); 22T16B, 22T17A (dve), 22T17B, 22T18 (dve), 22T19, 22T20, 22T22A, 22T24;
- večji izviri (utemeljitev He) so v: 22C07, 22C11A (dva), 22D02, 22I07(dva), 22I11, 22T08, 2216B;
- večje črpališče (utemeljitev Hg) v 22C11B;
- črpališča (utemeljitev Hg) so v odsekih: 22E09, 22K15, 22O11, 22R04;

Hidrološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti ima 2.934,28 ha gozdov. To so:

- gozdovi na širšem vodozbirnem območju, kar pomeni, da so na območju 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti vodnih virov (utemeljitev Ha). So v: 22A02, 22C01, 22C09, 22C10, 22C11A,B, 22C14, 22D01, 22D02, 22D03, 22D05, 22D06A,B, 22E03, 22E05, 22E08, 22F06, 22F07, 22H01, 22H02, 22H03, 22H08, 22I03, 22I04, 22I05, 22I06, 22I07, 22I08, 22K01A,B, 22K02A,B, 22K03, 22K04, 22K05A,B, 22K06, 22K08, 22K09, 22K11, 22K18, 22M02, 22M03, 22M04, 22O07, 22O08, 22O09, 22010, 22O11, 22O12, 22R04, 22T03, 22T04, 22T05, 22T06, 22T08;
- gozdovi na potencialnih vodovarstvenih območjih (karbonatni del kraškega sveta) (utemeljitev Hc); v 86 odsekih;
- gozdovi v okolici 71 manjših izvirov (utemeljitev He), ki so v odsekih: 22A02, 22A09, 22B10, 22C04 (dva), 22C05, 22C06, 22C07, 22C08 (dva), 22C09, 22C10,22C11A, 22C11B (dva), 22C13B, 22C14, 22E04 (dva), 22E07 (dva), 22E09 (štiri), 22F06, 22F07 (tri), 22H06, 22I01, 22I03, 22I05, 22I07 (dva), 22I11, 22I12 (dva), 22K02A, 22K03, 22K05A (štiri), 22K07 (dva), 22K11, 22K12, 22K13, 22L04, 22M02 (štiri), 22M03, 22M05, 22O06, 22O08, 22O15, 22S05, 22T05 (šest), 22T08 (dva), 22T10, 22T16B, 22T22A;
- gozd na območju manjšega črpališča (utemeljitev Hg) v 22T08;
- manjše stoječe vode (utemeljitev Hf) v odsekih: 22F05, 22F07;
- gozdovi ob širših (od 2 do 10 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 50 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Krka, Stiški potok, Bratnica, Temenica, Višnjica, Bukovica, Devnica;
- gozdovi ob manjših (od 1 do 2 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 25 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Črnelski potok, Ženski dol, Brčicec, Breg**,** Brezovščica, Bukovica, Devnica, Dolina, Draga, Drmočnik, Duplica, Šentviški potok, Štirna, Jagodnica, Jeromščica, Joškov graben, Konjski potok, Kosca, Lahki potok, Loški potok, Mlinski potok, Pregelj, Stiški potok, Suhi potok, Temenica, Trsteniščica, Ušivec, Veliki potok, Vintarjevški potok, Višnjica in drugi manjši vodotoki brez imena, obcestni jarek, razbremenilni jarek ter melioracijski jarek.
- **3. stopnjo poudarjenosti** ima preostali gozdni prostor, to je 4.156, 70 ha.
- Podatke in sloje za določitev poudarjenosti hidrološke funkcije smo pridobili na Direkciji RS za vode.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2014 se je delež gozdnega prostora s hidrološko funkcijo, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte spremenil in sicer se je delež gozdnega prostora s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije zmanjšal iz 3.2 % na 2,0 % gozdnega prostora in z 2.

stopnjo poudarjenosti iz 87,7 % na 40,5 % gozdnega prostora. Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov in spremembi vhodnih podatkov in slojev za določitev poudarjenosti hidrološke funkcije, ki smo jih pridobili na Direkciji RS za vode. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, ostaja površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. in 2. stopnji praktično nespremenjena. Zaradi spremembe vhodnih podatkov in slojev za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili na Direkciji RS za vode, se je za 1, 6 ha povečal obseg gozdnega prostora s poudarjenostjo funkcije na 1. stopnji in za 38 ha na 2.stopnji.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnjo poudarjenosti te funkcije ima 1.028,06 ha- gozdov. To so gozdovi na območjih naravnih vrednot:

- Virski studenec (NVDP), (id.št.3542) (Utemeljitev Ba). Kraški izvir pri Viru pri Stični, tipsko nahajališče proteusa v odseku 22O15;
- Krka-izvir (NVDP), (id.št.4386) (Utemeljitev Bk). Izvir reke Krke z občasno izvirno Krško jamo in izvirnim zatrepom pri Gradičku v odseku 22T16;
- Ženski dol-mokrišča (NVLP), (id.št.8020) (Utemeljitev Bk). Mokrišča ob potoku Ženski dol zahodno od Višnje Gore, v odseku 22C13A,B;
- Piskovka - mokrišče (NVLP), (id.št.8019) (Utemeljitev Bk). Mokrišča ob potoku Piskovka zahodno od Višnje Gore, v odseku 22M02);
- Črnelski potok- mokrotna dolina (NVLP), (id.št.8022) (Utemeljitev Ba). Mokrotna dolina Črnelskega potoka pri Velikem Črnelu, jugozahodno od Ivančne Gorice v odsekih 22C13A,B, 22F05, 22F06, 22F07.

1.stopnjo poudarjenosti te funkcije opravljajo tudi gozdovi:

- na območju 45 jam in brezen (utemeljitev Ba), ki predstavljajo redke ekosisteme s specifičnimi lastnostmi, hkrati pa nudijo življenjski prostor številnim redkim in ogroženim rastlinskim in zlasti živalskim vrstam. Večina jam v GGE Ivančna Gorica ima režim vstopa 3, kar pomeni, da gre za odprte jame s prostim vstopom. Seznam evidentiranih in varovanih jam in brezen na območju GGE Ivančna Gorica je naveden v poglavju 2.2 Socialne funkcije, odstavek Funkcija varovanja naravnih vrednot.
- Gozdovi in drugi manjši ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev varovanih ali ogroženih živalski vrst (Ba):
    - Upravljavska cona D-območje navadnega koščaka, kjer so evidentirane živalske vrste: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) in HT 7220*- Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion*). Cona obsega vodotoke Kosca, Stiški potok in Bukovica ter pas vegetacije ob njih.

Pogojem za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti zadostujejo tudi druge, predvsem manjše površine gozdnega prostora, ki so namenjene povečevanju pestrosti gozda in ohranjanja ugodnih habitatnih razmer prostoživečih živali. To so:

- Gozdovi v okolici 15 kalužev (utemeljitev Bk) (pas okoli 25 do 50 m), v delih oddelkov: 22B02, 22H06, 22T02, 22T03, 22I01, 22I04, 22I07, 22E06, 22D06A, 22O08, 22O11, 22S02, 22S05, 22S11, 22C11B;
- Območje remize (utemeljitev (Bg), v odseku 22F06;
- Območja 8 vzdrževanih travnih površin in gozdnih jas v sklenjenih območjih gozdov (utemeljitev Bk).Te so v delu oddelkov oziroma odsekov: 22A01A, 22H06, 22O04, 22T20, 22K11, 22I08, 22F06, 22E04;
- Koridorji rjavega medveda (utemeljitev Bj), ki gredo skozi odseke: 22C02, 22C03, 22C13, 22C14, 22D08,22E02, 22E03, 22E04, 22E07, 22E08, 22G02, 22H05, 22H06,

22H07, 22H08, 22I01, 22I02, 22I03, 22L03, 22M01, 22M02, 22M03, 22MO4, 22M05, 22O01, 22O02, 22T02, 22T10, 22T11, 22T12, 22T13.

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na površini 748,45 ha:

- Krka (NVDP), (id.št. 128V). Reka Krka od izvira v Krški jami do izliva v Savo, ki čez območje gozdnega prostora GGE Ivančna Gorica poteka po odsekih 22xy;
- Kosca-dolina (NVDP),(id.št. 147). Zatrepna dolina z lehnjakotvornim potokom, levi pritok Višnjice v odsekih 22C07, 22C08;
- Pasja ulica (NVLP), (id.št.892).Dolina Konjskega potoka, desnega pritoka Save, južno od Štangarskih Poljan, ki v GGE sega v skrajnem severnem delu v odseke 22K07, 22K12;
- Višnjica - spodnji tok (NVLP), (id.št.7592). Dolina levega pritoka Krke dolvodno od Velikih Kompolj z epigenetskim koritov, ki poteka po odsekih 22L01, 22L02, 22L03, 22T11, 22T12, 22T16B;
- Trsteniščica (NVLP), (id.št.7940). Zatrepna dolina levega pritoka Višnjice z mokrotnimi površinami, severovzhodno od Višnje Gore v odsekih 22C11A,B;
- Dob-Glogovica - gozdni otok (NVLP), (id.št.9446). Gozdni otok med Dobom in Glogovico v odseku 22S10;
- Šentvid pri Stični- gozdni otok (NVLP), (id.št.7947). Gozdni otok med Šentvidom pri Stični in Šentpavlom na Dolenjskem v odseku 22A15;
- Male Pece - dobrava (NVLP), (id.št.7948). Ostanek dobrav severno od Malih Pec pri Ivančni Gorici v odseku 22S09;
- Stiški potok (NVLP), (id.št.8015). Lehnjakotvoren potok gorvodno od naselja Potok, levi pritok Višnjice v odsekih 22L01, 22L02, 22L03, 22T11, 22T12, 22T16B;
- Bukovica (NVLP), (id.št.8016). Desni pritok Temenice s spremljajočimi mokrišči gorvodno od Poharije, severno od Stične v odseku 22A01A, 22A03B, 22A04, 22A10, 22B05, 22K08, 22K11, 22K15;
- Bratnica (NVLP), (id.št.8018). Levi pritok Temenice z mokrišči, vzhodno od naselja Temenica v odseku 22J09;
- Temenica (NVDP), (id.št.8538V). Reka Temenica od izvira do izliva v Krko, ki v gozdni prostor GGE sega po meji odsekov 22J01 in 22J07;
- manjša gozdna površina v kmetijski in primestni krajini v odsekih 22O16 in 22O15.

Preostala površina gozdnega prostora ima 3. stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Na območju GGE je tudi nekaj jam in naravnih vrednot in NS, ki se nahajajo izven območja gozdnega prostora GGE:

- Vir - potok (NVLP), (id.št.8021). Potok z meandri pri Viru pri Stični;
- Velike Češnjice - beli gaber (NVDP), (id.št.80032). Beli gaber na gozdnem robu v Velikih Češnjicah, severovzhodno od Šentvida pri Stični;
- Rupnik-nahajališče proteusa (NVLP), (id.št.80198). Nahajališče proteusa v izviru Rupnik, jugozahodno od Stične;
- 12 jam (ID41187, ID43997, ID43998, ID46562, ID46563, ID46564, ID46887, ID46893, ID47756, ID51207, ID52666, ID54073).

Površina gozdnega prostora, ki spada v območja Natura 2000, meri 402,97 ha, površina, kjer so EPO, pa 644,99 ha. Pri tem je treba upoštevati, da EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Območja Natura 2000

Za gozdove v območjih Natura 2000 je GGN GGE Ivančna Gorica načrt prilagojene rabe naravnih dobrin.

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18) je v GGE Ivančna Gorica šest območij Natura 2000 (POO) (utemeljitev Bf). To so:

- SI3000170 Krška jama; pokriva 145,98 ha gozdnega prostora, v jugovzhodnem delu GGE (odsek: 22T12, 22T16A,B, 22T17A,B, 22T18);
- SI3000202 Vir pri Stični; pokriva 0,92 ha gozdnega prostora, v odsekih: v zahodnem delu GGE (odsek: 22O15);
- SI3000208 Šimenkova jama; pokriva 59,45 ha gozdnega prostora, v vzhodnem delu GGE (odsek: 22O13,22O14, 22P01, 22P02, 22P03);
- SI3000295 Kosca; pokriva 89,60 ha gozdnega prostora, v jugozahodnem delu GGE (odsek: 22I11, 22C07, 22C08);
- SI3000295 Stiški potok; pokriva 5,51 ha gozdnega prostora, v jugozahodnem delu GGE (v delih odsekov: 22I06,22I08, 22K01A,B, 22K02A,B, 22K03, 22K04, 22K05A,B, 22K07, 22O08, 22O09, 22O10);
- SI3000345 Bukovica; pokriva 8,94 ha gozdnega prostora, v vzhodnem delu GGE (v delih odsekov: 22A01A,B, 22A03B, 22A04, 22A10, 22B03, 22B04, 22AB05, 22K08, 22K09, 22K10, 22K11, 22K15, 22K16).

Preglednica 12/N-SPA : Natura POO (SAC) območje

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE IVANČNA GORICA
SI3000170 Krška jama	POO	Sesalci: navadni netopir (*Myotis myotis*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*). Dvoživka: človeška ribica *(Proteus anguinus)*.* Žuželke: črtasti medvedek *(Callimorpha quadripunctaria)*.* Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000202 Vir pri Stični	POO	Dvoživke: človeška ribica (*Proteus anguinus*)*. Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000208 Šimenkova jama	POO	Sesalci: vejicati netopir *(Myotis emarginatus),* mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros).* Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000295 Kosca	POO	Raki: navadni koščak *(Austropotamobius torrentium)*.* Habitatni tipi: (7220*) Lehnjakotvorni izviri (Cratoneurion).
SI3000344 Stiški potok	POO	Raki: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)*.

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE IVANČNA GORICA
SI3000345 Bukovica	POO	Raki: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)*.

Opombe: POO je kratica za Posebno ohranitveno območje; z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi

Preglednica 13/KHT: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(7220*) Lehnjakotvorni izviri (Cratoneurion)	Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka SI3000295 Kosca: potok Kosca s pritoki.	Habitatni tip nastopa v obliki lehnjakotvornih izvirov in lehnjakovih sten in pragov, preko katerih teče voda (ponavadi v obliki slapa). Geološka podlaga je karbonatna. Voda je mrzla, bogata s kisikom in vsebuje vsaj 40 mg/l kalcija, zaradi česar je bazična (pH 7,5-8). Tla so revna s hranili. Pri tvorbi lehnjaka sodelujejo modrozelene cepljivke. V Sloveniji je nad 50 lokacij s tem habitatnim tipom, ki so raztresene v zahodnem, osrednjem in južnem delu države. Večina jih je zaenkrat neogroženih, nekatere pa potencialno ali dejansko ogrožajo izkoriščanje lehnjaka in elektrogospodarski posegi.	14,7	14,7	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je odlična. Splošna ocena stanja HT na območju je odlična.
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000170 Krška jama: Območje SZ od vhoda v Krško jamo (Velika Prestrana, Mala Prestrana, Strmec, Cajndol). SI3000202 Vir pri Stični: Celotno Natura 2000 območje.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	163 4,4 82	109 4,4 82	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je odlična. Splošna ocena stanja HT na območju je dobra. Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Problem je urbanizacija in kmetijstvo (gosta poseljenost neposredno nad izvirom).

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	SI3000208 Šimenkova jama: Celotno Natura 2000 območje.				Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je odlična. Splošna ocena stanja HT na območju je dobra.

Preglednica 14/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SPA	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros)*	SI3000170 Krška jama: NV 40074 Krška jama je prezimovališče vrste. Celotno območje je prehranjevalen habitat. SI3000208 Šimenkova jama: NV 40291 Šimenkova jama je zatočišče vrste. Celotno območje je prehranjevalen habitat.območja.	Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	331 75	180	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Kotišče je bilo uničeno. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
vejicati netopir *(Myotis emarginatus)*	SI3000208 Šimenkova jama: NV 40291 Šimenkova jama je zatočišče vrste. Celotno območje je prehranjevalen habitat.	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov,	82	82	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SPA	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mreno. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.			
navadni netopir (*Myotis myotis)*	SI3000170 Krška jama: NV 40074 Krška jama je prezimovališče vrste. Celotno območje je prehranjevalen habitat.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	430	209	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Kotišče je uničeno. Posamezni osebki so na območju prisotni.
navadni koščak *(Austropotamobius torrentium*)*	Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka SI3000295 Kosca: potok Kosca. SI3000344 Stiški potok: Stiški potok.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	1,6 6,1 9,9	1,6 6,1 9,9	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična. Stopnja

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SPA	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	SI3000345 Bukovica: potok Bukovica.				ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična.
človeška ribica *(Proteus anguinus)**	SI3000170 Krška jama: NV 40074 Krška jama je najdišče vrste. SI3000202 Vir pri Stični: NV 3542 Virski studenec in Rupca (izvir pri vasi Vrh) sta najdišče vrste.	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	162 4,4	109 4,4	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Problem je urbanizacija in kmetijstvo (gosta poseljenost neposredno nad izvirom).
črtasti medvedek *(Callimorpha quadripunctaria*)*	SI3000170 Krška jama: Pestro strukturiran gozdni rob, gozdne jase.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in	84	34	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SPA	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa parijo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.			

*Opomba: * prednostna vrsta.*
Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ivančna Gorica (2024-2033).

Ekološko pomembna območja – EPO na območju GGE Ivančna Gorica:

- Krška jama (koda 30119): Severno od Gradička je občasno izvirna Krška jama. Narasla podzemna voda bruha iz jame le še ob visokih vodostajih. Za vhodom se proti severu odpira enotna in prostorna dvorana, z mestoma zasiganimi stenami. Dolga je dobrih 200 in široka 30 metrov, vanjo pa vodi v ostenju nad glavnim še manjši stranski vhod. Strop dvorane oblikujejo uravnani kamniti skladi, tla pa prekrivajo grušč in veliki balvani. Dvorano zaključuje 30 metrov dolgo sifonsko jezero. V njegovi globini je vhod v podvodne rove, ki segajo do 20 metrov globoko. Po 21 metrih pripelje sifon v prostorno 60 metrov dolgo končno dvorano. Skupna dolžina raziskanih rovov znaša 490 metrov. Jama je življenjski prostor proteusa in je pomembna za prezimovanje malega podkovnjaka (*Rhinolophus hipposideros*).

  EPO Krška jama je kot točkovna funkcija, evidentirana v delu odseka 22T16B;

- Šimenkova jama (koda 38800): Na Malem Borštu severovzhodno od Stične je vhod v stopnjasto brezno z dvorano. V jami je podzemeljski pretok v sifonsko jezero. Na dnu in po tleh je ilovica, saj je ob visoki vodi dvorana zalita do stropa. Jama je hidrološko pomembna, voda iz nje se pojavlja v izviru pri Viru. Širše območje okrog jame od Pungarta do Gradišča je prehranjevalni habitat malega podkovnjaka in vejicatega netopirja, ki imata kotišče v cerkvi Sv. Miklavž v Gradišču. Netopirji so bili najdeni tudi v jami.

  EPO Šimenkova jama pokriva 59.44 ha gozdnega prostora in se nahaja v osrednjem delu GGE, v delih odsekov: 22O13, 22O14, 22P01, 22P02, 22P03;

- Vir pri Stični (koda 39600): Zahodno od naselja Vir pri Stični se na severnem delu manjše poplavne ravnice nahaja kraški izvir potoka Vir. Stalni kraški izvir v zatrepni dolini je klasično nahajališče človeške ribice. Potok nato zaradi majhnega padca odteka proti jugu v vijugasti strugi.

  EPO Vir pri Stični pokriva 0,9 ha gozdnega prostora in se nahaja v osrednjem delu GGE, na delu odseka 22O15;

- Temenica(koda 62300): Reka Temenica je ena najbolj znanih dolenjskih ponikalnic, ki do izliva v Krko dvakrat ponikne. Območje obsega celoten tok od izvira v Zasavskem hribovju do izliva v Krko z vmesnim fosilnimi strugami in podzemnimi tokovi. V spodnjem toku so v območje vključena tudi mokrišča ob letališki stezi in opuščeni glinokopi nekdanje opekarne Zalog. Reko označuje majhen strmec, meandrirana struga, širša poplavna ravnica, zemljene brežine in velika pestrost vodnih habitatov, kar še zlasti velja za izvirna odseka v Zijalu in Luknji ter Zaloško kotlino. Temenica je življenjski prostor pestre vodne favne nevretenčarjev, dvoživk in rib, podzemski odseki pa jamske vodne favne na čelu s človeško ribico, mokrišča ob spodnjem toku pa so habitat močvirske sklednice, dvoživk, ptic, vidre in bobra.

EPO se nahaja se nahaja izven gozdnega prostora GGE. Usmeritve zanj so navedene v poglavju 7.

- Krka-reka (koda 65100): Območje od izvira pri vasi Krka do izliva v Savo pri Brežicah obsega reko s poplavno ravnico in nekaterimi pritoki: Radešca, Sušica, Žerjavinski potok, Toplica s Prinovcem, Sajovec in Senuša. Zgornji tok v Suhi krajini opredeljuje globlja rečna soteska s kraškimi izviri, večji strmec, številni lehnjakovi pragovi in pregrade, pogosto v povezavi z aktivnimi in opuščenimi jezovi. V srednjem in spodnjem toku čez Novomeško pokrajino in Krško ravan se rečni tok upočasni, poplavna ravnica pa se najbolj razširi na odseku ob Krakovskem gozdu. Reko s pritoki in kraškimi izviri označuje velika habitatska in vrstna pestrost. V kraških izvirih zgornjega toka izstopajo endemične jamske živali, v reki je zabeleženih kar 52 vrst rib, med njimi so številne ogrožene (npr. upiravec, zvezdogled, velika nežica, sulec). Pogosta sta vidra in še zlasti bober, ki je v porečju po naselitvi 1998 oblikoval eno naših najbolj vitalnih populacij. Krka je tudi habitat in selitvena pot vodnih ptic. Med gnezdilci izpostavljamo vodomca, med prezimovalci pa malega ponirka, zelenonogo tukalico in laboda grbca.

  EPO Krka-reka pokriva 145,98 ha gozdnega prostora in se nahaja južnem delu GGE, v delih odsekov: 22T12, 22T13, 22T16A,B, 22T17A,B, 22T18;

- Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (koda 80000): Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krimsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.

  To je največje EPO območje v GGE in pokriva 232,3 ha gozdnega prostora. Nahaja se v južnem delu GGE, v delih odsekov: 22T01, 22T02, 22T17A,B, 22T18, 22T19, 22T20, 22T21A,B,C, 22T22A,B, 22T23A,B, 22T24;

- Bukovica (koda 91500): Potok Bukovica zbira vode iz potoka Devnica in Kačnarjevega studenca. Do naselja Potok ga napajata še občasna levi in desni pritok. Potok s kamnitim in prodnatim dnom je življenjski prostor raka navadnega koščaka.

  EPO Bukovica pokriva 8,9 ha gozdnega prostora in se nahaja v severnem delu GGE, v delih odsekov: 22A01A, 22A03B, 22A04, 22A10, 22B03, 22B04, 22B05, 22K08, 22K09, 22K10, 22K11, 22K15, 22K16;

- Kosca(koda 93600): Strma dolina potoka Kosca se razteza od izvira potoka med podornimi skalami do Ribiške koče. Potok Kosca na apnenčasti podlagi oblikuje habitatni tip Lehnjakotvorni izviri. Struga potoka je sprva uravnana, nato pa se na njej tvorijo lehnjakove stopnice in pragovi. 70 m dolvodno od izvira je nastala preko 20 m visoka lehnjakova stena, po kateri polzi voda in je močno obraščena z mahom. Struga je tudi dolvodno grajena stopničasto, z mnogimi nizkimi lehnjakovimi pregradami, tolmuni, brzicami in slapišči. V potok se izliva več manjših pritokov, v katerih se tudi izloča lehnjak. Lehnjak je obilno porasel z mahovi. Potok je habitat raka navadnega koščaka.

  EPO Kosca pokriva 89,61 ha gozdnega prostora in se nahaja v zahodnem delu GGE, v delih odsekov: 22C07, 22C08, 22I11;

- Stiški potok (koda 96600): Stiški potok se od domačije Jezerkar do naselja Potok napaja z več pritoki z desne in leve strani. Struga je plitvo vrezana v lastne nanose. Potok s kamnitim in prodnatim dnom je življenjski prostor raka navadnega koščaka.

  EPO Stiški potok pokriva 5,5 ha gozdnega prostora in se nahaja v osrednjem delu GGE, v delih odsekov: 22I06,22I08, 22K01A, 22K02A, 22K03, 22K04, 22K05A,B, 22K07, 22O08, 22O09, 22O10;

  Opis EPO in NATURA 2000 območij je povzet iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ivančna Gorica (2024-2033).

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na 1. stopnji povečal iz 3,2 % na 14,2 % in na 2. stopnji zmanjšal iz 15,7 % na 10,36 %. Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojih za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili s strani ZRSVN, OE Ljubljana.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. stopnji povečala za 9,2 ha in na 2. stopnji za 251,8 .ha. Podatki slednjih temeljijo na slojih za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili s strani ZRSVN, OE Ljubljana.

Klimatska funkcija

Funkcija je na **2. stopnji** opredeljena na površini 43,7 ha gozdov, v okolici Ivančne Gorice(utemeljitev Kc).

Preostala površina gozdnega prostora ima **3. stopnjo** poudarjenosti te funkcije.

Zaradi natančnejše opredelitve območij in posodobitve vhodnih podatkov, v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014, se je delež gozdov s poudarjeno klimatsko funkcijo na 2. stopnji zmanjšal iz 5,2 % na 0,6 % oz. iz 378,7 ha na 43,7 ha.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

2.2 Socialne funkcije

Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstveno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti (Utemeljitev Ga) opravlja 11 % (795,5 ha) gozdnega prostora, v bližini večjih in manjših strnjenih naselij (v oddaljenosti od 1 do 3 km), predvsem Ivančne Gorice in Višnje Gore s širšo okolico. 1. stopnja poudarjenosti ni evidentirana.

Preostala površina gozdnega prostora ima **3. stopnjo** poudarjenosti te funkcije.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014 in v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

Obrambna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 4,7 ha gozdov. Sem sodijo gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode (utemeljitev Oh). Ti so v odsekih:22C10, 22C11B, 22E09 22K15, 22011, 22R04.

V GGN GGE leta 2014 obrambna funkcija ni bila evidentirana, v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021 pa se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

Rekreacijska funkcija

Funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi v skupni površini 98,6 ha. To so zelo obiskani gozdovi v ožjem območju rekreacijskih poti v okolici Višnje Gore—Baronov hrib, v odseku 22C13 (utemeljitev Ra).

Funkcijo 1.stopnje opravljajo tudi gozdovi na območju pustolovskega parka Cukarca, v odseku 22P04 (utemeljitev Rg).

Sem sodijo tudi gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih rekreacijskih poti (utemeljitev Rd). Skozi GGE Ivančna Gorica vodi evropska pešpot E6 v dolžini 636 m, skozi gozdne površine odsekov: 22I03, 22I04, 22I05 in Jakobova pot v dolžini 1.714 m, skozi odseke 22C03, 22C04, 22C10, 22C11B, 22C12, D06A, 22D06B, 22D08, 22I01, 22I02, 22O01, 2203, 22016, 22S10.

Rekreacijsko funkcijo **2. stopnje poudarjenosti** opravljajo gozdovi na površini 459 ha gozdnega prostora.

Opravlja jo srednje pogosto obiskovan gozdni prostor (utemeljitev Ra) Čagoške gore , Mačkov hrib, Debeli hrib in gozdovi v širši okolici Ivančne Gorice in v okolici Stične, v odsekih: 22A08, 22N01, 22O014, 22O015, 22P01, 22P02, 22R03, 22R04, 22R05, 22R06.

Ob številnih planinskih in kolesarskih poteh opravlja gozdni prostor rekreacijsko funkcijo 2. stopnje z utemeljitvijo Rd. V odsekih 22C06 22I09, 22I10, 22I11, 22T15, 22T16A, 22T16B, 22T17A, 22T18, 22T19 poteka PKV od Kureščka do Janč. V odsekih 22I12, 22I03 planinska pot Kucelj JV-Lakše, v odsekih 22I09, 22I10 Lakše-Leskovec SZ. V odsekih 22I11 in 22C06 planinska pot Višnja Gora-Mlakar in v odsekih 22C07, 22C08, 22C09, 22I11 pot Kucelj JV- Višnja Gora.

Planinske poti potekajo še v odsekih 22A01A, 22A02, 22A07, 22A08, 22A09, 22A11, 22B01, 22B02, 22B03, 22B08, 22B09, 22B10, 22B16, 22C14, 22H01, 22H02, 22H03, 22H04, 22H05, 22I04, 22I05, 22I06, 22K02A, 22K05A, 22K06, 22K07, 22K08, 22K09, 22K10, 22K11, 22K12, 22K13, 22K14, 22K15, 22K16, 22K17A, 22L04, 22O13, 22P01, 22P02, 22T02, 22T03, 22T04, 22T05, 22T07, 22T08, 22T11, 22T12, 22K02A, 22T16B.

3. stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen, s površino 6.681 ha.

Zaradi posodobitve vhodnih podatkov se je, v primerjavi z valorizacijo funkcije GGN GGE leta 2014, povečal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. stopnji za 22,7 ha.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. stopnji povečala za 4,9 ha. Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi.

Turistična funkcija

Turistično funkcijo 1. stopnje opravljajo gozdovi ob gozdno učni poti Po sledeh Višnjanskega polža od Višnje gore do Polževega v odsekih: 22C14, 22E09, 22H02, 22H03, 22H04, 22H05 (utemeljitev Te).

Vsi drugi gozdovi opravljajo 3. stopnjo poudarjenosti turistične funkcije. Za območje GGE je značilno turistično dogajanje. Tako se na Muljavi, kjer je rojstna hiša pisatelja Josipa Jurčiča, vsako leto odvijajo gledališke predstave na prostem, vsako leto pa je tudi pohod po Jurčičevi poti (od Višnje Gore do Muljave), ki poteka tudi skozi gozdove. Samostan Stična je pomemben za kulturni in turistični razvoj cele občine. Krška jama (na južni meji GGE) je dobro obiskana turistična točka.

Zaradi posodobitve vhodnih podatkov se je, v primerjavi z valorizacijo funkcije GGN GGE leta 2014, povečal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. stopnji za 21,2 ha.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. stopnji zmanjšala za 1,5 ha. Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi

Poučna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 24,6 ha gozdov. Ti so ob gozdni učni poti Po sledeh višnjanskega polža od Višnje Gore do Polževega, po meji odsekov med 22C14 in 22E09, 22H01 in 22H03, ter 22H02 in 22H04, 22H05.

3. stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi, razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen, s površino 7.214 ha.

V GGN GGE leta 2014 poučna funkcija ni bila evidentirana, v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021 se je zaradi natančnejše opredelitve območij in posodobitve vhodnih podatkov površina gozdov s 1. stopnjo poudarjene poučne funkcije zmanjšala za 1,5 ha.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnjo poudarjenosti opravlja 92,3 ha gozdov na območju naravnih vrednot, ki so navedene v spodnji preglednici (utemeljitev Da):

Preglednica 15/KHT: Naravne vrednote – 1. stopnja poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Opis	Zvrst naravne vrednote	Status	Odseki
147	Kosca - dolina	Zatrepna dolina z lehnjakotvornim potokom, levi pritok Višnjice	GEOMORF, HIDR, EKOS, GEOL	NVDP	22C06, 22C07, 22CC08, 22C09, 22D05, 22I10, 22I11
8017	Kosca - slap	Lehnjakov slap na Kosci, levem pritoku Višnjice	HIDR, GEOMORF, GEOL	NVDP	22C07

2. stopnjo poudarjenosti ima skupaj 305,9 ha gozdov. Funkcijo opravlja gozdni prostor na območjih naravnih vrednot (utemeljitev Da), ki so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 16/KHT: Naravne vrednote – 2. stopnja poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Opis	Zvrst naravne vrednote	Status	Odseki
128V	Krka	Reka Krka od izvira v Krški jami do izliva v Savo	HIDR, GEOMORF, EKOS, ZOOL, (GEOL), (BOT), (GEOMORFP)	NVDP	22T16B
759	Jeromščica	Lehnjakotvoren potok s kraškimi izviri pod zatrepno steno, desni pritok Višnjice jugovzhodno od Višnje Gore	HIDR, GEOMORF, GEOL	NVLP	22E09
892	Pasja ulica	Dolina Konjskega potoka, desnega pritoka Save, južno od Štangarskih Poljan	GEOMORF, HIDR, EKOS	NVLP	22K07, 22K12
4065	Mala Prestrana	Udornica v zaledju izvirov Krke	GEOMORF	NVLP	22T17A, 22T17B, 22T18
4386	Krka - izvir	Izvir reke Krke z občasno izvirno Krško jamo in izvirnim zatrepom pri Gradičku	HIDR, GEOMORF,	NVLP	22T16B
4387	Velika Prestrana	Globoka udornica v zaledju izvirov Krke	GEOMORF	NVLP	22T17A, 22T17B, 2218
4397	Lučki dol	Uvala	GEOMORF	NVDP	TTT01, 22T02, 22T20
7592	Višnjica - spodnji tok	Dolina levega pritoka Krke dolvodno od Velikih Kompolj z epigenetskim koritom	HIDR, EKOS, GEOMORF	NVLP	22C03, 22I01, 22I02, 22L01, 22L02, 22L03 22T11, 22T12, 22T16B,
7674	Loka pri Pristavlji vasi - plitvi kras	Plitvi kras in presihajoče jezero v Loki pri Pristavlji vasi	GEOMORF, HIDR	NVLP	22P01
7720	Mekinje nad Stično - nahajališče fosilov	Nahajališče megalodontidnih školjk v izdankih triasnega dachsteinskega apnenca ob cesti zahodno od Gradišča nad Stično	GEOL	NVLP	22O14
7939	Višnjica - slapovi	Lehnjakovi slapovi na Višnjici, levem pritoku Krke, gorvodno od Mlešičevega mlina	GEOMORF, HIDR, GEOL	NVLP	22I02
7940	Trsteniščica	Zatrepna dolina levega pritoka Višnjice z mokrotnimi površinami, severovzhodno	GEOMORF, EKOS	NVLP	22C11A, 22C11B, 22D05, 22D06A

		od Višnje Gore			
7946	Dob - Glogovica - gozdni otok	Gozdni otok med Dobom in Glogovico	EKOS	NVLP	22N03, 22S10
7947	Šentvid pri Stični - gozdni otok	Gozdni otok med Šentvidom pri Stični in Šentpavlom na Dolenjskem	EKOS	NVLP	22P02, 22A15
7948	Male Pece - dobrava	Ostanek dobrav severno od Malih Pec pri Ivančni Gorici	EKOS	NVLP	22S09, 22S10
7952	Krška vas - izviri	Skupina kraških izvirov v stranski dolini ob Višnjici pod cesto Muljava - Krška vas	HIDR	NVLP	22D04
8015	Stiški potok	Lehnjakotvoren potok gorvodno od naselja Potok, levi pritok Višnjice	HIDR, GEOMORF, EKOS	NVLP	22I05, 22I06, 22I07, 22I08, 22K01A, 22K02A, 22K03, 22K04, 22K05A, 22K05B, 22O07, 22O08, 22O09, 22O10
8016	Bukovica	Desni pritok Temenice s spremljajočimi mokrišči gorvodno od Poharije, severno od Stične	EKOS	NVLP	22A01A, 22A03B, 22A04, 22A10, 22B03, 22B04, 22B05, 22K08, 22K09, 22K10, 22K11, 22K15, 22K16
8018	Bratnica	Levi pritok Temenice z mokrišči, vzhodno od naselja Temenica	HIDR, EKOS	NVLP	22J09
8019	Piskovka - mokrišča	Mokrišča ob potoku Piskovka zahodno od Višnje Gore	EKOS	NVLP	22M02, 22C01
8020	Ženski dol - mokrišča	Mokrišča ob potoku Ženski dol zahodno od Višnje Gore	EKOS	NVLP	22C13A
8022	Črnelski potok- mokrotna dolina	Mokrotna dolina Črnelskega potoka pri Velikem Črnelu, jugozahodno od Ivančne Gorice	EKOS	NVLP	22C13A
8022	Črnelski potok- mokrotna dolina	Mokrotna dolina Črnelskega potoka pri Velikem Črnelu, jugozahodno od Ivančne Gorice	EKOS	NVLP	22F05, 22F06, 22F07,
8023	Lahki potok	Ponikalnica severozahodno od Muljave	HIDR	NVLP	22T05
8025	Ušivec	Ponikalnica severozahodno od Potoka pri Muljavi	HIDR	NVLP	22T10
8026	Višnjica - zgornji tok	Izvirni del levega pritoka Krke z lehnjakovimi slapovi gorvodno od Dednega dola	HIDR, GEOMORF, GEOL	NVLP	22I01, 22I02, 22I03, 22C03

Funkcija varovanja naravnih vrednot je na 2. stopnji poudarjena tudi v gozdovih na ožjem vplivnem območju znanih jam in brezen, ki so določene za geomorfološke podzemeljske naravne vrednote državnega pomena. Seznam le teh je naveden v spodnji preglednici.

Preglednica 17/KHT: Jame

Ident.št.	Jama	Kratka oznaka naravne vrednote	Režim vstopa*	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
40055	Jama pri Hudem	Brezno	3	22G02
40056	Žvenketulja	Brezno	3	22O05
40057	Kevderc nad Štorovjem	Poševno ali stopnjasto brezno	3	22O02
40058	Jama nad samostanom Stična	Brezno	3	22O03
40059	Katujčarjeva jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3	22O13
40061	Jama v Kavčevem	Brezno	3	22O14
40074	Krška jama	Jama občasni izvir ob stalnem toku	3	22T16B
40291	Šimenkova jama	Brezno z občasnim tokom	3	22O14
40787	Skobčeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22O14
40794	Lavričeva jama	Brezno	3	22O14
41185	Jama velike Pece	Brezno	3	22S09
41188	Jama pri Sv.Roku	Vodoravna jama	3	22A15
41192	Ilovška jama	Brezno	3	22O12
41193	Kadunjška jama	Brezno	3	22P02
42313	Jama v Adamičevem talu	Podmol,kevdrc	3	22T20
42380	Brezno pri udoru v Prestrani	Brezno	3	22T18
42382	Razstreljeno brezno	Brezno	3	22T17A
42393	Brezno v Prestrani	Brezno	3	22T22A
43423	Brezno na poseki	Brezno	3	22T15
43424	Brezno na Regljevki	Brezno	3	22T16A
43634	Na senožetih jama	Brezno	3	22I11
43870	Brezno 1 pri Mekinjah	Brezno	3	22O12
43871	Zelenkotova jama	Brezno	3	22P02
44013	Šklopova jama 2	Brezno	3	22I11
44014	Šklopova jama 1	Jama s stalnim tokom	3	22I11
44167	Pasje brezno	Brezno	3	22T19
44360	Zelena jama	Brezno	3	22O05
44602	Brezno pri Jurčkovih smrekah	Brezno	3	22T16A
44697	Reserjeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22T16A
46147	Brezno v žel. Pobočju	Spodmol, kevdrc	3	22N03
46565	Kašetova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22A11
46666	Brezno nad Platarjem	Brezno	3	22K08

46893	Jama pri Barbari	Brezno		22K18
46954	Zlata jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22S15B
48184	Spodmol v steni	Spodmol, kevdrc	3	22S09
49037	Jernejevo brezno	Brezno	3	22T18
49272	Jama dvojnega vhoda	Spodmol, kevdrc	3	22P01
49880	Jama v Župjaku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22B08
50711	Knepova jama	Brezno	3	22T10
51105	Jonina jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22P01
51382	Štrakljevčeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22T12
53649	Brezno na Prestrani	Brezno	3	22T24
53676	Jama pod Strmecem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22T17A
54072	Jama v Mali Prestrani	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22T17B
54614	Brezno v Kolniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	22K09

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Celotno območje GGE Ivančna Gorica gradijo pretežno karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

Seznam naravnih vrednot na področju GGE Ivančna Gorica je naveden v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Ivančna Gorica (2014-2023) (Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, november 2013).

Delež gozdnega prostora s funkcijo varovanja naravnih vrednot 1. stopnje poudarjenosti se v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 ni bistveno spremenil. Iz 1,1 % površine gozdnega prostora se je zvišal na 1,3 %. Se je pa zaradi posodobitve vhodnih podatkov, zmanjšal delež gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo na 2. stopnji, iz 8,0 % na 4,3 %.

Z enakim razlogom se je, v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, za 92,0 ha zvišal delež gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo na 1. stopnji in za 69,2 ha delež gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo na 2. stopnji.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v neposredni okolici objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine in so upravljani izključno za varstveni namen (utemeljitev Ca). Njihova površina je 271,5 ha. V GGE so to po območju GGE razpršena območja arheoloških najdišč, posamezna območja pomembnih kulturnih spomenikov (cerkva, kapelic, spominskih znamenj in drugih pomembnejših zgodovinskih ostankov).

Preglednica 18/KHT: Kulturna dediščina 1. stopnja poudarjenosti.

EID	Ime	Režim oz. Podrežim	Odseki
1-00192	Ivančna Gorica- arheološko najdišče	arheološko najdišče	22N01, 22O16
1-00821	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	spomenik	22N01, 22O14, 22O15, 22P01
1-00829	Višnja gora - Grad Višnja Gora	spomenik	C14
1-00842	Vrh pri Višnji gori - Gradišče	arheološko najdišče	22I11, 22I12
1-00874	Podružnična cerkev sv. Martin	dediščina/vplivno območje	22E04
1-00192	Ivančna Gorica- Arheološko najdišče	arheološko najdišče	22N01, 22O16
1-01944	Zavrtače - Cerkev sv. Duha	dediščina/vplivno območje	22H05, 22T02
1-02345	Pristava nad Stično - Cerkev sv. Lamberta	dediščina/stavbna dediščina	22B03
1-02492	Petrušnja vas - Cerkev sv. Nikolaja	dediščina/plivno območje	22P02
1-02496	Pungert- Cerkev sv. Lenarta	dediščina/vplivno območje	22J03
1-02666	Dedni Dol - Cerkev Žalostne Matere božje	dediščina/plivno območje območje	C04;C05;C01;
1-02668	Sela pri Višnji Gori- Cerkev sv.Jurija	dediščina/plivno območje območje	D02
1-09346	Petrušnja vas - Gradišče	arheološko najdišče	22P01, 22P02, 22O14
1-09674	Višnja gora - Arheološko območje Stari grad	spomenik	22C14; 22E09;
1-11034	Dedni Dol - Ambient cerkve Žalostne Matere božje	dediščina/stavbna dediščina	22C04; 22C05
1-11864	Blečji Vrh - Arheološko najdišče Kucelj	arheološko najdišče	22I03, 22I04
1-15718	Radohova vas - gomilno grobišče	arheološko najdišče	22N03
1-15719	Leščevje - Ruševine gradu Roje	arheološko najdišče	T05
1-15720	Stična- Arheološko najdišče Kafehaus	arheološko najdišče	22O01
1-15721	Velike Češnjice - Arheološko najdišče Anžlovo	arheološko najdišče	22B10

1-15724	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče Grbčev- dovc	arheološko najdišče	22P01
1-15725	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče Sv. Rok	arheološko najdišče	22P01
1-15728	Šentpavel na Dolenjskem – Arheološko najdišče Vencljev hrib	arheološko najdišče	22AA15
1-15729	Grm pri Radohovi vasi - Gomilno grobišče Pluska	arheološko najdišče	22A14
1-15732	Nova vas - Prazgodovinska gomila	arheološko najdišče	22H06
1-15733	Spodnja Draga – Arheološko najdišče pri Krtinarju	arheološko najdišče	22E05
1-15734	Leščevje - Ruševine gradu Kravjek	arheološko najdišče	22T08
1-15735	Malo Črnelo - Arheološko najdišče Škufca	arheološko najdišče	22F04
1-15736	Velike Pece - Prazgodovinska gomila	arheološko najdišče	22S10
1-15737	Ravni Dol-Arheološko obm. - Gradišče	arheološko najdišče	22T17A, 22T17B
1-15738	Trebnja Gorica-Arheološko najdišče Koščakov vrt	arheološko najdišče	22T12, 22T16B
1-15739	Trebnja Gorica-Arheološko najdišče Krška jama	arheološko najdišče	22T12, 22T16B
1-15741	Pristava nad Stično - Arheološko najdišče sv. Lambert	arheološko najdišče	22B03, 22K15, 22K16
1-15744	Gorenje Brezovo - Arheološko območje	arheološko najdišče	22I02; 22I03
1-15745	Vrh pri Višnji Gori - Arheološko najdšče Vrti	arheološko najdišče	22I11, 22I12
1-15746	Sela pri Višnji Gori - Arheološko najdišče Roje	arheološko najdišče	22T05
1-15747	Sela pri Višnji Gori - Arheološko najdišče Marečja dol	arheološko najdišče	22C11B; 22C11A 22D05,
1-15748	Metnaj - Arheološko najdišče Kukelj	arheološko najdišče	22K01A;K02B
1-15749	Mekinje nad Stično - Arheološko območje Ilovec	arheološko najdišče	22K01A, K18, 22O12
1-15753	Velika Dobrava - Arheološko najdišče Zglavnice	arheološko najdišče	22E01, 22D06A, 22D06B
1-15755	Debeče - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	22K13, 22K15
1-16721	Šenpavel na Dolenjsem-Razveline graščine Grumlof	dediščina/stavbna dediščina	22A15
1-16729	Male Pece- razpelo	dediščina/stavbna dediščina	22S08
1-18124	Mekinje nad Stično - Kapelica Matere božje	dediščina/stavbna dediščina	22O13
1-22924	Čagoše - Kapelica na Čagoškem hribu	dediščina/stavbna dediščina	22 R04

1-22927	Zgornja Draga - Kapelica Božjega groba	dediščina/stavbna dediščina	22E09
1-22931	Velike Pece- Kapelica v zaselku Laze	dediščina/stavbna dediščina	22S10
1-24409	Pristava nad Stičnono - Spominsko znamenje petim aktivistom	dediščina/memorial na dediščina	22B04
1-29663	Vir pri Stični - Arheološko najdišče Kojina	arh.najdišče	22O15
1-29889	Glogovica - Arheološko najdišče Butale	arh.najdišče	22N01, 22N02

Vir: Objekti kulturne dediščine so vpisani v Registru kulturne dediščine RKD, ki je dostopen na: https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b

2. stopnjo ima 28,62 ha gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na območju kulturne krajine (utemeljitev Cc) in na vplivnih območjih varovane stavbne dediščine (utemeljitev Ca) z blažjim varstvenim režimom. Območja varovanih enot in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE in imajo na 2. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 19/KHT: Kulturna dediščina 2. stopnja poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Odseki
1-00828	Višnja gora - Mestno jedro	spomenik	22C14, 22E09
1-00874	Zgornja Draga-Cerkev sv. Martina	sakralna stavbna dediščina	22E04
1-01580	Podsmreka pri Višnji Gori - Grad	dediščina/stavbna dediščina	22EO1
1-02494	Male Pece- Cerkev sv. Lamberta	sakralna stavbna dediščina	22S09
1-02496	Pungert- Cerkev sv. Lenarta	sakralna stavbna dediščina	22J03
1-02500	Velike Češnjice-Cerkev Sv. Ane	sakralna stavbna dediščina	22B08
1-02839	Leščevje- Cerkev sv.Janeza Krstnika	sakralna stavbna dediščina	22T06, 22T07
1-15751	Dedni Dol- Rimska cesta Emona-Neviodurnum	stavbna dediščina / dediščina	22C01
1-18585	Temenica- Kulturna krajina	kulturna krajina / dediščina	22J01, 22J02, 22J03, 22J06,
1-23107	Trebnja Gorica - Kulturna krajina Izvir Krke	dediščina/kulturna krajina	22T17A;22T16B;22T12
1-23394	Videm pri Temenici - Vas	dediščina/naselbinska dediščina	22R02
1-24420	Luče- Kulturna krajina Lučki dol	kulturna krajina / dediščina	22T01, 22T02

Vir: Objekti kulturne dediščine so vpisani v Registru kulturne dediščine RKD, ki je dostopen na: https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b

Zaradi medsebojne bližine posameznih objektov kulturne dediščine se površine vplivnih območij posameznih objektov tudi medsebojno prekrivajo.

Poleg navedenih objektov kulturne dediščine se na območju GGE nahajajo tudi druge registrirane enote oziroma objekti kulturne dediščine navedeni v Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah:

Bukovica- Cerkev sv. Janeza Krstnika (EID 1-02490), Dedni Dol- Kapela Božjega groba (EID 1-02743), Debeče- Kapelica (EID 1-16717), Sela pri Višnji Gori- Pil (EID 1-16731), Vrh pri Višnji Gori- Kapelica Matere božje ob cesti (EID 1-18119), Kamno Brdo- Kapelica (EID 1-18136), Gabrje pri Stični- Mlin Gabrje pri Stični 12 (EID 1-23435) in Muljava- Spomenik NOB (EID 1-24340). Našteti objekti se nahajajo izven območja gozdov oziroma gozdnega prostora GGE in jih posebej ne navajamo. Prav tako ne navajamo objektov kulturne dediščine navedenih v Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah za objekte Sobrače-cerkev sv. Andreja, Gabrovčec – Arheološko najdišče Steljnica, Hrastov Dol- Kulturna krajina, ker se nahajajo izven meje GGE.

Leta 2014 je bila funkcija določena na 1. stopnji na površini 61,9 ha in na 2 st. na površini 350,3 ha gozdnega prostora. V letu 2024 se je povečal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na 1. stopnji (iz 0,8 % na 3,75 % gozdnega prostora) in zmanjšal delež na 2. stopnji (iz 4,8 % na 0,4 % prostora). V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

Estetska funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 34,3 ha gozdnega prostora. To so gozdovi:

- v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektom (utemeljitev Ea), v odsekih: 22A15, 22B09, 22C04, 22C05, 22C07, 22C14, 22D02, 22D06A, 22D06B, 22E01, 22E04, 22E09, 22H05, 22I11, 22I12, 22N01, 22O14, 22O16, 22P01, 22P02, 22S08, 22S1022T02, 22T05, 22T12, 22T16B.
- gozdovi v območjih krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave (utemeljitev Ec), v odsekih: 22C01, 22C13A, 22F05, 2206, 22F07, 22M02.

2. stopnjo poudarjenosti ima 22,2 ha gozdnega prostora. To so gozdovi na območju kulturne krajine Temenice, Luče, Trebnja Gorica v odsekih:22J01, 22J03, 22J06, 22J07, 22R01, 22R04, 22T01, 22T02, 22T06, 22T12, 22T16B, 22T17A.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni bistveno spremenila, se je pa ta nekoliko spremenila v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev. Na 1. stopnji pa je bila funkcija ovrednotena na manj 10,7 ha, zdaj je na 34,3 ha. Večja razlika je v poudarjenosti funkcije ne 2. stopnji, ki je bila v preteklem načrtu poudarjena na 281, 0 ha, zdaj le na 22,2 ha.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Večina gozdov, kar 97,4 % gozdnega prostora oz. **7.048,3** ima **1. stopnjo poudarjenosti** te funkcije. To pomeni, da je v njih možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m^3 bruto lesne mase na hektar (kjer je produkcijska sposobnost rastišč višja od 5 m^3/ha letno) (utemeljitev La).

Gozdov z **2. stopnjo poudarjenosti** lesnoproizvodne funkcije v GGE Ivančna gorica ni.

3. stopnjo poudarjenosti imajo (ne glede na vrednost produkcijske sposobnosti rastišč) razglašeni varovalni gozdovi, ki se nahajajo na strmih, največkrat prisojnih in pogosto skalnatih dolomitnih pobočjih v severnem delu GGE, v odsekih: 22A01B, 22A03A, 22A03B, 22C11B, 22D06B, 22K01B, 22K02B, 22K05B, 22K17B.

Glede na valorizacijo funkcije leta 2014, se je povečal obseg gozdov s funkcijo poudarjeno na 1. stopnji (iz 22,0 % na 98,0 % površine gozda). Medtem ko površine gozdov z lesnoproizvodno funkcijo na 2. stopnji v novem GGN (l.2024) ni, je v preteklem načrtu (l.2014) njihova površina obsegala 52,8 % površine gozdov. Gozdov s 3. stopnjo je bilo 25,1 %, danes jih je 1,9 %. Do teh sprememb je prišlo zaradi novih podatkov po gozdnih rastiščnih tipih in določene metodologije, ki je bila pripravljena v okviru ciljnega raziskovalnega projekta (Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Kadunc A. in sodelavci. 2013. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 42 str.). V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, ni prišlo do sprememb.

Dejanski možni posek v gozdovih je sicer odvisen od dejanskega stanja sestojev in usmeritev z vidika zagotavljanja trajnosti gozdov, vključno z ohranjanjem in pospeševanjem njihove biotske pestrosti. V primerih morebitnih večjih poškodb sestojev, ali v primerih, ko bi to narekovale ovrednotene funkcije gozda na posameznih območjih, bo posek v navedenih območjih gozdov, ne glede na proizvodno zmogljivost njihovih rastišč, temu ustrezno nižji.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor s površino 163,28 ha na ožjem vplivnem območju stojišč premičnih in stalnih čebelnjakov (utemeljitev Np). Teh je 52 in so v odsekih: 22A06, 22A07, 22B01, 22B10 (dve), 22B11 (dve), 22C13A, 22C14, 22D05 (tri), 22E04 (tri), 22H07, 22I03, 22I11, 22J01, 22K01A, 22K04, 22K07, 22K11, 22L05 (pet), 22M03, 22O01, 22O12 (štiri), 22O14 (štiri), 22O16 (tri), 22R01, 22R04, 22R06, 22S04, 22T03, 22T04 (dve), 22T05, 22T07, 22T08 (dve).

2. stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor s površino 118,50 ha. To so:

- sestoji, v katerih je delež kostanja v LZ večji od 25 % (utemeljitev Nd) v odsekih: 22K07, 22K08, 22K12, 22T04, 22T05;
- na območjih gozdne čebelje paše (utemeljitev Ne). Teh je 177 in so v: k.o. Bukovica (A) 11 območij, k.o. Češnjice (B) 11 območij, k.o. Dedni dol (C) 12 območij, k.o. Dobrova (D) 9 območij, k.o. Draga (E) 9 območij, k.o. Gorenja vas (F) 7 območij , k.o. Hudo (G) 2 območji, k.o. Kriška vas (H) 4 območja, k.o. Leskovec (I) 10 območij, k.o. Male dole (J) 9 območij, k.o. Metnaj (K) 16 območij, k.o. Muljava (L) 6 območij, k.o. Polica (M) 5 območij, k.o. Raduhova vas (N) 3 območja, k.o. Stična (O) 16 območij, k.o. Šentvid (P) 4 območja, k.o. Temenice (R) 6 območij, k.o. Velike Pece (S) 21 območij in k.o. Vrhe (T) 16 območij.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z določeno funkcijo ni spremenil, se je ta spremenil v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014. Leta 2014 ni bilo opredeljenih območij z ovrednoteno funkcijo na 2. stopnji, na 1. stopnji pa je bila funkcija določena na območju 2 čebelnjakov. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev.

Lovnogospodarska funkcija

Predelov, ki bi po merilih Navodil za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021) (po katerih se posodablja tudi podatke o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGE), ustrezali območjem s 1. ali 2. stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije, v GGE ni.

V GGE so sicer prisotna krmišča (22A06, 22A12, 22B02, 22B06, 22D02, 22D04, 22E06, 22H02 (2x), 22I06, 22J08, 22K10, 22K11, 22K14, 22O09, 22O11, 22S02, 22S05, 22S11 (2x), 22S13A (2x), 22T03 in 22T18), krmne njive (22A01A, 22A06, 22D04, 22E04, 22H06, 22J08, 22K11, 22K014, 22K15, 22O04, 22O09, 22S04, 22T04, 22T15) in vzdrževane gozdne jase (22A01A, 22E04, 22F06, 22H06, 22I08, 22K11, 22O04 in 22T20), grmišča in remize za malo divjad (22H05, 22F04 in 22F06), kali (22B02, 22C11B, 22E06, 22F07, 22H06, 22I04, 22I07, 22O08, 22O11, 22S05 in 22S11) in s košnjo vzdrževane travnato-pašne površine (22A01A, 22E04, 22F06, 22H06, 22I08, 22K11, 22O04 in 22T20), ki so namenjeni izboljšanju prehranskih razmer divjadi, a ne zadoščajo merilom za 1. ali 2. stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z določeno funkcijo ni spremenil, se je pa ta spremenil v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014, ko je bila funkcija na 1. stopnji določena na 60 ha. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 20/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	6.815,97	218,44	13,89	7.048,30
Varovalni gozdovi	80,43	27,37	0,00	107,80
Skupaj	**6.896,40**	**245,81**	**13,89**	**7.156,10**

V GGE Ivančna Gorica prevladujejo zasebni gozdovi na 96,4 % površine gozdov. Državni gozdovi se razprostirajo 3,4 % površine in občinski na 0,2 % površine gozdov.

V GGE Ivančna Gorica prevladujejo večnamenski gozdovi. Predstavljajo 98,5 % površine gozdov GGE. Način gospodarjenja v teh gozdovih je skupinsko postopen.

V okviru gozdov kategorije večnamenski gozdovi je šest RGR: Podgorsko bukovje (11012), Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*) (12212) (Toploljubno bukovje (14112), Bukovje z gradnom (15012), Bukovje na rendzinah (16012) in Gabrovje s hrasti (18512).

Gozdovi kategorije varovalni gozdovi so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009 in 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020). Ta uredba določa tudi režim gospodarjenja v teh gozdovih.

Gozdov kategorije varovalni gozdovi je 1,5 % (107,80 ha) površine gozdov. V to kategorijo so uvrščeni gozdovi v odsekih 22A01B, 22A03A, 22A03B, 22C11B, 22D06B, 22K01B, 22K02B, 22K05B, 22K17B.

Gozdovi kategorije varovalni gozdovi so uvrščeni v RGR Varovalni gozdovi. V gozdovih te kategorije gozdov prevladujejo gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4).

Preglednica 21/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
11012-Podgorsko bukovje	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	12,05	0,5
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1.402,18	59,8
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	256,79	11,0
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	194,76	8,3
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	293,32	12,5
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	2,36	0,1
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	15,70	0,7
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	167,25	7,1
Skupaj RGR		2.344,41	100,0
12212-Kisloljubno bukovje(luzuletosum)	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	116,81	6,9
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	129,91	7,7
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	51,82	3,1
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	99,45	5,9
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	19,60	1,2
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.238,77	73,5
	771 -Jelovje s praprotmi	27,60	1,6
	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	1,08	0,1
Skupaj RGR		1.685,04	100,0
14112-Toploljubno bukovje	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	111,85	13,6
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	13,01	1,6
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1,97	0,2

	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	69,16	8,4
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	578,25	70,1
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	26,02	3,2
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	15,75	1,9
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9,01	1,1
Skupaj RGR		825,02	100,0
15012-Bukovje z gradnom	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	14,54	1,0
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	243,00	16,8
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1.066,16	73,5
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	7,07	0,5
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno buk	24,96	1,7
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	13,34	0,9
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	12,61	0,9
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	66,80	4,6
	771 -Jelovje s praprotmi	1,97	0,1
Skupaj RGR		1.450,45	100,0
16012-Bukovje na rendzinah	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	74,27	12,3
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	13,70	2,3
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	2,71	0,4
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	383,72	63,5
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno buk	105,24	17,4
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	0,30	0,0
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	22,22	3,7
	761 -Javorovje s praprotmi	1,97	0,3
Skupaj RGR		604,13	100,0
18512-Gabrovje s hrasti	531 -Dobovje in dobovo belogabrovje	19,97	14,3
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	45,66	32,8
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	8,80	6,3
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	14,40	10,3
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	25,29	18,2
	731 -Kisloljubno gradnovo bukovje	5,60	4,0
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	19,53	14,0
Skupaj RGR		139,25	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		7.048,30	100,0
40000-Varovalni gozdovi	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	29,67	27,5
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno buk	42,00	39,0
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	36,13	33,5
Skupaj RGR		107,80	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		107,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi		**7.156,10**	**100,0**

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,6	18,3	24,4	29,3	21,4	58,3	21,1
Jelka	7,9	17,7	20,4	31,8	22,2	1,2	0,4
Bor	6,8	19,4	26,1	27,7	20,0	14,2	5,1
Macesen	21,4	42,0	24,2	9,5	2,9	0,4	0,1
Ostali igl.	7,9	19,3	19,4	33,3	20,1	0,1	0,0
Bukev	7,0	19,5	25,0	25,5	23,0	146,7	53,1
Hrast	6,9	19,3	25,3	25,8	22,7	28,9	10,5
Pl. list.	9,3	21,3	24,7	23,5	21,2	9,6	3,5
Dr. tr. list.	14,1	28,2	23,5	18,7	15,5	16,6	6,0
Meh. list.	26,9	46,7	20,3	4,7	1,4	0,5	0,2
Iglavci	6,7	18,6	24,6	29,1	21,0	74,2	26,8
Listavci	7,7	20,4	24,8	24,9	22,2	202,3	73,2
Skupaj	**7,5**	**19,9**	**24,8**	**25,9**	**21,9**	**276,5**	**100,0**

Povprečna LZ se je v zadnjem desetletju povečala za 15,3 m^3/ha- na 276,5 m^3/ha. Delež iglavcev in listavcev se je v LZ le malo spremenil. Delež iglavcev se je v LZ zmanjšal za 3,0 % - na 26,8 %, delež listavcev pa povečal iz 70,2 % na 73,2 %. Pri iglavcih in pri listavcih je največji delež LZ v tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Med drevesnimi vrstami ima največji delež bukev 53,1 %. Na drugem mestu je smreka z 21,1 %. Večji delež imajo še hrast z 10,5 %, drugi trdi listavci 6,0 % (beli gaber 3,0 %, črni gaber 1,2 %, cer 0,5 %, mali jesen 0,4 %, mokovec 0,2 %), bor 5,1 % in plemeniti listavci 3,5 % (gorski javor 3,1 %, gorski brest 0,04, veliki jesen 0,01 %). Druge skupine drevesnih vrst imajo deleže LZ, ki so manjši od 1 %.

Največji delež najdebelejšega drevja v debelinski sestavi (V debelinski razred) imajo bukev (23,0 %), hrast (22,7 %), jelka (22,2 %), smreka (21,4 %), plemeniti listavci (21,2 %) in bor (20,0%).

Druge drevesne vrste imajo deleže manjše od 20 %.

Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

		Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
				Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci		m^3	531.024	519.245	10.882	897
		m^3/ha	74,2	75,3	44,3	64,6
Listavci		m^3	1.447.504	1.401.231	42.736	3.537
		m^3/ha	202,3	203,2	173,8	254,6
Skupaj		**m^3**	**1.978.528**	**1.920.476**	**53.618**	**4.434**
		m^3/ha	276,5	278,5	218,1	319,2

Vrednosti LZ po lastništvih se nanašajo na trenutno stanje lastništva gozdov. LZ je najvišja v gozdovih lokalnih skupnosti in znaša 319,2 m^3/ha. V zasebnih gozdovih je 278,5 m^3/ha. Najnižja LZ je v državnih gozdovih in znaša 218,1 m^3/ha.

Način ugotavljanja lesne zaloge

LZ je bila ugotovljena na osnovi meritev LZ na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) in z okularno oceno pri opisovanju sestojev. LZ sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih LZ sestojev v posameznem odseku predstavlja okularno ocenjeno LZ odseka. LZ odseka pa je izračunana s popravkom okularno ocenjene LZ odseka. Pri tem so uporabljeni korekcijski faktorji po stratumih iz preglednice »D-LZU: Način ugotavljanja LZ« tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih LZ vseh odsekov stratuma enaki LZ stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v LZ stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Tarife po posameznih odsekih za izračun lesnih zalog so prevzete iz načrta GGN GGE Ivančna Gorica (2014 – 2023) (vmesne Čoklove tarife) in so v Prilogi 12.2: Seznam tarif po odsekih.

Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (m^3/ha)	Število vzorčnih ploskev	+-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	Podgorsko bukovje (11012)	2.344,41	260,7	186	7,2
2	Kisloljubno bukovje (luzuletosum) (12212)	1.685,04	266,0	135	8,7
1	Toploljubno bukovje (14112)	825,02	255,7	71	8,7
3	Bukovje z gradnom (15012)	1.450,45	292,0	113	7,2
1	Bukovje na rendzinah (16012)	604,13	234,2	49	7,2
3	Gabrovje s hrasti (18512)	139,25	201,2	12	8,7
OKULARNA OCENA					
4	Varovalni gozdovi (40000)	107,80	122,2		

Meritve SVP so bile izvedene na 566 SVP. Vse ploskve so bile izmerjene na sistematični vzorčni mreži gostote 250 x 500 m (1 ploskev predstavlja 12,5 ha).

Preglednica »D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge« prikazuje LZ po rastiščnogojitvenih razredih iz stalnih vzorčnih ploskev. Prikazana je tudi LZ RGR. Pri izračunu LZ s stalnimi vzorčnimi ploskvami smo vzorčno napako pri 5 % tveganju zmanjšali z združevanjem 6 rastiščnogojitvenih razredov s skupnimi značilnostmi v 3 stratume, ki so navedeni v preglednici »D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge«. Vzorčna napaka ocene LZ je v vseh stratumih pod dopustno mejo 15 %.

Na SVP smo upoštevali razvojne faze sestojev v katerih so se posamezne SVP nahajale. LZ v RGR Varovalni gozdovi je ugotovljena z okularno oceno.

3.3 Prirastek

Druga meritev na SVP je omogočila izračun prirastka z novimi prirastnimi nizi. Iz dveh zaporednih meritev smo s programom xPL določili regresijske krivulje prirastnih nizov. Uporabili smo eksponentno, inverzno in potenčno regresijsko funkcijo. Po RGR smo izračunali prirastne nize tistih drevesnih vrst z meritvami v vsaj sedmih debelinskih stopnjah. Uporabili smo rezultate, ki niso vsebovali negativnih vrednosti, vrednost R2 pa je bila večja od 0,5. Prirastek drevesnih vrst po RGR, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah premajhno in vzorčna napaka prevelika, smo izračunali na osnovi prirastnega niza določene drevesne vrste za celotno GGE skupaj, ali pa smo uporabili prirastni niz rastiščno podobnega RGR.

Prirastni nizi po RGR so prikazani v Prilogi »12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih«.

Skupni tekoči letni prirastek v GGE Ivančna Gorica je 7,62 m^3/ha. V prirastku prevladujejo listavci s 72,8 %, iglavcev je 27,2 %. V primerjavi s prejšnjim načrtovalnim obdobjem se je delež prirastka iglavcev zmanjšal za 2,0 %. Zaradi ujm in kalamitet je skupno letni prirastek za 0,3 m^3/ha nižji od tistega v preteklem GGN GGE. Delež letnega prirastka je v GGE skupaj večji v II. in III. debelinskem razredu. Največji prirastek pri iglavcih in listavcih je v II. in III. debelinskem razredu. Pri listavcih je v prvih treh debelinskih razredih skupaj 71 % letnega prirastka in pri iglavcih 73 %.

Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,43	0,60	0,48	0,40	0,17	2,08	27,2
Listavci	1,03	1,58	1,34	1,01	0,59	5,54	72,8
Skupaj:	**1,46**	**2,18**	**1,82**	**1,41**	**0,76**	**7,62**	**100,0**

Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m^3	14.841	14.456	357	28
	m^3/ha	2,07	2,10	1,45	2,05
Listavci	m^3	39.672	38.409	1.163	101
	m^3/ha	5,55	5,57	4,73	7,24
Skupaj	**m^3**	**54.513**	**52.864**	**1.520**	**129**
	m^3/ha	7,62	7,67	6,18	9,29

Prirastek po lastništvih se nanaša na trenutno stanje gozdov. Prirastek je največji v gozdovih lokalnih skupnosti (9,29 m^3/ha), najmanjši pa v državnih gozdovih (6,18 m^3/ha).

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 27/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m^3/ha		%	cm
Mladovje	502,68	7,0								15	0,0	0
Drogovnjak	2.205,23	30,8	124,59	5,6	0,9	59,4	36,7	3,0	226,2	175	7,1	18
Debeljak	2.442,41	34,2	403,20	16,5	17,1	73,5	9,3	0,1	376,0	241	4,4	25
Sestoj v obnovi	2.005,78	28,0	1.196,78	59,7	30,6	59,5	9,8	0,1	279,9	135	9,3	26
Skupaj	**7.156,10**	**100,0**	**1.724,57**	**24,1**						**566**	**4,3**	**22**

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Podatki po razvojnih fazah so bili zbrani pri opisovanju sestojev na terenu in z digitalizacijo sestojev na osnovi DOF5.

V GGE Ivančna Gorica prevladujejo gozdovi v razvojnih fazah debeljaki (34,2 %), katerih delež se je v zadnjem desetletju zmanjšal za 1,6 % od celotne površine gozda. Delež sestojev v obnovi se je precej povečal (za 9,9 % na 28,0 %). Z vidika trajnosti donosov lesa je premalo mladovja (7,0 %) in drogovnjakov (30,8 %). Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi. Precejšen delež debeljakov bo prešel z naravno pomladitvijo v sestoje v obnovi, kar je posledica velikega deleža sestojev z rahlim in vrzelastim sklepom (30,7 %). Površina mladovij je v naravi večja, ker gre za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj. Zato so te površine opredeljene kot podmladek v drugih razvojnih fazah. Gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, v debeljakih in presvetljenih drogovnjakih.

Naravno pomlajevanje je v GGE Ivančna Gorica dobro. Pomlajeno je 59,7 % površine sestojev v obnovi s pomladkom, ki ima skupaj 90,1 % dobre in bogate sestojne zasnove. V debeljakih se pojavlja podmladek na 16,5 % površine.

Delež drogovnjakov z dobro in bogato sestojno zasnovo je skupaj 58,4 %. V mladovju je sestojna zasnova boljša. Sestojev z dobro in bogato sestojno zasnovo je skupaj 78 %.

Najslabše so negovani mladovje in drogovnjaki. Nenegovanih in nenegovanih ogroženih sestojev je v mladovju skupaj 42,3 %, v drogovnjakih pa 36,8 %. Najboljša je negovanost v debeljakih, kjer je delež nenegovanih sestojev le 9,8 % in v sestojih v obnovi, kjer je ta delež 13,7 %.

Preglednica 28/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	324,10	8,68	16,26	0,01	0,40	1.020,84	48,84	106,33	193,19	5,92	1.724,57
%	18,79	0,50	0,94	0,00	0,02	59,21	2,83	6,17	11,20	0,34	100,00

V podmladku je največ bukve (59,19 %). Pomemben delež imajo še smreka (18,79 %), drugi trdi listavci (11,2 %) in plemeniti listavci. Manjši delež ima hrast (2,8 %). Deleži podmladka drugih drevesnih vrst so manjši od 1 %.

Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	502,68	20,3	57,7	20,4	1,6	7,3	50,4	40,4	1,9	53,4	25,0	11,3	10,3
Drogovnjak	2.205,23	5,0	53,4	40,3	1,3	5,1	58,1	36,4	0,4	14,5	61,8	20,6	3,1
Debeljak	2.442,41					8,6	81,6	9,8	0,0	3,5	65,8	27,9	2,8
Sestoj v obnovi	2.005,78					9,8	76,5	13,7	0,0				
Skupaj	**7.156,10**												

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	8,22	0,1
Gozdovi bukve in hrasta	201,67	2,8
Bukovi gozdovi	1.801,01	25,2
Drugi pretežno listnati gozdovi	2.323,01	32,5
Gozdovi bukve in jelke	4,32	0,1
Gozdovi bukve in smreke	615,33	8,6
Jelovi gozdovi	0,65	0,0
Smrekovi gozdovi	346,91	4,8
Borovi gozdovi	10,19	0,1
Drugi pretežno iglasti gozdovi	214,62	3,0
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.630,17	22,8
Skupaj	**7.156,10**	**100,0**

Sestojne tipe smo izločali na osnovi dveh meril: razvojna faza in drevesna sestava.

V razvojni fazi mladovje smo uvrščali sestoje v sestojne tipe glede na površinske deleže drevesnih vrst. Pri izločanju sestojnih tipov v razvojnih fazah drogovnjaki, debeljaki in sestoji v obnovi pa smo upoštevali deleže drevesnih vrst v drevesni sestavi LZ stoječega sestoja.

Sestoje smo opredelili po naslednjih merilih:

1. Hrastovi gozdovi: hrasta več kot 75%;

2. Gozdovi bukve in hrasta: bukev in hrast več kot 75%; hrast 26% in enako ali manj kot 75%; bukev 26% in enako ali manj kot 75%;

3. Bukovi gozdovi: bukev več kot 75%;

4. Drugi pretežno listnati gozdovi: če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3; listavcev več kot 75%

5. Gozdovi bukve in jelke: jelka in bukev več kot 75%; jelka 26% in enako ali manj kot 75%; bukev 26% in enako ali manj kot 75%;

6. Gozdovi bukve in smreke: smreka in bukev več kot 75%; smreka 26% in enako ali manj kot 75%; bukev 26% in enako ali manj kot 75%;

7. Jelovi gozdovi: jelka več kot 75%;

8. Smrekovi gozdovi: smreka več kot 75%;

9. Borovi gozdovi (razen rušja): bor (razen rušja) več kot 75%;

10. Rušje: rušje več kot 75% površine;

11. Drugi pretežno iglasti gozdovi: če niso izpolnjeni pogoji pod 5-10 in je iglavcev več kot 75%;

12. Drugi gozdovi iglavcev in listavcev: vsi drugi gozdovi, pri katerih niso izpolnjeni pogoji pod 1-11.

V GGE je bilo izločenih 2.313 sestojev. Povprečna velikost posameznega sestoja znaša 3,1 ha.

V GGE s 32,5 % prevladujejo »drugi pretežno listnati gozdovi«. Na drugem mestu po površini so »bukovi gozdovi« (25,2 %). Sledijo jim »drugi gozdovi iglavcev in listavcev« (22,8 %).

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	4.802,69	68,2	1.981,95	28,1	246,67	3,5	16,99	0,2	7.048,30	98,5
Varovalni gozdovi	107,80	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	107,80	1,5
Skupaj vsi gozdovi	**4.910,49**	**68,7**	**1.981,95**	**27,7**	**246,67**	**3,4**	**16,99**	**0,2**	**7.156,10**	**100,0**

V GGE Ivančna Gorica je ohranjenih 68,7 % površine gozdov. To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo do 30 %. Največ ohranjenih gozdov je v RGR Bukovje na rendzinah in v RGR Varovalni gozdovi (40000), kjer so vsi gozdovi ohranjeni.

Visok delež ohranjenih gozdov je še v RGR Toploljubno bukovje (14112) (87,8 %) in RGR Podgorsko bukovje (11012) (83,1 %).

Spremenjenih gozdov je v GGE 27,7 %. Delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je v teh gozdovih od 30 do 70 %. Največji delež sestojev s spremenjeno drevesno sestavo je v RGR Kisloljubno bukovje (luzuletosum) 12212 (48,7 %), v RGR Bukovje z gradnom (15012) (42,6 %), v RGR Podgorsko bukovje (11012) (52,2 %) in v RGR Gabrovje s hrasti (18512) (29,4 %).

Močno spremenjeni gozdovi predstavljajo 3,4 % površine GGE. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih od 71 % do 90 %.

Gozdov z izmenjano drevesno sestavo je v GGE Ivančna Gorica 16,99 ha (v RGR Bukovje z gradnom (15012)).

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	616	7,8	34,9	49,3	6,7	1,3
Jelka	22	9,1	27,3	59,1	4,5	0,0
Bor	228	3,1	17,5	54,9	17,5	7,0
Macesen	11	0,0	18,2	81,8	0,0	0,0
Ostali igl.	10	0,0	20,0	70,0	10,0	0,0
Bukev	1.846	4,6	20,4	52,4	17,5	5,1
Hrast	387	6,2	23,3	48,0	20,9	1,6
Pl. lst.	110	10,9	22,7	51,9	13,6	0,9
Dr. tr. lst.	127	1,6	13,4	40,9	26,0	18,1
Meh. lst.	13	7,7	23,1	53,8	15,4	0,0
Skupaj iglavci	887	6,4	29,9	51,6	9,4	2,7
Skupaj listavci	2.483	5,0	20,6	51,1	18,3	5,0
Skupaj	**3.370**	**5,4**	**23,1**	**51,2**	**15,9**	**4,4**

Kakovost drevja je bila ocenjena na stalnih vzorčnih ploskvah pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm. Dreves odlične kakovosti je le 5,4 % vseh dreves.

Prav dobro kakovost ima 23,1 % ocenjenih dreves. Pri tej kakovosti je v spodnjem delu debla kakovost lesa L (luščenec) in ŽII (žagovec II. kakovosti), v zgornjem delu pa nekoliko slabše kakovosti. Največji delež prav dobre kakovosti je pri smreki (34,9 %), jelki (27,3 %), hrastu (23,3 %), mehkih listavcih (23,1 %) in plemenitih listavcih (22,7 %).

Dobra kakovost je ocenjena pri 51,2 % dreves. Prevladuje pri macesnu (81,8 %), ostalih iglavcih (70,0 %), pri jelki (59,1 %), boru (54,9 %), bukvi (52,4 %) in plemenitih listavcih (51,9 %).

Največji delež zadovoljive in slabe kvalitete skupaj je pri drugih trdih listavcih (44,1 %), boru (24,5 %), bukvi (22,6 %) in hrastu (22,5 %).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	4,1
Veje/krošnja	1,9
Osutost	0,8
Skupaj	**6,8**

Poškodovanost gozdnega drevja se ugotavlja v skladu z merili določenimi v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20). Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Glede na mesto poškodbe ločimo poškodbe debla oziroma koreničnika, poškodbe vej v krošnji in osutost krošnje. Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm^2, pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presegata petino premera drevesa na prsni višini. Pri osutosti krošnje se šteje za hujšo poškodbo, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Podatke o poškodovanosti drevja smo ugotovili iz ocene poškodovanosti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

Analiza poškodovanosti gozdnega drevja kaže, da je poškodovanih s hudo poškodbo 6,8 % vseh dreves na stalnih vzorčnih ploskvah. Najpogostejše so poškodbe debla in koreničnika (4,1 %).

Največ poškodb zaradi škodljivih dejavnikov nežive narave je povzročil žledolom, ki je od 2.2. do 10.2.2014 prizadel območje GGE Ivančna Gorica.

Od dejavnikov žive narave so največ poškodb povzročili smrekovi podlubniki od katerih je največ poškodb povzročil osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*), manj šesterozobi ali mali smrekov lubadar (*Pityogenes chalcographus*). Do prenamnožitve smrekovih podlubnikov je prišlo v letih 2015, 2016 in 2017.

Poškodbe smreke zaradi okužbe z rdečo smrekovo trohnobo (*Heterobasidion annosum*) se pojavljajo v RGR Podgorsko bukovje. Največje so na toplih južnih in zahodnih legah. Najbolj so ogroženi sestoji, v katerih je drevesna sestava spremenjena v korist smreke.

Poškodbe zaradi kostanjevega raka (*Cryphonectria parasitica*) so prisotne povsod v GGE, kjer je prisoten pravi kostanj.

Povsod, kjer je razširjen gorski brest (dinarski jelovo bukovi gozdovi), se pojavlja Holandska bolezen brestov (*Ophiostoma ulmi*). Intenzivnost pojava te bolezni je srednja do močna.

Povečano je sušenje velikega jesena zaradi glive *Chalara fraxinea*, ki povzroča jesenov ožig.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2010, 2014, 2017 in 2020 je ZGS opravil štiri popise poškodovanosti (objedenosti) gozdnega mladja po prenovljeni sistematični in enotni metodologiji za območje celotne Slovenije. Metoda popisa poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi sloni na razdelitvi Slovenije na 35 popisnih enot (v nadaljevanju: PE), ki predstavljajo osnovne celice spremljanja objedenosti in drugih kazalnikov stanja mladja. PE so bile oblikovane upoštevaje zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd., upoštevaje meje gozdnogospodarskih enot, meje populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi (predvsem navadne jelenjadi) in težko prehodne ovire, kot so večje reke in avtoceste. Velikost PE je praviloma med 30.000 in 100.000 ha.

V vsaki PE je bilo popisanih 51 oz. 52 ploskev, na katerih je bil ugotavljan vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Na ploskvah površine 20 m2, so bila evidentirana vsa drevesca višine od 15 do 150 cm, ter ugotavljana poškodovanost terminalnega poganjka. Podatki so bili v nadaljevanju analizirani, statistično obdelani ter primerjani z rezultati do sedaj izvedenih popisov po prenovljeni metodi (2010, 2014 in 2017) s poudarkom na popisu izvedenem v letu 2020.

Stopnje objedenosti so odvisne od številnih dejavnikov, o čemer pričajo praktično vse znane raziskave s tega področja. Ne glede na to, pa so gostote rastlinojedih parkljarjev tiste, ki najpomembneje vplivajo na stopnje poškodovanosti, zato nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti oz. gostot.

Pri interpretaciji rezultatov moramo upoštevati lastnosti posameznega kazalnika. Objedenost v prehrani priljubljenih drevesnih vrst (mehki listavci, plemeniti listavci) je visoka že pri nizkih gostotah divjadi. Na drugi strani je objedenost v prehrani manj priljubljenih vrst (smreka) tudi pri visokih gostotah divjadi lahko nizka. Bukev je srednje priljubljena vrsta in se na spreminjane gostoto divjadi odziva pri nizkih in visokih gostotah.

Površino GGE Ivančna Gorica v celoti pokriva PE Litija, zato v nadaljevanju prikazujemo analizo rezultatov popisa za to PE.

Popisna enota Litija

Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	48.891	Se ne ugotavlja
1. 16-30 cm	36.140	23,0
2. 31-60 cm	24.332	22,2
3. 61-100 cm	9.559	21,0
4. 101-150 cm	3.997	9,9
Skupaj 1 – 4	74.028	21,7

Po rezultatih podrobnega popisa je bila skupna objedenost mladja v letu 2020 za višinske razrede 1 – 4 v tej PE 21,7 %. Višinski razredi 1 - 4 zajamejo mladje visoko od 16 do 150 cm.

Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	24	5	2.319	5	1.915	*1,6*	11	2.705		12	1.185	*5,1*	18	714		9	6.520	*1,4*
Jelka	5	4	1.915		91	*33,3*		30	*100,0*	2	152	*80,0*	3	122	*12,5*	1	395	*50,0*
Macesen	1				15	*100,0*											15	*100,0*
Ostali iglavci	1			1	365		1	182								1	547	
Bukev	50	15	7.157	36	12.888	*6,0*	46	11.110	*5,9*	63	6.064	*12,8*	65	2.599	*7,0*	44	32.660	*7,3*
Hrasti	15	5	2.520	4	1.489	*29,6*	3	745	*57,1*	1	61	*50,0*		15	*100,0*	3	2.310	*39,5*
Plemeniti listavci	35	35	17.238	36	13.116	*39,4*	20	4.970	*45,9*	8	805	*49,1*	4	152	*60,0*	26	19.043	*41,7*
Drugi trdi listavci	43	36	17.742	17	6.003	*28,4*	16	3.936	*38,6*	11	1.079	*46,5*	8	334	*22,7*	15	11.353	*33,5*
Mehki listavci	10			1	258	*52,9*	3	654	*74,4*	2	213	*57,1*	2	61	*25,0*	2	1.185	*64,1*
Iglavci	27	9	4.234	7	2.386	*3,2*	12	2.918	*1,0*	14	1.337	*13,6*	21	836	*1,8*	10	7.477	*4,1*
Listavci	52	91	44.657	93	33.754	*24,4*	88	21.414	*25,1*	86	8.222	*22,2*	79	3.161	*12,0*	90	66.551	*23,7*
Skupaj	52	100	48.891	100	36.140	*23,0*	100	24.332	*22,2*	100	9.559	*21,0*	100	3.997	*9,9*	100	74.028	*21,7*

Na ploskvah so bili med vrstami najbolj objedeni mehki in plemeniti listavci ter hrasti. Najmanj je objedena smreka.

Najpomembnejša ugotovitev popisa 2020 je, da se je stopnja objedanja ne-statistično značilno zmanjšala glede na leta 2010, 2014 in 2017. V splošnem torej lahko ugotovimo, da so razlike v objedenosti gozdnega mladja med vsemi štirimi obdobji za vse drevesne vrste skupaj neznačilne, pri objedenosti bukve pa je zaznati značilno zmanjšanje objedenosti. To velja tudi za objedenost pri listavcih, katerih delež je v GGE izrazito prevladujoč (> 90 %), pri iglavcih pa statistično neznačilno niha, saj je delež iglavcev zelo nizek.

Preglednica 36: Primerjava skupne poškodovanosti in poškodovanosti bukve v PE po popisih 2010 - 2020

Popisna enota	Delež skupne objedenosti				Delež objedenosti bukve			
	2010	2014	2017	2020	2010	2014	2017	2020
Litija	28,4	29,1	26,1	21,7	13,2	14,4	7,6	7,3

Preglednica 37: Primerjava poškodovanosti iglavcev in listavcev v PE po popisih 2010 - 2020

Popisna enota	Delež objedenosti iglavcev				Delež objedenosti listavcev			
	2010	2014	2017	2020	2010	2014	2017	2020
Litija	3,0	5,8	2,1	4,1	32,1	32,8	28,9	23,7

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 38/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	3,92	12,40	16,32	6,78	23,25	30,03	10,70	35,65	46,35
	m^3/ha	1,20	3,68	4,88	2,07	6,95	9,02	3,27	10,63	13,90
30 - 49 cm	št./ha	0,53	0,60	1,13	0,78	2,33	3,11	1,31	2,93	4,24
	m^3/ha	0,75	0,84	1,59	1,12	3,25	4,37	1,87	4,09	5,96
50 in več cm	št./ha	0,11	0,11	0,22	0,11	0,11	0,22	0,22	0,22	0,44
	m^3/ha	0,30	0,29	0,59	0,31	0,29	0,60	0,61	0,58	1,19
Skupaj	**št./ha**	**4,56**	**13,11**	**17,67**	**7,67**	**25,69**	**33,36**	**12,23**	**38,80**	**51,03**
	m^3/ha	2,25	4,81	7,06	3,50	10,49	13,99	5,75	15,30	21,05

Odmrla lesna masa je ocenjena na SVP in izračunana po vmesnih tarifah (Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik, Ljubljana 1980). Skupaj znaša 21,05 m^3/ha. V to vrednost je všteta tudi panjevina. Skupna količina odmrle lesne mase predstavlja 7,8 % LZ, kar presega minimalna določila Pravilnika o varstvu gozdov (vsaj 3% LZ) (Ur.l. RS, št. 92/2000 in 56/2006). To je v veliki meri še posledica ujm, ki so te gozdove prizadele v preteklosti (žledolom v začetku leta 2014.

Večina odmrlih dreves je v razširjenem debelinskem razredu 10 – 30 cm (21 dreves/ha). Število dreves v naslednjih dveh razširjenih debelinskih razredih se naglo zmanjša. Skupno število odmrlih dreves/ha pri iglavcih (12 dreves/ha) je manjše kot pri listavcih (39 dreves/ha).

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Gozdarstvo je bilo v začetku po II. svetovni vojni organizirano ločeno za državne in zasebne gozdove. Po letu 1950 so bila za državne gozdove ustanovljena Gozdna gospodarstva, za zasebne pa Okrajna uprava, pozneje Poslovna zveza.

Okoli leta 1958 so dejavnost v zasebnih gozdovih prevzele kmetijske zadruge. Za zasebne gozdove je bil uveden poseben gozdni sklad, iz katerega se je financirala gozdarska služba, gozdnogojitvena in varstvena dela ter gradnja cest. Lastniki gozdov so plačevali v ta sklad na poseben račun pri takratnih občinah. Višina sredstev za plačilo je bila odvisna od površine in katastrskega razreda gozdov.

Operativno delo je bilo v tem času organizirano v okviru gozdne uprave oziroma obrata pri kmetijski zadrugi. Strukturo zaposlenih so sestavljali vodja obrata, ki je bil po izobrazbi tehnik in logarji z nižjo gozdarsko šolo ali tečaji. Na območju današnje GGE Ivančna Gorica je bilo zaposlenih 6 logarjev. Ti so skrbeli za odkazilo, varstvo gozdov in gozdnogojitvena dela. Odkazovalo se je po tako imenovani »kvazi« prebiralni metodi, večinoma po premeru. Izvedba varstva gozdov je potekala dobro (podlubniki). Izvajalo se je le malo nege. Na občini je bil zaposlen referent za gozdarstvo, gozdarski inšpektor pa je pokrival več občin.

Odkup lesa je potekal na lesnih skladiščih. Tja so lastniki vozili les z vpregami in s traktorji. Lesna skladišča so bila na železniških postajah v Ivančni Gorici, Višnji gori in Radohovi vasi. Delo je potekalo z 3 zaposlenimi manipulanti in s 5 delavci. Leta 1962 se je gozdni obrat pri KZ Ivančna Gorica priključil obratu pri Agrokombinatu Grosuplje.

Leta 1961 so bila uvedena gozdnogospodarska območja. Predvidevala so enotno gospodarjenje v državnih in v zasebnih gozdovih. Leta 1964 je bil izdelan prvi gozdnogospodarski načrt za GGE Ivančna Gorica. Izdelal ga je Biro za gozdarsko načrtovanje Ljubljana. V tem času so se v zasebnem sektorju začela načrtno izvajati vsa gozdnogojitvena dela. Izvedbo del, ki so jo vodili revirni gozdarji, so izvajali delavci, ki so bili redno zaposleni. Odkazilo je postopno prehajalo v pristojnost revirnih gozdarjev. V GGE Ivančna Gorica je bil v tem času zaposlen za državne gozdove en logar v okviru gozdnega gospodarstva - obrata Škofljica, odkazilo pa je izvajal njihov referent za gojenje.

Leta 1976 je prešlo gospodarjenje z zasebnimi gozdovi na Gozdno gospodarstvo Ljubljana. Ustanovljen je bil Obrat Grosuplje, ki je upravljal z zasebnimi in z državnimi gozdovi iz ljubljanskega gozdnogospodarskega območja. Odkazilo in izvedba gozdnogojitvenih del je tudi formalno prešla pod pristojnost revirnih gozdarjev. Logarji so postali delovodje, ki so bili odgovorni za odkup lesa, kontrolo in varstvo. Zaposlena sta bila 2 revirna gozdarja in 4 delovodje. V tem času je bil ukinjen gozdni sklad, uvedena pa je bila biološka amortizacija.

Leta 1976 se je v okviru gozdnega gospodarstva zopet ločilo gospodarjenje v državnih in zasebnih gozdovih. Gozdovi GGE Ivančna Gorica so se priključili TOZD-u in TOK-u Škofljica, ki sta delovala do ustanovitve ZGS.

V obdobju od leta 1961 do 1992 so se v GGE Ivančna Gorica izvajala vsa potrebna gozdnogojitvena dela in v pretežnem delu tudi strokovno odkazilo. V letih od 1976 do 1990 je bila zgrajena tudi večina gozdnih cest in vlak.

V obdobju 1994 - 2003 so gozdove prizadele naravne ujme (snegolomi in vetrolomi). Zaradi izjemno vročih in suhih let je prišlo do gradacij smrekovega lubadarja. V obdobju 2004 – 2008 se je trend prekomerne namnožitve lubadarja zaradi neugodnih vremenskih razmer nadaljeval. Posledično so bile izvedene sanitarne sečnje, katerih obseg je presegal dopustna odstopanja od najvišjega možnega poseka po 36. členu Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih. Najvišji možni posek je bil močno presežen v RGR 12212 – Acidofilno bukovje v obdobju 2004 – 2008 (109 % realizacija najvišjega možnega poseka za obdobje 2004 – 2013). Najbolj je bilo ogroženo območje Bojanskega gozda.

Ministrstvo je z odločbo 31. 3. 2009 ugodilo pobudi za spremembo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica za obdobje 2004 – 2013, skladno z 51. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih (Ur.l. RS, št. 5/1998, št. 70/2006, 12/2008).

Območje GGE Ivančne Gorice je v času od 30.1. do 10.2.2014 prizadel močan žledolom. V aprilu 2014 je bil izdelan sanacijski načrt za vso Slovenijo, na osnovi ocene poškodovanosti po odsekih. Načrtovani ukrepi, ki jih je določal sanacijski načrt, so bili dodatno vključeni v GGN 2014-2023.

V sanacijskem načrtu je zaradi žledu v GGE Ivančna Gorica predviden posek 14.062 m^3 poškodovanih iglavcev in 83.253 m^3 listavcev. Skupno je bilo za posek poškodovanih 97.315 m^3 lesne mase, kar predstavlja 5 % vse LZ v GGE in 23 % načrtovanega MP v GGN 2014-2023. Sanacijski načrt je določal tudi površino sestojev za obnovo, dodatno nego in vzpostavljanje gozdne higiene. Zvišal se je možni posek in spremenila vrsta sečnje v sestojih, ki jih je žled močno poškodoval. Za negovalna dela je bilo ocenjeno, da se bodo izvajala v okviru gojitvenih del, ki so bila predvidena v GGN (2014-2023).

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Analiza preteklega gospodarjenja je narejena za GGE Ivančna Gorica za obdobje 2014 – 2023 po RGR preteklega ureditvenega obdobja. Upoštevanih je 7 RGR, ki so prikazani v preglednici »D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih«.

Za gozdne sortimente so bile 1. 9. 2013 uvedene prevoznice, ki so spremljale posekano lesno maso pred prvim dajanjem na trg ali za lastno uporabo. (Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št.69/13 in spremem.).

Zaradi močno povečanega obsega del in oteženosti njihove izvedbe so bile prevoznice ukinjene. Nadomestila jih je listina o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti. Njen namen je še vedno zagotavljanje sledljivosti lesa ob zmanjšanih administrativnih obremenitvah in omogočanje hitrejše sanacije po ujmah.

Gozdove je v začetku leta 2014 prizadel žledolom. Nato se je sanaciji žledoloma v letih 2015 in 2016 pridružila namnožitev smrekovih podlubnikov, ki se je zavlekla še v leto 2017.

4.2.1 Posek

Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2014 - 2023	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m^3	m^3	%	točkovno m^3	interval +- m^3	%
Iglavci	140.345	104.636	74,6	192.254	50.524	137,0
Listavci	276.557	135.319	48,9	183.890	38.920	66,5
Skupaj	**416.902**	**239.955**	**57,6**	**376.144**	**64.621**	**90,2**

Preglednica 40: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m^3/ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m^3/ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m^3/ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	7.247,74	1,44	548	2,653	8,326	0,697	26,3
	Listavci	7.247,74	1,87	548	2,537	6,414	0,537	21,2
	Skupaj	7.247,74	3,31	548	5,190	10,649	0,892	17,2
Državni	gozdovi	283,16	4,10	13	5,298	10,396	6,228	117,6
Ostali	gozdovi	6.964,58	3,28	535	5,187	10,664	0,904	17,4

**Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni*

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom ugotovljenim na SVP. Letni posek na SVP znaša 5,19 m^3/ha/leto z intervalom zaupanja (ob 5% tveganju) 0,89 m^3/ha /leto (17,2 %). Posek po evidencah pa znaša 3,31 m^3/ha /leto in odstopa od poseka iz SVP za 36,2 %, ter je tako izven

intervala zaupanja. Zato v vseh naslednjih preglednicah prikazujemo posek iz SVP, razen pri tistih, ki prikazujejo posek po vrstah poseka.

Vzrok za nižji delež evidentiranega poseka v zasebnih gozdovih so velikokrat ekonomični razlogi, ki lastnike napeljuje k hitrejšemu in enostavneje pridobljenemu zaslužku. Poleg tega nekateri lastniki sami izvedejo sanitarni posek v svojem gozdu in o tem ne obvestijo ZGS, kar je še posebej prisotno v času po ujmah (žled, vetrolom, podlubniki).

Razlog je tudi močna konkurenca med izvajalci, ki je sicer pozitiven dejavnik, a je privedla do tega, da izvajalci sicer ponudijo nizko ceno, le to pa nadoknadijo s posekanim drevjem brez odkazila in evidence in tudi mimo vedenja lastnika.

Dodaten razlog je izračun poseka iz SVP, ki je lahko delno tudi obremenjen z večjo vzorčno napako, kajti na določenem številu SVP je bilo posekano vse ali večina drevja na SVP (žled, polubniki, vetrolom).

Posek na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) je bil izračunan iz ploskev, na katerih je bila izvedena dvojna meritev (n = 548). Ploskve, kjer je bila opravljena le prva meritev, smo iz analize izločili.

Po podatkih iz SVP je bilo v preteklem ureditvenem obdobju (2014-2023) na območju GGE Ivančna Gorica posekanega 376.144 m3 lesa in sicer 192.254 m3 iglavcev ter 183.890 m3 listavcev. Delež iglavcev v poseku je bil 51,1 % in listavcev 48,9 %. Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 90,2 %. Pri iglavcih je bila višja (137,0 %) kot pri listavcih, kjer je znašala 66,5 %.

Analiza podatkov o poseku iz evidence poseka kaže, da je najvišja izvedba po vrsti poseka pri sanitarnem poseku (22,6 % načrtovanega poseka).

Višja izvedba načrtovanega poseka iglavcev je posledica višje izvedbe poseka oslabelega drevja iglavcev (6,2 % načrtovanega poseka iglavcev) kot listavcev (1,5 % načrtovanega poseka listavcev). Pri iglavcih je tudi višja realizacija redčenj – 14,5 %, kot pri listavcih (7,9 %). Deleža sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja skupaj predstavljata v načrtovanem poseku 25,7 %; pri iglavcih 38,7 % in pri listavcih 19,1 %.

Rezultate analize poseka na SVP po lastništvu prikazujemo v preglednici »Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP« zgolj informativno, ker so podatki obremenjeni s preveliko statistično napako.

Preglednica 41: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m^3	136.619	264.737	401.356	3.726	11.820	15.546	140.345	276.557	416.902
Izveden - m^3	99.532	128.821	228.353	5.104	6.498	11.602	104.636	135.319	239.955
Izveden SVP - m^3	189.228	172.032	361.260	0	15.001	15.001	192.254	183.890	376.144
Realizacija - evid	72,9	48,7	56,9	137,0	55,0	74,6	74,6	48,9	57,6
Realizacija - SVP	138,5	65,0	90,0	0,0	126,9	96,5	137,0	66,5	90,2
Povp. drevo - m^3	1,01	0,68	0,79	1,07	0,56	0,71	1,01	0,67	0,79

V državnih gozdovih izvršeni posek skupaj predstavlja 96,5 % načrtovanega poseka, pri listavcih 126,9 %. V »ostalih gozdovih« izvršeni posek skupaj ne dosega načrtovanega (90,0 %). Pri listavcih je realizacija 65,0 %, pri iglavcih je s 138,5 % presežena.

Skupna realizacija poseka v državnih gozdovih je višja od skupne realizacije poseka v ostalih gozdovih. Iz evidence poseka je razvidno, da je v državnih gozdovih realizacija negovalnega poseka za 13,6 % višja kot v zasebnih in gozdovih lokalnih skupnosti skupaj. Realizacija poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka skupaj sta za 10,2 % nižja kot je ta posek v ostalih gozdovih.

Preglednica 42/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2014 do 2023 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m^3	m^3	%	%
11012-Podgorsko bukovje	Iglavci	36.176	45.159	124,8	10,8
	Listavci	111.973	68.194	60,9	16,4
	Skupaj	148.149	113.353	76,5	27,2
12212-Kisloljubno bukovje(luzuletosum)	Iglavci	58.427	91.914	157,3	22,0
	Listavci	44.197	35.249	79,8	8,5
	Skupaj	102.624	127.163	123,9	30,5
14112-Toploljubno bukovje	Iglavci	5.690	4.103	72,1	1,0
	Listavci	29.366	14.577	49,6	3,5
	Skupaj	35.056	18.680	53,3	4,5
15012-Bukovje z gradnom	Iglavci	31.037	40.058	129,1	9,6
	Listavci	63.154	45.360	71,8	10,9
	Skupaj	94.191	85.418	90,7	20,5
16012-Bukovje na rendzinah	Iglavci	2.565	3.458	134,8	0,8
	Listavci	22.172	16.300	73,5	3,9
	Skupaj	24.737	19.758	79,9	4,7
18512-Gabrovje s hrasti	Iglavci	5.659	6.883	121,6	1,7
	Listavci	5.214	3.783	72,6	0,9
	Skupaj	10.873	10.666	98,1	2,6
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	791	680	85,9	0,2
	Listavci	481	424	88,1	0,1
	Skupaj	1.272	1.104	86,8	0,3
skupaj	Iglavci	140.345	192.254	137,0	46,1
	Listavci	276.557	183.890	66,5	44,1
	Skupaj	**416.902**	**376.144**	**90,2**	**90,2**

Absolutno največ lesa je bilo posekanega v RGR Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*) 127.163 m3 – 30,5 % celotnega poseka. Površina tega RGR predstavlja 23,5 % površine gozdov v GGE. Na drugem mestu je RGR Podgorsko bukovje (11012) z 113.353 m3 – 27,2 % celotnega poseka. Površina tega RGR predstavlja 32,8 % površine gozdov v GGE.

Realiziran posek skupno presega načrtovanega le v RGR Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*) – 123,9 %. Evidenca poseka kaže, da je glavni vzrok za preseganje realizacije v tem RGR velik obseg sanitarnega poseka (28,2 % načrtovanega poseka), ki skupaj s posekom oslabelega drevja predstavlja 33,6 % načrtovanega poseka. V drugih RGR se skupna realizacija poseka giblje od 53,3 % v RGR Toploljubno bukovje (14112), do 98,1 % v RGR Gabrovje s hrasti (18512). Nizka realizacija poseka v teh RGR je predvsem posledica nizkega obsega negovalnega poseka, ki po podatkih iz evidence poseka dosega od 17,3 % načrtovanega poseka v RGR Toploljubno bukovje, do 35,4 % v RGR Kisloljubno bukovje (luzeletosum) (12212).

Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek v večini RGR. Nižja je od načrtovanega poseka le v RGR Toploljubno bukovje - 72,1 % in v RGR Varovalni gozdovi (40000) (85,9 %). Realizacija poseka iglavcev dosega najvišjo vrednost v RGR Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*) (12212), kjer je bila 157,3 %.

Iz evidence poseka je razvidno, da je visoka realizacija poseka iglavcev posledica velikega obsega sanitarnega poseka. Ta je najvišji v RGR Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*), kjer znaša 38,2 % od skupno načrtovanega poseka in najnižji v RGR Toploljubno bukovje, kjer znaša 10,3 % načrtovanega poseka.

Realizacija poseka listavcev je precej nizka. Evidenca poseka kaže, da je vzrok za to v nizkem obsegu izvedenega negovalnega poseka listavcev. Ta dosega od 16,4 % načrtovanega poseka v RGR Toploljubno bukovje (14112), do 38,3 % načrtovanega poseka v RGR Bukovje z gradnom (15012).

Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka												
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	19,2	24,0	0,0	0,0	0,0	8,2	43,5	0,4	2,5	2,2	100,0	18,2	61,3
Listavci	%	15,6	40,1	0,0	0,0	0,0	3,2	36,2	0,5	3,3	1,1	100,0	10,1	33,1
Skupaj	**%**	**17,1**	**33,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**5,4**	**39,5**	**0,4**	**3,0**	**1,5**	**100,0**	**12,6**	**41,4**

Državni gozdovi

		Vrste poseka												
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	26,6	18,8	0,1	0,0	0,0	8,8	44,1	0,8	0,5	0,3	100,0	28,5	91,2
Listavci	%	30,3	34,5	0,3	0,0	0,0	1,2	31,9	1,1	0,1	0,6	100,0	12,1	41,4
Skupaj	**%**	**28,7**	**27,5**	**0,2**	**0,0**	**0,0**	**4,6**	**37,2**	**1,0**	**0,3**	**0,5**	**100,0**	**16,2**	**54,5**

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka												
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	3,1	17,8	0,0	0,0	0,0	15,1	60,2	1,8	2,0	0,0	100,0	18,6	68,3
Listavci	%	4,0	44,2	3,2	0,0	0,0	1,2	29,0	1,4	17,0	0,0	100,0	1,4	4,7
Skupaj	%	3,2	24,8	0,7	0,0	0,0	11,3	51,9	2,0	6,1	0,0	100,0	**4,5**	**14,9**

Skupaj GGE

		Vrste poseka												
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	19,5	23,7	0,0	0,0	0,0	8,3	43,6	0,4	2,4	2,1	100,0	18,5	62,4
Listavci	%	16,3	39,9	0,0	0,0	0,0	3,1	36,0	0,5	3,2	1,0	100,0	10,2	33,2
Skupaj	%	17,7	32,8	0,0	0,0	0,0	5,4	39,2	0,5	2,9	1,5	100,0	**12,7**	**41,7**

Največji delež poseka v skupnem izvedenem poseku predstavlja v preteklem desetletju sanitarni posek z 39,2 %. Na drugem mestu je pomladitveni posek (32,8 % poseka) in na tretjem mestu redčenja (17,7 %). Sledi posek oslabelega drevja s 5,4 %. Negovalni posek (pomladitveni posek in redčenja) skupaj predstavljata 40,5 % izvršenega poseka. Druge vrste poseka imajo v izvedenem poseku le manjši delež.

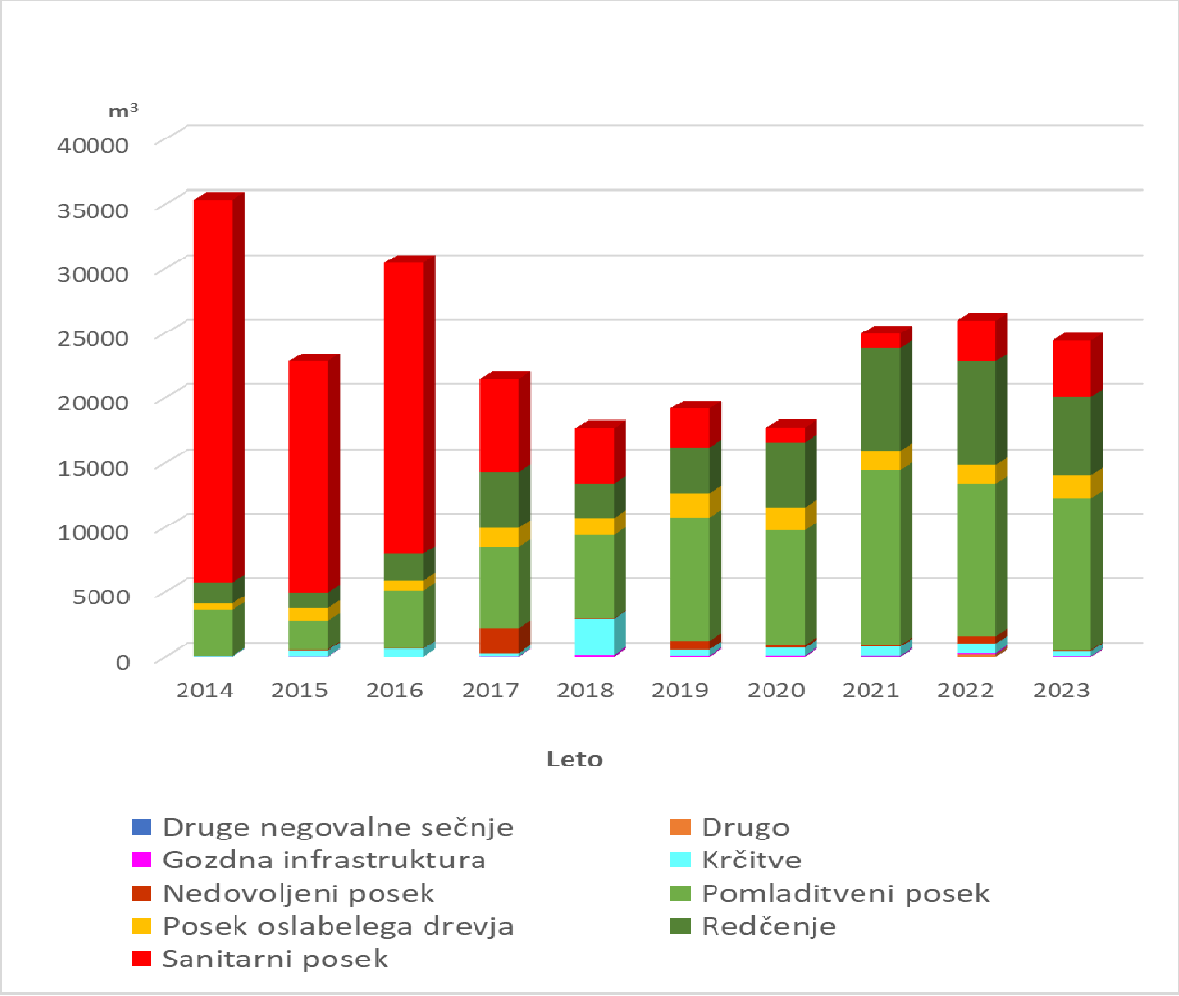

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

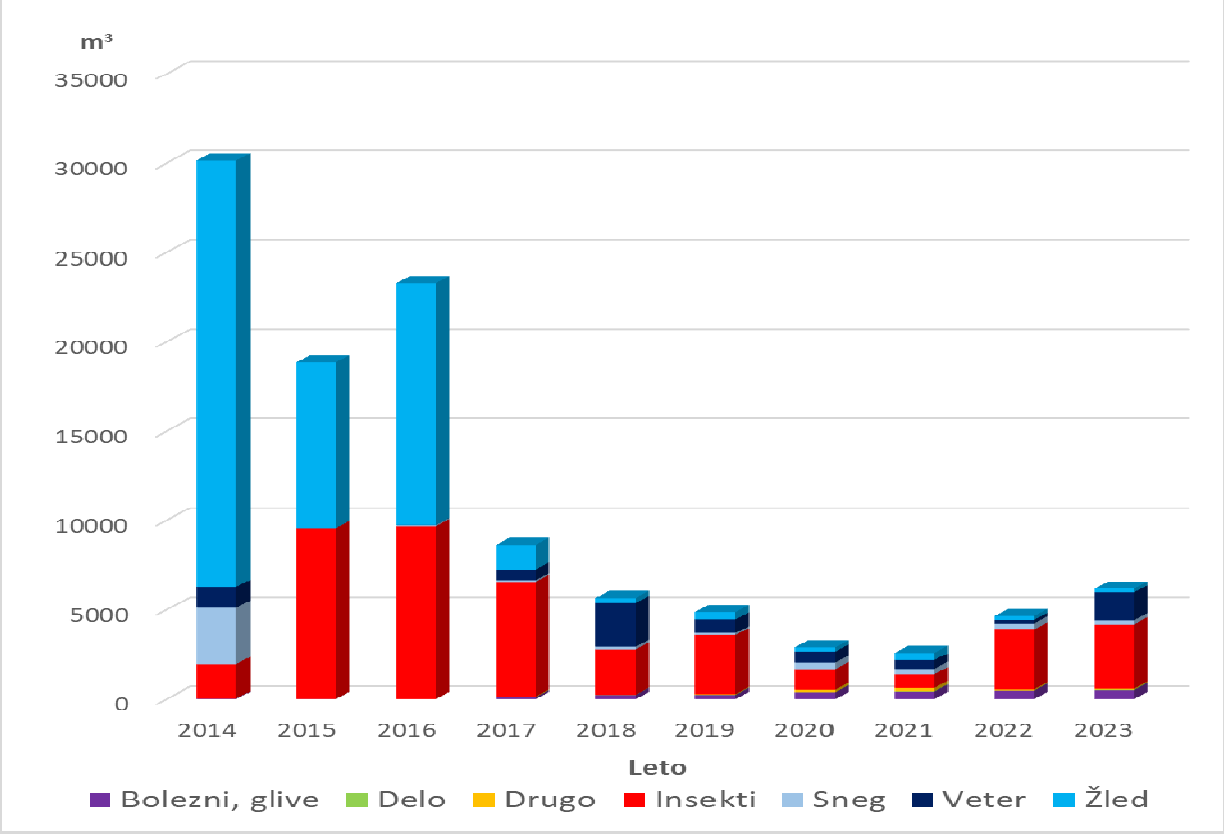

Grafikon 2: Pregled sanitarnega poseka in oslabljenega drevja po letih ureditvenega obdobja

Pri analizi poseka po letih je upoštevan posek iz evidence sečenj.

Na začetku načrtovalnega obdobja, leta 2014, je imel posek najvišjo vrednost (14,7 % celotnega poseka). Nato je v naslednjem letu 2015 močneje padel in se leta 2016 ponovno dvignil. Leta 2017 je ponovno močneje padel. Na nizki ravni je ostal vse do leta 2021, ko se je nekoliko dvignil in ostal na tej višini vse do konca ureditvenega obdobja. Najvišji posek v letu 2014 je posledica sanacije žledoloma, ki je prizdel gozdove leta 2014. Nato se je sanaciji žledoloma v letih 2015 in 2016 pridružila namnožitev smrekovih podlubnikov, ki se je zavlekla še v leto 2017. Največ poškodb sta povzročila osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*) ter šesterozobi ali mali smrekov lubadar (*Pityogenes chalcographus*).

Na posek je leta 2014 je vplival žledolom. Prve poškodbe na gozdnem drevju zaradi žleda so se začele v noči iz 31. januarja na 1. februar. Pojavljale so se vse do 6. februarja. Poškodbe od žledu so bile tu v primerjavi z drugimi predeli Slovenije razmeroma majhne. Poškodovani so bili bolj šopi in manjše skupine dreves.

Obseg pomladitvenih sečenj je večji od obsega redčenj. Njun obseg je bil najvišji na koncu načrtovalnega obdobja v letih 2021 do 2023. Obseg pomladitvenih sečenj je bil še vedno visok na sredini načrtovalnega obdobja (v letih od 2017 do 2020). Najnižji obseg redčenj in pomladitvenega poseka je bil v letih 2014, 2015 in 2016.

Vzrok sečnje »drugo« se nanaša na vrsto sečnje »posek oslabelega drevja« in na vrsto sečnje »sanitarni posek«.

V celotnem poseku iz evidence sečenj predstavljata največji delež posek bukve (44,8 %) in posek smreke (39,7 %). Delež poseka hrasta dosega 6,2 % celotnega poseka. Deleži poseka drugih skupin drevesnih vrst so manjši. Delež poseka v % od LZ drevesne vrste je večji pri iglavcih (18,5 %) kot pri listavcih (10,2 %). Največji delež poseka iglavcev v % od LZ drevesne vrste je pri jelki (21,6 %) in pri smreki (20,9 %). Pri listavcih imajo najvišji delež poseka v % od LZ mehki listavci (17,3 %) in bukev (11,1 %).

Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	39,7	20,9	5,0
Jelka	0,7	21,6	0,1
Bor	3,0	7,5	0,4
Macesen	0,1	8,7	0,0
Ostali igl.	0,0	9,8	0,0
Bukev	44,8	11,1	5,7
Hrast	6,2	7,3	0,8
Pl. lst.	1,3	5,6	0,2
Dr. tr. lst.	4,0	9,2	0,5
Meh. lst.	0,2	17,3	0,0
Skupaj iglavci	43,5	18,5	5,5
Skupaj listavci	56,5	10,2	7,1
Skupaj	**100,0**	**12,7**	**12,7**

Preglednica 45/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	8,0	14,5	17,3	15,1	37,9	18,5	14,4
Listavci	5,2	8,8	10,4	10,2	16,3	10,2	18,7
Skupaj	**5,9**	**10,2**	**12,6**	**12,0**	**23,0**	**12,7**	**33,1**

Intenziteta poseka je pri iglavcih najvišja v III. in V. debelinskem razredu in pri listavcih v V. debelinskem razredu. Najnižja je pri iglavcih in listavcih v I. in II. debelinskem razredu. Vzrok za to je v velikem deležu lesne mase v višjih debelinskih razredih pri sanitarnih sečnjah in pomladitvenem poseku.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 46/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,00	0,15	0,0	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	1,44	0,73	50,7	0,00	0,00	0,0
Obnova gozdov	**ha**	**1,44**	**0,88**	**61,1**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Obžetev	ha	431,35	66,87	15,5	16,59	0,80	4,8
Nega mladja	ha	42,28	1,55	3,7	5,95	0,60	10,1
Nega gošče	ha	241,99	19,80	8,2	12,00	6,44	53,7
Nega letvenjaka	ha	227,90	11,14	4,9	8,84	5,80	65,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	182,48	12,20	6,7	7,36	1,42	19,3
Nega gozdov	**ha**	**1.126,00**	**111,56**	**9,9**	**50,74**	**15,06**	**29,7**
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.153	750,00	65,1	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	450,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	11,50	0,20	1,7	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	46,42	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,20	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo gozdov							

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,15	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	1,44	0,73	50,7
Obnova gozdov	**ha**	**0,00**	**0,00**	**0,0**	**1,44**	**0,88**	**61,6**
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	447,94	67,67	15,1
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	48,23	2,15	4,5
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0,0	253,99	26,24	10,3
Nega letvenjaka	ha	0,04	0,00	0,0	236,78	16,94	7,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,57	0,00	0,0	190,41	13,62	7,2
Nega gozdov	**ha**	**0,61**	**0,00**	**0,0**	**1.177,35**	**126,62**	**10,8**
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	1.153	750,00	65,1
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	450,00	0,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,0	11,50	0,20	1,7
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	46,42	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,20	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo gozdov							

Skupno je bilo izvedeno 0,88 ha obnovitvenih del, kar predstavlja 61,6 % realizacijo. Izvedeno je bilo 0,15 ha priprave tal, ki ni bila načrtovana. Posajena je bila površina 0,73 ha s 170 sadik bukve, 100 sadik gorskega javorja in 300 sadik puljenk plemenitih listavcev:

- obnova s sadnjo 170 sadik bukve, 20 sadik gradna in 10 sadik češnje v oddelku 22I09 na površini 0,21 ha;
- sadnja 100 sadik gorskega javorja zaradi posledic ujme v oddelku 22L11;
- sadnja 150 sadik puljenk plemenitih listavcev v oddelku 22H02 na površini 0,06 ha in sadnja 150 sadik puljenk v oddelku 22H04 na površini 0,06 ha, zaradi premene.

Negovalna dela skupaj dosegajo 10,8 % realizacijo. Pri vseh je bil obseg izvedenih del nižji od načrtovanega. Najnižja je bila realizacija nege mladja (4,5 %), nege letvenjaka (7,2 %) in nege

drogovnjaka (7,2 %). Težave pri realizaciji nege so v večji meri posledica velikih nihanj v višini subvencij za vlaganja v gozdove. Problem je bil v tem, da lastniki sami niso bili zainteresirani za izvedbo negovalnih del. Izvajalcev praktično ni bilo, ker so bili polno zaposleni na sanaciji žledoloma in nato lubadarja na ravni cele Slovenije.

Skupni obseg izvedenih negovalnih del v državnih gozdovih ne dosega načrtovanega. Skupna realizacija negovalnih del je 29,7 %. Najnižja je bila realizacija obžetve (4,8 %), najvišja pa nega letvenjaka (65,6 %). Na realizacijo negovalnih del so vplivale pretekle ujme, ki so preprečevale izvedbo načrtovanih del oz. so se dela s časovnim zamikom možnosti izvedbe, izkazala za nepotrebna.

Skupno je bilo za izvedbo varstvenih del porabljeno 60,63 dnin. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljeni 47,5 dnin. S ponovitvami se je skupaj v 10 letih obravnavalo 89 pasti.

V okviru zaščite s premazom je bilo izvedeno škropljenje vršičkov s škropivom trico v odseku 22O01na površini 0,1 ha in v odseku 22O12 na površini 0,1 ha. Pri tem so bile porabljene 3 ure.

Načrtovana zaščita s količenjem je bila evidentirana v 22I09, kjer je bilo s količenjem zaščiteno 200 sadik. Zaradi tega je bilo potrebno izdelati 600 količkov (poraba časa 3 dnine). S tulci je bilo zaščiteno 550 sadik v odsekih 22L03, 22H04 in 22H02.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Obstoječe gozdne ceste so bile redno vzdrževane. Bistvenega povečanja obsega vzdrževanja gozdnih cest zaradi sanacije gozdov ni bilo.

Za prejšnje desetletje (2014 – 2023) so bila predvidena naslednja prednostna območja za gradnjo gozdnih cest:

- k.o. Češnjice, odd. 22B06;
- k.o. Male Dole, odd. 22J05;
- k.o. Male Dole, odd. 22J08;
- k.o. Gorenja vas, odd. 22F07.

Novogradenj gozdnih cest ni bilo, ker lastniki gozdov niso bili zainteresirani za to zaradi drobno lastniške strukture posesti.

Gozdne vlake

V prejšnjem načrtu so bila opredeljena naslednja prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak:

- k.o. Češnjice (B), odd. 22B03: 1.700 m;
- k.o. Metnaj (K), ods. 22K02A: 600 m;
- k.o. Bukovica (A), odd. 22A08, odd. 22A09, odd. 22A10: 900 m;
- k.o. Velike Pece (S): odd. 22S01, 22S04, 22S05, 22S06, 22S07, 22S08, 22S16A, 22S16B, 22S16C: 1000 m;
- k.o. Vrhe (T): odd. 22T03, 22T05 in 22T06: 5000 m.

V desetletnem obdobju (2014 - 2023) je bilo zgrajenih 631 m gozdnih vlak. Prikazane so v preglednici »Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Ivančna Gorica v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po oddelkih«.

Le 6,9 % gozdnih vlak je bilo zgrajenih znotraj prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Lastniki gozdov so gradili gozdne vlake predvsem zaradi prenamnožitve smrekovih podlubnikov.

Preglednica 47: Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Ivančna Gorica v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po odsekih

Oddelek	Rekonstrukcija (m)	Leto rekonstrukcije	Novogradnja (m)	Leto novogradnje
22O11			151	2020
22O10			377	2020
22B02			41	2020
22A12			62	2020
Skupaj			**631**	

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Na podlagi načrtov upravljanja divjadi so lovske družine, katerih deli lovišča se prekrivajo z GGE Ivančna Gorica v preteklem desetletju sumarno opravile naslednja biomeliorativna dela:

- ročna in strojna košnja travnikov 29,3 ha,
- izdelava pasišč 4,5 ha;
- spravilo sena z odvozom 9,5 ha;
- čiščenje in vzdrževanje grmišč 5,6 ha;
- vzdrževanje mokrišč in/ali kalužˇ 110 objektov;
- vzdrževanje gozdnega roba 5,2 ha;
- vzdrževanje remiz za malo divjad 10,6 ha.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023

Analiza temelji na metodi grafične primerjave stare in nove sestojne maske. Za določitev vrste namena krčitve smo izkrčene površine primerjali z opredeljeno namensko rabo in dejansko rabo, ki jo določa MKGP. Izkrčene površine smo še detajlno pregledali s podloženim DOF-om. Ob tem smo si pomagali tudi s primerjavo starih in novih DOF-ov.

Večina sprememb med staro in novo sestojno masko izvira iz veliko manjše natančnosti določanja gozdnega roba pred desetimi leti (vključevanje gozdnih robov, jas, tras daljnovodov, cestne infrastrukture, vodnih teles ipd.) in izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta. Gre predvsem za površine, ki so bile izločene iz gozdne maske kot zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, površine voda, neobdelana kmetijska zemljišča ali kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem. Navedene površine v nadaljevanju postopka niso bile upoštevane kot krčitve.

Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
23,65	19,99	47,21	0,91			91,76

Rezultati analize kažejo, da je bila večina krčitev gozda narejena zaradi urejanja kmetijskih površin (51% oz. 47,21 ha). Za odobritev krčitev v kmetijske namene je ZGS v letu 2008 uvedel odločbo o krčitvi gozda v kmetijske namene (K-odločba), na podlagi katere je bilo v preteklem desetletju v GGE Ivančna Gorica izdanih 88 dovoljenj za izvedbo krčitev, ki so skupno obsegale 34,30 ha gozda.

Urbanizacija je razlog za krčitev 23,65 ha gozdov (26%). Največja krčitev gozda, ki obsega pribl. 16 ha, je nastala zaradi graditve poslovne cone Škrjanče. Zaradi gradnje oz. vzdrževanja infrastrukture (daljnovodi) je bilo izkrčenega 19,99 ha gozda kar predstavlja 22% površine krčitev. Širitev kamnolomov in peskokop je posegla na 0,91 ha gozda, kar predstavlja 1% krčitev gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023

Na dosedanje ciljev pri gospodarjenju je v veliki meri vplival žledolom v letu 2014 in namnožitev smrekovih podlubnikov letih 2015, 2016 in 2017.

Skupna LZ se je povečala za 15,2 m^3/ha. Delež iglavcev in listavcev se je v LZ spremenil le malo; delež iglavcev se je v LZ zmanjšal za 3,0 % - na 26,6 %.

Glede doseganja cilja uravnoteženosti razmerja razvojnih faz je bil dosežen napredek. Zmanjšal se je delež debeljakov iz 35,8 % na 34,3 %. Povečal se je delež sestojev v obnovi za 10,4 % od 18,1 % skupne površine gozdov na 28,5 %. Presežek sestojev v obnovi z vidika trajnosti donosov lesa ni problematičen, ker z večjim deležem sestojev v obnovi nadomeščamo nekoliko nižje donose v debeljakih in povečujemo delež mladovja.

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 90,2 %. Višja je bila pri iglavcih 137,0 % kot pri listavcih, kjer je znašala 66,2 %.

Višja izvedba načrtovanega poseka iglavcev je posledica višje izvedbe sanitarnega poseka iglavcev (32,5 %) v primerjavi z listavci (17,6 %). Višja je tudi realizacija oslabelega drevja iglavcev (6,2 % načrtovanega poseka iglavcev) kot listavcev (1,5 % načrtovanega poseka listavcev). Pri iglavcih je prav tako višja realizacija redčenj – 14,5 %, kot pri listavcih (7,9 %).

Skupno je bilo izvedeno 0,88 ha obnovitvenih del, kar predstavlja 61,6 % realizacijo. Izvedeno je bilo 0,15 ha priprave tal. Posajena je bila površina 0,73 ha s 170 sadikami bukve, 100 sadikami gorskega javorja in 300 sadikami puljenkami plemenitih listavcev.

Izvedena negovalna dela skupaj predstavljajo 10,8 % realizacijo. Težave pri realizaciji nege so bile v večji meri posledica velikih nihanj v višini subvencij za vlaganja v gozdove. Problem je bil v tem, da lastniki sami niso bili zainteresirani za izvedbo negovalnih del. Izvajalcev praktično ni bilo, ker so bili polno zaposleni na sanaciji žledoloma in nato lubadarja na ravni cele Slovenije.

Skupno je bilo za izvedbo varstvenih del porabljeno 60,63 dnin. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljeni 47,5 dnin. S ponovitvami se je skupaj v 10 letih obravnavalo 89 pasti.

V desetletnem obdobju (2014 - 2023) je bilo zgrajenih 631 m gozdnih vlak.

Organizirani so bili tečaji in izobraževanja lastnikov gozdov o tehnikah varnega dela v gozdu in o pomenu izvajanja gozdnogojitvenih ter varstvenih del. Lastnike se je seznanjalo tudi o možnostih pridobitve dodatnih sredstev iz naslova izvajanja gozdnogospodarske dejavnosti.

Širitev območij obstoječih večjih naselij je imela za posledico večanja števila prebivalstva. Zaradi tega se je povečala rekreacijska vloga gozdov v okolici teh naselij in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (nabiranje gob). Do konfliktov glede funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ni prihajalo. Zagotavljale so se potrebe prostoživečih živali po miru, ohranjali so se njihovi habitati, rastišča.

V gozdnem prostoru se je krepilo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti z ohranjanjem mreže habitatnih dreves, vzdrževanjem kalov, travinj, s sadnjo plodonosnega drevja in pospeševanjem plodonosnih ter manjšinskih drevesnih vrst. Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala tudi z ohranjanjem sestojev prepuščenih naravnemu razvoju ter z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevale življenjske aktivnosti živali: čas parjenja, poleganja mladičev in prezimovanja.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote ter objekte kulturne dediščine in drugih vrednot okolja.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

V obdobju od leta 2014 do začetka leta 2023 se je površina gozdov na območju GGE Ivančna Gorica zmanjšala za 91,64 ha (iz 7.247,74 ha na 7.156,10 ha), kar je posledica krčitve gozdov, večinoma zaradi sprememb v kmetijska zemljišča, zaradi urbanizacije in gradnje infrastrukturnih objektov.

Nova površina gozdov je rezultat zajemanja gozdnega roba na podlagi novih digitalnih ortofoto načrtov ter izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta (izločevanje zaraščajočih površin, površin poraslih s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, neobdelanih kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskih zemljišč poraslih z gozdnim drevjem). Iz preglednice «D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024« je razviden obseg in spreminjanje površine gozdov na območju GGE od leta 2004 do 2024.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	7.157,54	98,7	167,4	266,1	2,64	3,68	6,32	2,23	0,91	3,14
2014	7.247,74	77,9	183,3	261,3	2,31	5,61	7,93	1,44	1,87	3,31
2024	7.156,10	74,2	202,3	276,5	2,07	5,54	7,62	1,77	4,98	6,75

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Na območju GGE Ivančna Gorica se je v zadnjem desetletju skupna LZ povečala (za 15,2 m^3/ha) in to na račun povečanja LZ listavcev (za 19,0 m^3/ha) in zmanjšanja LZ iglavcev (za 3,7 m^3/ha). Indeksi razvoja LZ v zadnjih desetih letih kažejo rast LZ predvsem na račun drevja iz četrtega debelinskega razreda (indeks 122,8 %) in petega debelinskega razreda (indeks 153,1 %). Pri iglavcih se je povečal delež LZ v V debelinskem razredu (indeks 128,9), pri listavcih pa v debelinskih razredih III. (indeks 106,4), IV. (indeks 137,0) in V. (indeks 163,8). Pri iglavcih je zaznaven upad LZ v I., II., III. in IV. debelinskem razredu, pri listavcih pa v prvih dveh debelinskih razredih.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je skupni prirastek zmanjšal za 0,31 m^3/ha na 7,62 m^3/ha. Zmanjšal se je tako pri iglavcih kot pri listavcih. Zmanjšanje prirastka je bilo večje pri iglavcih zaradi zmanjšanja prirastka v prvih štirih debelinskih razredih, v V. debelinskem razredu pa ta ostal enak. Prirastek listavcev se je povečal v III., IV. in V. debelinskem razredu, v prvih dveh pa se je zmanjšal. Med vzroki za zmanjšanje prirastka iglavcev in listavcev so novi prirastni nizi, ki so bili izračunani iz zadnje ponovitve meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Drevesna sestava LZ se v primerjavi z letom 2012 ni bistveno spremenila. Največja razlika je opazna pri smreki, katere delež v celotni LZ se je zmanjšal za 3,0 %. Zmanjšal se je tudi delež hrasta za 0,2 % od celotne LZ in delež macesna za 0,1 %. Deleža jelke in bora se nista spremenila. Deleži drugih drevesnih vrst so se rahlo povečali, največ delež bukve za 2,1 % od celotne LZ, delež drugih trdih listavcev za 0,6 % od celotne LZ in delež plemenitih listavcev za 0,5 % od celotne LZ.

Sedanji načrtovan možni posek se je povečal glede na realizacijo poseka v preteklem ureditvenem obdobju za 3,44 m^3/ha, najbolj pri listavcih za 3,11 m^3/ha.

Preglednica 50/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	31,8	0,3	4,9	0,1	0,0	45,5	9,8	2,6	4,9	0,1
2014	24,1	0,4	5,1	0,2	0,0	51,0	10,7	3,0	5,4	0,1
2024	21,1	0,4	5,1	0,1	0,0	53,1	10,5	3,5	6,0	0,2

Preglednica 51/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	88,8	83,9	98,9	128,9	95,2	91,5	98,4	80,0	87,0	100,0	89,6	91,2
Listavci	70,0	82,1	106,4	137,0	163,8	110,3	75,7	82,3	105,5	138,4	173,5	98,8	130,6
Skupaj	**70,0**	**83,6**	**99,3**	**122,8**	**153,1**	**105,8**	**79,8**	**86,2**	**97,3**	**118,5**	**149,0**	**96,1**	**117,4**

Preglednica 52/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m^3)	Listavci (m^3)	Skupaj (m^3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	564.841	1.328.778	1.893.619
Vrast	14.384	22.685	37.069
Prirastek (letni*10)	167.750	406.910	574.660
Sečnje	192.254	183.890	376.144
Pričakovana zaloga	540.337	1.551.798	2.092.135
Ugotovljena zaloga	531.024	1.447.504	1.978.528
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	98,3	93,3	94,6

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m^3)	Listavci (m^3)	Skupaj (m^3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	545.308	1.267.342	1.812.650
Vrast	13862	21.861	35.723
Prirastek (letni*10)	161.710	388.920	550.630
Sečnje po evidenci	182.327	174.912	357.239
Pričakovana zaloga	524.691	1..481.350	2.006.041
Ugotovljena zaloga	519.245	1.401.231	1..920.476
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	99,0	94,6	95,7

Pri kontrolnem izračunu LZ smo upoštevali posek po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev (SVP). Ugotovljena LZ v enoti je za 5,4 % manjša od pričakovane.

Podatkov za državne in občinske ne navajamo zaradi njihovega majhnega deleža ter s tem povezano nezanesljivostjo izračuna (državni gozdovi 3,4 % površine, občinski gozdovi 0,2 %).

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Pri presoji stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oziroma razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev smo podatke za določitev modelov uporabili iz naslednjih virov:

- Bončina A. in sodelavci. Gozdni rastiščni tipi Slovenije; vegetacijske, sestojne in upravljavske značilnost. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
- Kadunc A. in sodelavci. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

• Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021-2030). 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.

Biološka stabilnost je oslabljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 1.982 ha, to je na 27,7 % površine gozdov GGE. To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo do 30 %.

Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene in izmenjane drevesne sestave v korist iglavcev na površini 264 ha, to je na 3,6 % površine gozdov GGE. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih večji od 70 %.

V biološko oslabljenih gozdovih, kjer je naravna drevesna sestava spremenjena v korist smreke, so gozdovi bolj podvrženi poškodbam zaradi podlubnikov, okužbam z rdečo smrekovo trohnobo. Večja je nevarnosti poškodb zaradi vetrolomov in snegolomov.

Manjša biološka stabilnost ima za posledico tudi motnje v naravnem pomlajevanju. Drevesne vrste se dobro pomlajujejo. Kljub objedanju plemenitih listavcev je njihovo naravno pomlajevanje manj problematično. V sestojih z močno spremenjeno in izmenjano drevesno sestavo v korist iglavcev, predvsem smreke, se pojavlja problem naravnega pomlajevanja listavcev. Primanjkuje jih v odraslih sestojih za semenjake.

Motnje v naravnem pomlajevanju se pojavljajo tudi v sestojih, ki so bili na hitro presvetljeni zaradi žledoloma in napadov smrekovih podlubnikov. V teh sestojih ovira naravno pomlajevanje razraščanje grmovne in zeliščne plasti.

Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz je bila opravljena za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja (brez varovalnih gozdov).

Primanjkuje mladovja in drogovnjakov, preveč pa je debeljakov in sestojev v obnovi. Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega v sestojih v obnovi, ki presegajo modelno vrednost za 80 % in pri mladovju, ki dosega 43 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 83 % modelne vrednosti, debeljaki pa jo presegajo za 10 %. Površina mladovij je dejansko večja od prikazane, ker gre za manjše površine mladovij, ki so premajhne, da bi jih izločili kot samostojen sestoj. Obravnavamo jih kot pomladek sestojih v obnovi, delno pa tudi v presvetljenih debeljakih in drogovnjakih. Sestoji v obnovi predstavljajo osnovo za doseganje večjega deleža mladovja. Ta se bo povečal s pomladitvenimi sečnjami v sestojih v obnovi, kratkoročno že s končnimi poseki.

Razmerje razvojnih faz je bilo neuravnoteženo že pred desetletjem. Delež mladovja se praktično ni spremenil (prej 6,9 %, zdaj 7,1 %). Delež drogovnjakov, ki je bil pred desetletjem bliže modelnemu stanju (39,2 %), se je zmanjšal na 30,1 %. Pozitivno je, da je padel delež debeljakov (prej 35,8 %, zdaj 34,3 %). Presežek sestojev v obnovi z vidika trajnosti donosov lesa ni problematičen, ker z večjim deležem sestojev v obnovi nadomeščamo nekoliko nižje donose v debeljakih in povečujemo delež mladovja.

Preglednica 53/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	502,40	7,1	7,2	21	17	1.198,21	-57
Drogovnjak	2.123,20	30,1	29,7	45	36	2.537,39	-17
Debeljak	2.416,92	34,3	34,3	40	31	2.184,97	10
Sestoj v obnovi	2.005,78	28,5	28,8	20	16	1.127,73	80
Skupaj	**7.048,30**	**100,0**	**100,0**	**126**	**100**	**7.048,30**	

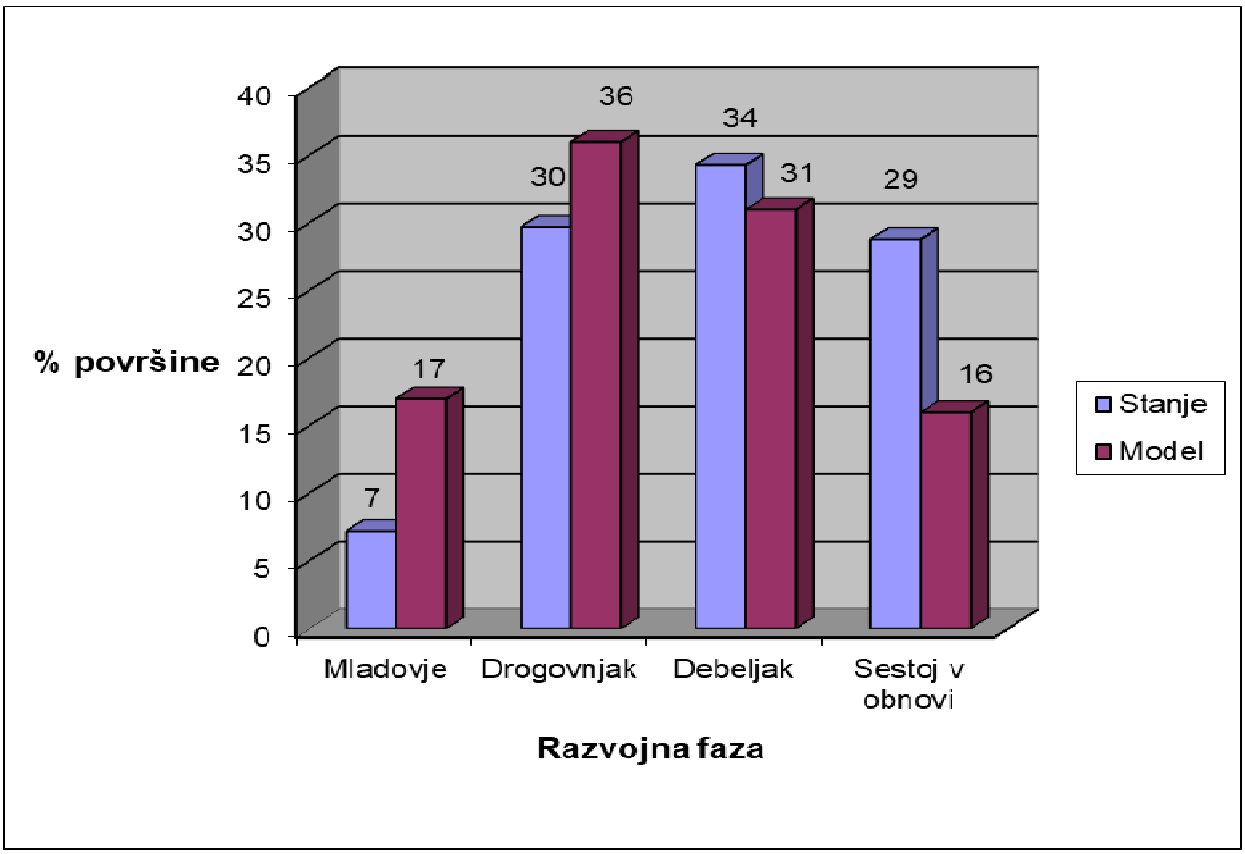

Grafikon 1: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Ocenjujemo, da trajnost z vidika ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni zaskrbljujoča.

Kljub temu, da so v preteklem desetletju posek narekovale večinoma ujme in podlubniki, v gozdovih niso nastale večje problematične nepomlajene površine. Naravno pomlajevanje je na takšnih manjših površinah uspešno, še zlasti na rastiščih, kakršna so v GGE. Glede na to, da v razmerju razvojnih faz zlasti primanjkuje mladovij, je pomladitev gozdov, pa čeprav zaradi ujm in podlubnikov, dobrodošla.

V GGE je z vidika deleža drevesnih vrst ohranjenih 68,7 % površine gozdov. Spremenjenih je 27,7 % gozdov. Močno spremenjenih je le 3,4 % gozdov, izmenjanih pa zanemarljivo malo (0,2 %). Zato ocenjujemo, da ohranjenost gozdov s stališča opravljanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni kritična.

Za zagotavljanje trajnosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so bili izločeni odseki, ki so določeni kot varovalni gozdovi z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20).

S stališča opravljanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov ocenjujemo, da sama ohranjenost gozdov v GGE ni kritična.

Gozdovi na območjih Natura 2000 in EPO so gospodarjeni na način, ki zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja za vse vrste in habitatne tipe v posebnih varstvenih območjih, ki so vezani na gozdni prostor znotraj GGE.

Splošna ocena stanja je odlična za habitatni tip Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion*) (HT7220) znotraj vseh območij habitatnega tipa. Za HT (8310) - Jame, ki niso odprte za javnost je splošna ocena stanja dobra za območje habitatnega tipa SI3000170 Krška jama in SI 3000208 Šimenkova jama. Za območje habitatnega tipa SI3000202 Vir pri Stični je stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT povprečna ali zmanjšana. Problem je urbanizacija in kmetijstvo (gosta poseljenost neposredno nad izvirom).

V GGE je 6 kvalifikacijskih vrst. Stopnja ohranjenosti je odlična za vrsto navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) znotraj vseh območij vrste. Stopnja ohranjenosti je dobra za vrsto mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros)* znotraj vseh območij vrste*, za vrsto* vejicati netopir (*Myotis emarginatus*) znotraj območja SI3000208 Šimenkova jama in vrsto črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) znotraj območja SI3000170 Krška jama. Stopnja ohranjenosti vrste navadni netopir (*Myotis myotis*) na območju Natura 2000 Krška jama (SI3000170) je povprečna ali zmanjšana. Populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Kotišče je uničeno. Prisotni so posamezni osebki. Referenčna vrednost stanja je ocenjena dobro za vrsto človeška ribica (*Proteus anguinus*) znotraj območja SI3000170 Krška jama. Znotraj območja SI3000202 Vir pri Stični je stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT povprečna ali zmanjšana. Problem je urbanizacija in kmetijstvo (gosta poseljenost neposredno nad izvirom).

Za vse naštete vrste velja, da gospodarjenje z gozdovi ne ogroža njihovega obstoja in da se na njihovo stanje z gospodarjenjem z gozdovi vpliva minimalno.

Na območju objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot se je trajnost funkcij zagotavljala z upoštevanjem varstvenih režimov pri gospodarjenjem z gozdovi. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot in so na teh področjih gospodarjenje usmerjali skladno z njimi.

Ocenjujemo, da se je tudi za zagotavljanje trajnosti vseh ostalih ekoloških, socialnih funkcij in proizvodnih funkcij, ki so bile določene v načrtu za obdobje veljavnosti 2014 – 2023, večinoma upoštevalo usmeritve za krepitev funkcij. Zato presojamo, da bodo gozdovi še naprej zmogli opravljati te funkcije.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

Dolgoročni splošni gozdnogospodarski cilj je naraven, večnamenski gozd, ki optimalno in trajno opravlja vse vloge in zadovoljuje potrebe vseh neposrednih uporabnikov gozda in širše skupnosti. To je ekološko stabilen gozd, z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in z malopovršinsko razgibano zgradbo sestojev, odporen na biotske in abiotske dejavnike.

Večnamenski gozd mora trajno in optimalno opravljati ekološke, socialne in proizvodne funkcije. V GGE Ivančna Gorica je ob lesnoproizvodni funkciji glavni poudarek na hidrološki funkciji in funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti. Večji poudarek je tudi na socialnih funkcijah (rekreacijski funkciji, funkciji varovanja naravnih vrednot in funkciji varovanja kulturne dediščine). Zagotovitev naštetih, pa tudi drugih funkcij lahko omogoči gozd z ohranjeno naravno drevesno sestavo ter zgradbo in z ohranjenimi naravnimi habitati. Eden pomembnejših ciljev je obdržati oziroma omogočiti trajno ugodno stanje vseh kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 ter v ekološko pomembnih območjih, v gozdovih in v gozdnem prostoru.

Gospodarski gozd, kjer je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, v GGE Ivančna Gorica predstavlja večino gozdov. Cilj zanj je negovan in z vidika razvojnih faz uravnotežen gozd, ki je ob optimalni odprtosti z gozdnimi prometnicami sposoben dajati optimalne in trajne donose kakovostnih lesnih sortimentov.

V pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo si zastavljamo dva glavna cilja. Prvi cilj so vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst in ravnovesje med njimi in njihovim okoljem. Drugi cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali in ki bo zagotovilo ravnovesje med vrstami in okoljem.

Zaradi prepletenosti ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij je pomembno medsebojno usklajevanje funkcij gozdov in preprečevanje konfliktov pri gospodarjenju z gozdovi.

Za uresničevanje postavljenih ciljev so potrebni strokovno usposobljeni gozdarski kadri in za delo z gozdom dobro usposobljeni ter motivirani lastniki gozdov, pomembni pa so tudi usklajeni odnosi med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

6.1 Splošni cilji

Proizvodnja lesa

Glavni cilj je proizvodnja lesa za različne potrebe, v kontekstu trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in v meji načrtovanega.

Težišče cilja proizvodnja lesa je prodaja lesa. Za prodajo je najbolj zanimiv zdrav kvaliteten les, ki omogoča pri končnih uporabnikih večje dohodke od prodaje. Najkvalitetnejši sortimenti predstavljajo zanimivo možnost v smislu prodaje na licitacijah. Revirni gozdarji GGE Ivančna Gorica vsako leto organizirajo izbiro in prevoz najkvalitetnejših sortimentov na licitacijo vrednejših lesnih sortimentov v Slovenj Gradcu.

Poškodovan in nasploh manj kvaliteten les služi predvsem za predelavo v manj zahtevne izdelke ter za zadovoljevanje potreb trga po lesu kot energentu. Na območju GGE je več predelovalcev lesnih sekancev za namen ogrevanja.

Cilj je izboljšati učinkovitost proizvodnje lesa z uporabo sodobnih tehnologij za sečnjo, spravilo in predelavo lesa ter zmanjšati negativne vplive na okolje.

Cilj je tudi povečanje zaposlovanja v gozdno-lesnem sektorju in ustvarjanje trajnostnih delovnih mest, ki zagotavljajo ekonomsko stabilnost, socialno varnost ter prispevajo k ohranjanju in trajnostnemu gospodarjenju z gozdnimi viri. V GGE je 6 lastnikov žag za razrez hlodovine.

Ohranjanje voda

Cilj je ohranjanje čistih in neokrnjenih vodnih virov, kar je bistvenega pomena za zagotavljanje oskrbe s pitno vodo, kmetijske proizvodnje, habitatov za živali in rastline ter rekreacijskih možnosti.

Cilj je sodelovanje med različnimi deležniki in posamezniki, ter ozaveščanje o pomenu ohranjanja voda in spreminjanja vedenjskih vzorcev za bolj trajnostno ravnanje z vodnimi viri.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Cilj varovanja gozdov pred naravnimi nesrečami je ohraniti njihovo zdravje, vitalnost in funkcionalnost ter zmanjšati možnost škode, ki jo lahko povzročijo naravni pojavi, kot so požari, bolezni, škodljivci, neurja in podobno.

Čiščenje zraka in regulacija klime

Cilj čiščenja zraka in regulacije klime v gozdovih je zagotoviti čistejši zrak ter uravnavati podnebne razmere na lokalni, regionalni in globalni ravni.

Za ta cilj so poleg gozdov pomembni tudi ostanki gozda, omejki, skupine dreves in posamično drevje. V ta namen ima Občina Ivančna Gorica v okolici Ivančne Gorice tudi odlok, s katerim so manjši deli gozda razglašeni kot gozd s posebnim namenom.

Zagotavljanje ponorov ogljika

Cilj zagotavljanja ponorov ogljika v gozdovih je povečati sposobnost gozdov, da absorbirajo in skladiščijo ogljik iz ozračja.To je že zdaj relativno visoko zaradi načina gospodarjenja z gozdovi in v predelih z manj intenzivnim gospodarjenjem.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Cilj je ohranjanje biotske raznovrstnosti in habitatov ter zaščita ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v gozdnem okolju.

Ohranjanje kulturne dediščine

Cilj je varovanje objektov kulturne dediščine s skrbnim upravljanjem gozdnih območij, ki vsebujejo te objekte in ozaveščanje o pomenu kulturne dediščine v gozdnem okolju. Arheološko so zelo pomembna območja okoli Stične, Šentvida, Ivančne Gorice in Višnje Gore, kjer so gomilna grobišča, gradišča in ostala arheološka najdišča iz železne dobe, rimske dobe (imperialna cesta Emona – Neviodunum) in dobe keltov.

Estetski videz krajine

Cilj je ohraniti in izpostaviti naravne značilnosti krajine, ki prispevajo k estetskemu doživetju gozda.

Rekreacija in turizem

Cilj je ustvariti okolje, ki omogoča različne rekreativne dejavnosti in izkušnje za obiskovalce, hkrati pa ohranja naravno okolje in ekosistemsko ravnovesje.

Cilj je zagotavljanja ustrezne infrastrukture, kot so gozdne poti, kolesarske steze, rekreacijska območja, piknik prostori, informacijske table.

Cilj je oblikovanje rekreacijskih območij, ki prispeva k estetski privlačnosti gozdne krajine in spodbuja rekreativno dejavnost v naravi.

Dobra praksa rekreativnih dejavnosti v gozdu je pustolovski park Cukarca, kjer so z majhnimi posegi v naravo ustvarili prostor v gozdu, kjer uživa večje število rekreativcev in družin.

KE vsako leto sodeluje tudi na festivalu kiparjenja z motorno žago na Gradišču nad Stično.

Lov in dohodek od lova

Cilj je zagotoviti trajnostno gospodarjenje z gozdnimi ekosistemi, ki omogoča ohranjanje populacij divjadi in njihovega habitata, hkrati pa ustvarja dohodek iz lovskih dejavnosti.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

Cilj je trajni dohodek od čebelarstva in ob pravnih omejitvah možnost nabiranja drugih gozdnih dobrin kot so gobe in kostanj, ki lahko ob obilnejših letinah predstavljajo pomemben dopolnilni dohodek.

Vzgoja in izobraževanje

Cilj je zagotavljanje možnosti za igro, učenje in doživljanje narave posameznim javnostim na učnih poteh, pa tudi na drugih za učenje primernih gozdnih področjih v bližini naselij, šol in vrtcev in s tem povečati ozaveščenost o pomenu gozdov in trajnostnem upravljanju z gozdnimi viri.

V GGE od Višnje gore pa do Polževega poteka Gozdna učna pot po sledeh višnjanskega polža. Prav tako so nad Stično speljane učne poti skozi gozd, ki se bodo dopolnile z gozdno tematiko (arheološka učna pot Cvinger).

V povezavi s ciljem je primer dobre prakse tudi Hiša kranjske čebele v Višnji Gori, ki spodbuja zanimanje za čebele pri vseh generacijah.

KE Ivančna Gorica v sodelovanju z osnovnimi šolami in vrtci izvaja predstavitev dela in poklica gozdarja v gozdu. Prav tako sodeluje z drugimi deležniki, ki izkažejo interes (Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov,…).

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Za doseganje uravnoteženega razmerja razvojnih faz bo potrebno povečati delež mladovij, drogovnjakov ter zmanjšati delež debeljakov. Na povečevanje deleža mladovij bomo vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi, intenzivnim nadaljevanjem obnove v sestojih v obnovi ter dolgoročneje z uvajanjem debeljakov v obnovo. Delež debeljakov se bo zmanjšal z uvajanjem debeljakov v obnovo in s prehodom poškodovanih debeljakov (z rahlim in vrzelastim sklepom in s prisotnim pomladkom) v sestoje v obnovi.

Raba gozdnega prostora

Ohranja naj se varovalne gozdove ter gozdne otoke v kmetijski in primestni krajini. Posebna skrb naj velja gozdovom, ki so pomembni za ohranjanje virov pitne vode. Posege v prostor naj se usmerja v gozdove, kjer ekološke in socialne funkcije niso poudarjene na 1. stopnji. Aktivno naj se sodeluje pri umeščanju in usmerjanju rekreativne in turistične dejavnosti v gozdnem prostoru na za to primerna območja. Nadomestna kmetijska zemljišča naj se v največji možni meri zagotovi na zaraščajočih površinah in v degradiranih gozdovih.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

V čim večji možni meri jo je treba zagotavljati v celotnem gozdnem prostoru. Zaradi številnih nasprotujočih interesov rabe gozda prihaja do nesoglasij in konfliktov. Potrebno jih je reševati s strpnostjo in enakopravno obravnavo čim širšega kroga vseh deležnikov (lastniki gozdov, pristojne lokalne skupnosti in drugi zainteresirani deležniki). V primerih konkurenčnih oziroma izključujočih se funkcij se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste. Ohranja naj se delež odmrlega drevja, habitatna drevesa, brloge, gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo in razgiban gozdni rob. Vzpostavlja naj se ekocelice, prednostno v območjih Natura 2000 v skladu s konkretnimi naravovarstvenimi usmeritvami in upravljavskimi conami.

Drevesna sestava gozdov odporna na podnebne spremembe

Pestro in mešano naravno sestavo drevesnih vrst, ki je najbolje prilagojena na podnebne spremembe, naj se zagotavlja z naravno obnovo ključnih drevesnih vrst. Zmanjšati je potrebno delež smreke, predvsem v spremenjenih sestojih in pospeševati naravne, vrstno in biotsko pestre mešane sestoje. Primes smreke v sestojih naj bo posamična do skupinska. Čisti sestoji smreke zaradi ogroženosti niso zaželeni. Osnovni gradnik sestojev bo bukev, a tudi hrasti in bori bodo pri podnebnih spremembah imeli pomembno vlogo. Tujerodne drevesne vrste se ne pospešuje, a se jih tudi ne zatira. Od invazivnih tujerodnih vrst (ITV) je v GGE Ivančna Gorica problematična predvsem prisotnost navadne barvilnice, o kateri je bilo izvedeno že več izobraževanj.

Zgradba gozdov in koncepti obnove gozdov

Naloga obnove sestojev je povečanje deleža mladovja. Dosegli ga bomo z večjim deležem sestojev v obnovi, v katerih je načrtovana pospešena obnova.

Zaradi velikega deleža sestojev v obnovi bo potrebno manj intenzivno uvajanje debeljakov v obnovo. Manjši obseg uvajanja debeljakov v obnovo bo potreben tudi zaradi presvetljenih debeljakov, ki bodo s pomladitvijo prešli v sestoje v obnovi.

Večja raznomernost in s tem večja statična stabilnost novonastajajočih sestojev bo dosežena z dinamiko obnove, ki bo upoštevala večje razlike med delnimi pomladitvenimi dobami.

Z naravno obnovo bo postopno dosežena naravna drevesna sestava. V predelih, kjer prihaja do naravnih motenj (ujme) naj se pri načrtovanju razvoja gozdov upošteva naraven sukcesijski razvoj gozdne vegetacije.

V obnovo naj se uvaja debeljake, ki ne izkoriščajo proizvodne sposobnosti rastišč in so hkrati brez motenj v naravnem pomlajevanju. Krajše proizvodne dobe pri smreki zmanjšujejo riziko proizvodnje v sestojih iglavcev, ki jim priti nevarnost napada gliv in insektov.

Pri obnovi sestojev je potrebno upoštevati semenska leta, predvsem pri tistih, kjer je naravno pomlajevanje moteno.

Pospešeno nadaljevanje obnove in zaključevanje obnove naj bi se prednostno izvajalo v sestojih v obnovi, kjer ni izrazite akumulacije vrednostnega prirastka in v sestojih v obnovi z rdečo trohnobo pri smreki.

Končni poseki naj se izvajajo v sestojih v obnovi s pomladkom v razvojni fazi gošče, zlasti v sestojih z bogato in dobro zasnovo podmladka. Obseg končnih posekov je omejen z nizko razvojno stopnjo pomladka.

Koncept nege mladovij

Naloga nege gozdov je izboljšati negovanost zaradi majhnega deleža dobro negovanih sestojev in večjega deleža nenegovanih sestojev. Z nego mladovja se povečuje kvaliteta osebkov, dosega se ciljna zmes in povečuje stabilnost sestojev.

Zaradi nizkega deleža mladovij in drogovnjakov je potrebna je redna nega mladovij, da bo zagotovljena trajnost vrednostnih donosov lesa.

Obžetev se lahko izvaja tudi na površinah naravnega mladja, kjer osebke ogrožata grmovni in zeliščni sloj.

Pri uravnavanju drevesne sestave je potrebno pospeševati skupinsko mešanost drevesnih vrst.

Nega mladja v sestojih v obnovi naj poteka predvsem s posredno nego odraslega sestoja. Direktna nega mladja naj se načrtuje tam, kjer je potrebno rahljanje, uravnavanje zmesi ali odstranjevanje predrastkov.

Pri uravnavanju zmesi v mladovju in pri vseh nadaljnjih ukrepih je potrebno ohranjati in vključevati v zmes gospodarsko manj zanimive topoljubne vrst (mali jesen, črni gaber, mokovc in rdeči bor) in pionirskih vrst (breza, jerebika, vrba, trepetlika).

V letvenjakih naj se izvajajo prva redčenja čim prej. Pri večji intenzivnosti prvih redčenj v letvenjakih bodo ti prej prerasli v drogovnjake, ki jih primanjkuje glede na modelno stanje. S čim prejšnjim začetkom redčenj bomo izboljšali njihovo statično stabilnost.

Situacijsko nego (individualna in kolektivna stabilnost) je treba izvajati v predelih, ki so bili najhuje prizadeti po ujmah.

Koncept redčenj in zagotavljanja individualne stabilnosti dreves v sestoju

Ustrezen je koncept izbiralnih redčenj. Treba je spodbujati redno gospodarjenje v vseh lastništvih. Prednost naj imajo redčenja drogovnjakov, pri čemer naj bo glavni poudarek na ustrezni mešanosti drevesnih vrst ter na stojnosti.

V sestojih z dobrimi sestojnimi zasnovami in v slabo negovanih sestojih naj bodo redčenja bolj intenzivna. V nenegovanih drogovnjakih, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, naj bo jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja.

Namen izvajanja nege drogovnjakov je izboljšanje njihove kakovostne zasnove in statične stabilnosti. V pretežno čistih drogovnjakih iglavcev naj se ohranja vitalne listavce.

Z vidika ekonomike nege in kakovosti sortimentov je v bukovih gozdovih bolj ugodno:

- zgodnje zmerno pospeševanje manjšega števila izbrancev;
- manj pogosto ukrepanje v prvi polovici in povsem ob koncu proizvodne dobe;
- pravočasno oblikovanje in ohranjanje krošenj od debelejšega drogovnjaka ali mlajšega debeljaka naprej.

V debeljakih z nižjo lesno zalogo, ki so bili poškodovani v naravnih ujmah ali zaradi posledic napada smrekovih podlubnikov, naj se izvajajo šibke jakosti redčenj in sanitarne sečnje.

V sestojih s prevladujočim deležem topoljubnih vrst naj se izvajajo sanitarne sečnje in malopovršinske negovalne sečnje nizkih jakosti.

Gospodarjenje v ranljivih sestojih

V primeru abiotskih ujm se takoj zagotovi prevoznost vseh prometnic, slediti mora hitra sanacija v ujmah poškodovanih smrek, prednost imajo robna območja poškodovanosti. Ohranja se vsa drevesa, ki imajo možnost preživetja in to v vseh slojih sestoja. To omogoča naravno obnovo, ki naj ima prednost pred sadnjo in narekuje odločitev za nego ali predčasno obnovo. Kjer je povečana nevarnost za žledolom, naj se povečuje delež na žledolom manj občutljivih drevesnih vrst (gaber, graden, bukev, javor). Tukaj pride na večjih golih površinah v poštev tudi sadnja na večjih površinah. S pravočasno nego letvenjakov in tanjših drogovnjakov je potrebno povečati predvsem mehansko in biološko stabilnost sestojev, kjer je ta ogrožena.

Odpiranje gozdov in gradnja gozdnih prometnic

Gradnjo gozdnih cest naj se usmerja na območja:

- z dolgimi dolgimi spravilnimi razdalje (nad 800 m);
- z nadpovprečnim obsegom načrtovanih sečenj;
- kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev.

Pri vzdrževanju gozdnih cest naj bo poudarek na zagotavljanju učinkovitega odvodnjavanja in utrjevanja cestišča. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Določanje režima uporabe gozdnih

prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic se bo izvajalo svetovanje lastnikom gozdov ter okrepilo sodelovanje z občinami. Od leta 2023 je v veljavi Strateški načrt skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027) kjer bodo med drugim sredstva za:

- naložbe v ureditev gozdne infrastrukture
- naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za delo v gozdu

Vloga ZGS je, da informira, svetuje in opravi strokovne naloge, ki so potrebne, da lastniki gozdov na podlagi razpisov lahko pridejo do pogodbenega sofinanciranja teh investicij.

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem in tudi druge razpoložljive tehnologije. Skrbeti je treba za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov. Spodbujati je potrebno nove tehnologije npr. strojna sečnja, kjer terenske in sestojne razmere to omogočajo. Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov naj se nudi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejšnje izvedbe del. Za tehnološki napredek pri delu v gozdu je pomembno sofinanciranje varnosti in zdravja pri delu, varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Še naprej naj se spodbuja izobraževanje lastnikov gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter redno informiranje javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Varstvo gozdov

Nujno je intenzivno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov in takojšnje poročanje o vseh spremembah, prav tako tudi o vseh novih najdbah (invazivnih) tujerodnih vrst.

Potrebna je ustrezna in hitra sanacija gozdov po ujmah. V okviru poročevalske, diagnostične in prognostične službe za varstvo gozdov naj se izvaja nadzor populacij podlubnikov in drugih fitofagih žuželk (grizlice, gobarji, zavijači ipd.) ter bolezni gozdnega rastja.

V sestojih velike požarne ogroženosti zagotoviti čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami, krajšanje pomladitvenih dob in podaljševanje proizvodnih dob.

Kjer je obnova gozda s ciljnimi drevesnimi vrstami otežena, je potrebna zaščita mladja pred divjadjo. V primeru objedanja minoritetnih vrst se ogradi manjše površine, v katere se le-te po potrebi tudi sadi.

Akumulacija lesne zaloge za zagotavljanje ponorov CO_2

Dosegala se bo z načrtovanim možnim posekom, s površinami gospodarskih gozdov, kjer v naslednjem desetletju ne načrtujemo nobenega ukrepanja, z reguliranjem iznosa biomase iz gozda, z varovanjem gozdnih tal in s povečanjem odpornosti gozdov na podnebne spremembe in njihove posledice. V čim večji možni meri je potrebno ohranjati površine gozda, predvsem v okolici naseljenih območij.

Varovalni gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje z varovalnimi, pri čemer imajo prednost predeli, kjer so ti gozdovi na erozijskih območjih. V teh gozdovih naj se izvajajo ukrepi, ki zmanjšujejo tveganja za naravne nevarnosti.

Intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Lastnike gozdov naj se bolj pritegne v postopke gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja. Še večji poudarek naj se da svetovanju in njihovemu izobraževanju preko tečajev, delavnic, predavanj in prikazov dobre prakse. Kot do sedaj, naj se to udejstvuje z izvajanjem tečajev: varno delo z motorno žago, gojenje gozdov, nega mladega gozda, nevarnosti invazivnih tujerodnih rastlin.

Lastnikom naj se pomaga pri postopkih pridobivanja sredstev za izvajanja del in nabave opreme. Vzpodbuja naj se jih k povezovanju tako pri izvedbi del v gozdovih, kjer naj bo trend po večanju deleža del, ki jih izvedejo usposobljeni poklicni izvajalci, kot tudi k povezovanju v razne oblike društev, strojnih krožkov in podobno. Dobra praksa organiziranja strokovnih ekskurzij za lastnike

gozdov, katere sofinancira tudi Občina Ivančna Gorica in temelji na povezovanju, se priporoča še naprej.

Usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na kazalnike v samih populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo, v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev samih populacij in uskladitev odnosov med njimi in okoljem. Z namenom zagotavljanja dnevnih in sezonskih potreb po kritju in ustrezni hrani naj bo gospodarjenje z gozdovi trajnostno in naj se zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bliže modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi. Kjer je obnova gozda s ciljnimi drevesnimi vrstami otežena, je potrebna zaščita mladja pred divjadjo. V primeru objedanja minoritetnih vrst se ogradi manjše površine, v katere se le-te po potrebi tudi sadi.

Aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru

Nadaljuje in izboljšuje naj se sodelovanje z deležniki na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in urejanja prostora. Poudarek naj se da osveščanju in izobraževanju javnosti o pomenu gozda in gozdarstva, o pomenu gozda kot lastnine in o obnašanju v gozdu (gozdni bonton).

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdu ter za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih prometnic so navedene v poglavju 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Dodatne naloge pri gospodarjenju z gozdovi:

Gospodarjenje z gozdovi v neposredni bližini Ivančne Gorice:

- Ohranjati gozdove s poudarjenimi socialnimi funkcijami, ki so v neposredni bližini Ivančne Gorice (npr. Baronov hrib).
- nadaljevanje razvoja dobre prakse opremljanja teh gozdov z urbano infrastrukturo za zagotavljanje potreb meščanov in usklajevanje teh s potrebami in interesi lastnikov teh gozdov;
- povezovanje lastnikov gozdov pri gospodarjenju s temi gozdovi.

Načrtovanje in urejanje kolesarskih poti:

- sodelovanje z deležniki pri določevanju tras novih in povezovanju obstoječih kolesarskih poti v gozdnem prostoru;
- določevanje območij in konkretnih primerov za uporabo gozdnih vlak za kolesarjenje;
- umeščanje kolesarskih poligonov v gozdni prostor;
- usmerjanje kolesarjenja v predele gozdov, ki so za to primerni in opremljeni.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov.

V razglašenih varovalnih gozdovih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Posebne usmeritve za te gozdove so navedene v poglavju 6.2.4 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih.

Gozdnogojitveni ukrepi:

- V gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišču in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se z zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem toploljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, …), drevja slabše kvalitete, kot tudi podstojnega drevja in grmičevja.
- Učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja na podlagi izbranih izkušenj omogoča izboljšanje informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika:

- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah in usmeritev Direkcije RS za vode

Po Zakonu o vodah (ZGV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritev Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št.89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;

- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa.

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.
- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

<u>Splošne usmeritve</u>

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Na karti prostorskega dela načrta so prikazana s hidrološkega vidika pomembna območja (hidrografija-os vodotoka, vodovarstvena območja v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oz. varstvene pasove, referenčni odseki).

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Gozdnogojitveni ukrepi:

<u>Krajinski vidik</u>

Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih:

- vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
- pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomom;

Zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja:

- zagotavljati stabilne, mešane gozdove malopovršinske raznodobne zgradbe in visoko stopnjo zastiranja ter čim bolj enakomerno porazdelitev razvojnih faz;
- s selektivno sečnjo skrbeti za stabilnost obvodne vegetacije;
- skrbeti za dinamično ravnovesje deležev razvojnih faz;
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
- v primeru nastanka velikih ogolelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo);

Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije:

- pospeševati naravno drevesno sestavo;
- odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev v mešanih sestojih nekoliko višji, saj prestrezajo padavine celo leto ter zavirajo naglo taljenje snega in s tem neenakomeren odtok vode (npr. jelka, smreka, bor);
- v obrežnih pasovih imajo prednost drevesne vrste z globokim in močnim koreninskim sistemom, kot so jelša, beli gaber, plemeniti listavci in bukev;
- v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste;
- na ožjem območju vhoda v jame oziroma brezna naj se ne posega v vegetacijsko združbo, ohranja naj se naravno vrstno sestavo, drevje se v največji možni meri prepusti naravnemu razkroju;
- na območjih, kjer želimo zmanjšati površinski odtok vode, se pospešuje pomlajevanje plemenitih listavcev kot pomembnih porabnikov vode.

Vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode:

- ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja;
- izogibati se večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah;
- pospeševati skupinsko raznodobno strukturo;
- zagotavljati zgradbo gozda in vrstno sestavo, ki pospešuje zadrževalno sposobnost tal za vodo, da se izogne problemu naglih odtokov v iglastih gozdovih;
- na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
- po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

Ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja:

- podaljševati proizvodne dobe, pomladitvene dobe naj bodo daljše (do 20 let) z majhno pogostostjo vračanja s sečnjo (predvsem 1. stopnja poudarjenosti);
- zagotavljati trajno pomlajevanja, bodisi kot naravno pomlajevanje ali umetno obnovo v primeru ujm;
- pomlajevati na majhnih površinah, število teh površin naj bo takšno, da se doseže želen delež pomladka;
- pri obnovi ohranjati naravno zmes.

Sečnja in sanacije

Prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila:

- sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh.
- v obdobju večje razmočenosti tal je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev:

- v okolici kraških jam, izvirov in studencev prilagoditi gospodarjenje; sečnjo omejiti na posamezna drevesa, obvezno uporabljati biološko razgradljiva maziva in lažje stroje.

Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:

- če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in izvesti ukrepe za to funkcijo;
- v območju neposredno ob strugi vodotokov naj se odstrani stara, nestabilna drevesa;
- sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju.

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja:

- vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok;
- na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vhodih v brezna;
- uporabljati le tehnično brezhibno mehanizacijo, pri sečnji preprečevati izlitje goriva ali maziva, obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj in maziv ter tehnična brezhibnost mehanizacije pri vseh gozdarskih delih;
- na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev;
- mesta za skladiščenje morebitnega goriva in olja naj bodo oddaljena od vodotokov, jam, brezen in drugih vodnih teles;
- parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa morajo imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih snovi;
- prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih), še zlasti v okolici izvirov, vodnih kotanj in mokrišč ter vhodov v jame in brezna;
- v primeru, da pride do izlitja nafte in naftnih derivatov v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode;
- na vodovarstvenih območjih 1. in 2. vodovarstvene cone oziroma na vodovarstvenih območjih z zajetji pitne vode naj se ne pere, vzdržuje oziroma popravlja gozdarske mehanizacije;
- v sestojih s poudarjeno hidrološko funkcijo, še posebej v ožjem območju vodnih zajetij in izvirov, uporaba kemičnih sredstev za zaščito drevja ni dovoljena;
- izogibati se je potrebno vnosu snovi, ki lahko onesnažijo vodo;
- divja odlagališča smeti je potrebno evidentirati in takoj sanirati;
- v kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.

Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu:

- širina vegetacije obvodnega pasu naj bo sorazmerna širini vodotoka;
- v strmejših legah in na erodibilnih pobočjih naj bo obvodni pas širši oziroma naj se priporočljiva širina le tega podvoji.

Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte.

Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno.

Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oziroma naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov.

V vseh gozdovih je treba pospeševati oziroma vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali, dela pa izvajajo v času in na način, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščitenih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Posebna skrb velja plodonosnim vrstam drevja in grmovja.

V smrekovih sestojih naj se ohranjajo rastišču primerni listavci. V gozdovih naj se ohranjajo plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Ohranjati in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali, luže, grmišča in manjšinski ekosistemi v gozdu:
  - ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, skalovja, ipd.);
  - vzdržujejo naj se pašniki in travniki v gozdu in gozdnem prostoru, vključno s pridelavo sena;
  - preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas v strnjenih gozdnih kompleksih, skrbi se za redno vzdrževanje teh površin.
  - z lovci in lastniki zemljišč naj se vzpostavi režim vzdrževanja košenic (košnja, odstranjevanje nezaželenega grmovja);
  - v gozdu in gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope, kot so mlake, luže in kaluže (usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah);
  - okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu ter gozdnem robu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami;
  - z namenom povečanja biotske pestrosti in izboljšanja prehranskih razmer rastlinojede parkljaste divjadi, naj se v sodelovanju z lastniki zemljišč in lovsko organizacijo, na za to primernih površinah (površine v zaraščanju, ipd.) osnujejo nove gozdne jase;
  - ohranja naj se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda;
  - vodne kale naj se redno vzdržuje, nad njimi se v čim večji meri ohranja tesen sklep krošenj;
  - kalov naj se ne zametava s sečnimi ostanki in drugim materialom;
  - mokrotne ekosisteme se vzdržuje s košnjo.
- Gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji, naj se ohranijo:
  - gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine in omejke v kmetijski in urbani krajini je potrebno ohranjati;

- oblikuje se biokoridorje in habitate, ki bodo prilagojeni ekologiji posamezne redke ali ogrožene vrste.

- Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, naj se prepustiti naravnemu razvoju oziroma naj se v njih ustrezno prilagojeno gospodari.
- Skrbi naj se za pester in pravilno strukturiran gozdni rob s pestro in stopničasto zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.
- V gozdu naj se ohranjajo gozdne jase. Te naj se redno vzdržujejo, da se prepreči njihovo zaraščanje. Priporočljivo je sproščanje gozdnega roba okrog jas vsakih par let.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb. V spremenjenih ali izmenjanih sestojih naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k postopnemu vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb.
- Pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih vrst ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščitenih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst.
- Ohranja in pospešuje naj se plodonosne drevesne vrste.
- Zagotavlja naj se zadostne količine, prostorske razporejenosti in ustrezne strukture odmrle biomase:
  - drevesa z dupli in poldupli, votla drevesa, odmrla in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, se ohranja kot habitatno drevje;
  - za ohranjanje pestrosti gliv in mahov se priporoča puščanje posameznih skupin odmrlega drevja različnih debelinskih razredov in stadijev razkroja;
  - za zagotavljanje zadostne količine odmrle lesne mase se prednostno izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje, ki ne more predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih gliv ter rastlinskih ali živalskih vrst;
  - zagotovi se ustrezno prostorsko razporejenost odmrlega drevja, tako da se odmrlo drevje pušča čimbolj enakomerno razporejeno po prostoru in s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo; zadosten delež odmrle lesne mase naj bo večji v najdebelejših debelinskih razredih;
  - v gozdu naj ostane v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR;
  - odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja oziroma ne predstavljajo tveganja za njihov nastanek, se pušča v strugah;
  - v podrasti naj se ohranja grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja gozdnega mladja.
  - v sestojih naj se izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča naj se prihranjence, semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju naj se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3 % odmrle lesne mase;
  - ohranja naj se votla drevesa in posamezne sušice kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi naj se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. Pušča naj se vsa drevesa z

gnezdi premera nad 40 cm. Del dreves, označenih za posek, zlasti jelk in z bršljanom obraslih dreves, se pušča za zimsko sečnjo, tudi z namenom prehrane rastlinojede divjadi.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Zagotavlja naj se naravna obnova gozdov. V primeru sadnje naj se sadijo le rastiščem primerne drevesne vrste ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah naj se ohranja tesnejši sklep vegetacije, ob pomladitvah pa zagotavlja stalna zastrtost tal teh objektov in bližnje okolice.
- Gostota populacij divjadi naj se ne povečuje nad mejo, ki še omogoča naravno obnovo sestojev z vsemi rastišču primernimi vrstami.

Sečnja in sanacije

- V sestojih, ki so bili poškodovani v ujmah, ali v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti, je priporočljiva tudi dopolnilna sadnja v naravnih pomladitvenih jedrih.
- V okolici (30 do 50 m) vodnih virov (studenci, izviri, kaluže in podzemne jame) naj se ohranja starejše drevje in mrtvo biomaso (sušice, podrtice).
- Skrbi naj se za neokrnjen, razgiban gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa preko gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega robu. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega robu obvaruje pred uničenjem.

Gozdna tehnika

- Izvajanje del v gozdovih naj se prilagodi zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča, ipd.):
  - ožja življenjska območja ogroženih živalskih vrst naj se v gozdnogojitvenih načrtih obravnavati kot posebne negovalne enote;
  - upoštevati je treba usmeritve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje živalske vrste: ujede, vse vrste sov, medved, volk, ris, divja mačka, dvoživke;
  - pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem;
  - v pomladanskih mesecih v mladju, gošči in sestojih v obnovi ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske dobe živali. Čas dela v gozdu naj se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t.j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Prav tako niso dopustna dela v zimovališčih rastlinojede divjadi od 1. decembra do 31. marca. Pri izvedbi del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena;
  - del sečnje z bršljanom obraslih dreves in del sečnje jelke se, z namenom izboljšanja prehranskih razmer rastlinojede divjadi, opravi v zimskem času; to še zlasti velja za območja zimovališč;
  - zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnjo gozdnih cest in vlak naj se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kalužnih, brlogov, itd.);
  - z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in

drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.

- V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov, v kolikor le to ni nujno potrebno. Gozdne prometnice se gradi le izjemoma.

Posebnosti, vezane na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- Izloči naj se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes ali na območjih kjer so gozdovi že prepuščeni naravnemu razvoju.
- Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter nasadov monokultur ni dopustno. Skrbi naj se za ugodne pogoje za obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.
- Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (na primer: pajesen, dresnik, zlata rozga, navadna barvilnica), naj se le-te omejuje.
- Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok.
- Na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vhodih v brezna.
- Mokrotne ekosisteme naj se vzdržuje s košnjo. Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.
- Mravljišča naj se identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.
- Izvaja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 96/04, 46/14, 31718).

V nadaljevanju navedene konkretne varstvene usmeritve in smernice za varovanje ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in drugih varovanih območij varstva narave, so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Ivančna Gorica (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Konkretne varstvene usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

- Konkretne varstvene usmeritve za NVDP Virski studenec (id.št. 2542):
  - V neposredni bližini izvira (radij 50 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).
  - Spravilo lesa naj se ne izvaja preko izvira, sečni ostanki pa ne odlagajo v izvir. Izvira naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V radiju 30 metrov okrog izvira naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. Krčitev gozdna naj se ne izvaja.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVDP Krka - izvir (id.št. 4386):
  - Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).
  - Izvaja naj se le sanitarna sečnja.
  - Ohranja naj se avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. Krčitev gozdna naj se ne izvaja.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Piskovka - mokrišča (id.št. 8019):

- V neposredni bližini potoka Piskovka (vsaj 5 m pas) ter ob izvirih Pod skalo in Beč (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo potoka Piskovka in v izvire. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskem pasu ob potoku Piskovka naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine potoka Piskovka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
- V pasu 5 m od vrha brežine potoka Piskovka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
- V pasu 15 metrov od potoka Piskovka naj se ne izvaja krčitev gozda.

  Zaželeno je zaustavljanje zaraščanje mokrišč z drevesno in grmovno vegetacijo. Dela naj se izvajajo v sušnem obdobju, predvsem, ko so tla zmrznjena. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.

- <u>Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Ženski dol - mokrišča (id.št. 8020):</u>

  - V neposredni bližini potoka Ženski dol (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo potoka Ženski dol. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob potoku Ženski dol naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine potoka Ženski dol oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine potoka Ženski dol oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od potoka Ženski dol naj se ne izvaja krčitev gozda.
  - Zaželeno je zaustavljanje zaraščanje mokrišč z drevesno in grmovno vegetacijo. Dela naj se izvajajo v sušnem obdobju, predvsem, ko so tla zmrznjena. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.

- <u>Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Črnelski potok- mokrotna dolina (id.št. 8022):</u>

  - V neposredni bližini Črnelskega potoka (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo Črnelskega potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob Črnelskem potoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine Črnelskega potoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine Črnelskega potoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od Črnelskega potoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

<u>Konkretne varstvene usmeritve za upravljalsko cono D- območje navadnega koščaka</u>:

Opis cone:

Cona obsega vodotoke Kosca, Stiški potok in Bukovica ter pas vegetacije ob njih.

Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo.

Konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
- Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo in v zimskem obdobju. Opomba: Zaradi varovanja drugih naravovarstvenih vsebin naj se znotraj naravne vrednote 147 Kosca – dolina gozdno infrastrukturo umešča vsaj 25 m stran od vrha brežin vodotoka.
- Prečenj struge znotraj Natura 2000 območja SI3000295 Kosca naj se ne izvaja v delih, kjer se v strugi tvorijo lehnjakove strukture. V kolikor je nujno potrebno, naj prečenje poteka preko začasno položene hlodovine (improviziran most).
- V radiju 50 m od lehnjakovih izvirov naj se ne načrtuje gozdne infrastrukture. Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih struktur (drevesa naj se usmerjeno podira stran od vodotoka). Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.

Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretne varstvene usmeritve vezane na jame:

Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.

Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor se razpolaga s takšnimi podatki, jih je potrebno sporočiti Inštitutu za raziskovanje krasa

Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Celotno območja GGE Ivančna Gorica gradijo pretežno karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

Konkretne varstvene usmeritve za druga območja:

- V kale, kaluže se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode.
- Redno vzdrževanje grmišč, vzdrževanje zaraščajočih pasišč in gozdnega robu. Za prostoživeče vrste živali je zelo pomembno, da se izdeluje in vzdržuje vodne vire.

Konkretne varstvene usmeritve za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

- Konkretne varstvene usmeritve za NVDP Krka (id.št. 128V):
  - Ohranja naj se površina gozda (gozdni otok v zaledju Krške jame). Nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti) naj se ne gradi.
  - Ohranja naj se avtohtona drevesna in grmovna vegetacija ob reki Krki.

- Konkretne varstvene usmeritve za NVDP Kosca dolina (id. št.: 147):
  - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, lehnjakove tvorbe v strugi, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Prečenj naj se ne izvaja v delih, kjer se v strugi tvorijo lehnjakove strukture. V kolikor je nujno potrebno, naj prečenje poteka preko začasno položene hlodovine (improviziran most).
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.
  - V radiju 50 m od lehnjakotvornih izvirov naj se ne načrtuje gozdne infrastrukture. Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih struktur (drevesa naj se usmerjeno podira stran od vodotoka).
  - Spravila lesa naj se ne izvaja po vodotoku.

- Pri gradnji gozdnih prometnic v višje ležečih predelih NV (pobočja nad vodotoki) naj se preprečuje valjenje kamenja in ostalega materiala po pobočjih doline.
- Ne glede na zgornje usmeritve, naj se na območju izvirnega zatrepa Kosce ne izvaja nobenih gozdnogospodarskih del.

- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Pasja ulica (id.št. 892):
  - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (5 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Višnjica - spodnji tok (id.št. 7592):
  - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Trsteniščica (id.št. 7940):
  - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.

    Neglede na zgornje usmeritve, naj se na območju izvirnega zatrepa ne izvaja nobenih gozdnogospodarskih del.

- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Dob - Glogovica - gozdni otok (id.št. 7946):
  - Ohranja naj se površina gozdnega otoka. Krčitve gozda naj se ne izvaja.
  - Gospodarjenje naj bo usmerjeno k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
  - Pospešuje naj se listavce.
  - Zagotovi naj se naraven in pester gozdni rob.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Šentvid pri Stični - gozdni otok (id.št. 7947):
  - Ohranja naj se površina gozdnega otoka. Krčitve gozda naj se ne izvaja.
  - Gospodarjenje naj bo usmerjeno k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
  - Pospešuje naj se listavce.
  - Zagotovi naj se naraven in pester gozdni rob.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Male Pece - dobrava (id.št. 7948):
  - Ohranja naj se površina gozdnega otoka. Krčitve gozda naj se ne izvaja.
  - Gospodarjenje naj bo usmerjeno k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
  - Pospešuje naj se listavce.
  - Zagotovi naj se naraven in pester gozdni rob.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Stiški potok (id.št. 8015):
  - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, lehnjakove tvorbe v strugi, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se na območju naravne vrednote ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic naj se na območju naravne vrednote izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Prečenj naj se ne izvaja v delih, kjer se v strugi tvorijo lehnjakove strukture.
  - Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih struktur (usmerjeno podiranje stran od vodotoka).
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Bukovica (id.št. 8016):
  - V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.

- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.

- Konkretne varstvene usmeritve za NVLP Bratnica (id.št. 8018):
  - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
  - Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
  - V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
  - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
  - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
  - V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.
  - Zaželeno je zaustavljanje zaraščanje mokrišč z drevesno in grmovno vegetacijo. Dela naj se izvajajo v sušnem obdobju, predvsem, ko so tla zmrznjena. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.

Usmeritve za območja Natura 2000

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ivančna Gorica (2024-2033), ZRSVN, OE Ljubljana, 2023.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami:

USMERITVE ZA OBMOČJA NATURA 2000 SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca:

- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Ohranja naj se površina gozdnega otoka znotraj Natura 2000 območja SI3000202 Vir pri Stični.

Netopirji:

- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Jame, človeška ribica:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželena je uporaba biološko razgradljivih olj.

V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se o tem obvesti ZRSVN.

*Opomba: * - povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16 in 52/22).*

Usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ivančna Gorica (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Splošne varstvene usmeritve

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezna EPO

- **30119 Krška jama:**

  Upoštevajo naj se usmeritve podane za posebna varstvena območja Natura 2000- za območja Natura 2000 SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca.

- **38800 Šimenkova jama**:

  Upoštevajo naj se usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000- za območja Natura 2000 SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca.

- **39600 Vir pri Stični:**

  Upoštevajo naj se usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000- za območja Natura 2000 SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca.

- **65100 Krka – reka:** Upoštevajo naj se usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000- za območja Natura 2000 SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca.

- **180000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri:**

  Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane za posebna varstvena območja Natura 2000 SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca.

- **91500 Bukovica:**

  Upoštevajo naj se usmeritve podane za posebna varstvena območja Natura 2000 - za upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka.

- **93600 Kosca:**

  Upoštevajo naj se usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000- SI3000170 Krška jama, SI3000202 Vir pri Stični, SI3000208 Šimenkova jama, SI3000295 Kosca ter za upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka.

- **96600 Stiški potok:**

  Upoštevajo naj se usmeritve podane za posebna varstvena območja Natura 2000 - za upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka.

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

Ta funkcija je najbolj pogojena s stabilnimi, zdravimi, na bolezni odpornimi gozdnimi sestoji, ki jih običajno označuje naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Zato jo zagotavljamo z vsemi pomembnimi ukrepi za dvig stabilnosti in odpornosti gozdov.

Pomembna je predvsem razporeditev gozda ob naseljih. Krčitve tu praviloma niso dovoljene, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

Gozdnogojitveni in varstveni ukrepi:

- Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov:
  - v primeru močnega vetra je potrebno večati stojnost sestoja, oblikovati klinasti gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen, v njem naj se ohranja stabilno drevje;
  - v sestoju je potrebno ohranjati polnilni sloj oz. oblikovati dvoslojno zgradbo sestoja.
- Pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju:
  - pospeševati predvsem bukev, graden in vse vrste javorjev;
  - pospeševati tudi pionirske vrste, ki tvorijo gozdni rob in poraščajo večje sestojne vrzeli;

  - primerna vrsta je tudi kostanj, vendar je precej poškodovan zaradi bolezni kostanjevega raka, smreka in bor pa sta manj odporna proti imisijam in neugodnim vremenskim pojavom, kot so snegolom ali žled.

- Ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost:
  - pospeševati skupinsko raznodobno zgradbo;
  - ukrepi v območjih s poudarjeno klimatsko funkcijo naj bodo malopovršinski;
  - zgradbo sestoja je potrebno prilagoditi vrsti vremenske skrajnosti, ki je na določenem območju prisotna.
- prepovedane so večjepovršinska oplodna sečnja in direktne premene.
- redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi:
  - sposobnost gozdov za zagotavljanje klimatske funkcije je odvisna od njihovega zdravstvenega stanja, zato je treba redno izvajati monitoring in varstvene ukrepe.

Usmeritve za krepitev higiensko-zdravstvene funkcije

Večina usmeritev, ki veljajo za klimatsko funkcijo, velja tudi za higiensko-zdravstveno funkcijo. Za krepitev slednje so pomembne še naslednje usmeritve:

- Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.
- Ohranja in pospešuje se strukturno in vrstno pestrost ter naravno drevesno sestavo.
- Pospešuje se obstojnejše in na emisije odpornejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne.
- Z izbiralnimi redčenji se povečuje vitalnost ter stabilnost gozdov.
- Vzdržuje se bujen gozdni rob in polnilni sloj v okolici emisijskih virov in večjih naselij.
- Spremlja se zdravstveno stanja po posameznih drevesnih vrstah.
- Prepovedane so večjepovršinske oplodne in panjevske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

Gospodarjenje z gozdovi naj bo prilagojeno funkciji obrambnih objektov in površinam okoli objektov.

Na območjih gozdov, ki imajo poudarjeno obrambno funkcijo zato, ker varujejo črpališča pitne vode, je potrebno vsa dela načrtovati in opravljati v skladu z omejitvami in zahtevami, vsebovanih v odlokih o varstvenih pasovih vodnih virov ter v drugih pravnih aktih, ki varujejo vodne vire ter njihove varstvene pasove. Pri gospodarjenju z gozdovi na teh območjih je treba upoštevati tudi usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije

Rekreacijska funkcija gozda igra ključno vlogo pri zagotavljanju raznolikih možnosti za sprostitev in aktivnosti v naravi. Gozdove s poudarjeno rekreacijsko funkcijo je potrebno vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Na predelih z 2. stopnjo poudarjenosti je potrebno izvajati enake ukrepe kot na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti, vendar je režim blažji. Tudi na 2. stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

Gozdnogojitveni ukrepi:

<u>Krajinski vidik</u>

- Pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev:
  - pospeševati pestre kombinacije različnih zgradb sestojev;
  - ohranjati nekoliko večji delež starejših razvojnih faz;
  - gospodariti z višjimi lesnimi zalogami;

- Pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (macesen, jerebika, mokovec …)
- Oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo, barvo:
  - oblikovati horizontalno in vertikalno razgiban gozdni rob, z naravno oziroma naravni podobno zgradbo;
  - oblikovati gozdni rob s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst;
- Izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm;

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Zagotavljati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst;
  - pospeševati in ohranjati estetsko zanimivo, vrstno pestro drevesno sestavo;
  - ob poteh in stezah pospeševati in ohranjati estetsko zanimive minoritetne, lepo cvetoče in plodonosne drevesne ter grmovne vrste;
  - ohranjati avtohtono zgradbo in mešanost drevesnih vrst v gozdovih ob rekah;
  - v območjih, zanimivih za rekreativno nabiranje gozdnih plodov, se vzdržuje plodonosno drevje (predvsem kostanj);
- Ohranjati zanimiva drevesa in skupine dreves
  - ohranjati posamezna estetsko - vizualno zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, vendar ne na račun stojnosti;
  - pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves, plodonosne in cvetoče drevesne vrste, drevesa, primerna za plezanje;
  - zlasti ob poteh in objektih gojiti drevje večjih dimenzij ter vrstno in oblikovno zanimiva drevesa, upoštevati in pospeševati manjšinske vrste;

<u>Pomlajevanje, uvajanje v obnovo</u>

- Pomlajevati postopno in na majhnih površinah
  - v gozdovih , kjer ima funkcij 1. stopnjo poudarjenosti, podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let);
  - obnova sestojev naj bo postopna in malopovršinska.

Sečnja in sanacije:

- Izvajati vedutno sečnjo:
  - na točkah s slikovitim razgledom izsekati pas drevja, ki ovira razgled;
  - upoštevati vedutno sečnjo na razgledišči, kjer povečujemo razglednost in ponekod osončenost (zlasti do hiš in naselij) tudi z intenzivnejšo panjevsko sečnjo, zniževanjem višine sestoja (poseka visokih dreves) in dovoljenjem za krčitev gozda;
- Prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu:
  - izvajanje del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska;
  - v času del je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost;
  - poskrbeti za dobro označenost območja sečnje.
- Izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev:
  - prva stopnja poudarjenosti: glede na stanje gozdov naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev;

- pri načrtovanju in izvajanju vseh del, zlasti pa sečnje in spravila, se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu;
- organizirati ukrepanje v gozdovih in strokovno izvedbo, ko je pričakovan najmanjši obisk;
- zaradi varnosti obiskovalcev je potrebno občasno pregledovati večja drevesa ob poteh in jim obžagati suhe veje;
- redno odstranjevati podrto in polomljeno vejevje, ki bi lahko oviralo pohodnike in obiskovalce;
- posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sprotno odstranjevati;
- občasno je potrebno trebiti grmovje, ki ponekod zarašča poti v gozdu;
- ob gozdnih cestah je potrebno skrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.

- Prioritetno izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih:
  - v primeru poškodb sestojev zaradi motenj (vetrolomov, snegolomov, napadov podlubnikov itd.) je na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije zaradi varnosti obiskovalcev prioritetno izvajanje sanitarne sečnje.

Posebnosti, vezane na rekreacijsko funkcijo:

- Ohranjati posebnosti v gozdnem prostoru, ki so zanimive za obiskovalce:
  - ohranjati skalne in druge geomorfološke tvorbe v gozdu;
  - drevesa, na katerih so oznake, ni dovoljeno sekati, razen v primeru potrebe varstva gozdov; tedaj je potrebno markacije obnoviti na mlajših, vitalnih drevesih.
- Redno vzdrževati rekreacijsko infrastrukturo:
  - poti, klopi in informacijske table naj se redno vzdržuje, po potrebi naj se načrtuje dodatno infrastrukturo.
- Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture:
  - stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju se preko medijev dosledno in pravočasno obvešča javnost;
  - v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).
- Redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor:
  - čimprej odpraviti motnje, ki jih povzročajo obiskovalci;
  - intenzivno sodelovati z inšpektorsko službo glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov.
- Usmerjanje rekreacijske rabe na za to primerna območja:
  - v primeru širjenja rekreacijskega območja je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in varstvo kulturne dediščine;
  - s stalnimi usmerjevalnimi tablami usmerjati ljudi iz območij, kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, kot so funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varstva naravnih vrednot in varovanja kulturne dediščine ter lovnogospodarska funkcija; v teh primerih se pobude za urejanje najrazličnejših poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja.
- V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščiti.
- Postavitev opozorilnih in obvestilnih tabel na območjih, kjer obiskane poti prečkajo erodibilna območja:

- na odsekih planinskih in drugih močno obiskanih poti, ki prečkajo območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne ali zaščitne funkcije oziroma erodibilna območja, je treba ob poteh postaviti opozorilne in obvestilne table, ki naj obveščajo obiskovalce o nevarnostih (skalni podori, razvoj erozijskih procesov, ipd.), da se v čim večji meri prepreči gibanje obiskovalcev izven poti;
- na erodibilnih terenih naj se pogosto uporabljene poti in vstopne točke na delovišča utrjuje s kamenjem, debli in vejami.

- Usmerjanje obiskovalcev na obstoječe poti:
  - obiskovalce gozda je potrebno usmerjati in zadrževati na obstoječih poteh (markacije, table, opozorila).
- Označevati poti in atraktivne točke:
  - na bolj obiskanih rekreacijskih poteh, na razglednih točkah in na vrhovih, ob izvirih, na poudarjenih legah, ob impozantnih drevesih, ipd., je smiselno postaviti obvestilne in opozorilne table, urediti počivališča in razgledišča;
  - vzdrževati je potrebno obstoječe označbe in različne table.
- Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi
  - ZGS naj sodeluje s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki in skavti in lokalnimi skupnostmi pri pripravi markiranih poti (določanje trase, priporočanje naravnih zanimivosti, opozarjanje na zaščitena območja);
  - ZGS naj strokovno sodeluje pri pripravah rekreacijskih in turističnih vodnikov ter sodeluje pri rekreacijskih prireditvah.

Usmeritve za krepitev turistične funkcije

Upošteva naj se usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo:
  - spremlja se obseg turističnega obiska naravnih vrednot ter kulturnih spomenikov v gozdnem prostoru in se ocenjuje vpliv obiska na vrednote oziroma spomenike; v primeru negativnega vpliva se ukrepa pri pristojni inšpekcijski službi.
- Z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev turističnega obiska v primeru prevelike obremenitve.
- Obveščanje javnosti, turistov:
  - ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu, odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje;
  - vzdrževati prehodnost in dostop do turistično zanimivih objektov.
- Sodelovanje s turističnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

Upošteva naj se usmeritve za pospeševanje rekreacijske, turistične in estetske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Okrepi naj se sodelovanje med lokalnimi skupnostmi, lastniki gozdov, SIDG, ZGS in izobraževalnimi ustanovami:
  - lokalni skupnosti je potrebno nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča, …).
- Pospešuje naj se vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost.
- Ohranja se estetsko zanimiva drevesa in grmovnice.
- Sadnja manjšinskih drevesnih vrst, ki popestrijo doživljanje gozda.

- Z gozdom naj se gospodari malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let).
- Zaradi varnosti je potrebno izvajati reden nadzor zdravstvenega stanja gozda in po potrebi izvesti sanitarno sečnjo (posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje, ki lahko ogrožajo obiskovalce).
- Zagotoviti stalno urejenost in prehodnost poti.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot

Usmeritve za varstvo naravnih vrednot so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Ivančna Gorica (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen Zakona o ohranjanju narave).

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne

da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve:

Površinske geomorfološke naravne vrednote

Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.

Zemeljska dela (izravnavanje, poglabljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na območju vpliva na naravno vrednoto - v jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.

Odpadkov se ne odlaga.

Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.

V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklime v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.

Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.

Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.

Geološke naravne vrednote

Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Zemeljska dela (izravnavanje, poglabljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.

Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.

Rastlin se ne požiga.

Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.

Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.

Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.

Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.

Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.

Ekosistemske naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.

Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.

Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.

Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.

Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve *za naravne vrednote s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije*:

- **NV Kosca-slap (id.št.8017):**
  - V neposredni bližini slapu (radij 30 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti);
  - Sečnja in spravilo naj se izvajata na način, da se ne poškoduje slapu in lehnjakovih struktur.
  - Vzdržuje naj se značilne poglede na slap.
- NV Kosca-dolina (id.št.147):

Konkretne varstvene usmeritve za NV so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije:

Preglednica 54/KHT: Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Konkretne varstvene usmeritve
759	NVLP Jeromščica	- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, lehnjakove tvorbe v strugi, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. - Prečenj naj se ne izvaja v delih, kjer se v strugi tvorijo lehnjakove strukture. - Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. - Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih struktur (drevesa naj se usmerjeno podira stran od vodotoka). - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
4065	NVLP Mala Prestrana	- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Rekonstrukcija obstoječe gozdne infrastrukture se izvaja na

		način, da se ne spreminja reliefnih značilnosti naravne vrednote.
4387	NVLP Velika Prestrana	- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Rekonstrukcija obstoječe gozdne infrastrukture se izvaja na način, da se ne spreminja reliefnih značilnosti naravne vrednote.
4397	NVLP Lučki dol- uvala	- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Rekonstrukcija obstoječe gozdne infrastrukture se izvaja na način, da se ne spreminja reliefnih značilnosti naravne vrednote.
7674	NVLP Loka pri Pristavlji vasi - plitvi kras	- Na območju naravne vrednote se ne gradi nove gozdne infrastrukture. - Rekonstrukcija obstoječe infrastrukture se izvaja na način, da se ohranijo reliefne značilnosti območja. Apnenčastih izdankov se ne razbija. - Krčitev gozda naj se ne izvaja.
7720	NVLP Mekinje nad Stično - nahajališče fosilov	- Ob morebitni gradnji nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti) naj se ta načrtuje na način, da se ohranijo razgaljeni apnenčasti izdanki s fosilnimi školjkami.
7939	NVLP Višnjica - slapovi	- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). - Spravilo lesa naj se ne izvaja preko slapov in lehnjakovih tvorb v strugi. - Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih struktur (drevesa naj se usmerjeno podira stran od vodotoka).
7952	NVLP Krška vas - izviri	- V izvire naj se ne odlaga sečnih ostankov. - Izvirov naj se ne zasipava.
8023	Lahki potok	- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (5 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. - Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. - Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih struktur v strugi (drevesa naj se usmerjeno podira stran od vodotoka). - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
8025	Ušivec	- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v na območju naravne vrednote ne gradi nove gozdne

		infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic naj se na območju naravne vrednote izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. - Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
8026	Višnjica- zgornji tok	- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, lehnjakove tvorbe v strugi, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. - Prečenj naj se ne izvaja v delih, kjer se v strugi tvorijo lehnjakove strukture. V kolikor je nujno potrebno, naj prečenje poteka preko začasno položene hlodovine (improviziran most). - Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. - Spravilo lesa naj se ne izvaja preko slapov in lehnjakovih tvorb v strugi. - Sečnja naj se izvaja na način, da se ne poškoduje lehnjakovih slapov in ostalih tvorb v strugi (drevesa naj se usmerjeno podira stran od vodotoka). - Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. - V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. - V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda. - Pri gradnji gozdnih prometnic v višje ležečih predelih NV (pobočja nad vodotoki) naj se preprečuje valjenje kamenja in ostalega materiala po pobočjih doline. -

Konkretne varstvene usmeritve za NV z 2. stopnjo *poudarjenosti funkcije*:

- NVDP Krka (id.št. 128V) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Pasja ulica (id.št. 892) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVDP Krka - izvir (id.št. 4386) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Višnjica - spodnji tok (id.št. 7592) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Trsteniščica (id.št. 7940) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

  - NVLP Dob - Glogovica - gozdni otok (id.št. 7946) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
  - NVLP Šentvid pri Stični - gozdni otok (id.št. 7947) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Male Pece - dobrava (id.št. 7948) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Stiški potok (id.št. 8015) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Bukovica (id.št. 8016) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Bratnica (id.št. 8018) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Piskovka - mokrišča (id.št. 8019) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Ženski dol - mokrišča (id.št. 8020) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- NVLP Črnelski potok- mokrotna dolina (id.št. 8022) so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretne varstvene usmeritve za jame so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- Spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- Spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- Spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- Ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- Dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- Dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- V vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- Na območjih stavbne dediščine se varujejo:

- gabariti, gradivo, oblikovanost,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru.

- Na območjih naselbinske dediščine se varujejo:
  - morfološka zasnova naselja,
  - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
  - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
  - naravne ter druge meje rasti in robove,
  - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).
- Na območjih kulturne krajine se varujejo:
  - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
  - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
  - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
  - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.
- Na območjih memorialne dediščine se varujejo:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
  - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- Na območjih druge dediščine se varujejo:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
  - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
  - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

V osnovi za vse enote kulturne dediščine velja, da naj se območje obdelave umakne izven enote dediščine.

Dne 2. 6. 2023 je ZGS, OE Ljubljana, s strani ZVKDS, OE Ljubljana, prejel dopis z naslovom Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ivančna gorica (2024-2033). V skladu s tem dopisom in registrom kulturne dediščine (https://podatki.gov.si/dataset/register-nepremicne-kulturne-dediscine) dodajamo v načrt podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu in gozdnem prostoru GGE Ivančna Gorica.

Konkretne varstvene usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

Preglednica 55: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Podrobnejše usmeritve
192	Ivančna gorica - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
821	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	spomenik	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
829	Višnja gora - Grad Višnja Gora	spomenik	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
842	Vrh pri Višnji gori	gradišče/ arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
874	Zgornja Draga - Cerkev sv. Martina	dediščina/vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote
1944	Zavrtače-Cerkev Sv.Duha	sakralna stavbna dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba na severni in zahodni strani območja.
2345	Pristava nad Stično - Cerkev sv. Lamberta	dediščina/vplivno območje	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves ter ohranjanje vedut na cerkev.
2492	Petrušnja vas - Cerkev sv.	dediščina/vplivno območje	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba.

	Nikolaja		
2496	Pungert - Cerkev sv. Lenarta	dediščina/vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote
2666	Dedni Dol - Cerkev Žalostne Matere božje.	dediščina/vplivno območje	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba.
2668	Sela pri Višnji Gori - Cerkev sv. Jurija	dediščina/vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote.
9346	Petrušnja vas - Gradišče	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
9674	Višnja gora - Arheološko območje Stari grad	spomenik	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1944	Zavrtače - Cerkev sv. Duha	dediščina/vplivno območje dediščine	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba na severni in zahodni strani območja.
11034	Dedni Dol - Ambient cerkve Žalostne Matere božje	dediščina/stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
11864	Blečji Vrh- arheološko najdišče Kucelj	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15718	Radohova vas - Gomilno grobišče		Upoštevanje varstvenega režima enote

15719	Leščevje - Ruševine gradu Roje	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15720	Stična - Arheološko najdišče Kafehaus	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15721	Velike Češnjice - Arheološko najdišče Anžlovo	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15724	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče Grbčev dovc	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15725	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče sv. Rok	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15728	Šentpavel na Dolenjskem - Arheološko	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15729	Grm pri Radohovi vasi - Gomilno grobišče Pluska	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15732	Nova vas - Prazgodovinska gomila	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15733	Spodnja Draga - Arheološko najdišče Pri Krtinarju	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15734	Leščevje - Ruševine gradu Kravjek	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15735	Malo Črnelo - Arheološko najdišče Škufca	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote

15736	Velike Pece - Prazgodovinska gomila	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15737	Ravni Dol - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15738	Trebnja Gorica - Arheološko najdišče Koščakov vrt	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
14739	Trebnja Gorica - Arheološko najdišče Krška jama	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote
15741	Pristava nad Stično - Arheološko najdišče sv. Lambert	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15744	Gorenje Brezovo - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15745	Vrh pri Višnji Gori - Arheološko najdšče Vrti	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15746	Sela pri Višnji Gori - Arheološko najdišče Roje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15747	Sela pri Višnji Gori - Arheološko najdišče Marečja dol	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15748	Metnaj - Arheološko najdišče Kukelj	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
15749	Mekinje nad Stično - Arheološko območje Ilovec	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15753	Velika Dobrava - Arheološko najdišče Zglavnice	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15755	Debeče - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
16721	Šentpavel na	dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna

	Dolenjskem - Razvaline graščine Grumlof		pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
16729	Male Pece - Razpelo	dediščina/stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote
18124	Mekinje nad Stično - Kapelica Matere božje	dediščina/stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
22924	Čagoše - Kapelica na Čagoškem hribu	dediščina/stavbna dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves v neposredni bližini kapelice.
22927	Zgornja Draga - Kapelica Božjega groba	dediščina/stavbna dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves v neposredni bližini kapelice.
22931	Velike Pece - Kapelica v zaselku Laze	dediščina/stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote
24409	Pristava nad Stičnono - Spominsko znamenje petim aktivistom	dediščina/memorialna dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba v neposredni bližini spomenika NOB.
29663	Vir pri Stični - Arheološko najdišče Kojina	arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
29889	Glogovica - Arheološko najdišče Butale	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.

Konkretne varstvene usmeritve za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

Preglednica 56: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za vrstvo objektov in območij kulturne dediščine s 2 stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Podrobnejše usmeritve
828	Višnja gora - Mestno jedro	spomenik	Ohranja se obstoječe stanje – gozdni rob na južni strani naselja, ob upoštevanju veljavnega varstvenega režima.
874	Zgornja Draga - Cerkev sv. Martina	dediščina/ vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote.
1580	Podsmreka pri Višnji Gori - Grad	dediščina/stavbna dediščina	Pred morebitno sečnjo v neposredni bližini gradu je potrebno obvestiti pristojno enoto ZVKDS, OE Ljubljana. Upoštevanje varstvenega režima enote.
2494	Male Pece - Cerkev sv.	dediščina/ vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote.

	Lamberta		
2496	Pungert - Cerkev sv. Lenarta	spomenik/vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote.
2500	Velike Česnjice - Cerkev sv. Ane	spomenik/vplivno območje	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba.
2839	Leščevje - Cerkev sv. Janeza Krstnika	spomenik/vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote.
18585	Temenica - Kulturna krajina	dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
23394	Videm pri Temenici - Vas	dediščina/stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
15751	Dedni Dol-Rimska cesta Emona-Neviodunum	dediščina/stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
23107	Trebnja Gorica - Kulturna krajina Izvir Krke	dediščina/kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
24420	Luče - Kulturna krajina Lučki dol	dediščina/kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima enote.

Več o usmeritvah za posege v vplivno območje dediščine je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetsko vrednost krajine:
  - ohranjati gozdne otoke, omejke, obvodno vegetacijo vzdolž strug vodotokov in posamezno drevje ter skupine drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste:
  - pospeševati, ohranjati in varovati minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste.
- Zagotavljati zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost:
  - z ukrepi naj se zagotavlja raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst;
  - stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Obnovo temeljiti na naravnem pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah:
  - upoštevamo predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih.

Sečnja in sanacije:

- Izvajati vedutno sečnjo:
  - za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutno sečnjo;
  - namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

Posebnosti, vezane na estetsko funkcijo:

- Ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru:
  - evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh; merila za evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus;
  - objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda; za večje oziroma vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.
- Paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije.
- Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih.
- Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritve za krepitev lesnoproizvodne funkcije

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati ukrepe, zapisane v usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi.

Usmeritve za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Varstvene usmeritve za čebelarjenje:

- Pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst:
  - na območju večje gostote stalnih čebelnjakov se funkcijo pridobivanja nelesnih gozdnih proizvodov krepi s pospeševanjem in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (lipa/lipovec, češnja, kostanj, idr.);
  - poleg gozdne paše, na kateri čebele nabirajo mano, poznamo še pašo, kjer rastline izločajo medičino ali nektar; poleg cvetlic izločajo nektar tudi drevesne vrste, kot so: javorji, divja češnja, robinija ali akacija, lipa in pravi kostanj;
- Sadnja dreves medonosnih vrst:
  - na primernih rastiščih načrtujemo sadnjo manjših skupin dreves medovitih vrst listavcev;
- Načrtno postavljanje čebelnjakov na ustrezna mesta:
  - lokacije premičnih čebelnjakov naj skupaj s čebelarji določimo na mestih, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

Varstvene usmeritve za pridobivanje drugih gozdnih dobrin oziroma nabiralništvo:

- Ohranjati in pospeševati drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija):
  - preveriti možnosti za pridobivanje in proizvodnjo različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev: gre za proizvode, kot so drva, palice in les za ograje ter za pridobivanje

tanina, ter nelesnih dobrin, kot so kostanjevi plodovi, ki bi lahko povečali dohodke lastnika gozda;

- določiti gojitvene ukrepe, s katerim se pospešuje proizvodnja različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev (npr. različni ukrepi za proizvod plodov, za pridobivanje ustreznega lesa za palice in ograje);
- ekonomsko ovrednotenje različnih načinov gospodarjenja.

- Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženk, vodnikov in s pomočjo medijev;
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Pravilnika o varstvu gozdov, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Usmeritve za krepitev lovnogospodarske funkcije

Pri načrtovanju in izvedbi del za lovnogospodarsko funkcijo se upošteva usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in usmeritve za funkcijo ohranjanja naravnih vrednot.

Številčnost populacij se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višino in strukturo odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo, zdravstveno stanje populacij ter glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.

Krmišča in drugi lovskotehnične objekte se lahko na novo postavi le v soglasju z lastnikom zemljišča ter s strokovnimi službami na ZGS. Izjema so solnice in mrhovišča za lisice. Ne sme se jih postavljati v mladovjih, v sestojih v obnovi, ob cestah, v bližini manj kot 50 m od vodnih virov in v območjih redkih, ogroženih ter zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.

Lovskotehniške objekte in naprave (preže, solnice, krmišča …) naj se izdeluje izključno iz naravnih materialov. Po preteku življenjske dobe naj se jih odstrani ali nadomesti z novimi.

Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Podane so splošne usmeritve, ki naj se konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, brlogi ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. Hkrati pa se z ustreznim poseganjem z odstrelom ter s pomočjo biomeliorativnih del v življenjskem okolju zagotovi boljše prehranske možnosti za rastlinojedo parkljasto divjad in se tudi na ta način zagotovi možnosti vzpostavitev ravnovesja med njo in njenim okoljem. Stanje okolja in ravnovesja med divjadjo in okoljem se sistematično preverja z dogovorjeno metodo popisa objedenosti gozdnega mladja, spremljanjem stanja ograjenih in neograjenih površin po skupinski zaščiti mladja, kazalci kontrolne metode med vrstami divjadi ter novimi metodami spremljanja številčnosti velike parkljaste divjadi (štetje kupčkov iztrebkov, foto pasti …).

Poleg zagotavljanja sprejemljive številčnosti je najpomembneje zagotoviti ustrezno veliko prehransko kapaciteto gozdov. Pomembno je, da se številčnost rastlinojede parkljaste divjadi obdrži na obvladljivi ravni.

Usmeritve in ukrepi so opredeljeni v načrtih za upravljanje z divjadi. GGE Ivančna Gorica se v večinskem delu prekriva z Zasavskim lovskoupravljavskim območjem. V nadaljevanju na kratko povzemamo bistvene usmeritve iz lovsko upravljavskih načrtov.

Gospodarjenje z gozdovi naj zagotovi čim večji delež mladovij, pa tudi podmladka, pri čemer nam je bila v preteklih letih v pomoč narava sama – z ujmami. Čim prej naj se le-to približa modelnemu stanju. V danih razmerah v GGE to pomeni nadaljevanje z obnovo zrelih in starih sestojev,

izvajanje končnih posekov v sestojih v obnovi in s tem povečevanje deleža mladovij, kot tudi uvajanje v obnovo debeljakov in pospešeno nadaljevanje obnove, kar pomeni večji delež podmladka, ki mora biti ustrezno prostorsko lociran. Zaželeno je še izboljšanje prehranskih razmer z ustrezno drevesno vrstno zgradbo, grmovnicami ter pospeševanjem plodonosnih vrst v skladu z lovsko upravljavskimi načrti.

Kjer se zaraščajo kmetijske površine, je treba izvajati vzdrževanje pašnikov, grmišč in gozdnega roba. Priporočljivo je osnovanje novih travnih pašnih površin znotraj gozda, potrebno je tudi vzdrževanje kalužˇ. Izločiti in vzdrževati je treba grmišča, ki so pomembna za divjad in skrbeti za zagotavljanje miru v mirnih conah, predvsem v zimskem času in v času parjenja ter poleganja mladičev.

Poleg tega je treba skrbeti za ohranjanje gozdov, manjših gozdnih otokov, skupin ter posamičnega gozdnega drevja, omejkov, mejic in remiz, predvsem v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda izrazito malo. Velik pomen ima tudi ohranjanje koridorskih prehodov za prostoživeče živali, ki jih praviloma sekajo infrastrukturne linije (avtocesta, elektrovodi ipd.).

Pri ukrepih v populacijah prostoživečih živali je pomembno, da se upravljanje z rastlinojedo parkljasto divjadjo prilagodi naravnim razmeram. Številčnost divjadi mora biti v okviru danih možnosti, kot jih ponuja okolje. Posebno pozornost je treba posvetiti krmljenju divjadi, ki mora biti strokovno utemeljeno, lokacijsko, količinsko in strukturno ustrezno. Krmljenje divjadi naj bo izključno privabljalno – z namenom ocene, ustrezne izbire in odstrela divjadi. Zagotoviti je treba dovolj velik odstrel divjadi in z njim regulirati številčnost divjadi.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V razglašenih varovalnih gozdovih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Zagotoviti je treba:

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja,
- malopovršinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih,
- kombinirano spravilo,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami,
- posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pri delu v varovalnih gozdovih je treba še posebej paziti, da se zagotavlja neprekinjeno zastrtost tal, naravno obnavljanje sestojev in stabilno, razgibano ter strnjeno sestojno zgradbo. Intenziteta pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se pomladku. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazenja, se zaradi razbremenitve tal vzdržuje nižje lesne zaloge.

V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Upoštevati je treba načrt varstva gozdov pred požari, katerega ima KE Škofljica izdelanega za GGE Ivančna Gorica za 35,6 ha (0,5 %) gozdov v GGE z veliko požarno ogroženostjo.

Za večino gozdov v GGE Ivančna Gorica veljata 3. stopnja - srednja požarna ogroženost (77,7 % gozdov) in 4. stopnja – majhna požarna ogroženost (21.8 % gozdov). V skladu z določili Pravilnika o varstvu gozdov za te gozdove načrt varstva pred požari ni potreben.

Vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravilnik o varstvu gozdov.

Preventivni ukrepi in usmeritve za varstvo požarno ogroženih gozdov

V izpostavljenih predelih gozdov z veliko in srednjo stopnjo požarne ogroženosti, se ohranja in pospešuje naravna obnova gozdov z rastišču prilagojenimi vrstami. Te so odporne na požare zaradi debelega lubja (hrasti, bori) ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev. Pospešuje naj se mešane sestoje glede drevesne sestave.

Kurjenje oziroma sežiganje rastlinskih ostankov v bližini gozda se lahko izvaja le na način in v obdobju ko to ne ogroža gozda. Kurjenje sečnih ostankov v okviru zatiranja podlubnikov se mora izvajati v skladu s predpisi, potreben je nadzor.

V požarno ogroženih gozdovih naj se sečni ostanki ne kopičijo ob zelo obiskanih pohodnih poteh.

Na ogroženih področjih je priporočljiva postavitev obvestilnih oziroma opozorilnih protipožarnih tabel, še posebno na območjih zadrževanja ljudi (počivališča, obiskane pešpoti, večja parkirišča, ipd.).

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljavcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah se je potrebno v največji možni meri izogniti protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij).

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev.

Gozdne in javne ceste namreč lahko odigrajo vlogo protipožarnih presek, hkrati pa tvorijo omrežje intervencijskih prometnic za potrebe gašenja.

Na prometnicah mora biti čim več izogibališč in obračališč ter vstopnih ploščadi.

Sanacije požarišč na področjih s srednjo požarno ogroženostjo

Pri obnovi požarišč s sadnjo, naj prevladujejo sadike listavcev. Na večjih površinah se sanacija lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Ivančna Gorica ni semenskih sestojev in tudi ni ustreznih sestojev za izločitev novih semenskih sestojev za katerokoli od ključnih vrst.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem. Na strmejših pobočjih in jarkih se bo les še naprej spravljal večinoma na kombiniran način z ročnim predspravilom. Spodbujati je potrebno gozdne posestnike, predvsem večje, k nakupu modernejših delovnih sredstev, zlasti gozdarskih traktorjev, žag. Manjše posestnike naj se spodbuja k povezovanju in uporabi usposobljenih gozdarskih izvajalcev del. Za racionalizacijo gospodarjenja z gozdovi je potrebno optimalno načrtovanju omrežja gozdnih prometnic, predvsem vlak.

Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Pri spravilu s traktorjem naj se načrtuje in vzpodbuja uporaba tehnologije traktorskega izvoza z gozdarsko polprikolico na daljših spravilnih razdaljah (daljših od 400 m) in na vlakah z izrazitimi protivzponi. Ta tehnologija naj se uporablja ne samo pri spravilu s traktorjem do kamionske ceste, ampak tudi za prevoz lesa do bližnjih kmetij ali pa za prevoz na dom pri prodaji drv. Traktorska polprikolica se lahko uporablja tudi za prevoz hlodovine sečnih ostankov do kamionske ceste ali do vasi. Pri uporabi težjih traktorjev in pri tehnologiji izvoza lesa s traktorsko polprikolico je potrebno prilagoditi glavne vlake tako, da imajo širino 3 m in obračališče širine 6 m. Na kompaktni kameninski podlagi naj se upošteva maksimalni naklon vlake 25 %, drugod 12 %.

Z vidika ohranjanja gozda je pri sečnji in spravilu za vse drevje najprimernejša sortimentna metoda, pri kateri se krojenje drevesa opravi pri panju. Pri tej metodi je najbolj ugodno razmerje med učinkom in poškodbami zaradi sečnje na drevnini, mladovju ter podmladku. Zaradi spravila je najmanj tudi poškodb v sestojih in na drevju ob gozdnih vlakah.

Poleg sortimentne metode, se lahko uporabljajo tudi poldebelna, debelna ali drevesna metoda. Pri tem je treba upoštevati določila »Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov«, da ne pride do poškodb v večji meri kot je neizogibno. Podrobnosti naj bodo opredeljene v gojitvenih načrtih.

Sečnjo drevja in izdelavo gozdnih lesnih sortimentov je potrebno izvajati tako:

- da se ne poškoduje sosednja drevesa in podmladek v večji meri, kot je to neizogibno;
- da se ne poškodujejo gozdne prometnice, obrežja vodotokov in režim odvodnjavanja;
- da posekana drevesa ali sortimenti naj ne ovirajo ali ogrožajo hoje po gozdnih poteh in prometa na cestah in železnicah ter delovanja drugih infrastrukturnih objektov.

V struge vodotokov naj se ne odlaga sečnih ostankov. Po končani sečnji in spravilu je potrebno struge vodotokov očistiti.

Strojna sečnja

Strojna je možna, kjer to omogočajo terenske in sestojne razmere. Značilnosti teh terenskih razmer so ravni in položnejši tereni, majhna skalovitost in nezamočvirjenost tal. Manjša je tudi poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij.

Strojno sečnjo omogoča dovolj velika koncentracija sortimentov, ki jo je mogoče doseči pri krčitvah in v sestojih, kjer se izvajajo pomladitvene sečnje močnejših jakosti in končni poseki. Strojna sečnja velja za najbolj primeren in varen način sečnje ob sanaciji posledic naravnih ujm (vetrolomi, snegolomi, žledolomi, gradacije podlubnikov). Pri odločitvah za strojno sečnjo je potrebno upoštevati omejitve, ki jih zahtevajo funkcije gozda. Prav tako je potrebno zaradi ekološkega tveganja pri strojni sečnji nameniti posebno pozornost fizikalnim lastnostim gozdnih tal, njihovi nosilnosti tik pred izvedbo in med izvedbo samo. Podrobne lokacije, kjer je strojna sečnja možna (če strojna sečnja ni možna na celotni površini odsekov, ampak le na njihovih posameznih delih), se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

Odseki oziroma deli odsekov, kjer je ta način sečnje možen, so navedeni v poglavju 1.3.1 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.

V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov je treba nuditi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejšnje izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej naj se spodbuja in razvija izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informiranje splošne javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Temeljno vodilo pri izbiri tehnologije dela naj bo uporaba naravi prijazne tehnologije, ki ustreza terenskim in sestojnim razmeram in v največji možni meri upošteva vse funkcije gozda in ne ogroža gozdnega ekosistema.

Tehnologijo sečnje in spravila lesa se podrobno načrtuje na nivoju gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Posebno pozornost je treba posvetiti izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobni posesti in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Uporabljati rastišču primerno spravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, št. 95/04, 110/08):

- v primeru, da spravilo zaradi naravnih ali tehničnih omejitev ni možno, obsega ukrepanje samo posek na prilagojen način (npr. oblika in razporeditev pomladitvenih jeder, puščanje visokih panjev, puščanje šopov);
- v posameznih primerih, kadar puščanje posekanih dreves v sestoju predstavlja dodatno tveganje za infrastrukturo in je spravilo možno, vendar ekonomsko nerentabilno, je smiselno zagotoviti dodatno financiranje za izvedbo spravila;
- v primeru, da je spravilo možno, je pri načrtovanju poseka in spravila potrebno upoštevati dolgoročno prostorsko in časovno dinamiko ukrepov. Obenem pa se, kjer razmere dopuščajo in varovalni učinki gozda niso ogroženi, skušamo pri označevanju dreves za posek prilagoditi (npr. oblika in velikost vrzeli) izbranim spravilnim sredstvom;
- ročno spravilo je možno uporabiti na manjših razdaljah;
- sečnja in spravilo naj se v čim večji meri izvajata v suhem vremenu. Če je zaradi varnosti mogoče, se spravilo opravlja v zimskem času, ko so tla zavarovana s snegom ali pomrznjena;
- ko so tla zaradi padavin razmočena, se del v gozdu ne sme izvajati – zapora cest;
- po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake in sečišče urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo

Usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi (Usmeritve DRSV, februar 2020):

- upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
- skrbno izbrati spravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim;
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje
- uporabljati biološko razgradljiva olja, prepoved uporabe kemičnih snovi.

Potrebno je prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa

- izbrati spravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim (npr. spravilo po kolesih, zraku namesto po tleh …);

- izogibati se je treba prekomernim poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest zaradi vožnje oziroma spravila ob neprimernem času (razmočenost…);
- v bližini jam se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala;
- v vodnem telesu ni dopustna nikakršna aktivnost pridobivanja lesa (privlačevanje, vožnja), razen v izjemnih primerih, ko je ob ustreznem zavarovanju dopustno prečenje struge.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- za spravilo lesa naj se uporablja spravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča;
- izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča...).
- upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih mirnih con, zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja.

Konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna zavarovana območja, naravne vrednote, območja Natura 2000 in EPO, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve za poučno funkcijo

- po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti;
- v primeru gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti le v primeru, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se spodbuja in načrtno usmerja rabo sodobnih tehnologij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic naj se svetuje lastnikom gozdov ter krepi sodelovanje z občino Ivančna Gorica.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo in stojišča za žičniško spravilo, v primestnih gozdovih tudi ureditev vstopnih točk v gozd. Pri sami gradnji se mora uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posest se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati omejitve določene s posameznimi področnimi predpisi, usmeritve opredeljene v tem načrtu in pogoje drugih souporabnikov v prostoru.

Pri načrtovanju gozdnih prometnic na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov oziroma na vplivnem območju le teh, morajo biti upoštevani konkretni varstveni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve. Te zadevajo področje varovanja varovalnih gozdov, vodovarstvenih območij, območij varstva narave in varovanih enot kulturne dediščine. Namenjene so varovanju posameznih varovanih območij in krepitvi ovrednotenih funkcij gozdov znotraj območja GGE. Potrebno je pridobiti pogoje in soglasja k izvedbenim projektom. Konkretne in podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v poglavjih »6.2.1 Splošne usmeritve« in »6.2.2. Usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov« ter druge usmeritve in pogoji v tem poglavju.

Zagotovi naj se ustrezne pogoje za pogojno rabo produktivnih javnih cest za potrebe gospodarjenja z gozdom, zlasti s tem, da se ob cestah uredijo ustrezne površine za gozdarsko mehanizacijo in skladiščenje gozdnih lesnih sortimentov.

Gozdne ceste, vlake in druge poti v območju gozdov, na katerih je možna tudi vožnja s kolesom brez motorja in ježa, morajo biti določene in označene v skladu s predpisi o gozdnih prometnicah, v sodelovanju lastnikov, ZGS in lokalno skupnostjo. Slednji sporazumno določijo tudi režime oziroma pogoje rabe zadevnih prometnic (39. in 40. člen ZG). Poseben režim uporabe gozdnih cest se določi predvsem v primerih, ko bi promet na gozdni cesti povzročal motnje v delovanju gozda kot ekosistema in bi bile zaradi javnega prometa ogrožene ekološke in socialne funkcije gozda.

Pri gradnji, rekonstrukcijah ter vzdrževanju gozdnih prometnic je najustreznejša uporaba bagra ter na predelih s tršo kameninsko podlago tudi rovokopača z žlico ter udarnim hidravličnim kladivom. Vsi ukrepi naj se izvajajo v največji možni meri izven vegetacijske dobe (v zimskem času) in v suhem vremenu.

Gozdne ceste in vlake je treba sanirati sproti po končani sečnji in spravilu, pri čemer je potrebno izvesti protierozijske ukrepe, odvesti meteorne vode in preprečiti njihovo izlivanje na cestišče ter odstraniti sečne ostanke s cestišča in iz obcestnih jarkov.

Gozdne ceste

Glavna prioriteta je vzdrževanje obstoječega omrežja gozdnih cest. Ta cilj ima prednost pred gradnjami. Gradnja tako gozdnih cest kot vlak je odvisna od interesa in sredstev lastnikov gozdov, pa tudi od možnosti zagotovitve dodatnih sredstev (proračun RS, občine). Osnova za realizacijo gradnje bo ekonomski interes lastnika, pri tem pa je potrebno pretehtati vse ostale koristi in vplive ter temu prilagoditi tako traso kot tudi način izvedbe del.

Redno vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Vedno pogostejše vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, posebno, če se

za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesni sortimentov, ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Zagotavlja naj se vsaj minimalno prevoznost.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z lokalno skupnostjo čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občina uveljavi delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

K vzdrževanju cest sodi tudi določanje režimov uporabe. V predelih največjega obiska gozdov, moramo povečati aktivnosti pri določanju režima uporabe gozdnih cest, predvsem s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo. Večje angažiranje predvidevamo tudi pri sodelovanju javne gozdarske službe z inšpekcijskimi oziroma redarskimi službami.

Gradnjo gozdnih cest se usmerja na območja, kjer so dolge spravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje.

Območja, ki niso zadostno odprta gozdnimi cestami so navedena v poglavju 6.3.5 Graditev gozdnih prometnic.

Pred gradnjo je potrebna dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna pri gradnji gozdnih prometnic dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Gozdne vlake

Prednost ima vzdrževanje obstoječe mreže vlak. Sicer naj se nadaljuje s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Ta dela so neposredno povezana z realizacijo možnega poseka.

Pri vlakah se bo rekonstruiralo (predvsem razširjalo) obstoječe vlake, tako da bodo primerne za spravilo lesa s sodobnimi traktorji, hkrati pa bodo omogočale tudi izvoz lesa z gozdarskimi polprikolicami oziroma z zgibnimi traktorskimi prikolicami.

Potrebna je tudi ureditev ustreznih priključkov vlak na javne ceste.

Ureditev vlak po sečnji je sestavni del urejanja sečišč, zato mora biti pozornost pri prevzemanju sečišč namenjena tudi sanaciji poškodb na vlakah po sečnji.

Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami naj se prvenstveno načrtuje v območjih, ki so kot prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak prikazana v prostorskem delu GGN GGE. Območja ki niso zadostno odprta gozdnimi vlakami so navedena v poglavju »6.3.5 Graditev gozdnih prometnic«. Vloge investitorjev, ki želijo graditi gozdno vlako izven s tem načrtom opredeljenih prednostnih območij, naj se obravnavajo enakovredno. Pri navedenih pobudah naj se predhodno preuči, ali bi gradnja gozdne prometnice v območju za katerega je investitor podal pobudo lahko negativno vplivala na funkcije gozdov na območju odpiranja.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Usmeritve uporabe gozdnih prometnic za javno rabo pri rekreaciji v gozdnem prostoru

Na območjih, kjer sta poudarjeni rekreacijska in turistična funkcija, naj se gozdne prometnice po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji oziroma turizmu.

Trasa »Gozdne učne poti deloma poteka tudi vzdolž gozdnih vlak, kar je treba upoštevati pri vzdrževanju teh vlak.

Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov

Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Gozdne ceste in vlake je treba načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih. V gozdovih, ki so za varovalne določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, se lahko posegi in obnovitvena, vzdrževalna ter varstvena dela, ki so sestavni del režima gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in so v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se prav tako lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je treba prilagoditi terenskim razmeram:

- gostota gozdnih prometnic naj bo manjša, še zlasti na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi, odvodnjavanje mora biti stalno vzpostavljeno, uporablja naj se kombinirano, terenskim razmeram prilagojeno spravilo;
- v primeru gradnje prometnic je potrebno potek trase skrbno načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih;
- pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- zadržano posegati na strme in skalovite terene, gradnja vlak v strminah je močno omejena;
- gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno. Pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09). Gradnja gozdnih prometnic mora biti prilagojena ekstremnosti rastišča;
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (februar 2020).

V največji možni meri se je potrebno izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem, kot to določa Zakon o vodah (Ur. l. RS št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg. ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;

- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del:

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa Zakon o vodah v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
  - ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
  - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
  - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
  - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
  - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.)

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih (tudi gozdne prometnice) in drugih objektov, oz. se te gradi le izjemoma.

Konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna zavarovana območja, jame in druge naravne vrednote, območja Natura 2000 ter EPO, kjer je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno zlasti na območjih s poudarjeno rekreacijsko ali turistično funkcijo gozda upoštevati tudi estetski videz gozda in krajine;
- kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo;
- gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno redno vzdrževati, po končanih delih pa ustrezno sanirati in urediti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;

- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

Kjer so registrirana arheološka najdišča, je gradnja gozdnih prometnic prepovedana, če to pomeni poseg v arheološke ostaline. Izjemoma je gradnja mogoča po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, v primerih, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V kolikor se predvidi posege na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08, 123/08, 8/11, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za estetsko funkcijo

Z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega dovoljenja, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člen Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. V osrednjem območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Nova naselja naj bodo od gozda odmaknjena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, avtoceste, elektrovodi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

V kmetijski in primestni krajini je potrebno gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda. Gozdove s poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami je potrebno strogo varovati pred dejavnostmi, ki bi predstavljale prekomerno obremenitev ali grožnjo določenim funkcijam gozdov. V primeru širitve naselij naj se gozd izkrči le za potrebe pridobitve stavbnih zemljišč. Med objekti ali skupinami objektov naj ostanejo skupine vitalnega in stabilnega gozdnega drevja. Objekti ob gozdu naj bodo od gozdnega roba oddaljeni vsaj eno drevesno višino. Po posegih je potrebna sanacija novo nastalega gozdnega roba, razgaljenih tal, novo nastalih brežin z utrditvijo in zasaditvijo z ustreznimi avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami. Gospodarjenje z gozdom v okolici novih naselij mora ostati nespremenjeno. Potrebno je zagotoviti neoviran dostop z gozdarsko mehanizacijo, zato je potrebno ohraniti stare ali pa zgraditi nove vlake, gozdne ceste in prostore za skladiščenje lesa. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji gradbenega dovoljenja ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede ZGS. ZGS izda na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja ugotovitveno odločbo, v kateri se določita količina in struktura dreves za posek.

V gozdnati krajini je potrebno varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča,

na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, lubadar), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo,…). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo, tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov, kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice,…), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, izjeme veljajo za:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakonu o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 61/11, 49/12 in 67/16).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakona o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;

- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik.
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidena kakršnakoli gradnja v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov in pri vlogi za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov, če gre za gradnjo, za katero je treba pridobiti vodno soglasje po Zakonu o vodah, je potrebno dosledno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Za poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču v lasti Republike Slovenije in ki je v upravljanju Direkcije RS za vode, je treba po 153. a členu Zakona o vodah pridobiti služnostno ali stavbno pravico. Podlaga za sklenitev pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice je dokončno vodno soglasje.

Navedene pogodbe ni potrebno skleniti v primeru, če je investitor Republika Slovenija kot pravna oseba javnega prava oziroma v njenem imenu upravni organi in organi v sestavi le-teh.

Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami:

Krčenje gozda praviloma ni dovoljeno na vodovarstvenih območjih, poplavnem območju in priobalnih zemljiščih. Posegi na teh območjih se lahko izvedejo samo na podlagi vodnega soglasja (Zakon o vodah). Usmeritve so navedene v Poglavju 6.2.2. Za vodovarstvena območja in priobalna zemljišča so usmeritve navedene v usmeritvah za gospodarjenje s hidrološko funkcijo, za poplavna območja so navedene pri usmeritvah za gospodarjenje na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja zemljišč.

Plazljiva območja:

V skladu s karto verjetnosti plazenj (merilo 1:250.000) je na območju GGE 767,62 ha gozdnega prostora, na katerih je določena velika verjetnost pojavljanja plazov in 55,81 ha gozdnega prostora, na katerih je določena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov.

Na območjih z nevarnostjo pojavljanja plazov je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena

stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

> *Opomba: Kljub dejstvu, da so po 88. členu Zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, je za krčitve na plazljivih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana karta plazljivih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.

Potencialna erozijska območja:

V skladu z Opozorilno karto erozijskih območij (merilo 1:250.000) je na območju GGE 529,15 ha gozdnega prostora, kjer so določena potencialna erozijska območja - običajni ukrepi in 259,46 ha gozdnega prostora, kjer so določena potencialna erozijska območja - strogi oziroma zahtevni zaščitni ukrepi.

Na potencialnih erozijskih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 87. člena Zakona o vodah za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (9. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

> *Opomba: Kljub dejstvu, da so po 87. členu Zakona o vodah krčitve na erozijskih območjih prepovedane, je za krčitve na potencialnih erozijskih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana Opozorilna karta erozijskih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja, kjer so določena potencialna erozijska območja – strogi oziroma zahtevni ukrepi, se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine:

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Druga gozdna zemljišča (to so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene) so v GGE Ivančna Gorica zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 17,55 ha, senožeti in lazi (10,63 ha), obora (1,52 ha), močvirja (2,05 ha) in infrastrukturni objekti (24,18 ha).

Usmeritve za daljnovode

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

Usmeritve za oboro

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov lovskega načrtovanja, niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo in drugimi določili predmetne zakonodaje. V primerih prisotnosti damjakov zaradi pobega iz obor naj LD seznanijo ZGS in podajo na MKGP ali lovsko inšpekcijo vlogo za odstrel izven zakonsko predpisane lovne dobe.

Za reševanje problemov, ki so posledica uhajanja divjadi iz obor za rejo divjadi, naj se upošteva naslednje ukrepe: Če lastnik obore ugotovi pobeg živali, je dolžan o tem takoj obvestiti upravljavce lovišč, lovsko inšpekcijo in ZGS, ki ukrepajo skladno s 50. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; DLov-1A). Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegle živali štejejo za prostoživečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča ZGS.

Usmeritve za močvirja

Za ohranitev močvirij v gozdnem prostoru se upoštevajo usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov (poglavje 6.2.2. (usmeritve za ohranjane hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti)).

Usmeritve za senožeti in laze

Senožete in laze naj se ohranja z redno košnjo.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2033 znaša 483.114 m^3. Predstavlja 24,4 % skupne LZ ali 88,6 % prirastka. V možnem poseku je 26 % iglavcev in 74 % listavcev. Možni posek je od preteklega načrtovanega poseka nižji za 13,7 % oz. 66.212 m^3. Znašal je 416.902 m^3 (od tega je bilo 34 % iglavcev in 66 % listavcev) in je bil glede na takratno LZ in prirastek nižji od zdajšnjega, saj je predstavljal 22 % od LZ in 72,5 % prirastka. Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje je za 22,2 % višji od realiziranega poseka v preteklem desetletju.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka ima pomladitveni posek (59,6 %). Sledijo redčenja (39,2 %). Delež poseka oslabelega drevja in sanitarni posek predstavljata 1,2 % možnega poseka.

Delež listavcev je že zaradi njihovega visokega deleža v LZ večji od povprečja pri redčenjih (31,2 % iglavci, 68,8 % listavci), pri pomladitvenih sečnjah (22,6 % iglavci, 77,4 % listavci) in pri poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka (37,5 % iglavci, 62,5 % listavci).

V primerjavi s prejšnjim načrtom se je povečal obseg načrtovanih pomladitvenih sečenj za 19,0 %. Obseg načrtovanih redčenj se je znižal za 19,2 %. Povečanje obsega pomladitvenih sečenj je posledica ukrepa uvajanja v obnovo zrelih, dobro pomlajenih debeljakov, ki morajo v obnovo, ter sestojev v obnovi, v katerih je treba obnovo pospešiti oziroma jo zaključiti, tudi z namenom povečati delež mladovij in s tem približati razmerje razvojnih faz k modelnemu stanju. Redčenja so zaradi kakovosti in stojnosti potrebna tako v drogovnjakih kot debeljakih.

Možni posek po razvojnih fazah

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 17,2 % od skupnega možnega poseka v GGE oz. 83.193 m^3.

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 89,7 % površine drogovnjakov (1.977,9 ha). Njihova povprečna jakost znaša 17 % od LZ (možni posek 80.369 m^3). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 16,6 % možnega poseka v GGE.

Na 9,5 % drogovnjakov (210,22 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (povprečna jakost znaša 9 % od LZ (možni posek 80.369 m^3. Uvajanje drogovnjakov v obnovo je predvideno na 0,8 % površine drogovnjakov (3,69 ha) z 976 m^3 možnega poseka.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 22,5 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 88,1 % površine debeljakov (2.152,96 ha) z možnim posekom 108.858 m^3 in jakostjo 13 % od LZ.

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 4,1 % debeljakov (100,13 ha) z možnim posekom 2.182 m^3 (8 % od LZ).

V obnovo se bo uvajalo 7,8 % površine debeljakov (189,32 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 25 % od LZ in možnim posekom 18.901 m^3. Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoje v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoje v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 47,8 % sestojev v obnovi (959,55 ha), s povprečno jakostjo 33 % od LZ in možnim posekom 98.161 m^3.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 37,0 % površine sestojev v obnovi (742,21 ha), s povprečno jakostjo 60 % od LZ in možnim posekom 120.251 m^3.

Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 12,8 % površine sestojev v obnovi (256,59 ha), možni posek bo znašal 50.608 m^3. Poleg teh sestojev v obnovi, ki bodo v celoti prešli v mladovje, bodo predvidoma na površini 120 ha, s končnimi poseki prešli v mladovje še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Na površini 47,43 ha je v sestojih v obnovi zaradi nezadostnega pomlajevanja načrtovan sanitarni posek v višini 960 m^3.

Možni posek po lastništvih

Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	59.083	65.205	0	0	0	2.112	126.400	23,8	85,2
	%	46,7	51,6	0,0	0,0	0,0	1,7	100,0		
Listavci	m^3	130.134	223.053	0	0	0	3.527	356.714	24,6	89,9
	%	36,5	62,5	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**189.217**	**288.258**	**0**	**0**	**0**	**5.639**	**483.114**	**24,4**	**88,6**
	%	39,2	59,6	0,0	0,0	0,0	1,2	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	58.212	64.013	0	0	0	1.846	124.071	23,9	85,8
	%	46,9	51,6	0,0	0,0	0,0	1,5	100,0		
Listavci	m^3	126.793	215.228	0	0	0	3.370	345.391	24,6	89,9
	%	36,7	62,3	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	**m^3**	**185.005**	**279.241**	**0**	**0**	**0**	**5.216**	**469.462**	**24,4**	**88,8**
	%	39,4	59,5	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	746	1.187	0	0	0	256	2.189	20,1	61,3
	%	34,1	54,2	0,0	0,0	0,0	11,7	100,0		
Listavci	m^3	2.925	7.746	0	0	0	143	10.814	25,3	93,0

	%	27,0	71,7	0,0	0,0	0,0	1,3	100,0		
Skupaj	**m³**	**3.671**	**8.933**	**0**	**0**	**0**	**399**	**13.003**	**24,3**	**85,6**
	%	28,2	68,7	0,0	0,0	0,0	3,1	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	125	5	0	0	0	10	140	15,6	49,3
	%	89,3	3,6	0,0	0,0	0,0	7,1	100,0		
Listavci	m³	416	79	0	0	0	14	509	14,4	50,6
	%	81,7	15,5	0,0	0,0	0,0	2,8	100,0		
Skupaj	**m³**	**541**	**84**	**0**	**0**	**0**	**24**	**649**	**14,6**	**50,3**
	%	83,4	12,9	0,0	0,0	0,0	3,7	100,0		

V zasebnih gozdovih (teh je 6.896,40 ha) naj bi redčenja predstavljala 39,4 %, pomladitvene sečnje pa 59,5 % poseka (skoraj enako razmerje velja tudi za celo GGE). Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka se načrtuje v obsegu manj 1,1 % vsega poseka. Najvišji možni posek pomeni 24,4 % lesne zaloge ali 88,8 % prirastka, skoraj enako kot velja za GGE.

Tudi razmerja med iglavci in listavci pri posameznih vrstah poseka so pri zasebnih gozdovih skoraj enaka kot tista, ki veljajo za GGE v celoti.

V državnih gozdovih (teh je 245,81 ha) je delež pomladitvenih sečenj višji kot v zasebnih gozdovih, saj naj bi predstavljal 68,7 % vsega poseka. Redčenj naj bi bilo za 28,2 %, poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka pa za 3,1 % od vsega poseka. Najvišji možni posek v državnih gozdovih pomeni 24,3 % LZ ali 85,6 % prirastka, kar pomeni nekoliko nižjo intenzivnost poseka kot v zasebnih gozdovih.

V občinskih gozdovih (teh je le 13,89 ha) naj bi bil delež redčenj 83,4 %, pomladitvenega poseka naj bi bilo za 12,9 % poseka in 3,7 % naj bi bilo poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	3,29	0,39	0,00	3,68
Obžetev	ha	118,46	15,79	0,00	134,25
Nega mladja	ha	18,60	0,19	0,00	18,79
Nega gošče	ha	100,38	6,82	0,00	107,20
Nega letvenjaka	ha	81,88	6,82	0,00	88,70
Nega ml. drogovnjaka	ha	53,70	1,66	0,00	55,36
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.750,00	160,00	0,00	2.910,00
Ostala varstvena dela	dni	11,17	2,50	0,00	13,67

Obnova

V okviru obnovitvenih del je predvidena obnova s sadnjo na površini 3,68 ha (3,29 ha v zasebnih gozdovih in 0,39 ha v državnih gozdovih, v RGR Podgorsko bukovje– 11012, v odsekih 22A06 (0,37 ha), 22A08 (0,20 ha), v RGR Toploljubno bukovje v odseku 22A01A (0,09 ha), v RGR Kisloljubno bukovje v odseku 22A15 (2,63 ha) in v RGR Gabrovje s hrasti v odseku 22S09 (0,39 ha). Sadike plemenitih listavcev naj se zaščiti s tulci.

Nega

Obžetev načrtujemo kot ukrep nege posajenih sadik pa tudi naravnega mladja. Skupaj s ponovitvami (v novo osnovanih mladjih bo 9 ponovitev obžetve, drugod v povprečju 4) naj bi se izvajala na 134,25 ha, od tega na 118,46 ha v zasebnih gozdovih in 15,79 ha v državnem gozdu.

Obžetev načrtujemo kot ukrep nege pri sadnji na 15,26 ha. S ponovitvami se bo obžetev izvajala na 114,05 ha mladja (na 9,18 ha 9 ponovitev, na 2,33 ha brez ponovitev in na preostalih 3,75 ha v povprečju 4 ponovitve).

Predvidena je tudi obžetev naravnega mladja na 5,33 ha površine mladja (s ponovitvami 20,2 ha) v sestojih v obnovi. V RGR Podgorsko bukovje na 0,5 ha (4x ponovitev) in v RGR Kisloljubno bukovje na 4,83 ha površine mladja (s ponovitvami 17,70 ha).

Naloga nege je izboljšati trajnost vrednostnih donosov, izboljšati negovanost mladovja in drogovnjakov, ter pospešiti prehod mladovja v razvojno fazo drogovnjakov, ki jih prav tako primanjkuje.

V čim večji možni meri je potrebno izkoristiti posredno nego podmladka s pomočjo starega sestoja.

Med negovalnimi deli je največ načrtovane nege gošče (100,38 ha v zasebnih gozdovih in 6,82 ha v državnih gozdovih) in nege letvenjaka (81,88 ha v zasebnih in 6,82 ha v državnih gozdovih). Nižji je obseg nege ml. drogovnjaka (53,70 ha v zasebnih in 1,66 ha v državnih gozdovih) in obseg načrtovane nege mladja (18,60 ha v zasebnih in 0,19 v državnih gozdovih).

Za nego pomladka v sestojih v obnovi je predvideno 5,33 ha obžetve, 7,64 ha nege mladja, 7,52 ha nege gošče in 2,40 ha nege letvenjakov.

Pri negi mladja in gošče naj se uravnava zmes v smeri naravnega razmerja drevesnih vrst. Ohranja naj se minoritetne in plodonosne drevesne vrste. Pri negi letvenjakov in drogovnjakov naj se pospešuje naravno drevesno sestavo. V umetno osnovanih smrekovih letvenjakih in drogovnjakih naj se pospešuje in ohranja listavce.

Varstvo

Za nadzorovanje smrekovih podlubnikov naj se v GGE letno postavi in vzdržuje 2 stalni kontrolno lovni pasti za čas od 15. marca do 30. novembra. V primeru zaznavanja namnožitve smrekovih podlubnikov je dopustno postaviti in vzdrževati še 5 nestalnih kontrolnih pasti za čas od 15 marca do konca junija. Le te se lahko, ob prenamnožitvi podlubnikov, tekom poletja spremenijo v lovne pasti.

Redno naj se spremlja zdravstveno stanje in poškodbe sestojev ter poroča o ugotovitvah. V ta namen naj se sestoje iglavcev redno pregleduje in sprotno odkriva nova žarišča. Zelo pomembno je, da pri tem sodelujejo gozdarji in lastniki gozdov.

Izvaja se varstvo pred žuželkami s postavitvijo in vzdrževanjem kontrolnih pasti in kontrolno - lovnih nastav (dreves).

Redno naj se spremlja zdravstveno stanje in poškodbe sestojev ter poroča o ugotovitvah. V ta namen naj se sestoje iglavcev redno pregleduje in sprotno odkriva nova žarišča. Zelo pomembno je, da pri tem sodelujejo gozdarji in lastniki gozdov.

Sanitarna sečnja in nujna varstvena dela naj se izvajajo učinkovito in čim prej, ko je ugotovljena potreba zanje.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih, kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento. Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja ukrepe izboljševanja življenjskih razmer divjadi, kot so: vzdrževanje zaraščajočih pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje gozdnega roba, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja ter grmovja, osnovanje in vzdrževanje kalužin večjih vodnih virov, ohranjanje

in nega dela biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst ter načrtno puščanje biomase v gozdu.

Podane so splošne usmeritve, ki se naj konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. V sestoju je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodavcev).

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. kostanj, beli gaber, jerebika, češnja, lesnika), ki v zimskem času prestavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst, obenem se s tem zagotovi racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovje je potrebno tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Skrbeti je treba za neokrnjen, vertikalno strukturiran gozdni rob. Pri negi naj se pospešuje tako njegovo vertikalno in horizontalno razgibano zgradbo ter plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Preglednica 59/D-FU: Predlagani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Vrsta dela	Enota	Obseg/leto
Vzdrževanje travinj in pašnih površin	ha	2,90
Vzdrževanje krmnih njiv	ha	3,85
Vzdrževanje grmišč, remiz in g. roba	ha	2,00
Vzdrževanje kalužin drugih vodnih virov	kos	11

Vzpostavijo naj se naravni gozdni ekosistemi in časovno opredeljeni mirni predeli v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.). Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se naj glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bliže modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi pestrosti ekosistemov je potrebno varovati in ohranjati negozdne ekosisteme in nekatera grmišča. Preprečevati je treba zaraščanje negozdnih otokov v gozdni krajini (jase) in preprečiti njihovo pogozdovanje. Lastnike gozdov je treba k temu vzpodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

Posebno skrb je potrebno posvetiti vodnim in mokrotnim ekosistemom.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkciji gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Pri določevanju območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, smo kot osnovo upoštevali odseke, kjer so izpolnjeni naslednji kriteriji (Priročnik za izdelavo Gozdnogospodarskih načrtov Gozdnogospodarskih enot):

- spravilna razdalja večja od 600 m;
- možni posek večji od 5 m^3/ha/letno;
- intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Omenjene kriterije smo preverili z omejitvami, ki jih določajo poudarjene ekološke, socialne funkcije ter erozijska in plazljiva območja. Nato smo ta območja smiselno zaokrožili, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,…).

Upoštevaje zgornje kriterije smo določili naslednja območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in so obenem okoljsko sprejemljiva za gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Bukovica: 22A07, 22A12, 22A13;
- k. o. Dedni dol: 22C06, 22C08, 22C14;
- k. o. Dobrava: 22D01, 22D04, 22D05;
- k. o. Gorenja vas: 22F01, 22F02, 22F07;
- k. o. Leskovec: 22I02, 22I04, 22I06, 22I12;
- k. o. Male dole: 22J05, 22J08;
- k. o. Metnaj: 22K18
- k. o. Velike pece: 22S01, 22S02, 22S03, 22S04, 22S05, 22S06, 22S07, 22S08, 22S12B, 22S13A, 22S14, 22S15A, 22S15B, 22S16A, 22S16B, 22S16C;
- k. o. Vrhe: 22T03, 22T05, 22T06;
- k.o. Muljava: 22L06, 22L07.

Graditev cest se lahko nanaša tudi na gozdove, ki so izven navedenega seznama, skladno z elaboratom ničelnic. Kjer so predvideni krajši odseki cest (do 1 km), je ustrezna rešitev tudi gradnja gozdne vlake za traktorski prevoz lesa. Poleg ustreznih tehničnih elementov morajo imeti te vlake utrjeno podlago oziroma se smejo uporabljati skladno s pogoji in usmeritvami v posamičnem dovoljenju za sečnjo.

Vzdrževanje in graditev gozdnih vlak

Na podoben način kot pri gozdnih cestah smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. Po odsekih smo upoštevali naslednje kriterije:

- naklon manjši od 35 stopinj;
- delež odprtosti odseka manjši od 75%;
- možni posek večji od 4 m^3/ha/leto.

Območja, kjer obstajajo utemeljene omejitve pri gradnji gozdnih vlak zaradi ekoloških in socialnih funkcij ter zaradi erozijske in plazljive ogroženosti niso uvrščena v območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. Pri določitvi območij za gradnjo gozdnih vlak smo upoštevali tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,…).

Določili smo naslednja območja ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

- k. o. Bukovica: 22A01A;
- k. o. Dedni dol: 22C08;,
- k. o. Metnaj: 22K02A;
- k. o. Stična: 22O07, 22O08, 22O10;

Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih vlak za spravilo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Glej tudi poglavje 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Območja, kjer gozdnih prometnic ni dovoljeno graditi, so navedena med usmeritvami za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic v poglavju 6.2.6., kjer so navedena tudi dodatna pojasnila povezana z načrtovano gradnjo novih gozdnih prometnic.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE Ivančna Gorica smo evidentirali dva tipa krajine. Močno prevladuje gozdnata krajina, ki je na 92 % površine enote. Na preostalem delu je kmetijska in primestna krajina. Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo predvsem v kmetijski in primestni krajini pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat.

Z upoštevanjem lege in razporeditve se navedena gozdna vegetacija razvrsti v naslednje skupine:

- obvodna drevnina,
- omejki in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse,
- drevje ob cestah,
- stara drevesa in osamelci sredi polj,
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati krajini.

Naštete skupine drevja lahko v krajini opravljajo pomembno higiensko-zdravstveno funkcijo, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetsko funkcijo, posamezne skupine tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Posamezno drevje je lahko razglašeno za naravno vrednoto in predstavlja naravno dediščino.

Obvodna vegetacija je prisotna ob vodotokih, ki so večinoma razglašeni za naravne vrednote: Stiški potok, Bukovica (oba le na manjšem delu izven gozdnega prostora), Višnjica, Lahki potok, Črnelski potok, Bratnica, potok z meandri v Viru pri Stični,... Območje vodotokov Stiški potok, Vir pri Stični in Bukovica je razglašeno kot posebno varstveno območje (Natura 2000). Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji naj se skrbi za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo, katero naj se obnavlja postopno s posekom po desetinah. Pri vodotokih naj se pomlajuje enkrat eno, drugič drugo stran struge. Neposredno ob strugi naj bo intenziteta poseka večja, izseka naj se večja drevesa, da bo omogočen neoviran pretok vode. Ohranja naj se stalno zastrtost vodotokov. Panjev naj se ne odstranjuje. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino. To so črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev. Pri obvodni vegetaciji, ki je del naravne vrednote, naj se upošteva varstveni režim in druge usmeritve, ki so navedeni v viru: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje.

V drugo in četrto skupino sodijo ostanki drevja med kmetijskimi površinami v neposredni okolici vasi in naselij. Posek naj bo omejen samo na sanitarne sečnje. V omejkih in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je treba skrbeti za ohranjanje biološke ter vrstne pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin naj se ohranja do sanitarne sečnje. Za ta drevesa je potrebno pravočasno poskrbeti za obnovo iste drevesne vrste. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine, so v dogovoru z ZRSVN možni tudi nekateri drevesno-kirurški posegi. Poseben pomen velja tudi drevesom, ki so naravne vrednote.

Od drevesnih naravnih vrednot se izven naselij v GGE Ivančna Gorica nahajata:

- Vrba (NVLP)(id.št. 7951) ob Višnjici severovzhodno od Muljave. Zanjo velja konkretna usmeritev, da se drevo ohranja v kmetijski krajini.
- Beli gaber (NVDP) (id.št. 80032) na gozdnem robu v Velikih Češnjicah, severovzhodno od Šentvida pri Stični. Konkretne varstvene usmeritve zanj so, da naj se drevo in rastišče ohranja in da naj se sečnja in spravilo lesa izvaja na način, da se belega gabra ne poškoduje.

Od zooloških naravnih vrednot se izven naselij v GGE Ivančna Gorica nahaja nahajališče proteusa (NVLP)(id.št. 80198 Rupnik). Konkretne varstvene usmeritve zanj so:

- V neposredni bližini izvira (radij 50 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).
- Spravilo lesa naj se ne izvaja preko izvira, sečni ostanki pa ne odlagajo v izvir. Izvira naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V radiju 30 metrov okrog izvira naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija.

Posamično gozdno drevje in skupine drevja se pojavljajo tudi v posebnem varstvenem območju Krška jama. V GGE so evidentirane še lipa ob cesti pri Andrejki v Zgornji Dragi, ter Tičkova lipa ob mostu avtoceste v Spodnji Dragi. Za vse velja, da naj se posamezna drevesa ohranja.

Ob cestah naj bo pas drevja čimbolj strnjen, s čimer bo nudil protihrupno zaščito. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri prestarih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za obnovo oziroma pomladitev.

Gozdni otoki imajo biotopsko vlogo, saj predstavljajo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter predstavljajo koridorje za selitve živali. Varujejo tudi kmetijska zemljišča. Imajo estetsko vlogo, saj so pomemben sestavni element kmetijske krajine. Vse gozdne otoke naj se ohranja. Povečuje naj se jim vrstna pestrost tako drevesnih kot tudi grmovnih vrst. Prevladujejo naj listavci, pospešujejo naj se plodonosne drevesne vrste. Oblikuje naj se razgibano vertikalno in horizontalno strukturo. Izvaja naj se le sanitarne sečnje. Na območjih, kjer je premalo prosto rastočega drevja, naj se skupaj z lastniki zemljišč načrtuje sadnjo na mestih, ki bi najmanj ovirala strojno obdelavo. Oblikuje naj se čimbolj vrstno pestre gozdne otoke.

Pri vseh ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije naj se skrbi za njihovo ohranitev. Izsekuje naj se le najbolj nevitalna drevesa, redči naj se mlajše razvojne faze. Drevesa je potrebno ohranjati do sanitarne sečnje. Po poseku je priporočljivo, da se tam vsadi novo drevo iste drevesne vrste.

Drevesa, ki soustvarjajo okolje naravnim spomenikom, je potrebno negovati (odstranjevanje nalomljenih vej), da ne poškodujejo spomenikov in njihovih obiskovalcev. Ob kulturnih spomenikih (znamenja) je mogoče zasaditi drevo avtohtone vrste (lipa, oreh, hrast).

ZGS naj poskrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja izven gozdnega prostora seznanjeni in motivirani za delo s tem drevjem v skladu z danimi usmeritvami. Sečnjo in nego naj vodi revirni gozdar, pri tem pa naj sodeluje z ZRSVN, vodarji, uporabniki vodotokov ter lokalnimi skupnostmi. Dela (sadnja, nega, košenje mokrišč in okolice kulturnih spomenikov) se lahko tudi sofinancirajo.

Prav tako je naloga ZGS osveščanje širše javnosti o pomembnosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja ter življenjskih okolij, ki so s tem drevjem povezane.

V primeru napada gospodarsko pomembnih škodljivcev, npr. smrekovega lubadarja, se je pri zatiranju potrebno držati enakih predpisov kot veljajo za drevje v gozd.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Preglednica 60/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m^3	Skupaj	za 1 m^3	Skupaj	za 1 m^3
Vrednost lesa na KC	39.342.907	96,1	1.048.237	92,1	52.280	92,2
Strošek poseka in spravila	9.678.743	23,6	295.144	25,9	13.438	23,7
Razlika	29.664.164	72,5	753.092	66,2	38.842	68,5

Preglednica 61/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m^3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	40.443.424	95,99	100,00
Stroški sečnje in spravila	9.987.326	23,70	24,69
Stroški gojenja in varstva in funk. gozdov	330.831	0,79	0,82
gojenje in varstvo gozdov	304.467	0,72	0,75
krepitev funkcij gozdov	26.364	0,06	0,07
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	378.628	0,90	0,94
vzdrževanje gozdnih cest	345.600	0,82	0,85
vzdrževanje vlak	33.028	0,08	0,08
Stroški skupaj	10.696.786	25,39	26,45
Dohodek	29.746.639	70,60	73,55
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	155.757	0,37	0,39
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	108.864	0,26	0,27
Skupaj predvidene spodbude	264.621	0,63	0,65
Stroški - spodbude	10.432.165	24,76	25,79
Dohodek - (stroški+spodbude)	30.011.259	71,23	74,21

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE. Zaradi prevlade zasebnih gozdov po površini (96,4 %), veljajo skoraj identične vrednosti EP tudi za zasebne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka. Ta temelji na strukturi LZ in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (Vir: ZGS, 2023).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, spravilno sredstvo, spravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (Območni načrt 2021-2030). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila 32,09 €/h in strošek manipulacije 3 €/m^3. Enaki so za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov ter del za nego habitatov prosto živečih živali so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dnine in vrednosti materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 € /h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50% stroška delovne ure sekača oz. delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (Območni načrt 2021-2030) za ceno gozdarskega dela za leto 2020.

Vse količine so preračunane na neto m^3 gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m^3) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m^3, in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 42 ur za čiščenje pasti na leto (1,3 ure za eno past in upoštevajoč 33 čiščenj na leto). V GGE Ivančna Gorica sta postavljeni dve stalni past. Upoštevani so tudi stroški za feromone.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest se je upoštevala dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 720 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2021-2030). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov odprtih za traktorsko spravilo.

Predvidena proračunska sredstva po sedaj veljavnih predpisih delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest (31,5 % sofinanciranje).

Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m^3) je 95,99 €/m^3. Vsi stroški skupaj znašajo 25,39 €/neto m^3 in predstavljajo 26,45 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva, znašajo 0,63 €/neto m^3 in predstavljajo 0,65 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 71,23 €/neto m^3, kar predstavlja 74,2 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009 in 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020) so za varovalne gozdove razglašeni odseki, ki predstavljajo RGR varovalni gozdovi.

V GGE je izločenih šest RGR in sicer iz kategorije večnamenskih gozdov pet RGR in iz kategorije "Varovalni gozdovi" samostojni RGR Varovalni gozdovi – 40000.

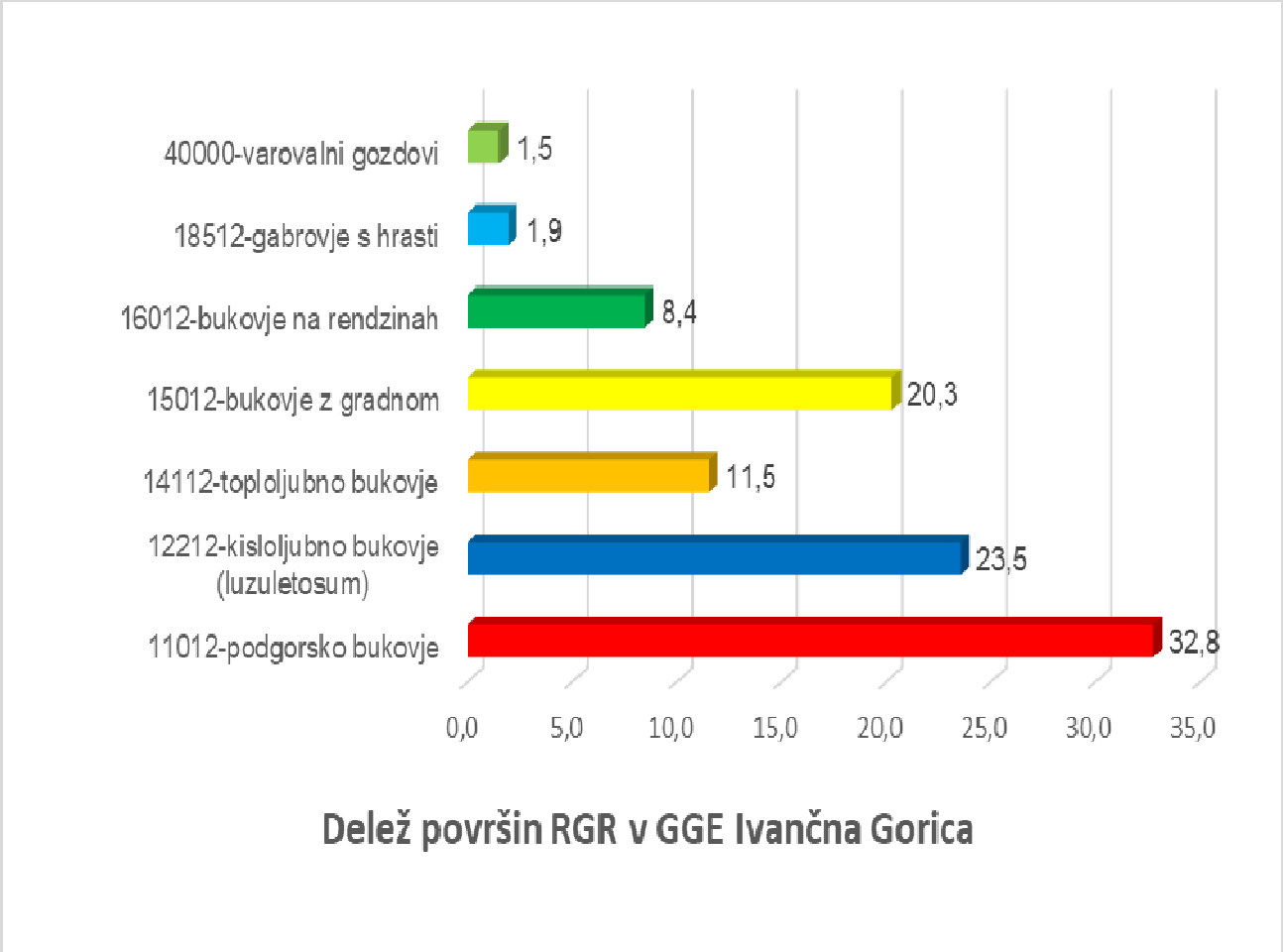

Grafikon 2: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajata dva habitatna tipa, ki sta sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Navedena habitatna tipa se prednostno ohranjata v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema.

Preglednica 62/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje habitatnega tipa	Rastiščnogojitveni razred
HT-8310	Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000170 Krška jama:	15012- Bukovje z gradnom 14112- Toploljubno bukovje 16012- Bukovje na rendzinah
		SI3000202 Vir pri Stični:	18512- Gabrovje s hrasti
		SI3000208 Šimenkova jama:	11012- Podgorsko bukovje 15012- Bukovje z gradnom
HT-7200	Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion)*	Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka	11012- Podgorsko bukovje 12212-Kisloljubno bukovje 14112- Toploljubno bukovje 16012- Bukovje na rendzinah 40000- Varovalni gozdovi
		SI3000295 Kosca: potok Kosca s pritoki	14112- Toploljubno bukovje 16012- Bukovje na rendzinah

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje – 11012

Gozdovi se nahajajo na severnem delu (nad avtocesto) in na zahodnem delu GGE (tudi pod avtocesto med Črnelom in zahodno mejo GGE). Večinoma so na dolomitnih planotah na nadmorski višini od 400 do 800 m.

RGR Podgorsko bukovje obsega 2.344,41 ha gozdov, kar predstavlja 32,76 % površine GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 95,6 % površine RGR, državnih gozdov je 4,3 %, gozdov lokalnih skupnosti je 0,1 % (le 2,35 ha).

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi, ki poraščajo strma pobočja RGR opravljajo 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (1,2 % površine RGR). V okolici vodnih virov (izvirov) in jam je poudarjena hidrološka funkcija 1. stopnje. V gozdovih v neposredni okolici evidentiranih jam in brezen, ki so razglašeni za naravne vrednote, je poleg hidrološke funkcije na 1. stopnji poudarjena tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki je poudarjena tudi v odseku 22M02, kjer se nahaja NVLP Piskovka – mokrišče in v odseku 22C13A,B NVLP Ženski dol-mokrišča ter v odseku 22F05 NVLP Črnelski potok- mokrotna dolina. Ob Stiškem potoku in potoku Bukovica je evidentirana Upravljalska cona D-območje navadnega koščaka. Funkcija ohranjanja biotske

raznovrstnosti je na 1.stopnji poudarjena tudi v okolici specifičnih območij pomembnih za ohranitev prostoživečih živali. V RGR poteka koridor rjavega medveda, evidentiranih je 8 kalužin 2 senožeti (odsek 22O07). Gozdovi na območju adrenalinskega parka v odseku 22P04 imajo poudarjeno rekreacijsko funkcijo. Prav tako gozdovi ob evropski pešpoti E6, in romarski poti Jakobova pot. Tudi gozdovi v okolici Borštа oziroma Baronovega hriba (odsek 22C13B) in na pobočju Preglja s Kriškim hribom (del odsekov 22M03 in 22C14) pri Višnji Gori, opravljajo pomembno rekreacijsko vlogo.
Funkcija varovanja kulturne dediščine je na 1. stopnji poudarjena skupno na površini 57,4 ha v številnih posameznih, manjših območjih gozdov RGR. Večja med njimi so ESD -15749 -Mekinje nad Stično - Arheološko območje Ilovec, ESD -15744 -Gorenje Brezovo - Arheološko območje, ESD -9674 -Višnja gora - Arheološko območje Stari grad, ESD-828-Višnja gora - Mestno jedro, ESD -9346 -Petrušnja vas - Gradišče, ESD-2492-Petrušnja vas - Cerkev sv. Nikolaja, ESD -15748 -Metnaj - Arheološko najdišče Kukelj, ESD -9674 -Višnja gora - Arheološko območje Stari grad, ESD -15747 -Sela pri Višnji Gori - Arheološko najdišče Marečja dol.

Gozdovi imajo lesno proizvodno funkcijo poudarjeno na 1. stopnji na skoraj celotni površini RGR (2.327 ha). V okolici 20 stojišč čebelnjakov imajo gozdovi poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Manjši del RGR (45,53 ha) obsega gozdove znotraj območij EPO in Natura 2000. Gre za EPO - Stiški potok (ID 96.600), ki se prekriva z območjem Natura 2000 Stiški potok (SI3000344), EPO Šimenkova jama (38.800), ki se pokriva z območjem Natura 2000 Šimenkova jama (SI3000208), EPO Bukovica (91.500) in Natura 2000 Bukovica (SI3000345) ter EPO Kosca (93.600), ki se prekriva z območjem Natura 2000 Kosca (SI3000295). Del RGR, na skrajnem jugozahodnem delu GGE (22T02) obsega gozdove, ki so pomemben življenjski prostor velikih zveri (EPO 80.000).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 63/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	**status**	**HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE**
SI3000208 Šimenkova jama:	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost
Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka		(7220*) Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion)*

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na geološki podlagi, ki jo tvorita sta dolomit in dolomitiziran apnenec so se razvile rendzine in rjava pokarbonatna tla. So plitva do srednje globoka ter zelo rodovitna.

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi gozdno rastiščnega tipa (GRT) Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje, z 59,8 %. Sledita GRT Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje (12,5 %) in GRT Gradnovo bukovje na izpranih tleh (11,0 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 7,9 m^3/ha,leto.

Preglednica 64/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
541	*Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje*	11	12,05	0,5
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	9	1.402,18	59,8
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	11	256,79	11,0
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	7	194,76	8,3
591	*Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje*	5	293,32	12,5
621	*Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje*	1	2,36	0,1

631	*Preddinarsko gorsko bukovje*	9	15,70	0,7
751	*Kisloljubno bukovje z rebrenjačo*	9	167,25	7,1
	Skupaj	**8,560**	**2.344,41**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 285,4 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci - 79,7 %. Prevladuje bukev s 60,8 % LZ, sledi ji smreka s 16,6 % deležem v LZ.

Največji delež LZ je v četrtem debelinskem razredu (26,5 %) in tretjem debelinskem razredu (25,6 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v tretjem in četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvih dveh debelinskih razredih in v petem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 7,63 $m^{3/}$ha, od tega je 78,2 % iglavcev.

Preglednica 65/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	5,9	19,1	28,4	28,5	18,1	57,8	20,3	1,66	21,8
Listavci	7,2	19,5	24,9	25,9	22,5	227,6	79,7	5,97	78,2
Skupaj	**6,9**	**19,4**	**25,6**	**26,5**	**21,6**	**285,4**	**100,0**	**7,63**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (60,8%). Smreke je 16,6 %. Sledijo graden (9,4 %), drugi trdi listavci (4,9 %), plemeniti listavci (4,5 %) in bor (3,4 %). Jelke, macesna in mehkih listavcev je manj kot 1%. Dejansko razmerje drevesnih vrst odstopa od naravnega. Prevelik je delež smreke za 16,6%. Prav tako je nekoliko prevelik delež gradna za 3,4 % in bora za 2,4%. Primanjkuje bukve za 10,2 %, plemenitih listavcev za 8,5 %, drugih trdih listavcev za 3,1 % in jelke za 0,9 %.

Preglednica 66/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m^3/ha	47,3	0,3	9,8	0,4	0,0	173,2	26,9	12,9	14,0	0,6
stanje	%	16,6	0,1	3,4	0,1	0,0	60,8	9,4	4,5	4,9	0,2
Naravno	m^3/ha	0,0	2,9	2,9	0,0	0,0	202,6	17,1	37,1	22,8	0,0
stanje	%	0	1	1	0	0	71	6	13	8	0

Ohranjenost gozdov

V RGR je 83,0 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 17,0 % površine gozdov. Velik delež spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke. Gozdov z močno spremenjeno in izmenjano drevesno sestavo v RGR ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladujeta razvojni fazi debeljaki (33,1 % gozdov) in drogovnjaki (32,8 %. gozdov).

Debeljaki so v večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 17,1 % površine debeljakov se pojavlja pomladek večinoma dobre zasnove.

Največ je drogovnjakov z normalnim sklepom. Rahel sklep ima tretina drogovnjakov. Sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo pomanjkljivo negovani (63,5 %) in nenegovani sestoji (31,2 %). Pomladek se pojavlja na 6 % drogovnjakov in ima v večini dobro sestojno zasnovo.

Sestoji v obnovi so v večini pomanjkljivo negovani. Nenegovanih je 11,8 % sestojev. V njih se na 57,8 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke, dr.trdih listavcev in plemenitih listavcev. Mladovij je premalo (7,7 %). Prevladuje dobra zasnova. Večinoma je pomanjkljivo negovano (49,5 %). Nenegovanega je 43,5 % mladovja.

Preglednica 67/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	179,72	22,2	61,6	14,2	2,0	6,2	49,5	43,5	0,8	62,3	24,4	6,5	6,8
Drogovnjak	770,04	5,4	56,9	36,8	0,9	5,3	63,5	31,2	0,0	18,2	60,4	18,8	2,6
Debeljak	775,41					5,0	90,3	4,7	0,0	4,6	68,6	25,5	1,3
Sestoj v obnovi	619,24					7,4	80,8	11,8	0,0				
Skupaj	**2.344,41**												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 53,8 % drevja, v prav dobrem 22,9 % in 4,8 % v odličnem kakovostnem razredu. Pri bukvi in smreki prav tako prevladuje dobra kakovost. Nekoliko boljša je kakovost smreke v primerjavi z bukvijo.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	187	9,6	27,3	54,5	7,0	1,6
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	54	1,9	14,8	62,9	16,7	3,7
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	658	3,5	22,5	53,9	15,2	4,9
Hrast	108	7,4	25,0	49,1	15,7	2,8
Pl. lst.	44	4,5	22,7	54,6	18,2	0,0
Dr. tr. lst.	44	2,3	9,1	50,0	29,5	9,1
Meh. lst.	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	243	7,8	24,7	56,3	9,1	2,1
Skupaj listavci	859	4,0	22,4	53,0	16,1	4,5
Skupaj	**1.102**	**4,8**	**22,9**	**53,8**	**14,5**	**4,0**

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm^2, pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presegata petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 7,4 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (4,5 %), nato poškodb vej in krošnje (2,0 %).

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trhlih dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Odmrlega drevja skupaj je 46,3 dreves/ha (22,2 m^3/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 17,5 dreves/ha, ležečega drevja pa 28,8 /ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci s 34,7 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 11,6 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (43,0 dreves/ha. 15,6 m^3/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 2,9 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves ni spremenilo.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,6 m^3/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 7,8 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 27,2 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 76,5 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 24,8 %, realizacija poseka listavcev pa ga ne dosega (76,5 %). Izvedeno je bilo 49,6 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 47,2 % negovalnih sečenj.

Od obnovitvenih del je bilo izvedeno 0,12 ha sadnje.

Obseg izvedenih negovalnih del je pri vseh negovalnih delih nižji od načrtovanega.

Od varstvenih del so bila izvedena dela za varstvo pred žuželkami, zaščita s premazom in zaščita sadik s tulci. V okviru zaščite s premazom je bilo izvedeno škropljenje vršičkov s škropivom trico.

Preglednica 68/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	8,09	1,70	21,0
Nega mladja	ha	19,41	0,85	4,4
Nega gošče	ha	107,53	11,23	10,4
Nega letvenjaka	ha	91,72	8,54	9,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	61,85	7,45	12,0
Sadnja	ha	0,00	0,12	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,90	0,0
Zašcita s premazom	ha	0,00	0,10	0,0
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	300,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDO

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov je 20,28 ha manjša kot pred desetletjem, kar je posledica natančnejšega zajema gozdnega roba in izvedenih krčitev zaradi urejanja oziroma zaokroževanja kmetijskih zemljišč.

LZ se je zmanjšala pri iglavcih in povečala pri listavcih in višja je skupna LZ. Le za 0,33 m^3/ha je manjši skupni prirastek. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 7,11 m^3/ha/leto.

Preglednica 69/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	2.317,38	69,7	194,3	264,0	1,96	4,30	6,26	1,04	1,02	2,05
2014	2.364,69	62,4	214,1	276,5	1,73	6,23	7,96	1,04	2,12	3,16
2024	2.344,41	57,8	227,6	285,4	1,66	5,97	7,63	1,36	5,75	7,11

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke za 2,5 %. Delež vseh ostalih drevesnih vrst se je spremenil za manj kot 1 %. Zmanjšal se je delež bora, delež jelke in macesna je ostal nespremenjen. Delež vseh listavcev se je minimalno povečal.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	22,8	0,1	3,4	0,1	0,0	58,1	7,4	4,0	4,0	0,1
2014	19,1	0,1	3,2	0,1	0,0	60,0	9,3	3,8	4,2	0,2
2024	16,6	0,1	3,4	0,1	0,0	60,8	9,4	4,5	4,9	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz najmočneje odstopa od normalnega v mladovju, ki dosega 51 % modelne vrednosti. In na drugi strani je v RGR velik višek sestojev v obnovi, ki presegajo modelno vrednost za 58 %. Prevelik delež sestojev v obnovi z vidika trajnosti donosov lesa ni problematičen, ker močno primanjkuje mladovij. Njihov delež se bo tako povečal s poseki v sestojih v obnovi.

Delež drogovnjakov in debeljakov je, s 3% manjkom, zelo blizu modelnemu stanju.

Biološka stabilnost je oslabljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 399,63 ha (17,0 %) površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo od 30 do 70 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 31,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	179,72	7,7	18	15	351,66	-49
Drogovnjak	770,04	32,8	41	34	797,10	-3
Debeljak	775,41	33,1	41	34	797,10	-3
Sestoj v obnovi	619,24	26,4	20	17	390,74	58
Skupaj	**2.344,41**	**100,0**	120	100	2336,60	

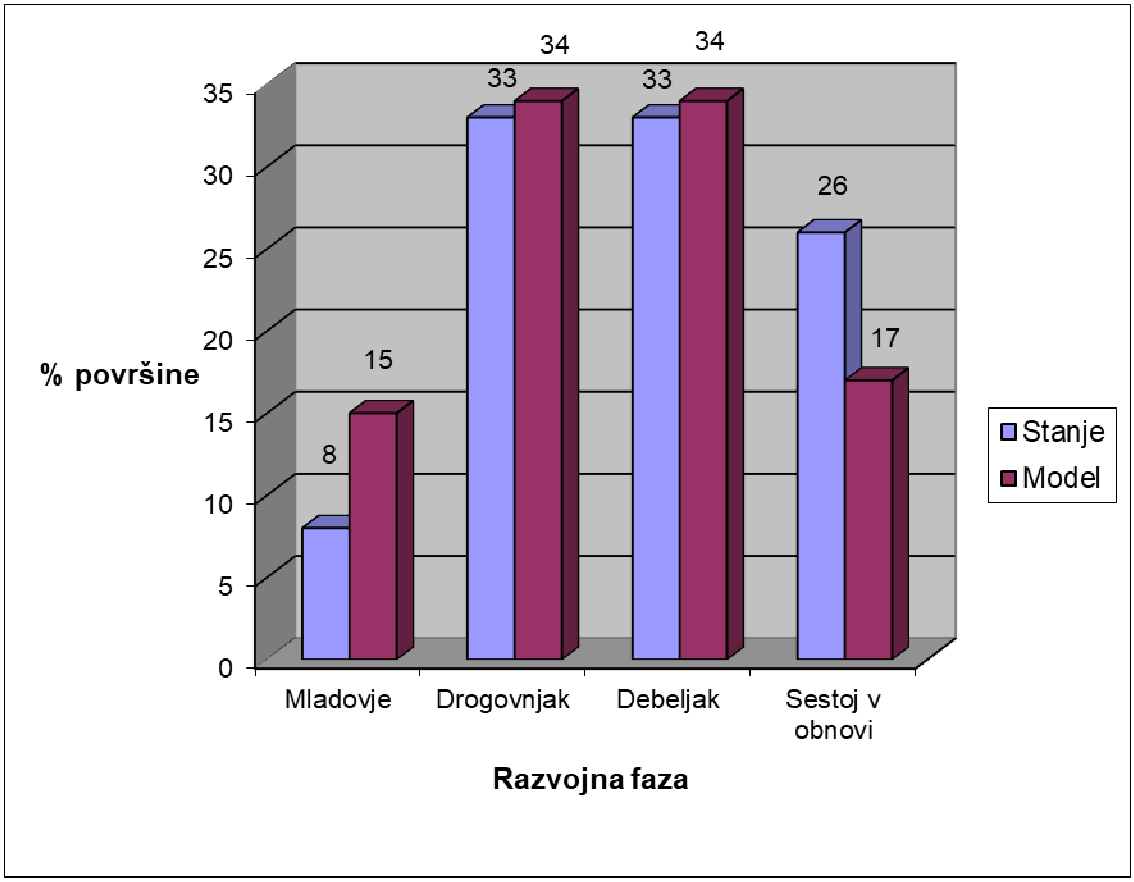

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Načrtujemo, da se bo po desetih letih delež mladovja glede na sedanje stanje povečal na 11,0 % od celotne površine RGR. Na povečevanje deleža mladovja bomo v prvem desetletju vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi. Tako bo v prvem desetletju prešlo v mladovje s končnimi poseki 68,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev, ter še nadaljnjih 50,0 ha v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Iz mladovja v drogovnjake bo v prvem desetletju preraslo 41,0 ha letvenjakov, iz drogovnjakov v debeljake pa 13,0 ha drogovnjakov. V obnovo se bo uvedlo 1,0 ha poškodovanih drogovnjakov.

Delež debeljakov se bo zmanjšal za 5,0 % površine RGR. S pomladitvenimi sečnjami bo v sestoje v obnovi prešlo 83,0 ha debeljakov in z večanjem pomladitvenih jeder še 50,0 ha debeljakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd bukve (61 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (16 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (8 %), plemenitih listavcev (5 %), drugih trdih listavcev (5 %), bora (4 %) in jelke (1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11 %, drogovnjak 34 %, debeljak 28 %, sestoj v obnovi 27 %.

Ciljna LZ: 291 m^3/ha, iglavci 61 m^3/ha in listavci 230 m^3/ha.

Modelna končna LZ: 510 m^3/ha.

Korigirana končna LZ: 465 m^3/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast (zarast 1) in je brez praznih celic (ima optimalno lesno zalogo). Dejanska končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C;
- je: B,C;
- bor: C;
- bu: A1,A2,B;
- hrast: C;
- pl.list: A1,A2,B;
- drugi list: C,D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 120 let.

Pomladitveno obdobje: 20 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha).

Jakost prvih sečenj z namenom uvajanja v obnovo naj bo okrog 1/3 LZ in to predvsem v debeljakih z rahlim do pretrganim sklepom in že prisotnim pomladkom ustrezne zasnove (11 % površine debeljakov). Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka.

Pri zadržanem nadaljevanju obnove (52% površine sestojev v obnovi) naj se poseka nadaljnje 1/3 LZ.

V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovo pomladka, ki zagotavlja primerno zastrtost tal naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder s posekom 2/3 LZ (31% površine sestojev v obnovi). Obnova naj se zaključi v tretjem oz. četrtem koraku s posekom vsega preostalega drevja, kjer je pomladek že v fazi gošče in tudi tam kjer vrednost sestoja z leti že pada (11 % površine sestojev v obnovi).

Pri obnovi sestojev je potrebno upoštevati semenska leta, predvsem v tistih, kjer je naravno pomlajevanje moteno. Jakosti pomladitvenih sečenj so lahko nekoliko višje, če želimo povečati konkurenčnost plemenitih listavcev.

Usmeritve za nego

Pri negi mladja se naj v čim večji meri izkoristi posredna nega matičnega sestoja. Kjer je močan zeliščni sloj, izvajamo obžetev obstoječega naravnega mladja, katero po potrebi ponovimo do petkrat.

Nega mladja je potrebna v manjšem obsegu na 2 % deleža mladovij. Poleg nege gošče, ki je predvidena na 16 % deležu mladovij, je treba negovati še letvenjake na 18 % deležu mladovij in mlajše drogovnjake na 15 % deležu mladovij.

V mladju in gošči naj se oblikuje zmes v korist listavcev in manjšinskih drevesnih vrst. Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku. Pri tem naj se odstranjuje pri sečnji poškodovani osebki, koši, mehki listavci in neželene vrste ter grmovnice. V mladovju, kjer v drevesni sestavi prevladujejo iglavci (predvsem smreka) naj se uravnava drevesno sestavo v korist listavcev, predvsem bukve in gorskega javorja. V pretežno čistem mladovju iglavcev ohranjati listavce.

Z intenzivno nego povečevati oz. ohranjati delež gorskega javorja, ki se odlično pomlajuje, vendar v kasnejših razvojnih fazah zastane. Težišče del je na čiščenju in uravnavanju zmesi. Primernejši so šibki in pogosti posegi, le v negovanih in stojnih sestojih so lahko posegi močnejši in zato redkejši. Posebej pomembna je pravočasnost pričetka prvih redčenj v letvenjakih.

V pretežno čistih mladovjih bukve naj se pospešuje plemenite listavce (gorski javor, češnjo, gorski brest) in maklen.

V slabo negovanih in nenegovanih letvenjakih, kjer so prva redčenja zamujena je potrebna previdnost, zmernost in postopnost vseh ukrepov, zaradi ogrožene stojnosti. Pomemben kriterij pri izbiri naj bo simetričnost krošenj.

Z intenzivno nego drogovnjakov bomo izboljšali njihovo kakovostno zasnovo. Prav tako bomo z intenzivnejšo nego izboljšali statično stabilnost slabo negovanih drogovnjakov.

V slabo negovanih drogovnjakih naj se izvaja redčenje bolj intenzivno. V nenegovanih drogovnjakih, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, mora biti jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja, da izbrana drevesa razvijejo dovolj široke in globoke krošnje.

Z večjimi jakostmi redčenj in s tem z večjo sproščenostjo krošenj ter razdaljo med drevesi, bomo dosegli lepo razvite, večje bolj globoke krošnje, ki so posebej pomembne za boljšo statično stabilnost dreves in manjši delež rdečega srca.

V pretežno čistih drogovnjakih iglavcev ohranjati še kvalitetne listavce.

V poškodovanih drogovnjakih z rahlim sklepom naj se izvajajo sanitarne sečnje, v gostejših šopih pa tudi šibko redčenje.

Glavni cilj v debeljakih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja v povprečju 15 % LZ, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja.

Pri redčenjih naj se tla za daljše obdobje ne presvetlijo, ker se zaradi dobrega naravnega pomlajevanja tla zarasejo z zelišči in z grmovjem. Zato je poudarek tudi na negi polnilnega sloja.

Sestoje preventivno pregledujemo redno in pogosto, zlasti, kjer je delež smreke v LZ nad 25%, zaradi povečane verjetnosti namnožitve lubadarja.

V debeljakih z nižjo LZ, ki so poškodovani zaradi poškodb po spravilu, napadov smrekovih podlubnikov, žledoloma ali vetrolomov, naj se izvajajo šibke jakosti redčenj in sanitarne sečnje.

V presvetljenih delih debeljakov naj se v delih, kjer se pojavi kvaliteten pomladek širi pomladitvena jedra, v drugih delih pa naj se izvajajo večinoma sanitarne sečnje,

V pretežno čistih debeljakih iglavcev, v katerih je ogrožena biološka stabilnost, naj se ohranja listavce za semenjake.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukve, ki je ciljna drevesna vrsta. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave. Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Skrajšuje naj se proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke. Za krepitev stojnosti so potrebna pravočasna in dovolj močna redčenja. Varstvo gozdov naj bo usmerjeno v:

- vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob;
- vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav;
- stalno kontrolo populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke;
- pravočasno sanitarno sečnjo in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev.

Ukrepi

Preglednica 71/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	20,3	79,7	100,0
- ciljno %	20,9	79,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	57,8	227,6	285,4
- ciljna (m^3/ha)	60,8	229,9	290,7
Prirastek (m^3/ha/leto)	1,66	5,97	7,63
Možni posek (m^3/ha)	13,6	57,4	71,1
Možni posek (m^3/ha/leto)	1,36	5,75	7,11
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,6	25,3	24,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	82,2	96,3	93,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	14.764	16.564	0	0	0	645	31.973	23,6	82,1
	%	46,2	51,8	0,0	0,0	0,0	2,0	100,0		
Listavci	m^3	51.305	82.626	0	0	0	805	134.736	25,3	96,3
	%	38,1	61,3	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	**m^3**	**66.069**	**99.190**	**0**	**0**	**0**	**1.450**	**166.709**	**24,9**	**93,2**
	%	39,6	59,5	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2022 - 2031 znaša 166.709 m^3. To je 24,9 % skupne LZ ali 93,2 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 19,2 % možnega poseka, listavci pa 80,8 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bo predstavljala pomladitvena sečnja (59,5 %). Načrtovan je delež redčenj v višini 39,6 % in delež sanitarnih sečenj 0,9 %.

Povprečna LZ (285,4 m^3/ha) je le 2% nižja kot ciljna.

Redčenja, pomladitvene in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 18,9 % možnega poseka v RGR. Povprečna jakost izbiralnih redčenj, ki so predvidena na 96,6 % površine te razvojne faze, naj bi znašala 18 % od LZ. Z jakostjo 47 % od LZ se bo v obnovo uvedlo 0,4 ha drogovnjakov in na 24,6 ha drogovnjakov naj bi se izvajala sanitarna sečnja, na 1,17 ha drogovnjakov se ne bo ukrepalo.

Redčenja naj bi se izvajale na 87,0 % površine debeljakov, povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 14 % od LZ.

Na 2 % debeljakov (13 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje.

V obnovo bomo uvajali 11 % površine debeljakov (84 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 26 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 52 % sestojev v obnovi (322 ha), s povprečno jakostjo 33 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 31 % površine sestojev v obnovi (193 ha), s povprečno jakostjo 66 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 11 % površine sestojev v obnovi (69 ha), možni posek pa bo znašal 13.753 m^3.

Na 6 % površine sestojev v obnovi (35 ha), kjer je pokritost z mladjem nazadostna, je predviden sanitarni posek.

Preglednica 73/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	0,57	0,57
Obžetev	ha	1,46	5,54
Nega mladja	ha	5,28	5,28
Nega gošče	ha	28,18	32,30
Nega letvenjaka	ha	33,38	34,98
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,32	26,32
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	390,00	390,00
Ostala varstvena dela	dni	3,03	3,03

Od skupno 179,72 ha mladovij so gojitvena in varstvena dela predvidena na 88,34 ha površine mladovij.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje(luzuletosum) - 12212

RGR Acidofilno bukovje obsega 1.685,04 ha gozdov, kar predstavlja 23,55 % površine GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 98,4 % površine RGR, državnih gozdov je 1,4 % in 0,2 % gozdov lokalnih skupnosti.

Gozdovi tega RGR obsegajo večji del k.o. Velike Pece, k.o. Muljava, k.o. Radohova vas ter del k.o. Gorenja vas. Od tam segajo vse do najvzhodnejše meje GGE pri k.o. Male Dole. Fragmentarno se pojavljajo na skrajnem severnem delu GGE na posavskih gubah, pod Poljanami nad Stično in v okolici Muljave, na kislih silikatnih kamninah.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Hidrološko funkcijo 1.stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi v ožji okolici vodovarstvenih območij (22T04, 22F07, 22K07, 2K03, 22K04), v okolici črpališča v Osredku (22R04), dveh zajetij v k.o. Matnaj (22K07 in 22K12). V neposredni okolici jam, ki so razglašene za naravne vrednote je poleg hidrološke poudarjena tudi funkcija varovanja naravnih vrednot in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (22A15, 22S15B). Slednjo imajo na 1. stopnji poudarjeno tudi gozdovi ob koridorjih prehoda rjavega medveda v zahodnem delu GGE, v k.o. Vrhe in k.o. Polica in gozdovi v neposredni okolici 3 kalužv k.o. Velike Pece. Funkcija je na 1. stopnji poudarjene še v ožjem območju Stiškega potoka, na območju habitatnega tipa Upravljalska cona D-območje navadnega koščaka (22K03) in v neposredni bližini Črnelskega potoka-NVLP (22F07)

Gozdovi na območju arheoloških najdišč Butale (Glogovica), Vencljev hrib (Šentpavel na Dolenjskem, kjer so tudi razvaline gradu Grumlof in gozdovi v Viru pri Stični, kjer je evidentirano prazgodovinkso gradišče, ter gozd v okolici Gomilnega grobišča Pluska v Grm-u pri Radohovi vasi imajo na 1.stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine.

V okolici 13 stojišč čebelnjakov opravljajo gozdovi funkcijo funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Zaradi dobrih rastišč opravljajo gozdovi 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije.

V večjem delu gozdov RGR je na 2. stopnji poudarjena hidrološka funkcija, preostale funkcije se na 2. stopnji pojavljajo na manjših površinah.

Manjši del RGR obsega tudi gozdove znotraj območja EPO in Natura 2000. Gre za EPO Stiški potok (ID 96600), ki se prekriva z območjem Natura 2000 Stiški potok (SI3000344).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 74/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	**HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE**
Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka	(7220*) Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion)*

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Prevladujejo kisle silikatne kamnine v podgorskem in spodnje gorskem vegetacijskem pasu. Geološko podlago tvorijo glinasti skrilavci in peščenjaki, kremenov konglomerat in peščenjak. Mestoma so tudi zelo kisle gline.Tla so kisla distrična rjava tla s prhnino, srednje do zelo globoka, sveža do vlažna.

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo s 73,5 %. Sledijo GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (7,7 %), GRT Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje (6,9 %) in GRT Kisloljubno gradnovo belogabrovje (5,9 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 7,2 m^3/ha,leto.

Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
541	*Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje*	11	116,81	6,9
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	9	129,91	7,7
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	11	51,82	3,1
711	*Kisloljubno gradnovo belogabrovje*	11	99,45	5,9
741	*Kisloljubno rdečeborovje*	5	19,60	1,2
751	*Kisloljubno bukovje z rebrenjačo*	9	1.238,77	73,5
771	*Jelovje s praprotmi*	17	27,60	1,6
772	*Jelovje s trikrpim bičnikom*	15	1,08	0,1
	Skupaj	**9,410**	**1.685,04**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 277,6 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 52,3 %. Prevladujeta smreka (38,0 % LZ) in bukev (32,1 % LZ).

Največji delež lesne zaloge je v četrtem debelinskem razredu (28,2 % LZ). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v prvem, četrtem in petem debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 7,49 m^3/ha, od tega je listavcev 54,7 %.

Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	6,4	16,0	24,6	28,4	24,6	132,3	47,7	3,39	45,3
Listavci	6,2	18,7	25,0	28,1	22,0	145,3	52,3	4,10	54,7
Skupaj	**6,3**	**17,4**	**24,9**	**28,2**	**23,2**	**277,6**	**100,0**	**7,49**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujeta smreka (38,0 %) in bukev (32,1 %). Sledijo hrast (13,9 %), bor (8,9 %) in drugi trdi listavci (5,5 %). Deleži drugih skupin drevesnih vrst so manjši od 1 %. Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri smreki, katere delež je prevelik za 35,0 %. Prav tako je nekoliko prevelik delež bora (za 7,9 %) in hrasta (za 1,9 %). Najbolj primanjkuje bukve (za 33,9 %). Primanjkuje še drugih trdih listavcev za 4,5 %, jelke za 3,4 %, plemenitih listavcev za 2,4 % in mehkih listavcev za 0,8 %.

Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m^3/ha	105,4	1,8	24,6	0,6	0,0	89,2	38,6	1,8	15,3	0,4
stanje	%	38,0	0,6	8,9	0,2	0,0	32,1	13,9	0,6	5,5	0,2
Naravno	m^3/ha	8,3	11,1	2,8	0,0	0,0	183,2	33,3	8,3	27,8	2,8
stanje	%	3	4	1	0	0	66	12	3	10	1

Ohranjenost gozdov

V RGR je 41,0 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 48,7 % površine gozdov, močno spremenjeni pa na 10,3 % gozdov. Velik delež spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki s 40,8 % površine gozdov. V večini so pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 17,1 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Razvojna faza sestojev v obnovi zavzema 34,8 % gozdov. Sestoji so v večini pomanjkljivo negovani. Nenegovanih je 18,6 %. V njih se na 57,8 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke in plemenitih listavcev.

V razvojni fazi drogovnjak (17,2 %) je največ je sestojev z normalnim sklepom (69 %). Sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo pomanjkljivo negovani in nenegovani sestoji.

Mladovij je premalo (13,6 %). V njih prevladuje dobra zasnova (67,3 %). Večina je pomanjkljivo negovanih (59,5%). Nenegovanihn mladovij je 28,9 %.

Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	120,61	13,6	67,3	17,7	1,4	6,3	59,5	28,9	5,3	40,8	24,0	17,7	17,5
Drogovnjak	290,35	6,6	61,6	30,9	0,9	11,1	57,8	30,5	0,6	20,1	69,0	8,3	2,6
Debeljak	688,35					10,9	86,6	2,5	0,0	2,4	74,7	20,9	2,0
Sestoj v obnovi	585,73					10,5	70,9	18,6	0,0				
Skupaj	**1.685,04**												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 48,1 % drevja, v prav dobrem 24,4 % in 3,6 % v odličnem kakovostnem razredu. Pri bukvi in smreki prav tako prevladuje dobra kakovost. Nekoliko boljša je kakovost smreke v primerjavi z bukvijo.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	258	5,8	37,6	48,0	7,0	1,6
Jelka	10	0,0	30,0	70,0	0,0	0,0
Bor	104	3,8	20,2	50,0	20,2	5,8
Macesen	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Ostali igl.	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	263	2,3	18,6	47,6	24,7	6,8
Hrast	146	3,4	18,5	44,5	32,2	1,4
Pl. lst.	7	0,0	14,3	71,4	14,3	0,0
Dr. tr. lst.	29	0,0	6,9	41,4	31,0	20,7
Meh. lst.	4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	376	5,1	32,4	49,4	10,4	2,7
Skupaj listavci	449	2,4	17,6	47,0	27,2	5,8
Skupaj	**825**	**3,6**	**24,4**	**48,1**	**19,5**	**4,4**

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 5,4 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (4,4 %), nato zaradi osutosti vej in krošnje skupaj 1,0 %.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 36,9 dreves/ha, (19,3 m^3/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 41,4 na ha, ležečega drevja pa 10,6 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci z 21,5 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 15,4 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (33,2 dreves/ha, 12,0 m^3/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 3,2 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 32,9 dreves/ha na 36,9 odmrlih dreves/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,3 m^3/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 7,0 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 30,5 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 123,9 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 57,3 %, realizacija poseka listavcev pa ga ne dosega (79,8 %). Izvedeno je bilo 45,3 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 47,9 % negovalnih sečenj.

Od obnovitveniih del je bilo izvedeno 0,40 ha sadnje.

Obseg izvedenih negovalnih del je pri vseh negovalnih delih nižji od načrtovanega.

Od varstvenih del so bila izvedena dela za varstvo pred žuželkami, zaščita s premazom in zaščita sadik s tulci. V okviru zaščite s premazom je bilo izvedeno škropljenje vršičkov s škropivom trico.

Preglednica 79/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	1,20	0,40	33,3
Obžetev	ha	374,58	53,12	14,2
Nega mladja	ha	9,82	0,20	2,0
Nega gošče	ha	49,73	3,20	6,4
Nega letvenjaka	ha	26,82	1,50	5,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	35,20	1,30	3,7
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,30	100,00	33.333,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	450,00	0,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	11,50	0,20	1,7
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	17,42	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je zaradi natančnejšega zajema gozdnega roba in manjših posegov z namenom krčitve gozdnega prostora na gozdnem robu zmanjšala za 34,8 ha. Prirastek se je zmanjšal za 0.5 m^3/ha, LZ zvišala za 33,8 m^3/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 7,42 m^3/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 7,39 m^3/ha/leto.

Preglednica 80/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	1.725,91	173,3	123,4	296,7	4,36	2,69	7,04	5,11	0,72	5,83
2014	1.719,83	124,3	120,2	244,4	3,94	4,07	8,01	2,91	1,51	4,42
2024	1.685,04	132,3	145,3	277,7	3,39	4,10	7,49	3,40	3,99	7,39

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

Drevesna sestava se je glede na prejšnje ureditveno obdobje zelo malo spremenila. Smreke je manj za 2,6 %, delež vseh drugih iglavcev se je zmanjšal za manj kot 0,5 %. Tako se je na drugi strani rahlo povečal delež listavcev, največ, za 1,9 %, delež drugih trdih listavcev in za 1,7 % delež hrasta. Delež vseh drugih listavcev se je povečal za največ 0,3 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	50,5	0,4	7,3	0,2	0,0	22,3	15,3	0,6	3,3	0,1
2014	40,6	0,8	9,2	0,3	0,0	29,2	15,6	0,5	3,6	0,2
2024	38,0	0,6	8,9	0,2	0,0	32,1	13,9	0,6	5,5	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz je neusklajeno z modelnim stanjem, saj močno odstopa v vseh razvojnih fazah. Največje odstopanje je pri sestojih v obnovi, ki jih je napram modelnemu stanju za kar 132 % preveč. Modelno stanje presegajo še debeljaki za 41 %. Mladovje dosega 40 % modelnega stanja in drogovnjaki 45 %.

Biološka stabilnost je oslabljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 821,11 ha (48,7 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo med 30 in 70 %.

Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene in izmenjane drevesne sestave na površini 172,94 ha, to je na 10,3 % površine gozdov RGR.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 31,0 % površine drogovnjakov v RGR in nenegovanih ogroženih sestojih drogovnjakov, ki so na 1,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	120,61	7,2	24	18	303,31	-60
Drogovnjak	290,35	17,2	49	38	640,32	-55
Debeljak	688,35	40,8	37	29	488,66	41
Sestoj v obnovi	585,73	34,8	20	15	252,76	132
Skupaj	**1.685,04**	**100,0**	130	100	1685,04	

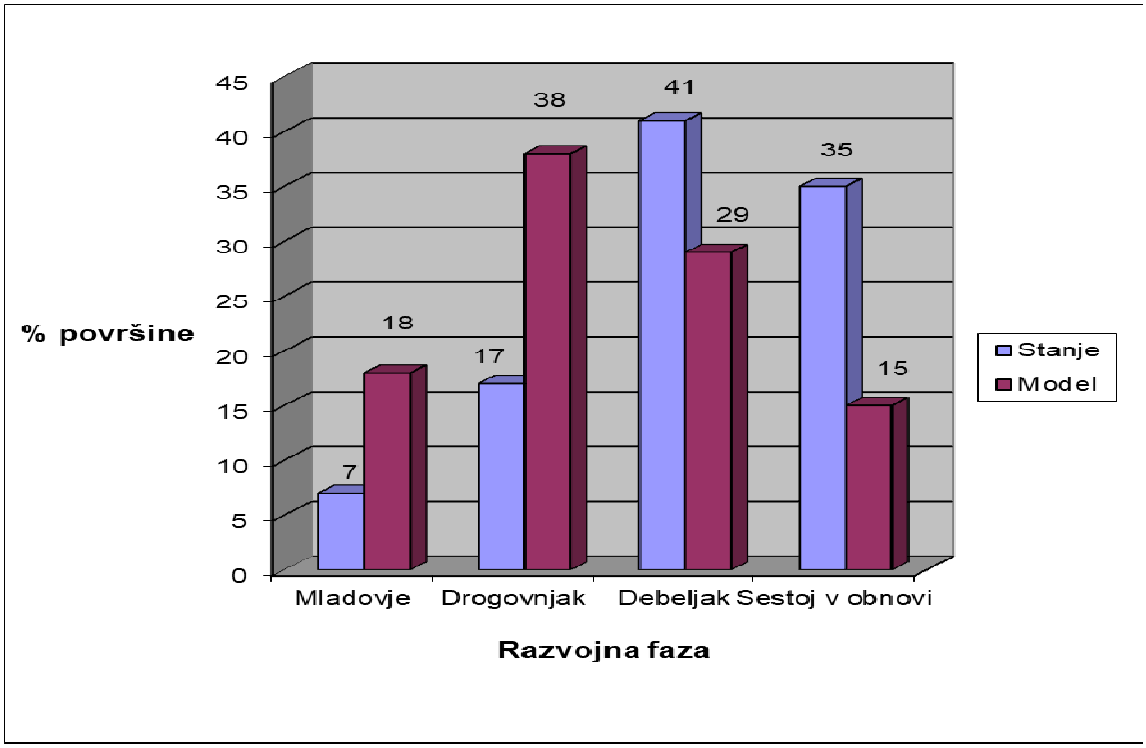

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Delež mladovja se bo po desetih letih, glede na sedanje stanje, povečal na 12,0 % površine RGR. Delež drogovnjakov se bo zmanjšal za 1,2 % od celotne površine RGR. V drogovnjake bo preraslo 14, 0 ha letvenjakov in iz drogovnjakov v debeljake 36,0 ha drogovnjakov.

Delež debeljakov se bo predvidoma zmanjšal za 2,0 % površine RGR. Na površini 43,0 ha se načrtuje uvajanje debeljakov v obnovo in v obnovo bo prešlo še 24,0 ha debeljakov z zadovoljivo pomladitvijo.

Delež sestojev v obnovi se bo zmanjšal za 1,8 % površine RGR na 33,0 %. Zaradi končnih posekov in večanj obstoječih jeder se bo obnova zaključila na 110, 0 ha.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd smreke (36 %) in bukve (34 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (11 %), bora (10 %), drugih trdih listavcev (6 %), plemenitih listavcev (2 %) in jelke (2 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 12 %, drogovnjak 16 %, debeljak 39 %, sestoj v obnovi 33 %.

Ciljna LZ: 279 m^3/ha, iglavci 132 m^3/ha in listavci 147 m^3/ha.

Modelna končna LZ: 585 m^3/ha;

Korigirana končna LZ: 455 m^3/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: A2, B;
- je: A2, B;
- bor: C;
- bu: A1,A2,B;
- hrast: C;
- pl.list: A1,A2,B;
- drugi list: C,D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Proizvodno obdobje: 130 let.

Pomladitveno obdobje: 20 let.

Usmeritve za obnovo

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečat delež svetloljubnih vrst. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovo pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov.

V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovo podmladka pospešeno nadaljujemo z obnovo, s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se čimbolj izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, naj se obnova zaključi. Jakost prvih sečenj z namenom obnove naj bo okoli 25 do 30% LZ, v nadaljevanju obnove naj se poseka v povprečju nadaljnjih 37% LZ, zaključi pa naj se v tretjem koraku s posekom preostalega drevja.

V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi. Že osnovana pomladitvena

jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego

Obstoj mladja ogroža zeliščni sloj, predvsem izredno agresivna orlova praprot. Obžetev naj se izvaja redno na 15 % površine vseh evidentiranih sestojev mladovij in naj se v povprečju ponovi 7x. Potrebno je vzpodbujati lastnike gozdov, da bodo dela izvajali dosledno.

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni.

Pri negi uravnavamo zmes, pri čemer dajemo prednost bukvi in plemenitim listavcem. Na sušnejših mestih, kjer se pojavlja graden, ter na grebenih in prisojnih legah, kjer je rdeči bor, v mladovju ohranjamo njune obstoječe deleže. Jelko ohranjamo in pospešujemo, kjerkoli se pojavi.

Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. Nego letvenjakov izvajamo zgodaj, pri čemer pospešujemo listavce. Kjer smo z nego letvenjakov zamudili, negujemo z manjšo jakostjo kot sicer.

V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij. V drogovnjakih, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti do 20 % LZ, pri čemer pospešujemo listavce.

Glavni cilj v debeljakih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja z jakostjo, ki je odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. Izvajajo naj se izbiralna redčenja v povprečju 12 % od LZ, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor. Niža naj se delež smreke. Z ukrepi se naj drevesna sestava približuje modelnemu stanju.

Usmeritve za varstvo gozdov

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Sanacija žarišč lubadarja naj poteka s pravočasno sečnjo, s popolnim gozdnim redom in pravočasnim odvozom lesa iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 82/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	47,7	52,3	100,0
- ciljno %	47,4	52,6	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	132,3	145,3	277,6
- ciljna (m^3/ha)	132,3	146,5	278,8
Prirastek (m^3/ha/leto)	3,39	4,10	7,49
Možni posek (m^3/ha)	33,9	39,8	73,8
Možni posek (m^3/ha/leto)	3,40	3,99	7,39
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,7	27,4	26,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	100,2	97,3	98,6
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 83/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	26.413	30.673	0	0	0	168	57.254	25,7	100,2
	%	46,1	53,6	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Listavci	m^3	19.748	47.255	0	0	0	189	67.192	27,4	97,3
	%	29,4	70,3	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	**m^3**	**46.161**	**77.928**	**0**	**0**	**0**	**357**	**124.446**	**26,6**	**98,6**
	%	37,1	62,6	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje znaša 124.446 m^3. To je 26,6 % skupne LZ ali 98,6 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 46 % možnega poseka, listavci 54 %. Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečnje (63 %). Delež redčenj bo 37 %, delež sanitarnih sečenj bo nižji od 1 %.

Tudi v tem RGR je povprečna LZ (277,6 m^3/ha) le 1,2 m^3 nižja kot ciljna.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 11 % od skupnega možnega poseka v RGR.

Jakost redčenj naj bi znašala povprečju 18 % LZ. Na 10,36 ha drogovnjakov (3,6%) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje in na 3 ha se ne bo ukrepalo.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 26 % možnega poseka v RGR.

Jakosti redčenj naj bi znašale od 14 % LZ.

Obseg uvajanja sestojev v obnovo je 43 ha (6 % vseh debeljakov). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih v povprečju znašala 26 % LZ.

Zadržano nadaljevanje obnove načrtujemo na 32 % sestojev v obnovi (190 ha), s povprečno jakostjo 37 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 51 % površine sestojev v obnovi (301 ha), s povprečno jakostjo 58 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 15 % površine sestojev v obnovi (86 ha), možni posek pa bo znašal 16.032 m^3. Na 9 ha sestojev v obnovi (2 % površine) je zaradi slabše pokritosti z mladjem, predviden sanitarni posek.

Preglednica 84/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	2,63	2,63
Obžetev	ha	16,84	117,57
Nega mladja	ha	1,09	1,09
Nega gošče	ha	12,54	15,09
Nega letvenjaka	ha	11,30	14,31
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,34	5,34
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.300,00	2.300,00
Ostala varstvena dela	dni	7,66	7,66

Od skupno 120,61 ha mladovij so gojitvena in varstvena dela predvidena na 55,11 ha površine mladovij.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112

RGR Termofilno bukovje s skupno površino 825,02 ha predstavlja 11,52 % vseh gozdov v GGE. Gozdovi se nahajajo na dolomitnih prisojnih legah, v glavnem na strminah skrajnega severnega in severozahodnega dela GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 97,6 % površine RGR, državnih gozdov je 2,1 % in 0,3 % gozdov lokalnih skupnosti. Vsi gozdovi RGR Termofilno bukovje spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi, ki poraščajo strma pobočja RGR in gozdovi na območjih gozdne združbe *Querco Ostryetum*, opravljajo 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (26,8 ha gozdov RGR).

Hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi v okolici občinskih vodovarstvenih območij, 11 vodnih zajetij, 5 večjih izvirov in 4 jam razpršeno po RGR. Večje območje gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji se nahaja na območju Kačnarjevega studenca v vzhodnem delu odseka 22K11.

V neposredni okolici evidentiranih jam in brezen (22I11, 22T16B), ki so opredeljene kot naravne vrednote in v okolici NV Izvir Krke (22T16B) je na 1.stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Le ta je poudarjena še na območju Upravljalske cone D-območje navadnega koščaka ob potoku Bukovica, v odsekih 22A01A, 22A04 in 22K11 in v strmi dolini potoka Kosca, v odsekih 22C08, 22C09 in 22I11, kjer je na 1. stopnji poudarjena še funkcija varovanja naravnih vrednot.

V RGR je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjena na 1. stopnji še na območju koridorja prehoda rjavega medveda v skrajnem zahodnem delu GGE in okolici senožetov in lazov v odsekih 22A01A, 22K11 in 22I11.

Na 1. stopnji je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine na območjih arheoloških najdišč Vrh pri Višnji gori (22I11, 22I11), Blečji Vrh- Kucelj (22I03), Gorenje Brezovo (22I03), Trebnja Gorica- Koščakov vrt in Krška jama (22T16B), Sela pri Višnji gori-Marečja dol (22C11A) in v neposredni okolici cerkve Žalostne Matere božje (22C05), ter v Leščevju (22T08), kjer se nahajajo ruševine gradu Kravjek. Poleg varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi ob navedenih objektih še estetsko funkcijo.

V RGR prevladujejo gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije, saj je takih gozdov kar 99 % gozdov, le 8,0 ha gozdov ima 3.stopnjo.

V RGR so evidentirana tri območja EPO in Natura 2000. Gre za EPO Kosca (ID 93.600), ki se prekriva z območjem Natura 2000 Kosca (SI3000295). EPO Bukovica (ID 91.500) se prekriva z območjem Natura 2000 Bukovica (SI3000345) in EPO Krka-reka (ID 65.100) z območjem Natura 2000 Krška jama (SI3000170).

V 15 območjih gozdne čebelje paše je na 2.stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 85/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000170 Krška jama	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost
Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka		(7220*) Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion)*
SI3000295 Kosca: potok Kosca s pritoki	POO	

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Prevladujejo gozdovi v podgorskem in gorskem pasu na toplih legah, na strmih do zelo strmih dolomitnih in apnenčastih pobočjih, redkeje tudi na grebenih s hladnejšo lego. Tla so rendzina, rjava rendzina in prehod v evtrična rjava tla. So plitva do srednje globoka

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje, s 70,0 %. Sledita GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (13,6 %) in GRT Osojno bukovje s kresničevjem (8,4 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 6,7 m^3/ha,leto.

Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	9	111,85	13,6
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	11	13,01	1,6
562	*Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje*	1	1,97	0,2
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	7	69,16	8,4
591	*Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje*	5	578,25	70,0
621	*Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje*	1	26,02	3,2
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	15,75	1,9
751	*Kisloljubno bukovje z rebrenjačo*	9	9,01	1,1
	Skupaj	**5,830**	**825,02**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 248,9 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 85,4 %. Prevladuje bukev, ki zavzema 62,3 % LZ. Sledita ji hrast (10,3 % LZ) in drugi trdi listavci (9,1 % LZ).

Največji delež LZ je v drugem debelinskem razredu (25,8 %) in tretjem (25,7 % LZ). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v drugem in tretjem debelinskem razredu. Pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvem, četrtem in petem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 7,63 m^3/ha, od tega je 84,0 % listavcev.

Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	10,4	30,5	30,8	18,7	9,6	36,3	14,6	1,22	16,0
Listavci	10,6	25,0	24,8	21,8	17,8	212,6	85,4	6,41	84,0
Skupaj	**10,6**	**25,8**	**25,7**	**21,3**	**16,6**	**248,9**	**100,0**	**7,63**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (62,3 %). Hrasta je 10,3 %. Sledijo drugi trdi listavci (9,1 %), smreka (7,5 %), bor (7,1 %) in plemeniti listavci (3,4 %). Odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri smreki, katere delež je prevelik za 7,5 %. Prav tako je nekoliko prevelik delež hrasta (za 7,3 %) in bora za 1,1 %. Primanjkuje bukve za 9,7 %, plemenitih listavcev za 5,6 % in drugih trdih listavcev za 0,9 %.

Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m³/ha	18,5	0,0	17,7	0,1	0,0	155,3	25,6	8,4	22,7	0,6
stanje	%	7,5	0,0	7,1	0,0	0,0	62,3	10,3	3,4	9,1	0,3
Naravno	m³/ha	0,0	0,0	14,9	0,0	0,0	179,2	7,5	22,4	24,9	0,0
stanje	%	0	0	6	0	0	72	3	9	10	0

Ohranjenost gozdov

V RGR je 87,6 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 12,4 % površine gozdov. Močno spremenjenih gozdov in gozdov z izmenjano drevesno sestavo v RGR ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladuje razvojna faza drogovnjak (51,5 %). Največ je drogovnjakov z normalnim sklepom. Sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo pomanjkljivo negovani in nenegovani sestoji.

Debeljakov je 28,6 %. So v večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Rahel sklep ima ena četrtina debeljakov. Na 13,8 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sestoji v obnovi zavzemajo 15,9 % gozdov. So večinoma pomanjkljivo negovani. Na 55,6 % njihove površine se pojavlja pomladek, v kateriem prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev. Večji delež imajo še drugi trdi listavci.

Mladovij primanjkuje (obsegajo 4 % površine gozdov). V njih sicer prevladujeta dobra in pomanjkljiva sestojna zasnova. Večinoma so pomanjkljivo negovana in nenegovana.

Preglednica 89/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	32,83	3,9	46,2	44,4	5,5	0,0	47,0	51,6	1,4	44,1	16,6	26,7	12,6
Drogovnjak	425,23	0,1	46,2	52,6	1,1	0,1	54,7	45,2	0,0	2,8	67,0	27,5	2,7
Debeljak	235,75					6,1	72,0	21,9	0,0	5,4	69,6	25,0	0,0
Sestoj v obnovi	131,21					5,5	84,5	10,0	0,0				
Skupaj	**825,02**												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 49,7 % drevja, v prav dobrem 16,7 % in 6,9 % v odličnem kakovostnem razredu. Pri bukvi in smreki prav tako prevladuje dobra kakovost. Nekoliko boljša je kakovost smreke v primerjavi z bukvijo.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	24	0,0	20,8	62,5	12,5	4,2
Bor	37	2,7	18,9	46,0	16,2	16,2
Bukev	272	6,6	16,2	48,6	23,5	5,1
Hrast	25	20,0	16,0	44,0	20,0	0,0
Pl. lst.	22	13,6	22,7	59,2	4,5	0,0
Dr. tr. lst.	10	0,0	0,0	60,0	20,0	20,0
Skupaj iglavci	61	1,6	19,7	52,4	14,8	11,5
Skupaj listavci	329	7,9	16,1	49,2	21,9	4,9
Skupaj	**390**	**6,9**	**16,7**	**49,7**	**20,8**	**5,9**

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 7,4 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (3,5 %), nato zaradi osutosti vej in krošnje (3,3 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 74,2 dreves/ha (35,6 m^3/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 27,1/ha, ležečega drevja pa 47,1/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci z 61,2 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 13,0 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (68,4 dreves/ha, 24,4 m^3/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 4,6 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves, ki jih je v tem debelinskem razredu na SVP ploskvah 1,2 dreves/ha (3,9 m^3/ha).

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 69,4/ha na 74,2 odmrlih dreves/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (7,5 m^3/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 14,3 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 4,5 % celotnega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka ne presega načrtovanega.

Realizacija poseka iglavcev in listavcev prav tako ne dosega načrtovani obseg. Izvedeno je bilo 47,5 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 49,5 % negovalnih sečenj.

Obnovitvenih del ni bilo izvedenih.

Obseg izvedenih negovalnih del je pri vseh negovalnih delih nižji od načrtovanega.

Varstvenih del ni bilo izvedenih.

Preglednica 90/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	0,24	0,00	0,0
Obžetev	ha	8,70	0,20	2,3
Nega mladja	ha	1,37	0,40	29,2
Nega gošče	ha	15,23	0,60	3,9
Nega letvenjaka	ha	9,85	0,80	8,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,25	0,70	6,2

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje zmanjšala za 11,1 ha.

LZ in prirastek sta se glede na prejšnje ureditveno obdobje povečala. LZ se je skupno povečala za 18,1 m^3/ha, predvsem na račun listavcev, katerih LZ se je povečala za 20,1 m^3/ha. Prirastek skupaj se je povečal za 0,8 m^3/ha.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 1,50 m^3/ha drevja letno, sedaj se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 5,0 m^3/ha/leto.

Preglednica 91/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	816,85	35,2	159,2	194,4	1,07	3,71	4,77	0,14	0,74	0,88
2014	836,12	38,3	192,5	230,8	1,03	5,84	6,87	0,27	1,20	1,47
2024	825,02	36,3	212,6	248,9	1,22	6,41	7,63	0,62	4,34	4,96

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke za 1,6 %. Povečal se je delež bukve za 1,8 %. Delež vseh ostalih drevesnih vrst se je spremenil za manj kot 1 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	8,1	0,0	10,0	0,0	0,0	63,4	6,5	2,3	9,5	0,2
2014	9,1	0,0	7,4	0,0	0,0	60,5	9,8	3,0	10,0	0,2
2024	7,5	0,0	7,1	0,0	0,0	62,3	10,3	3,4	9,1	0,3

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega z razvojno fazo mladovij, ki dosegajo le 22 % modelne vrednosti in pri drogovnjakih, ki modelno stanje presegajo za 43 %. Debeljaki in sestoji v obnovi so zelo blizu modelni površini. Debeljakov je za 92 % modelne površine in sestoji v obnovi jo za 6 % presegajo.

Biološka stabilnost je oslabljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 102,33 ha (12,4 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo od 30 do 70 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 45,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	32,83	4,0	24	18	148,50	-78
Drogovnjak	425,23	51,5	49	36	297,01	43
Debeljak	235,75	28,6	42	31	255,76	-8
Sestoj v obnovi	131,21	15,9	20	15	123,75	6
Skupaj	**825,02**	**100,0**	135	100	825,02	

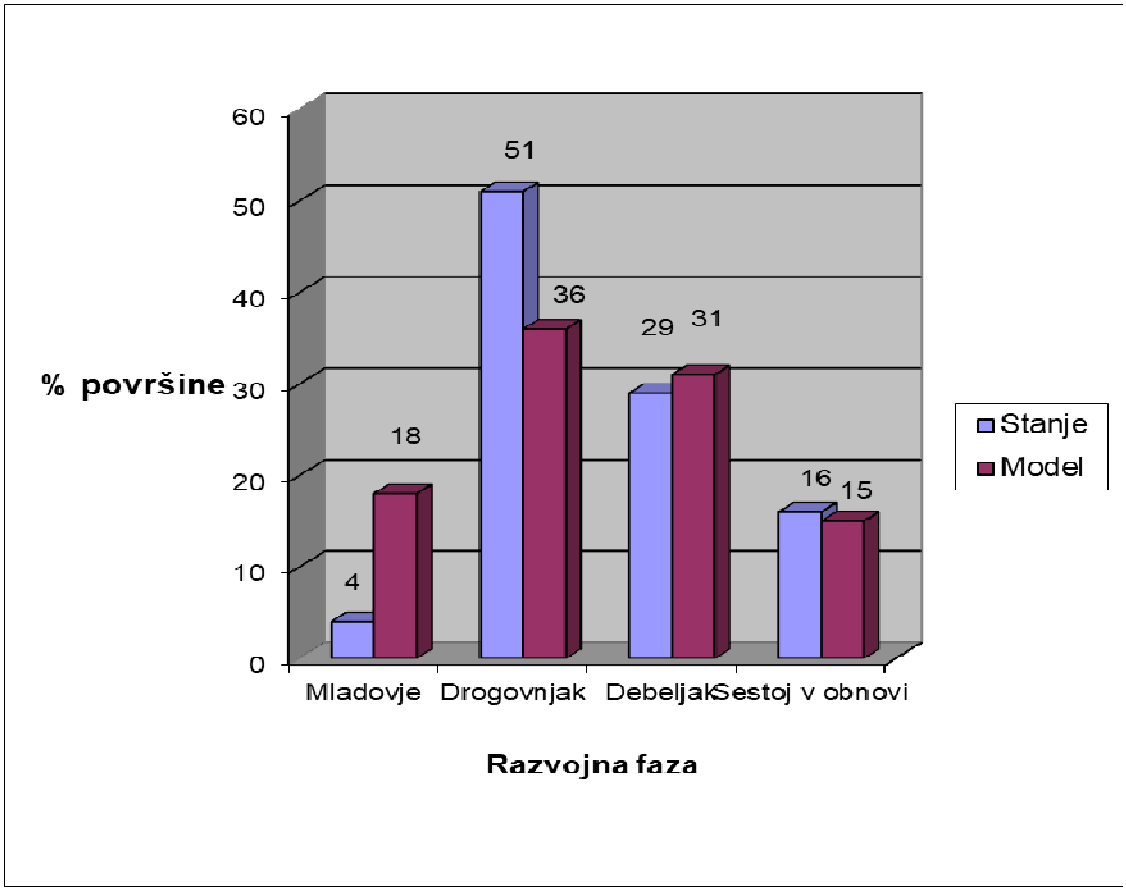

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Predvidevamo, da se bo po desetih letih delež mladovij glede na sedanje stanje povečal za 10,0 ha. V mladovje bo s končnimi poseki prešlo 6,0 ha sestojev v obnovi, kjer se bo obnova zaključila in še 8,0 ha sestojev, kjer se bodo večala jedra mladovij s pospešeno obnovo.

Delež drogovnjakov se bo zmanjšal za skoraj 3,0 % od celotne površine RGR. V debeljake bo preraslo 20,0 ha drogovnjakov in 5,0 ha letevenjakov bo preraslo v drogovnjake.

Delež debeljakov se bo zmanjšal za 2,6 % površine RGR, zaradi prehoda drogovnjakov v debeljake, uvajanja 28,0 ha debeljakov v obnovo in prehoda 13,0 ha debeljakov zaradi pomladitve in presvetlitve v sestoje v obnovi. Slednje je tudi vzrok za povečanje površine sestojev v obnovi, ki se bo povečala za 3,1 % površine RGR, na 19,0 %.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve (63 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (7 %), s posamično do šopasto primesjo drugih trdih listavcev (9 %), bora (8 %), hrasta (8 %), plemenitih listavcev (4 %) in mehkih listavcev (1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 5 %, drogovnjak 50 %, debeljak 26 %, sestoj v obnovi 19 %.

Ciljna LZ: 276 m^3/ha, iglavci 42 m^3/ha in listavci 234 m^3/ha.

Modelna končna LZ: 455 m^3/ha.

Korigirana končna LZ: 435 m^3/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B;
- je: B;
- bor: C, D;

- bu: A2,B;
- hrast: C;
- pl.list: B,C;
- drugi list: C,D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Proizvodno obdobje: 135 let.

Pomladitveno obdobje: 20 let.

Usmeritve za obnovo

Prevladuje naj naravna obnova, kjer upoštevamo semenska leta za glavne drevesne vrste. V skrajnih razmerah lahko obnova poteka tudi preko pionirskih vrst.

Z obnovo naj se začne v debeljakih z rahlim in vrzelastim do pretrganim sklepom, kjer je prisoten podmladek zadovoljive zasnove. Obnova naj poteka malopovršinsko in zadržano. Pri uvajanju sestoja v obnovo in pri nadaljevanju obnove je treba paziti, da se s premočno sečnjo ne ustvarja večjih vrzeli, ki so neposredno izpostavljene sončni svetlobi večji del dneva. Ker gre za strma pobočja, kjer je tudi poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, naj bo širina pomladitvenih jeder največ do ene sestojne višine, pravokotno na padnico. Pomladitvena jedra naj ležijo poševno na pobočje. Najbolj primerna je sečnja v ozkih pasovih, ki so usmerjeni poševno na padnico, ki se jih širi z robno sečnjo. Tako se zmanjša obseg poškodb na pomladku zaradi sečnje in spravila v velikih strminah, hkrati pa se zagotovi dovolj velik dotok svetlobe in toplote.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj so potrebne v sestojih v obnovi (64 % delež sestojev v obnovi), kjer je pomlajen manjši delež površine sestoja ter je za razvoj pomladka še potrebna zastrtost z odraslim sestojem.

Močne jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi (31 % delež sestojev v obnovi) , kjer je večji del sestoja pomlajen ter je pomladek v fazi gošč in letvenjakov. Na 5 % deležu sestojev v obnovi, z zadovoljivim deležem in kakovostjo pomladka, naj se obnova zaključi.

Usmeritve za nego

Proizvodna sposobnost rastišč je nizka, zato se izvaja vse ukrepe nege z majhno intenzivnostjo. Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, lahko tudi s situacijsko nego / redčenjem. Smreke naj se ne pospešuje, saj ne sodi na ta rastišča. V bukovih mladovjih naj se pospešuje gorski javor, gorski brest, češnja in maklen.

Pri negi mladja in gošče naj se odstranjuje le tiste osebke, ki ovirajo razvoj dobro zasnovanega pomladka. Vse drugo naj ostane v sestoju kot spremljevalni osebki. Zadovoljiti se je treba tudi z grmičastim in panjevsko raslim drevjem, če to pripomore k boljšemu varovanju tal.

Redčenje v drogovnjakih naj bodo šibke jakosti. V debeljakih naj se gospodari malopovršinsko, s šibkim izbiralnim redčenjem. Pri izbiri nosilcev funkcij ima stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto, ki je na teh rastiščih slabša.

Pri uvajanju sestojev v obnovo začnemo s posekom 26 % od LZ in zadržano nadaljujemo s 30 % od LZ, ter pospešeno z 69 % od LZ. Končni posek se izvede na prehodu v goščo. V debeljakih se gospodari malopovršinsko, s šibkimi izbiralnimi redčenji se pomaga nosilcem, pri čemer imata stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto. Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so bolj odporni, na račun osebkov panjevskega nastanka.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabimi kvalitetnimi zasnovami izvajati večinoma sanitarne sečnje.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Ciljna drevesna vrsta je bukev, ohranjamo in pospešujemo tudi druge listvce. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in druge trde listavce. Delež smreke se naj še naprej znižuje in drevesna sestava se naj približuje modelnemu stanju.

Usmeritve za varstvo

V delih, kjer je primes smreke večja, se izvaja redne, dosledne sanitarne sečnje in vsa potrebna zatiralna dela.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke, nato se nadaljuje v ostalih sestojih in se pri obnovi teži k naravni obnovi. Sušeče sestoje listavcev je potrebno uvesti v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

Ukrepi

Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,6	85,4	100,0
- ciljno %	15,3	84,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	36,3	212,6	248,9
- ciljna (m^3/ha)	42,3	233,3	275,6
Prirastek (m^3/ha/leto)	1,22	6,41	7,63
Možni posek (m^3/ha)	6,2	43,4	49,6
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,62	4,34	4,96
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,2	20,4	19,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	51,1	67,7	65,0
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	3.541	1.446	0	0	0	154	5.141	17,2	51,2
	%	68,9	28,1	0,0	0,0	0,0	3,0	100,0		
Listavci	m^3	17.306	17.898	0	0	0	600	35.804	20,4	67,7
	%	48,3	50,0	0,0	0,0	0,0	1,7	100,0		
Skupaj	**m^3**	**20.847**	**19.344**	**0**	**0**	**0**	**754**	**40.945**	**19,9**	**65,1**
	%	51,0	47,2	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje znaša 40.945 m^3. To je 20 % skupne LZ ali 65 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 13 % možnega poseka, listavci pa 87 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečnje (47 %). Redčenja bodo predstavljala 51 % in 2 % je delež načrtovanih sanitarnih sečenj.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 31 % od skupnega možnega poseka v RGR. Povprečna jakost redčenj v drogovnjakih znaša 15 % LZ.

Na 11 % drogovnjakov (46 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 22 % možnega poseka v RG.

Povprečne jakosti redčenj znašajo v debeljakih 12 % LZ.

V obnovo bomo uvajali 12 % površine debeljakov (28 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj v teh debeljakih znaša 26 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 64 % sestojev v obnovi (84 ha), s povprečno jakostjo 33 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 31 % površine sestojev v obnovi (40 ha), s povprečno jakostjo 69 % od LZ. Končni poseki v sestojih v

obnovi bodo izvedeni na 5 % površine sestojev v obnovi (6 ha), možni posek pa bo znašal 1.394 m^3.

Na 0,5 ha sestojev v obnovi se naj izvaja le sanitarni posek.

Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	0,09	0,09
Obžetev	ha	0,75	0,75
Nega mladja	ha	0,45	0,45
Nega gošče	ha	0,99	0,99
Nega letvenjaka	ha	4,95	4,95
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,40	0,40
Zašcita s količenjem ali tulci	kos	60,00	60,00
Ostala varstvena dela	dni	0,48	0,48

Od skupno 32,38 ha mladovij so gojitvena in varstvena dela predvidena na 7,59 ha površine mladovij.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje z gradnom - 15012

RGR Bukovje z gradnom, s skupno površino 1.1450,45 ha, obsega 20,3 % vseh gozdov v GGE. Gre za gozdove na gričevnatih predelih v osrednjem, zahodnem in jugozahodnem delu GGE, ki segajo od nadmorske višine 350 do 600 m. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 97,7 % površine RGR, državnih gozdov je 1,9 %, gozdov lokalnih skupnosti pa le 0,4 %. Vsi gozdovi RGR obravnavanega RGR spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR so evidentirana 4 zajetja (22F06, 22O14 in dva v 22T05) in 5 občinskih vodovarstvenih območij (22H01, 22H03, 22T05, 22T15, 22F06), v okolici katerih je na 1. stopnji poudarjena hidrološko funkcija. V okolici 25 jam in brezen (zlasti na območju Prestrane in Ragljevke zahodno od Muljave ter na območju Malega in Velikega boršta pri Stični) je poleg hidrološke funkcije, na 1. stopnji poudarjena še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Slednja je poudarjena še na območju koridorja prehoda rjavega medveda v skrajnem zahodnem in jugozahodnem delu GGE in v okolici senožetov in lazov v odsekih 22F04, 22O04 in 22T20.

Gozdovi ob evidentiranih arheoloških najdiščih Kafehaus – Stična (22O01), sv. Rok- Šentvid pri Stični (22P01), Ravni dol (22T17A), Grbčev dovc- Šentvid pri Stični (22P01), Koščakov vrt- Trebnja Gorica (22T12), Gradišče-Petrušnja vas in cerkev Sv. Nikolaja (22P01, 22O04), ruševine gradu Roje – Leščevje (22T05) in Vir pri Stični – prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča (22P01, 22O14) imajo pomembno vlogo pri varovanju samih objektov kulturne dediščine, neposredno ob objektih pa je pomembna tudi njihova estetska vloga.

V RGR poteka tudi gozdna učna pot Po sledeh višnjanskega polža od Višnje Gore do Polževega, po meji odsekov med 22H01 in 22H03, kjer je na 1.stopnji poudarjena poučna in turistična funkcija.

Gozdovi v ožjem območju rekreacijskih poti v okolici Višnje Gore—Baronov hrib, v odseku 22C13 (utemeljitev Ra) in gozdovi ob Jakobovi poti opravljajo 1. stopnjo rekreacijske funkcije.

V delu gozdov RGR je poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot, ki pa se večinoma prekriva s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na ožjem območju 9 stojišč za čebelnjake (22B01, 22B11 (2x), 22O01, 22O14 (4x), 22T05) je na 1.stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Lesnoproizvodna funkcija je na vsej površini RGR poudarjena na 1. stopnji.

V RGR sta evidentirani dve Natura 2000 območji in tri EPO območja. Gre za EPO Šimenkova jama (ID 38.800), ki se prekriva z območjem Natura 2000 Šimenkova jama (SI3000208) in EPO Krka – reka (ID 65.100), ki se prekriva z območjem Natura 2000 Krška jama (SCI, SI3000170). Del RGR, na skrajnem jugozahodnem delu GGE, obsega gozdove, ki so pomemben življenjski prostor velikih zveri (EPO 80.000).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 96/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000170 Krška jama	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost
SI3000208 Šimenkova jama:	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR se razprostira na planotastem, rahlo valovitem in vrtačastem terenu. Matično podlago tvori apnenec s plitvimi nanosi pleistocenske ilovice, apnenec in laporovec. Na tej geološki podlagi so se razvila srednje globoka do globoka evtrična rjava tla.

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Gradnovo bukovje na izpranih tleh, s 73,5 %. Sledi GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (16,8 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 8,6 m^3/ha,leto.

Preglednica 97/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
541	*Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje*	11	14,54	1,0
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	9	243,00	16,8
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	11	1.066,16	73,5
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	7	7,07	0,5
591	*Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje*	5	24,96	1,7
631	*Preddinarsko gorsko bukovje*	9	13,34	0,9
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	12,61	0,9
751	*Kisloljubno bukovje z rebrenjačo*	9	66,80	4,6
771	*Jelovje s praprotmi*	17	1,97	0,1
	Skupaj	**10,40**	**1.450,45**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 296,5 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 76,3 %. Prevladuje bukev, ki predstavlja 57,7 % LZ. Sledi ji smreka z 19,6 % deležem v LZ.

Največji delež LZ je v četrtem (26,6 %) in petem debelinskem razredu (25,6 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v prvem, drugem in četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v tretjem in petem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 8,03 m^3/ha, od tega je 74,4 % listavcev.

Preglednica 98/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	6,6	18,5	17,8	34,4	22,7	70,2	23,7	2,05	25,6
Listavci	6,5	18,1	24,7	24,2	26,5	226,3	76,3	5,98	74,4
Skupaj	**6,5**	**18,2**	**23,1**	**26,6**	**25,6**	**296,5**	**100,0**	**8,03**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (57,7 %). Smreke je 19,6 %. Sledijo hrast (9,6 %), drugi trdi listavci (5,1 %), plemeniti listavci (3,8 %), bor (2,9 %) in jelka (1,0 %). Druge drevesne vrste imajo delež, ki je manjši od 1 %. Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri smreki, katere delež je prevelik za 19,6 %. Prav tako je nekoliko prevelik delež bora (za 2,9 %). Primanjkuje bukve (za 12,3 %), hrasta za 3,4 %, plemenitih listavcev za 3,2 %, drugih trdih listavcev za 2,9 in mehkih listavcev za 0,9 %.

Preglednica 99/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m^3/ha	58,1	3,0	8,6	0,5	0,0	171,2	28,6	11,2	15,1	0,2
stanje	%	19,6	1,0	2,9	0,2	0,0	57,7	9,6	3,8	5,1	0,1
Naravno	m^3/ha	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	207,5	38,5	20,8	23,7	3,0
stanje	%	0	1	0	0	0	70	13	7	8	1

Ohranjenost gozdov

V RGR je 51,9 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 42,6 % površine gozdov, močno spremenjeni pa na 4,3 % gozdov. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo je 1,2 %. Velik delež spremenjenih gozdov je posledica prevelikega deleža smreke.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladuje razvojna faza sestojev v obnovi, ki zavzema 36,1 % gozdov. Sestoji v obnovi so večinoma pomanjkljivo negovani. Nenegovanih je 8,6 %. Na 64,4 % površine se pojavlja pomladek v katerem prevladujeta bogata in dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke in drugih trdih listavcev.

Debeljakov je 32,9 % in so v večini pomanjkljivo negovani. Prevladujejo debeljaki z normalnim sklepom (53,7 %) in rahlim sklepom (41,4 %). Pomladek v debeljakih se pojavlja na 17,7 % površine in je v večini dobre zasnove.

Razvojne faze drogovnjak je 21,9 %. Največ drogovnjakov je z normalnim sklepom. S tesnim sklepom jih je 27,6 %. Sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo pomanjkljivo negovani (57,6 %) in nenegovani sestoji (29,6%).

Mladovij primanjkuje (9,1 %). V njih prevladuje dobra zasnova. Večinoma so pomanjkljivo negovani (45,8 %) ali nenegovani (40,0 %).

Preglednica 100/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	131,49	29,4	52,4	17,6	0,6	13,5	45,8	40,0	0,7	59,8	28,7	3,3	8,2
Drogovnjak	317,92	13,3	59,8	25,4	1,5	8,6	61,9	29,5	0,0	27,6	57,8	11,7	2,9
Debeljak	477,91					13,7	74,4	11,9	0,0	2,5	53,7	41,4	2,4
Sestoj v obnovi	523,13					14,4	77,0	8,6	0,0				
Skupaj	**1.450,45**												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 49,4 % drevja, v prav dobrem 27,7 % in 7,8 % v odličnem kakovostnem razredu. Pri bukvi prevladuje dobra kakovost, pri smreki prav dobra kakovost.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	133	11,3	47,4	36,8	4,5	0,0
Jelka	11	18,2	27,3	45,4	9,1	0,0
Bor	19	0,0	21,1	63,1	10,5	5,3
Macesen	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	414	7,2	23,4	52,5	13,3	3,6
Hrast	84	4,8	29,8	54,7	9,5	1,2
Pl. lst.	24	16,7	20,8	45,8	12,5	4,2
Dr. tr. lst.	36	2,8	30,5	25,0	16,7	25,0
Meh. lst.	4	25,0	0,0	0,0	75,0	0,0
Skupaj iglavci	166	10,2	39,2	44,6	5,4	0,6
Skupaj listavci	562	7,1	24,4	50,7	13,2	4,6
Skupaj	**728**	**7,8**	**27,7**	**49,4**	**11,4**	**3,7**

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 7,3 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (4,4 %), nato zaradi osutosti vej in krošnje (2,5 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 45,5 dreves/ha (23,9 m^3/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 15,0 dreves/ha, ležečega drevja pa 30,5 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci s 33,6 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 11,9 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (40,8 dreves/ha, 15,3 m^3/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 4,5 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 31,0 dreves/ha na 45,5 odmrlih dreves/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,9 m^3/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 20,5 % celotnega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka ne presega načrtovanega.

Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 29,1 %,realizacija poseka listavcev pa ga ne dosega. Izvedeno je bilo 34,5 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 62,5 % negovalnih sečenj.

Od obnovitveniih del je bilo izvedeno 0,21 ha sadnje in 0,15 ha priprave tal.

Obseg izvedenih negovalnih del je pri vseh negovalnih delih nižji od načrtovanega.

Od varstvenih del so bila izvedena dela za varstvo pred žuželkami, zaščita s premazom in zaščita sadik s tulci. V okviru zaščite s premazom je bilo izvedeno škropljenje vršičkov s škropivom trico.

Preglednica 101/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	42,52	8,35	19,6
Nega mladja	ha	12,59	0,10	0,8
Nega gošče	ha	60,60	10,01	16,5
Nega letvenjaka	ha	78,89	3,20	4,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	69,28	1,62	2,3
Priprava tal	ha	0,00	0,15	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,21	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,98	0,0
Zašcita s premazom	ha	0,00	0,10	0,0
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	350,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 12,63 ha.

LZ se je zmanjšala pri iglavcih za 17,7 m^3/ha in pri listavcih povečala 22,5 m^3/ha. Skupno je LZ višja za 4,8 m^3/ha. Zmanjšal se je skupni prirastek za 1,35 m^3/ha/leto (iglavci 0,48 m^3/ha/leto in listavci 0,87 m^3/ha/leto).

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 3,77 m^3/ha/leto. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 7,85 m^3/ha/leto.

Preglednica 102/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	1.443,03	121,6	182,1	303,7	3,38	3,82	7,20	2,81	1,08	3,89
2014	1.463,08	87,9	203,8	291,7	2,53	6,85	9,38	1,49	2,28	3,77
2024	1.450,45	70,2	226,3	296,5	2,05	5,98	8,03	1,71	6,13	7,85

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

Povečal se je delež bukve za 6,3 % in zmanjšal delež smreke za 6,7 %. Delež vseh ostalih drevesnih vrst se je spremenila pod 1 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	37,6	0,6	1,8	0,0	0,0	43,8	8,5	2,7	5,0	0,0
2014	26,3	0,9	2,8	0,2	0,0	51,4	9,8	3,1	5,4	0,1
2024	19,6	1,0	2,9	0,2	0,0	57,7	9,6	3,8	5,1	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega pri sestojih v obnovi, ki presegajo modelno vrednost za 125 %. Debeljakih prav tako presegajo modelno vrednost, a le za 6 %. Primanjkuje pa mladovij in drogovnjakov. Mladovja dosegajo 54 % in drogovnjaki 61 % modelne vrednost.

Biološka stabilnost je oslabljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 618,01 ha (42 % površine gozdov GGE). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo med 30 % in 70 %.

Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene in izmenjane drevesne sestave v korist iglavcev na površini 80 ha, to je na 5,5 % površine gozdov RGR. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih večji od 70 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 30,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	131,49	9,1	21	17	243,68	-46
Drogovnjak	317,92	21,9	45	36	522,16	-39
Debeljak	477,91	32,9	39	31	452,54	6
Sestoj v obnovi	523,13	36,1	20	16	232,07	125
Skupaj	**1.450,45**	**100,0**	125	100	1450,45	

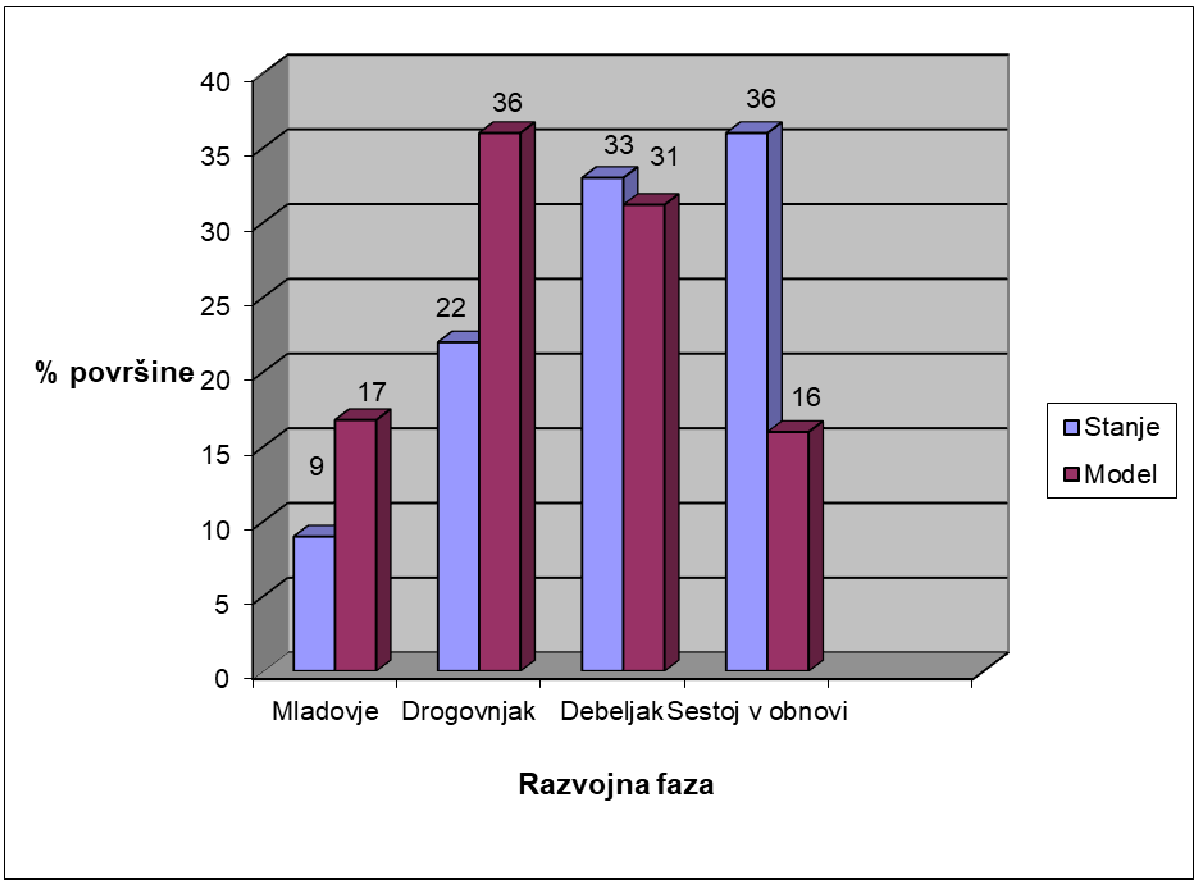

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Načrtujemo, da se bo po desetih letih delež mladovja glede na sedanje stanje povečal za 6,9 % od celotne površine RGR v sistemu skupinsko postopnega gospodarjenja (na 16,0 %). Na povečevanje deleža mladovja bomo v prvem desetletju vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi. Tako bo v prvem desetletju prešlo v mladovje s končnimi poseki 88,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev ter še nadaljne 60,0 ha v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Iz mladovja v drogovnjake bo v prvem desetletju preraslo 43,0 ha letvenjakov. Delež drogovnjakov se bo v prvem desetletju povečal za 3,0 % od celotne površine RGR v sistemu skupinsko postopnega gospodarjenja (na 25 %).

Delež debeljakov se bo v prvem desetletju skupno zmanjšal za 9,0 % površine GGE, zaradi uvajanja 14,0 ha debeljakov v obnovo in prehoda 30,0 ha poškodovanih debeljakov zaradi pomladitve v sestoje v obnovi.

Delež sestojev v obnovi se bo zmanjšal za 7,1 % površine GGE na 29,0 %:

- s povečanjem površine sestojev v obnovi z uvajanjem v obnovo 14,0 ha debeljakov in 3,0 ha drogovnjakov, s prehodom 30,0 ha poškodovanih debeljakov zaradi pomladitve v sestoje v obnovi;
- z zmanjšanjem površine sestojev v obnovi s končnimi poseki 88,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev ter še nadaljne 60,0 ha v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve (58 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (18 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (8 %), bora (5 %), drugih trdih listavcev (5 %), plemenitih listavcev (4 %) in jelke (2 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 16 %, drogovnjak 25 %, debeljak 30 %, sestoj v obnovi 29 %;

Ciljna LZ: 298 m^3/ha, iglavci 73 m^3/ha in listavci 225 m^3/ha.

Modelna končna LZ: 620 m^3/ha.

Korigirana končna LZ: 500 m^3/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C;
- je: B,C;
- bor: C;
- bu: A1,A2,B;
- hrast: A2,B;
- pl.list: A1,A2,B;
- drugi list: C,D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Proizvodno obdobje: 125 let.

Pomladitveno obdobje: 20 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Prednost ima naravna obnova.

V obnovo uvajamo debeljake s pomanjkljivo sestojno zasnovo (3 % površine sestojev v obnovi). Zadržano se naj nadaljuje z obnovo na polovici površine sestojev v obnovi s 30 % od LZ. V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovo podmladka pospešeno nadaljujemo z obnovo (33 % površine sestojev v obnovi), s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo z jakostjo 55 % od LZ. Pri nadaljevanju obnove čimbolj izkoristimo matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Pospešeno naj se obnovi tudi sestoje, kjer je pomlajevanje pod matičnim sestojem uspešno. Z obnovo zaključimo najkasneje, ko bo mladje pričelo preraščati v goščo. Pomembno je še, da se pomladitvene sečnje izvajajo izven vegetacijske dobe med 1. novembrom in 31. marcem. V zasmrečenih sestojih skrajšujemo proizvodno dobo in zmanjšujemo delež smreke.

Usmeritve za nego gozdov

Pri negi uravnavamo zmes, pri čemer dajemo prednost bukvi, gradnu in plemenitim listavcem. Ohranjamo tudi manjšinske drevesne vrste. Nego letvenjakov izvajamo zgodaj, pri čemer pospešujemo listavce. Poskušamo čimprej nadoknaditi zamujeno izvedbo nege zlasti letvenjakov, pa tudi gošče. Nego letvenjakov sicer izvajamo čimbolj zgodaj, kjer smo zamudili, negujemo z manjšo jakostjo kot sicer.

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, tujerodnih vrst in grmovnic. Maksimalno se izkoristi posredno nego matičnega sestoja Nujno je izvesti nego letvenjakov in drogovnjakov zaradi zagotavljanja stojnosti in kakovosti sestojev. Pomagamo predvsem gradnu in plemenitim listavcem ter zmanjšujemo delež smreke.

Drogovnjake redčimo z zmerno intenzivnostjo, 18 % od LZ, pri čemer pospešujemo listavce, predvsem bukev, pa tudi graden in plemenite listavce ter ravnamo v korist manjšinskih in plodonosnih vrst.

V sestojih, poškodovanih zaradi napadov lubadarja, izvajamo le sanitarno sečnjo, redčenja pa izjemoma. V največji možni meri ščitimo prisotne listavce.

V debeljakih, v sestojih z deležem smreke pod 20%, oziroma kjer niso bile izvedene in niso potrebne sanacije zaradi lubadarja, izvajamo izbiralna redčenja jakosti v povprečju 13 % od LZ ter potrebne sanitarne sečnje. Pri redčenjih naj se tla za daljše obdobje ne presvetlijo, ker se zaradi dobrega naravnega pomlajevanja tla zarasejo z zelišči in z grmovjem. Zato v izogib prezgodnjega pomlajevanja in zaplevljenja v debeljakih ohranjamo polnilni sloj.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in bolj vlažna je lahko ciljna drevesna vrsta gorski javor. V sestojih, kjer je prisoten graden, vse ukrepe prilagodimo njegovi ohranitvi. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste. Delež smreke naj se še naprej zmanjšuje.

Usmeritve za varstvo gozdov

Redno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke, ki je bolj ogrožena predvsem na sušnejših prisojnih legah. Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov omogoča zgodnje odkrivanje bolezni in škodljivcev, kar omogoča pravočasno ukrepanje za zaščito dreves in preprečevanje širjenja bolezni.

Sestoje pregledujemo preventivno redno in pogosto, zlasti, kjer je delež smreke v LZ nad 25%, zaradi povečane verjetnosti namnožitve lubadarja.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v zasmrečenih gozdov, vključno z vzpostavitvijo gozdne higiene. V mešanih bukovih sestojih, kjer bi poškodbe po naravnih ujmah presegle 1/2 LZ, naj se odločno zastavi naravna obnova s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Preventivni ukrepi so usmerjeni v izboljšanje stojnosti sestojev (pravočasna in dovolj močna redčenja), skrajševanju proizvodnih dob v zasmrečenih sestojih, stalnemu monitoringu smrekovih podlubnikov in v primeru sadnje individualna zaščita (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov) sadik gorskega javorja, plodonosnih vrst. Zatiralni ukrepi so omejeni na takojšen posek s podlubniki napadenih smrek in popoln gozdni red pri sečnji iglavcev pa tudi na vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in lovnih nastav za smrekove podlubnike.

Ukrepi

Preglednica 104/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	23,7	76,3	100,0
- ciljno %	24,7	75,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	70,2	226,3	296,5
- ciljna (m^3/ha)	73,6	224,8	298,4
Prirastek (m^3/ha/leto)	2,05	5,98	8,03
Možni posek (m^3/ha)	17,1	61,3	78,4
Možni posek (m^3/ha/leto)	1,71	6,14	7,85
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	24,4	27,1	26,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	83,6	102,6	97,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 105/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	10.411	14.031	0	0	0	400	24.842	24,4	83,5
	%	41,9	56,5	0,0	0,0	0,0	1,6	100,0		
Listavci	m^3	25.849	62.393	0	0	0	738	88.980	27,1	102,7
	%	29,1	70,1	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	**m^3**	**36.260**	**76.424**	**0**	**0**	**0**	**1.138**	**113.822**	**26,5**	**97,8**
	%	31,9	67,1	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2033 znaša 113.822 m^3. To je 26,5 % skupne LZ ali 97,8 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 22 % možnega poseka, listavci pa 78 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečnje (67 %), delež redčenj bo 32 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 1 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 12 % skupnega možnega poseka v RGR (13.569 m^3). Načrtovane so šibke jakosti redčenj, ki naj bi znašale 18 % od LZ. S pomladitveno sečnjo jakosti 32 % od LZ, se bo v obnovo uvajalo 3,3 ha oz. 1 % površine drogovnjakov. Na 18 ha oz. 6 % površine drogovnjakov naj se izvaja le sanitarni posek.

V povprečju znaša LZ v debeljakih 405 m^3/ha. Načrtujemo zmerne jakosti redčenj - 13 % od LZ. Na površini 31 ha debeljakov se naj izvaja le sanitarni posek.

V obnovo se uvede le 3 % debeljakov (14 ha), z jakostjo sečenj 30 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 50 % sestojev v obnovi (260 ha), s povprečno jakostjo 31 % od LZ.

Pospešena obnova bo potekala na 33 % površine sestojev v obnovi (174 ha), s povprečno jakostjo 55 % od LZ.

Na 17 % površine sestojev v obnovi (88 ha) bomo z obnovo zaključili in možni posek bo znašal 17.934 m^3.

Preglednica 106/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	0,76	6,10
Nega mladja	ha	8,38	9,96
Nega gošče	ha	33,75	35,33
Nega letvenjaka	ha	29,41	29,41
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,39	12,39

Od skupno 131,49 ha mladovij so gojitvena in varstvena dela predvidena na 81,7 ha površine mladovij.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012

RGR Bukovje na rendzinah s skupno površino 604,13 ha predstavlja 8,4 % vseh gozdov v GGE. Gozdovi tega RGR poraščajo strma osojna dolomitna pobočja v severnem in severozahodnem delu enote. Zaradi plitvih do srednje globokih tal so to slabše rodovitna rastišča. Vsi gozdovi RGR spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 92,1 % površine RGR, državnih gozdov je 7,9 %, gozdov lokalnih skupnosti je le 0,03 ha.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi na območju Pristave nad Stično, ki poraščajo strma pobočja in se spuščajo proti vodotoku Bukovica (odseki 22B03, 22B04 in 22B05) opravljajo 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ta je na 1. stopnji poudarjena tudi v gozdovih, ki poraščajo strma pobočja, ki se dvigajo nad Stiškim potokom in na območju zatrepne doline Kosca v delu odseka 22C07.

V neposredni okolici vodovarstvenih območij, izvirov in vodnih zajetij opravljajo gozdovi hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti.

V območju Upravljalske cone D-območje navadnega koščaka ob potoku Bukovica, v odsekih 22K09, 22K10, 22K16 in v strmi dolini potoka Kosca, v odsekih 22B03, 22B04, 22B04, ob potoku Stiški potok, v odsekih 22I08, 22O07, 22O08, 22O09, 22O10, ter na območju zatrepne doline Kosca, v odseku 22C07 opravljajo gozdovi 1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. V območju NVDP Kosca - slap in Kosca – dolina je na 1. stopnji poudarjena še funkcija varovanja naravnih vrednot.

Gozdni prostor opravlja 1. stopnjo poudarjenosti ohranjanja biotske raznovrstnosti še v območju mokrišč ob potoku Ženski dol v odseku 22C13A, jame v Mali Prestrani (22T17B) in brezna v Kolniku (22K09). Le ta je poudarjena še na območju koridorja prehoda rjavega medveda, v skrajnem zahodnem delu GGE, v odseku 22C13A in v okolici senožeti v odseku 22I08, ter kalužv odsekih 22I07, 22O08, 22O11.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine pa opravljajo gozdovi v neposredni okolici objektov kulturne dediščine v Pristavi nad Stično- arheološko najdišče sv. Lambert in cerkev Sv, Lamberta (22B03), spominsko znamenje petim aktivistom (22B04) in na območju Sela pri Višnji Gori- arheološko najdišče Roje (22D02).

Lesnoproizvoda funkcija je praktično v vseh gozdovih RGR poudarjena na 1. stopnji.

V RGR je evidentiranih več območij EPO in Natura 2000, ki se večinoma prekrivajo. Gre za EPO Krka (ID 65.100) in območje Natura 2000 Krška jama (SI3000170), EPO Kosca (ID 93.600), se prekriva z območjem Natura 2000 Kosca (SI3000295), EPO Stiški potok (ID96.600) in območje Natura 2000 Stiški potok (SI3000344), ter območje Natura 2000 Bukovica (SI3000345), ki se prekriva z EPO Bukovica (ID91.500).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 107/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000170 Krška jama	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost
Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka		(7200*) Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion)*
SI3000295 Kosca: potok Kosca s pritoki	POO	

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR se rasprostira predvsem v podgorskem in gorskem pasu, na izrazito hladnih strmih osojnih legah (od 400 do 700 m n.v.). Tla so prhninasta rendzina.

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Osojno bukovje s kresničevjem s 63,6 %. Sledita GRT Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje (17,4 %) in GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (12,3 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 7,3 m^3/ha,leto.

Preglednica 108/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	9	74,27	12,3
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	11	13,70	2,3
562	*Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje*	1	2,71	0,4
581	*Osojno bukovje s kresničevjem*	7	383,72	63,6
591	*Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje*	5	105,24	17,4
621	*Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje*	1	0,30	0,0
631	*Preddinarsko gorsko bukovje*	9	22,22	3,7
761	*Javorovje s praprotmi*	7	1,97	0,3
	Skupaj	**7,030**	**604,13**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 245,5 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 89,8 %. Prevladuje bukev, ki predstavlja 73,1 % LZ, sledi ji smreka z 7,8 % LZ.

Največji delež LZ je v drugem (26,7 %) in tretjem debelinskem razredu (25,2 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v drugem in tretjem debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvem četrtem in petem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 7,51 m^3/ha, od tega je 88,1 % listavcev.

Preglednica 109/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	9,8	28,2	30,5	20,5	11,0	25,1	10,2	0,89	11,9
Listavci	11,6	26,5	24,5	20,7	16,7	220,4	89,8	6,62	88,1
Skupaj	**11,4**	**26,7**	**25,2**	**20,6**	**16,1**	**245,5**	**100,0**	**7,51**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (73,1 %). Smreke je 7,8 %. Sledijo drugi trdi listavci (7,7 %), plemeniti listavci (6,3 %), hrast (2,5 %) in bor (2,2 %). Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri smreki, katere delež je prevelik za 5,8 %. Prav tako je nekoliko prevelik delež hrasta (za 1,5 %). Primanjkuje bukve za 3,9 %, plemenitih listavcev za 1,7 %, jelke za 1,0 % in bora za 0,8 %.

Preglednica 110/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m³/ha	19,1	0,0	5,5	0,5	0,0	179,3	6,2	15,5	18,9	0,5
stanje	%	7,8	0,0	2,2	0,2	0,0	73,1	2,5	6,3	7,7	0,2
Naravno	m³/ha	4,9	2,5	7,4	0,0	0,0	189,0	2,5	19,6	19,6	0,0
stanje	%	2	1	3	0	0	77	1	8	8	0

Ohranjenost gozdov

V RGR so vsi gozdovi ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladuje razvojna faza drogovnjaki (49,4 %). So v večinoma pomanjkljivo negovani (59,2 %). Nenegovanih sestojev je 36,5 %.

Sestojev v obnovi je 17,8 %. V njih se na 48,7 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladuje bukev. Večji je še delež drugih trdih listavcev in plemenitih listavcev.

Debeljakov je 27,6 %. So večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Sestojev z rahlim sklepom je 25,7 %. Pomladek se pojavlja na 48,7 % površine debeljakov in je večinoma dobre zasnove.

Mladovij primanjkuje (5,2 %). Največ je sestojev z bogato zasnovo. Nenegovanega je 57,3 % mladovja.

Preglednica 111/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	31,67	17,8	43,1	36,6	2,5	0,0	42,7	57,3	0,0	34,1	28,9	28,3	8,7
Drogovnjak	297,80	1,5	51,9	44,7	1,9	1,7	59,2	36,5	2,6	5,5	59,7	32,6	2,2
Debeljak	166,94					1,9	70,3	27,8	0,0	0,0	60,4	25,7	13,9
Sestoj v obnovi	107,72					7,1	73,5	19,4	0,0				
Skupaj	**604,13**												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 59,1 % drevja, v prav dobrem 16,7 % in 3,9 % v odličnem kakovostnem razredu. Pri bukvi in smreki prav tako prevladuje dobra kakovost. Nekoliko boljša je kakovost smreke v primerjavi z bukvijo.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	12	0,0	33,3	58,4	8,3	0,0
Bor	14	7,1	0,0	71,5	14,3	7,1
Macesen	5	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	231	3,5	16,5	59,2	15,6	5,2
Hrast	6	0,0	16,7	66,6	16,7	0,0
Pl. lst.	8	25,0	37,5	25,0	12,5	0,0
Dr. tr. lst.	5	0,0	20,0	20,0	40,0	20,0
Skupaj iglavci	31	3,2	12,9	71,0	9,7	3,2
Skupaj listavci	250	4,0	17,2	57,6	16,0	5,2
Skupaj	**281**	**3,9**	**16,7**	**59,1**	**15,3**	**5,0**

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 7,1 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (3,0 %), nato zaradi osutosti (2,6 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 96,8 dreves/ha (48,6 m^3/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 33,9 dreves/ha, ležečega drevja pa 62,9 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci z 89,0 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 7,8 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (85,0 dreves/ha, 29,5 m^3/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 11,8 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 83,5/ha na 96,8 odmrlih dreves/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (7,4 m^3/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, saj dosega 19,8 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 4,7 % celotnega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka ne presega načrtovanega.

Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 34,8 %, realizacija poseka listavcev pa ga ne dosega. Izvedeno je bilo 54,9 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 43,1 % negovalnih sečenj.

Obnovitveniih del ni bilo izvedenih.

Obseg izvedenih negovalnih del je pri vseh negovalnih delih nižji od načrtovanega. Najvišja je realizacija nege mladja in nege mlajšega drogovnjaka.

Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	2,16	0,00	0,0
Nega mladja	ha	2,30	0,60	26,1
Nega gošče	ha	16,71	1,20	7,2
Nega letvenjaka	ha	29,10	2,90	10,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,95	2,55	21,3

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozda je ostala skoraj povsem nespremenjena.

LZ skupaj se je povečala za 12,7 m^3/ha, predvsem na račun listavcev, katerih LZ se je zvišala za 10,6 m^3/ha.

Povečal se je tudi skupni prirastek za 1,31 m^3/ha/leto, pri iglavcih in listavcih.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 2,30 m^3/ha/leto. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 4,36 m^3/ha/leto.

Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	595,97	17,0	194,0	211,0	0,52	4,46	4,97	0,11	1,03	1,14
2014	603,39	23,0	209,8	232,8	0,72	5,48	6,20	0,31	1,99	2,30
2024	604,13	25,1	220,4	245,5	0,89	6,62	7,51	0,39	3,97	4,36

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

Drevesna sestava se ni bistveno spremenila. Najbolj se je spremenil delež bukve, ki se je zmanjšal za 2 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	5,9	0,0	2,0	0,1	0,0	80,3	1,6	3,7	6,3	0,1
2014	7,3	0,0	2,4	0,2	0,0	75,1	2,1	5,3	7,5	0,1
2024	7,8	0,0	2,2	0,2	0,0	73,1	2,5	6,3	7,7	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega pri mladovju, ki dosega le 29 % modelne vrednosti. Razvojna faza drogovnjakov modelno vrednost presega za 37 %. Razvojni fazi debeljakov in sestojev v obnovi sta 99 % izenačeni z modelno površino.

Vsi gozdovi so ohranjeni, je pa slabša statična stabilnost v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 36,0 % površine drogovnjakov in nenegovanih ogroženih sestojih drogovnjakov, ki so na 3,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 114/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	31,67	5,2	24	18	108,74	-71
Drogovnjak	297,80	49,4	48	36	217,49	37
Debeljak	166,94	27,6	38	28	169,16	-1
Sestoj v obnovi	107,72	17,8	25	18	108,74	-1
Skupaj	**604,13**	**100,0**	135	100	604,13	

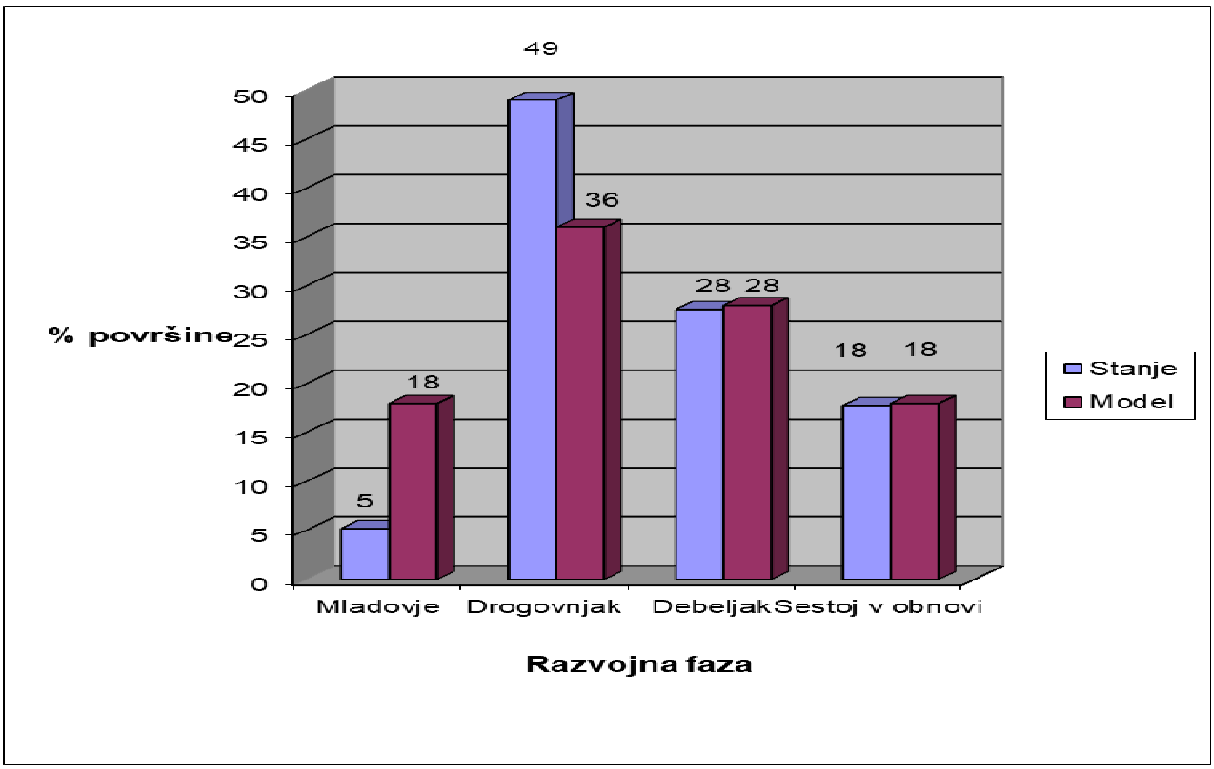

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Po desetih letih se bo delež mladovja glede na sedanje stanje povečal le za 1,0 % od celotne površine RGR v sistemu skupinsko postopnega gospodarjenja (na 6,0 %). Na delež mladovja bomo v prvem desetletju vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi. Tako bo v prvem desetletju prešlo v mladovje s končnimi poseki 6,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev ter še nadaljne 8,0 ha v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Iz mladovja v drogovnjake bo v prvem desetletju preraslo 9,0 ha letvenjakov. Delež drogovnjakov se bo v prvem desetletju zmanjšal za 1,8 % od celotne površine RGR v sistemu skupinsko postopnega gospodarjenja (na 49 %), ker bo v drogovnjake preraslo že prej omenjenih 9,0 ha letvenjakov, v debeljake pa 10,0 ha drogovnjakov.

Delež debeljakov se bo v prvem desetletju skupno zmanjšal za 14,0 % površine GGE: zaradi prehoda 10,0 ha drogovnjakov v debeljake, uvajanja 17,0 ha debeljakov v obnovo in prehoda 15,0 ha poškodovanih debeljakov zaradi pomladitve v sestoje v obnovi.

Delež sestojev v obnovi se bo povečal za 3,0 % površine GGE na 21,0 %. Sprememba deleža bo posledica uvajanja 17,0 ha debeljakov v obnovo in prehoda 15,0 ha poškodovanih debeljakov, zaradi pomladitve, v sestoje v obnovi. Površina sestojev v obnovi se bo zmanjšala za 17,0 ha, kjer so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev ter še nadaljnih 15,0 ha, kjer je načrtovana pospešena obnova.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve (74 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (7 %), s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (7 %), drugih trdih listavcev (7 %), bora (4 %) in hrasta (1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 6 %, drogovnjak 49 %, debeljak 24 %, sestoj v obnovi 21 %.

Ciljna LZ: 277 m^3/ha, iglavci 30 m^3/ha in listavci 247 m^3/ha.

Modelna končna LZ: 485 m^3/ha.

Korigirana končna LZ: 400 m^3/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B;
- je: B;
- bor: C;
- bu: A2,B;
- hrast: C,D;
- pl.list: A1,A2,B;
- drugi list: C,D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Proizvodno obdobje: 135 let.

Pomladitveno obdobje: 25 let.

Usmeritve za obnovo gozdov

Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah.

Zaradi velikih naklonov terena je potrebno posebej paziti na prostorski red sečnje. Sestoji se bodo pomladili naravno.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami pomladka in njegovo manjšo razširjenostjo ter nižjo razvojno fazo.

Pospešeno naj se z obnovo nadaljuje v sestojih v obnovi z dobrimi sestojnimi zasnovami pomladka in s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo.

Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče naj se z obnovo zaključi.

Usmeritve za nego

Da se bo uspešno pomladila bukev, morajo biti pomladitvena jedra široka ene do dve sestojni višini.

Pri negi mladja je treba v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. Z nego je potrebno krepiti stojnost ter pestrost drevesne sestave. V mladju in gošči naj se oblikuje zmes v korist bukve, manjšinskih drevesnih vrst in plemenitih listavcev.

Poudarek nege v letvenjakih in drogovnjakih je na pozitivni izbiri in redčenjih za stabilnost sestojev. V letvenjaku je treba pravočasno pričeti s prvimi redčenji, pri katerih je poudarek na krepitvi stojnosti.

V drogovnjakih naj se zaradi poudarjenosti varovalne funkcije redči z manjšo intenziteto. V debeljakih, kjer je to še potrebno, se izvaja šibka redčenja.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabo zasnovo izvajati večinoma sanitarne sečnje.

V sestojih v obnovi, kjer je v pomladku prevladujoči delež smreke, je potrebno pospeševati listavce.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Ciljna drevesna vrsta je bukev. V sestojih, kjer je prisotna jelke, vse ukrepe prilagodimo njeni ohranitvi. Pospešuje in ohranja se delež plemenitih listavcev, hrasta. Delež smreke naj se še naprej zmanjšuje.

Usmeritve za varstvo

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti).

Ukrepi

Preglednica 115/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	10,2	89,8	100,0
- ciljno %	10,9	89,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	25,1	220,4	245,5
- ciljna (m^3/ha)	30,1	246,9	277,0
Prirastek (m^3/ha/leto)	0,89	6,62	7,51
Možni posek (m^3/ha/leto)	3,9	39,7	43,6
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,39	3,97	4,36
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15,5	18,0	17,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	43,8	60,0	58,1
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	1.705	511	0	0	0	139	2.355	15,5	43,8
	%	72,4	21,7	0,0	0,0	0,0	5,9	100,0		
Listavci	m^3	13.600	9.693	0	0	0	693	23.986	18,0	60,0
	%	56,7	40,4	0,0	0,0	0,0	2,9	100,0		
Skupaj	**m^3**	**15.305**	**10.204**	**0**	**0**	**0**	**832**	**26.341**	**17,8**	**58,0**
	%	58,1	38,7	0,0	0,0	0,0	3,2	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2033 znaša 26.341 m^3. To je 17,8 % skupne LZ ali 58 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali le 9 % možnega poseka, listavci pa 91 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala redčenja (58 %), delež pomladitvenih sečenj bo 39 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj 3 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 37 % skupnega možnega poseka v RGR (9.845 m^3). Načrtovane so šibke jakosti redčenj, ki naj bi znašale v teh sestojih 16 % od LZ. Na 12 % površine drogovnjakov naj se izvaja le sanitarni posek.

V povprečju znaša LZ v debeljakih 347 m^3/ha. Možni posek znaša 28 % skupnega možnega poseka v RGR (7.256 m^3). Načrtujemo zmerne jakosti izbiralnih redčenj - 12 % od LZ. V obnovo se naj s pomladitveno sečnjo uvede 17 ha debeljakov, z zelo zmerno jakostjo 18 % od LZ. Na površini 22 ha oz. 13 % debeljakov se naj izvaja le sanitarna sečnja.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 76 % sestojev v obnovi (81 ha), s povprečno jakostjo 26 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 18 % površine sestojev v obnovi (19 ha), s povprečno jakostjo 63 % od LZ.

Na 6 % površine sestojev v obnovi (6 ha) bomo z obnovo zaključili in možni posek bo znašal 1.158 m^3.

Predvsem zaradi nezadostnega pomlajevanja je na 1 ha sestojev v obnovi načrtovan sanitarni posek.

Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	0,39	0,39
Nega mladja	ha	2,01	2,01
Nega gošče	ha	23,16	23,16
Nega letvenjaka	ha	5,05	5,05
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,91	10,91

Od 31,67 ha mladovij so gojitvena in varstvena dela predvidena na 50 % površine mladovij.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Gabrovje s hrasti - 18512

RGR s skupno površino 139,25 ha predstavlja 1,9 % vseh gozdov v GGE in je najmanjši lesnoproizvodni RGR v GGE. Gozdovi se nahajajo v ravninskih vzhodnih in osrednjih predelih GGE. Vsi gozdovi RGR spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 98,8 % površine RGR, državnih gozdov je 1,2 %, gozdov lokalnih skupnosti le 0.04 ha.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod v odseku 22SO9 opravljajo 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti se na 1. stopnji poudarjenosti prekrivata na območju jame Velike Pece (22S09), brezna v železniškem pobočju (22N03) in spodmola v steni (22S09). Poudarjeno hidrološko vlogo ima še gozd v okolici Virskega studenca (22O15).

Funkcija varovanja kulturne dediščine je na 1. stopnji poudarjena na območju arheološkega najdišča Ivančna Gorica (22O16), najdišča Kojina- Vir pri Stični (22O15), gomilno grobišče v Raduhovi vasi (22N03), prazgodovinska gomila Velike Pece (22S10), prazgodovinsko gradišče in gomilno grobišče v Viru pri Stični (22O15), ter Kapelica v zaselku Laze- Velike Pece (22S10).

Pešpot Jakobova pot, kjer imajo gozdovi ob poti na 1. stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo, poteka skozi Stično (odsek 22O16) in Velike Pece (22S10).

V RGR so v okolici Stične evidentirana 3 stojišča čebelnjakov (vsa v 22O16), v okolici katerih gozd opravlja 1. stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih sortimentov.

Lesnoproizvodna funkcija je na vsej površini RGR poudarjena na 1. stopnji.

V gozdovih obravnavanega RGR so evidentirane ekološke in socialne funkcije gozda s poudarjenostjo na drugi stopnji. Večina gozdov RGR opravlja hidrološko, klimatsko in higiensko – zdravstveno funkcijo. Le te se prekrivajo še z drugimi funkcijami, in sicer s, funkcija varovanja naravnih vrednot, in estetsko funkcijo, ki se pojavljajo na ožjih območjih RGR. V gozdu nižinskega gozdnega otoka na območju Vira pri Stični, v odseku 22O15, je na drugi stopnji poudarjena tudi rekreacijska funkcija. Zaradi dobrih rastišč je kar na 77 % gozdnih površin obravnavanega RGR, lesnoproizvodna funkcija poudarjena na prvi stopnji.

Območji EPO (Vir pri Stični 39600) in Natura 2000 (Vir pri Stični SI 3000202) se v RGR prekrivata in se nahajata v delu nižinskega gozdnega otoka v odseku 22O15.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 118/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000202 Vir pri Stični	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Geološki podlago tvorijo apneneci, dolomiti in primes laporovca, perm-karbonski skrilavci in peščenjaki ter pleistocenske gline in illovice.Tla so rjava pokarbonatna tla, rjava rendzina in rjava izprana tla ter distrična rjava tla.

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje, z 32,9 %. Sledijo GRT Kisloljubno gradnovo belogabrovje (18,2 %), GRT Dobovje in dobovo belogabrovje (14,3 %) ter GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (14,0).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 7,5 m^3/ha/leto.

Preglednica 119/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
531	*Dobovje in dobovo belogabrovje*	11	19,97	14,3
541	*Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje*	11	45,66	32,9
551	*Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*	9	8,80	6,3
554	*Gradnovo bukovje na izpranih tleh*	11	14,40	10,3
711	*Kisloljubno gradnovo belogabrovje*	11	25,29	18,2
731	*Kisloljubno gradnovo bukovje*	11	5,60	4,0
751	*Kisloljubno bukovje z rebrenjačo*	9	19,53	14,0
	Skupaj	**10,60**	**139,25**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 321,0 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 57,0 %. Prevladuje smreka, ki zavzema 36,8 % LZ, sledi ji hrast s 26,5 % deležem v LZ.

Največji delež LZ je v četrtem debelinskem razredu (30,6 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvih treh debelinskih razredih in v petem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 7,51 m^3/ha, od tega je 55,4 % iglavcev.

Preglednica 120/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	4,3	14,9	18,7	37,6	24,5	138,1	43,0	3,35	44,6
Listavci	4,8	16,5	26,6	25,3	26,8	182,9	57,0	4,16	55,4
Skupaj	**4,6**	**15,8**	**23,2**	**30,6**	**25,8**	**321,0**	**100,0**	**7,51**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje smreka (36,8 %). Hrasta je 26,5 %. Sledijo bukev (11,9 %), drugi trdi listavci (11,2 %), plemeniti listavci (7,3 %), bor (4,5 %), hrast (3,1 %), plemeniti listavci (1,6 %), drugi listavci (1,1 %) in jelka (0,6%). Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri smreki, katere delež je prevelik za 34,8 %. Prav tako je nekoliko prevelik delež bora (za 3,5 %). Primanjkuje bukve za 14,1 %, drugih trdih listavcev za 8,8 %, hrasta za 8,5 %, plemenitih listavcev za 5,7 % in mehkih listavcev za 1,9 %.

Preglednica 121/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m^3/ha	118,1	2,0	14,6	0,1	3,4	38,1	85,1	23,4	35,9	0,3
stanje	%	36,8	0,6	4,5	0,0	1,1	11,9	26,5	7,3	11,2	0,1
Naravno	m^3/ha	6,4	3,2	3,2	0,0	0,0	83,5	112,4	41,7	64,2	6,4
stanje	%	2	1	1	0	0	26	35	13	20	2

Ohranjenost gozdov

V RGR je 62,9 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 29,4 % površine gozdov, močno spremenjeni pa na 7,7 % gozdov. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo ni. Velik delež spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladuje razvojna faza debeljaki. Obsega 52,1 % gozdov. So večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Sestojev z rahlim in vrzelastim sklepom je dobra tretina. Na 12,3 % površine debeljakov se pojavlja pomladek večinoma dobre zasnove.

V sestojih v obnovi (27,8 %) je dve tretine pomanjkljivo negovanih. V njih se na 49,1 % površine pojavlja pomladek dobre sestojne zasnova (51,4 %) in pomanjkljive (40,0 %). V pomladku prevladujeta bukev in drugi trdi listavci.

Razvojne faze drogovnjak je 15,7 %. Največ je drogovnjakov ima normalen sklep. Sestojne zasnove so večinoma dobre (78,2 %). Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij primanjkuje (4,4 %). V njih prevladuje pomanjkljiva zasnova. So v večini pomanjkljivo negovani (52,8 %) in nenegovani (31,3 %).

Preglednica 122/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	6,08	0,0	4,3	95,7	0,0	0,0	52,8	31,3	15,9	52,8	4,3	27,0	15,9
Drogovnjak	21,86	9,3	78,2	12,5	0,0	24,1	62,7	13,2	0,0	24,7	75,3	0,0	0,0
Debeljak	72,56					18,6	68,0	13,4	0,0	11,2	54,3	27,7	6,8
Sestoj v obnovi	38,75					0,0	66,3	33,7	0,0				
Skupaj	**139,25**												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 40,9 % drevja, v prav dobrem 22,7 % in 6,8 % v odličnem kakovostnem razredu. Pri bukvi prevladuje zadovoljiva kakovost drevja (37,5 %) in pri smreki prav dobra kakovost.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Ostali igl.	8	0,0	12,5	75,0	12,5	0,0
Bukev	8	0,0	12,5	12,5	37,5	37,5
Hrast	18	11,1	33,3	38,9	16,7	0,0
Pl. lst.	5	20,0	20,0	40,0	20,0	0,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Skupaj iglavci	10	0,0	20,0	70,0	10,0	0,0
Skupaj listavci	34	8,8	23,5	32,4	23,5	11,8
Skupaj	**44**	**6,8**	**22,7**	**40,9**	**20,5**	**9,1**

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 3,3 %. Največji delež poškodb je na vejah in krošnji (2,4 %), nato deblu in koreničniku (0,9 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 10,0 dreves/ha (3,3 m^3/ha). Stoječega odmrlega drevja na SVP ploskvah, ležečega drevja pa 10,0 na ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci z 8,3 drevesi/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 1,7 dreves/ha.

Vse odmrlo drevje na SVP ploskvah je v prvem razširjenem debelinskem razredu (10,0 dreves/ha, 3,3 m^3/ha).

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (9,6 m^3/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 2,6 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR ne dosega načrtovanega poseka. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 21,6 %, realizacija poseka listavcev pa ga ne dosega (79,8 %). Izvedeno je bilo 40,0 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 39,1 % negovalnih sečenj.

Obnovitveniih del ni bilo izvajanih.

Od negovalnih del je bila izvedena le obžetev.

Od varstvenih del so bila izvedena dela za varstvo pred žuželkami.

Preglednica 123/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	11,89	4,30	36,2
Nega mladja	ha	2,74	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,19	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,40	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,88	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	23,12	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje zmanjšala za 13 ha. LZ se je povečala za 26,5 m^3/ha, od tega llistavci za 25,9 m^3/ha. Letni prirastek se je znižal za 0,8 m^3/ha.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 4,3 m^3/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 7,0 m^3/ha/leto.

Preglednica 124/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	151,82	161,6	142,3	303,9	3,93	2,74	6,66	3,28	0,72	4,00
2014	152,47	137,5	157,0	294,5	4,32	3,97	8,28	2,46	1,83	4,28
2024	139,25	138,1	182,9	321,0	3,35	4,16	7,51	3,04	3,92	6,96

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je zmanjšal delež smreke za 3 % in povečal delež bukve za 3,2 %, ter delež plemenitih listvcev za 1,2 %. Za vse ostale drevesne vrste je bila sprememba v njihovih deležih pod 1 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka		Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	46,1	0,0		6,8	0,0	0,2	5,7	26,0	5,1	9,9	0,2
2014	39,8	0,3		5,4	0,0	1,0	8,7	26,7	6,1	11,9	0,1
2024	36,8	0,6		4,5	0,0	1,1	11,9	26,5	7,3	11,2	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega pri razvojni fazi mladovje, ki dosega 29 % modelne vrednosti in na drugi strani prevelik delež sestojev v obnovi, ki modelno vrednost presegajo za

74 %. Drogovnjaki dosegajo 48 % modelne vrednosti in debeljaki modelno vrednost presegajo za 45 %.

Biološka stabilnost je oslabljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 40,87 ha (29,4 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo med 30 in 70 %.

Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 10,68 ha, to je na 7,7 % površine gozdov RGR. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih večji od 70 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 13,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	6,08	4,4	19	15	20,89	-71
Drogovnjak	21,86	15,7	41	33	45,95	-52
Debeljak	72,56	52,1	45	36	50,13	45
Sestoj v obnovi	38,75	27,8	20	16	22,28	74
Skupaj	**139,25**	**100,0**	**125**	100	139,25	0

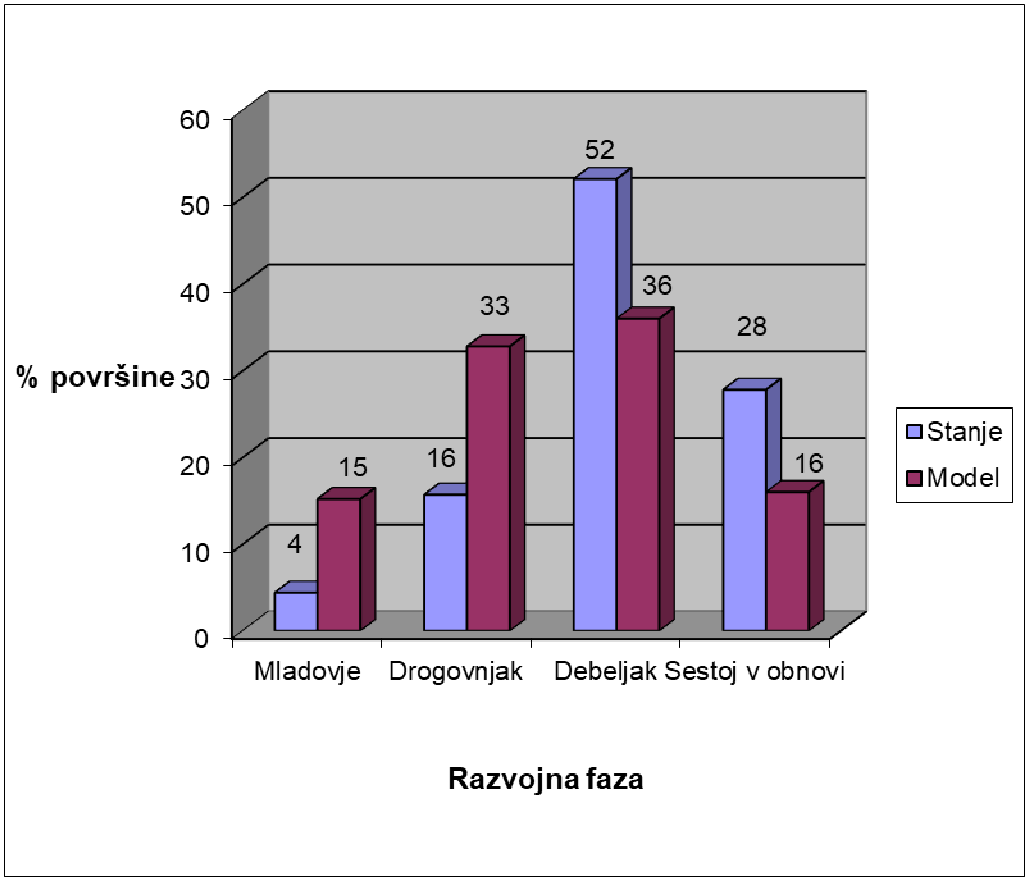

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Po desetih letih se bo delež mladovja glede na sedanje stanje povečal za 1,6 % od celotne površine RGR v sistemu skupinsko postopnega gospodarjenja (na 6,0 %). Na povečevanje deleža mladovja bomo v prvem desetletju vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi. Tako bo v prvem desetletju prešlo v mladovje s končnimi poseki 4,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev in manjših delih površin sestojev, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Iz mladovja v drogovnjake bo v prvem desetletju preraslo 2,0 ha letvenjakov. Delež drogovnjakov se v prvem desetletju ne bo spremenil, spreminjala pa se bo njihova prostorska razporeditev, ker bo v drogovnjake preraslo že prej omenjenih 2,0 ha letvenjakov, v debeljake pa 2,0 ha drogovnjakov.

Delež debeljakov se bo v prvem desetletju zmanjšal za 3,1 % površine GGE. V obnovo se bo uvedlo 3 ha debeljakov in zaradi pomladitve, bo v obnovo bo prešlo tudi 3,0 ha poškodovanih debeljakov.

Delež sestojev v obnovi se bo povečal za 1,2 % površine GGE na 29,0 %:

- s povečanjem površine sestojev v obnovi z uvajanjem 3,0 ha debeljakov v obnovo in s prehodom 3,0 ha poškodovanih debeljakov zaradi pomladitve v sestoje v obnovi;
- z zmanjšanjem površine sestojev v obnovi s končnimi poseki 2,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev ter še nadaljne 2,0 ha v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd smreke (36 %) in hrasta (26 %), s posamično do šopasto primesjo bukve (12 %), drugih trdih listavcev (11 %), plemenitih listavcev (8 %), bora (6 %) in jelke (1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 6 %, drogovnjak 16 %, debeljak 49 %, sestoj v obnovi 29 %.

Ciljna LZ: 327 m^3/ha, iglavci 141 m^3/ha in listavci 186 m^3/ha.

Modelna končna LZ: 50 m^3/ha.

Korigirana končna LZ: 450 m^3/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B;
- je: B;
- bor: B;
- bu: A2,B;
- hrast: B;
- pl.list: A2,B;
- drugi list: C,D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 125 let.

Pomladitveno obdobje: 20 let.

Prevladujoč gozdnogojitven sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov

Zaradi velikega deleža sestojev v obnovi bo potrebno manj intenzivno uvajanje debeljkov v obnovo.

V obnovo se uvaja debeljake (4 % debeljakov) s pomanjkljivimi in slabimi kvalitetnimi zasnovami, kjer ni motenj v naravnem pomlajevanju, še posebej presvetljene z rahlim in vrzelastim sklepom.

Pri uvajanju sestoja v obnovo in nadaljevanju obnove ne ustvarjamo večjih vrzeli, ki so večji del dneva izpostavljene neposredni sončni svetlobi. Širina pomladitvenih jeder naj bo največ do ene sestojne višine, pravokotno na padnico.

V sestojih v obnovi, ki so prisotni na 28 % površine RGR naj se na 56 % površine teh nadaljuje zadržana obnova. Jakost sečnje naj bo 36 % LZ, pomladitvena jedra naj se širijo z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Ker rahel in vrzelast sklep sestojev omogoča obilno pomlajevanje smreke, je potrebno pri obnovi sestojev počakati na semenska leta hrasta. Takrat je treba sestoje močneje presvetliti ali oblikovati večje sečne luknje premera od 1,5 do 2 sestojne višine in tako ustvariti ugodne pogoje za nasemenitev hrasta. Po ugodni nasemenitvi hrasta je treba hrastovemu podmladku v razdobju petih let dodati dovolj svetlobe za nadaljnjo rast z naslednjo pomladitveno sečnjo. Pri pomlajevanju s pospeševanjem hrasta je pomladitvena doba kratka (10 let).

Pospešeno naj se nadaljuje (37 % delež sestojev v obnovi) in zaključi z obnovo (4 % sestojev v obnovi) v sestojih v obnovi z dobrimi sestojnimi zasnovami pomladka.

Usmeritve za nego

Z nego je treba pospeševati vitalnost in kakovost ter uravnavati razmerje drevesnih vrst. V mladju je pomembno izvajanje obžetev za zagotavljanje čim večje »zračnosti« v vzniku in mladju gradna (nevarnost hrastove pepelovke). Z močnimi ukrepi pri uravnavanju zmesi v goščah in letvenjakih še naprej pomagamo gradnu.

V mladovjih naj bo poudarek na uravnavanju zmesi. Hrast, bukev, lipa, češnja in veliki jesen imajo prednost pred smreko. V letvenjaku je treba pravočasno pričeti s prvimi redčenji, pri katerih je poudarek na krepitvi stojnosti.

Usmeritve za nego drogovnjakov in debeljakov

Z nego je treba pospeševati vitalnost in kakovost ter uravnavati razmerje drevesnih vrst.

Zaradi nagle rasti drogovnjakov in zaradi velike konkurenčnosti med drevesnimi vrstami bodo potrebna pogosta redčenja z nizko jakostjo. V drogovnjakih, kjer je ogrožena statična stabilnost enakovredno upoštevati kvalitetne znake, vitalnost in statično stabilnost (simetričnost in velikost krošnje itd.). V teh sestojih upoštevati kot nosilce funkcij tudi manj kvalitetna drevesa, ki pa imajo lepo razvite široke in simetrične krošnje.

V pretežno čistih drogovnjakih iglavcev ohranjati vse vitalne listavce ne glede na kvaliteto.

V drogovnjakih redčimo z jakostjo 20 % od LZ. Zmerne jakosti redčenj so načrtovane v pomanjkljivo negovanih in nenegovanih smrekovih drogovnjakih. V teh drogovnjakih je potrebno ohranjati in pospeševati listavce.

V debeljakih so na 96 % deležu predvidena izbiralna redčenja z jakostjo 13 % od LZ in na 10 % površine debeljakov je predviden pomladitveni posek s šibko jakostjo 16 % od LZ.

Zmerne jakosti redčenj načrtujemo v pomanjkljivo negovanih debeljakih z dobrimi kvalitetnimi zasnovami.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabimi kvalitetnimi zasnovami izvajati večinoma sanitarne sečnje.

V sestojih v obnovi kjer je v pomladku prevladujoči delež smreke, je potrebno pospeševati listavce.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljna drevesna vrsta je graden, pravi kostanj in drugo trdi listavci (gaber, robinija). Na vznožjih, kjer so tla globlja in bolj vlažna naj bo večji delež bukve in plemenitih listavcev. Ohranja se jelka in na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste. Na vsej površini RGR težimo k zmanjšanju deleža smreke.

Usmeritve za varstvo

Preventivni ukrepi so usmerjeni v spremljanje razvoja hrastove pepelovke, rednemu in ponavljajočemu izvajanju obžetev tujerodnih invazivnih vrst, skrajševanju proizvodnih dob v zasmrečenih sestojih, stalnemu monitoringu smrekovih podlubnikov in v primeru sadnje individualna zaščita (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov) sadik češnje in drugih plemenitih listavcev.

Zatiralni ukrepi so omejeni tudi na takojšnje zatiranje z uporabo registriranih fungicidov ob pojavu hrastove pepelovke.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v zasmrečenih gozdov, vključno z vzpostavitvijo gozdne higiene. V mešanih gradnovo-belogabrovih sestojih, kjer bi poškodbe po naravnih ujmah presegle 1/3 LZ, naj se odločno zastavi naravna obnova s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj gradnovega mladja.

Ukrepi

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje znaša 9.687 m^3. To je 21,7 % skupne LZ ali 92,7 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 44 % možnega poseka, listavci pa 56 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje in sicer 53,4 % poseka, sledijo redčenja (46,5 %), delež sanitarnih sečenj pa pod 1 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 11 % od skupnega možnega poseka v RGR.

Načrtovana jakost redčenj znašala v drogovnjakih 20 % od LZ.

Redčenja in sanitarne sečnje v debeljakih predstavljajo 37 % možnega poseka v RGR.

Načrtovane jakosti redčenj v debeljakih znašajo 13 % od LZ.

V obnovo se bo uvedlo 3 ha površine debeljakov s povprečno jakostjo sečnje le 16 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 56 % sestojev v obnovi (22 ha), s povprečno jakostjo 36 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 37 % površine sestojev v obnovi (14 ha), s povprečno jakostjo 55 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni le na 4 % površine sestojev v obnovi (1,6 ha) in na 3 % površine sestojev v obnovi (1 ha) je predviden sanitarni posek.

Preglednica 126/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	43,0	57,0	100,0
- ciljno %	43,3	56,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	138,1	182,9	321,0
- ciljna (m^3/ha)	141,3	185,4	326,7
Prirastek (m^3/ha/leto)	3,35	4,16	7,51
Možni posek (m^3/ha)	30,3	39,1	69,5
Možni posek (m^3/ha/leto)	3,04	3,92	6,96
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,0	21,4	21,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	90,7	94,2	92,6
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 127/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	2.249	1.980	0	0	0	2	4.231	22,0	90,7
	%	53,2	46,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m^3	2.258	3.188	0	0	0	10	5.456	21,4	94,2
	%	41,4	58,4	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	**m^3**	**4.507**	**5.168**	**0**	**0**	**0**	**12**	**9.687**	**21,7**	**92,7**
	%	46,5	53,4	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		

Preglednica 128/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	0,39	0,39
Obžetev	ha	0,39	3,90
Nega gošče	ha	0,33	0,33
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	160,00	160,00
Ostala varstvena dela	dni	2,50	2,50

Od 6,08 ha mladovij so gojitvena in varstvena dela predvidena le na 16 % površine mladovij.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

RGR varovalnih gozdov s skupno površino 107,8 ha obsega 1,5 % vseh gozdov v GGE. Gozdovi se nahajajo na strmih, največkrat prisojnih in pogosto skalnatih dolomitnih pobočjih v severnem delu enote. Zaradi izjemno poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so bili ti gozdovi razglašeni za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009 in 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020). V RGR varovalnih gozdov so uvrščeni gozdovi osmih odsekov, ki se nahajajo v štirih katastrskih občinah, in sicer v k.o. Bukovica (odsek 22A01B, 22A03A in 22A03B), v k.o. Dedni dol (odsek 22C11B), v k.o. Dobrava (odsek 22D06B) in v k.o. Metnaj (odsek 22K01B, 22K02B, 22K05B in 22K17B). Vsi gozdovi RGR Varovalni gozdovi spadajo v kategorijo varovalnih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 74,6 % površine RGR, državnih gozdov je 25,4 %. Gozdov v lasti lokalne skupnosti v zadevnem RGR ni.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V vseh gozdovih RGR je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na 1.stopnji.

Poleg te funkcije je neposredno ob evidentiranem črpališču in vodnem zajetju v odseku 22C11B na 1. stopnji poudarjena tudi hidrološka funkcija. Ta je sicer na drugi stopnji poudarjena skoraj v vseh gozdovih RGR.
Na območju Stiškega potoka in potoka Bukovica je v odsekih 22A03B, 22K05B in 22C11B evidentirana upravljalska cona D Natura 2000 – rak koščak, kjer je na 1. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in na 2. stopnji funkcija varovanja naravnih vrednot.
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 1. stopnji poudarjena še v ožjem območju evidentirane kaluže v odseku 22C11B.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji opravljajo gozdovi na območju arheološkega najdišča Marečja dol, v Selah pri Višnji gori (22C11B-del) in na območju arheološkega najdišča Kukelj v Metnaju (22K02B-del).

Gozdni prostor ob pešpoti Jakobova pot, ki po RGR poteka po odsekih 22D06B in 22C11B opravlja 1. stopnjo rekreacijske funkcije.

Del varovalnega gozda, ki se nahaja severovzhodno od Višnje Gore, v zatrepni dolini levega pritoka Višnjice, v odseku 22C11B, je opredeljen kot naravna vrednota lokalnega pomena – Trsteniščica. Območji EPO (Stiški potok 96600) in Natura 2000 (Stiški potok SI 3000344) se v RGR prekrivata in se nahajata v ožjem območju struge Stiškega potoka gorvodno od naselja Potok, v odseku 22K05B. Prav tako se prekrivata EPO (Bukovica 91500) in Natura 2000 (Bukovica SI 3000345). Obravnavano območje Bukovica obsega desni pritok Temenice s spremljajočimi mokrišči gorvodno od Poharije, severno od Stične v odseku 22A03B.

Pri delu z gozdom v varovalnih gozdovih se upošteva omejitve in določila, ki jih vsebujejo akti o določitvi varovalnih gozdov.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 129/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	**HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE**
Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka	(7200*) Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion)*

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Geološko podlago sestavljajo dolomit, ponekod s primesjo roženca, redkeje apnenec, ponekod primes laporovca. Na tej geološki podlagi se je razvila rendzina.

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdov GRT Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko topoljubno bukovje , 39,0 %. Sledita GRT Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje (33,5 %) in GRT Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (27,5 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 3,9 m^3/ha/leto.

Preglednica 130/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
562	*Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje*	1	29,67	27,5
591	*Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko topoljubno bukovje*	5	42,00	39,0
621	*Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje*	1	36,13	33,5
	Skupaj	**2,560**	**107,80**	**100,0**

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Glede na zgradbo gozda so skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 122,2 m^3/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 52 %. Iglavcev je 48 %.

Največji delež LZ je v drugem debelinskem razredu (33,0 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v tretjem in četrtem debelinskem razredu, v ostalih je višji delež listavcev

Povprečni letni prirastek je 4,53 m^3/ha, od tega iglavci prispevajo dobro polovico prirastka.

Preglednica 131/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%	m^3/ha	%
Iglavci	21,9	32,3	27,3	16,8	1,7	58,7	48,0	2,31	51,0
Listavci	23,4	33,7	25,6	15,4	1,9	63,5	52,0	2,22	49,0
Skupaj	**22,7**	**33,0**	**26,4**	**16,1**	**1,8**	**122,2**	**100,0**	**4,53**	**100,0**

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bor (37,8 %). Sledijo bukev (26,7 %), drugi trdi listavci (20,9 %), smreka (10,3 %) in hrast (4,1 %). Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri boru, katerega delež je prevelik za 10,8 %. Prav tako je prevelik delež smreke (za 8,3 %). Primanjkuje drugih trdih listavcev za 13,1 %, plemenitih listavcev za 2,8 %, bukve za 2,3 % in hrasta za 0,9 %.

Preglednica 132/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m^3/ha	12,6	0,0	46,0	0,0	0,0	32,7	5,0	0,3	25,6	0,0
stanje	%	10,3	0,0	37,8	0,0	0,0	26,7	4,1	0,2	20,9	0,0
Naravno	m^3/ha	2,4	0,0	33,0	0,0	0,0	35,4	6,1	3,7	41,5	0,0
stanje	%	2	0	27	0	0	29	5	3	34	0

Ohranjenost gozdov

V RGR so vsi gozdovi ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladuje razvojna faza drogovnjaki (76,1 %). Debeljakov je 23,6 %. Mladovij je manj kot 1 %, sestojev v obnovi ni.

V drogovnjakih prevladuje pomanjkljiva sestojna zasnova (92,0 %). So večinoma nenegovani. Sestojev z rahlim in vrzelastim sklepom skupaj je 58,4 %. Ostali drogovnjaki imajo normalen sklep.

V debeljakih so v glavnem nenegovani sestoji (81,0 %), ki imajo vsi imajo rahel do vrzelast sklep krošenj.

Mladovje ima pomanjkljivo zasnovo, je nenegovano in ima pretrgan sklep.

Preglednica 133/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,28	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Drogovnjak	82,03	0,0	2,8	92,0	5,2	0,0	5,8	94,2	0,0	0,0	41,6	40,4	18,0
Debeljak	25,49					0,0	19,0	81,0	0,0	0,0	0,0	81,0	19,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	**107,80**												

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 0,3 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 86,8 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev in listavcev pa ne dosega načrtovanega poseka. Izvedeno je bilo 70,8 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 30,3 % negovalnih sečenj.

Obnovitvena, negovalna in varstvena dela niso bila izvajana.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Skupna povprečna LZ se je v primerjavi z letom 2014 znižala za 8,2 m^3/ha. Nižja je LZ iglavcev in višja je LZ listavcev. Povečal se je povprečni letni prirastek listavcev in minimalno zmanjšal prirastek iglavcev. Skupno se je prirastek v RGR zvišal za 0,82 m^3/ha. V preteklih 10 letih je bilo v povprečju letno posekanih po evidencah 1,26 m^3/ha, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje najvišji možni posek v višini 1,08 m^3/ha/leto.

Preglednica 134/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
	ha	m^3/ha			m^3/ha			m^3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	106,58	61,1	47,3	108,4	1,86	1,05	2,91	0,00	0,05	0,05
2014	108,16	75,3	55,0	130,4	2,37	1,33	3,70	0,34	0,92	1,26
2024	107,80	58,7	63,5	122,2	2,31	2,22	4,52	0,56	0,52	1,08

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)*

Drevesna sestava

Drevesna sestava se je glede na prejšnje ureditveno obdobje spremenila z 10,0 % nižjim deležem smreke in 7,4 % višjim deležem drugih trdih listavcev. Nekoliko se je zvišal še delež, bukve in hrasta.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	11,5	0,0	44,9	0,0	0,0	28,1	3,5	0,2	11,8	0,0
2014	20,3	0,0	37,6	0,0	0,0	25,5	2,9	0,2	13,5	0,0
2024	10,3	0,0	37,8	0,0	0,0	26,7	4,1	0,2	20,9	0,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gozdogojitveni cilj je zdrav in odporen skupinsko raznodobni gozd bora (37 %) in bukve (27 %), s posamično do gnezdasto primesjo drugih trdih listavcev (20 %) in smreke (10 %) ter s posamično do šopasto primesjo hrasta (4 %). Prevladuje naj večji delež odraslega gozda (odvisno od rastišča; ki to dopušča) z okrepljeno varovalno vlogo, ki se kaže v zmanjšanju ali preprečevanju erozije ter v izboljšanju vodnih razmer.

Ciljna LZ: 157 m^3/ha, iglavci 76 m^3/ha in listavci 81 m^3/ha;

Ciljno stanje se nanaša na načrtovano obdobje 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za gospodarjenje z varovalno funkcijo so podane v poglavju »6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov«.

Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih so prikazane v poglavju »6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom«.

Ukrepi

Med ukrepi je predviden le posek oslabelega drevja in sanitarni posek (91% najvišjega možnega poseka), z izjemo redčenja drogovnjakov na zunanjih robovih posameznih varovalnih gozdov (3 %). Posek oslabelega drevja in sanitarni posek sta dopustna v primerih, ko bi neizvajanje teh ukrepov ogrozilo obstoj varovalnih ali sosednjih gozdov.

Redčenja drogovnjakov se morajo izvajati izključno v smislu krepitve varovalne vloge teh gozdov, z jakostjo največ 11% od LZ. Možni posek za naslednje ureditveno obdobje znaša 1.164 $m^{3.}$.To je 9 % skupne LZ ali 24 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 52 % možnega poseka, listavci 48 %.

Drugih ukrepov v varovalnih gozdovih ne načrtujemo.

Na nižje jakosti sečenj in s tem na nižji možni posek vpliva v RGR varovalni gozdovi izjemno poudarjena varovalna funkcija, nizke proizvodne sposobnosti rastišč, pomanjkljive kvalitetne zasnove in nizke LZ sestojev. Ukrepi v varovalnih gozdovih so šibki tudi zaradi velike nevarnosti erozije. V teh gozdovih potrebno zagotoviti trajni zastrtost tal in kontinuirano naravno pomlajevanje, ki to zastrtost omogoča. Večja gostota drevja je potrebna zato, ker večje število dreves ustvarja gostejši koreninski pletež in ima večjo sposobnost preprečevanja proženja ter ustavljanja padajočega kamenja in zemeljskih plazov. V varovalnih gozdovih prevladujejo ukrepi za vzdrževanje varovalne funkcije kot so: sanitarne sečnje, sečnje visečih ali težkih dreves na plazovitih območjih. Večja intenzivnost gospodarjenja v varovalnih gozdovih tudi z ekonomskega vidika ni utemeljena zaradi majhne odprtosti gozdov in daljših spravilnih razdalj v predelih, kjer je možno spravilo lesa. Posekano drevje se lahko v varovalnih gozdovih s strožjim režimom pušča v gozdu (prečno na pobočje).

Preglednica 135/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	48,0	52,0	100,0
- ciljno %	48,6	51,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m^3/ha)	58,7	63,5	122,2
- ciljna (m^3/ha)	76,2	80,6	156,8
Prirastek (m^3/ha/leto)	2,31	2,22	4,53
Možni posek (m^3/ha)	5,6	5,1	10,8
Možni posek (m^3/ha/leto)	0,56	0,52	1,08
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	9,5	8,2	8,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	24,2	23,4	23,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 136/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m^3	0	0	0	0	0	604	604	9,5	24,3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0		
Listavci	m^3	68	0	0	0	0	492	560	8,2	23,5
	%	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	87,9	100,0		
Skupaj	**m^3**	**68**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.096**	**1.164**	**8,8**	**23,9**
	%	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	94,2	100,0		

10 Literatura

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica (2004-2013). Ljubljana, 2002
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica (2014-2023). Ljubljana, 2012
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021–2030). Ljubljana, 2021
- Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ivančna Gorica (2024-2033). Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Ljubljana, 2023
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ivančna Gorica (2024-2033), ZRSVN, 2022), Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Ljubljana, 2023
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Drakskobler , I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih rezmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), s. 195-214
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Zavod za gozdove Slovenije. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Usmeritve za funkcije gozda. Gradivo za območne gozdnogospodarske načrte 2021-2030 in načrte gozdnogospodarskih enot. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/2004, 5/2006, 58/2011 in 15/2016)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010, 200/2020)
- Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št.69/2013 in 31/2014)
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009)
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009, 31/2016)
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, dopolnitev. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 2012
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013, 47/2018)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/2008)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018)

- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016)
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana, 2020
- Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 9/2016)
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 61/2006 – Zdru-1, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg , 31/2018)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o varstvu okolja – ZVO-1 (Uradni list RS, št. 39/2006-uradno prečiščeno besedilo, 49/2006-ZMetD, 66/2006-Odl. US, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009-ZPNačrt-A, 48/2012, 57/2012, 92/2013, 56/2015, 102/2015, 30/2016, 61/2017-GZ in 21/2018-ZNOrg)
- Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – ZDru-1, 46/2014 – ZON-C, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/2002, 2/2004, 41/2004, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015)
- https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/583/regionalni-pregled
- https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px
- https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px
- https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/15P4209S.px/table/tableViewLayout2/
- https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/0772750S.PX/
- https://rkg.gov.si/arhiv/RABA_Verzije/index.html
- http://www.evode.gov.si/index.php?id=108
- http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso. (februar 2021)
- https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2011-01-3334/pravilnik-o-merjenju-in-razvrscanju

11 Načrt so izdelali

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev:

Edvard Schumet, dipl. inž. gozd.

Branka Ojnik, dipl. inž. gozd.

Roman Črnič, dipl. inž. gozd.

Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.

Saša Skledar, univ. dipl. inž. gozd.

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Dušica Erjavec, inž. gozd. in lov., s sodelavci

Sodelovanje pri določanju gozdnega roba, načina spravila in spravilnih razdalj ter vir dodatnih informacij, pomembnih za opisovanje sestojev in za posamezna poglavja v GGN:

Eduard Schumet, dipl. inž. gozd.

Branka Ojnik, dipl. inž. gozd.

Roman Črnič, dipl. inž. gozd.

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.

Saša Skledar, univ. dipl. inž. gozd.

Mojca Stupan Kobilica, univ. dipl. inž. gozd.

Digitalizacija kart:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Podpisniki:

Delavka, odgovorna za pripravo načrta: Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije: Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- osnutek določen: 27.05.2024

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	6.896,40	245,81	13,89	7.156,10
Delež (%)	96,37	3,43	0,19	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
11012-podgorsko bukovje	2.344,41	57,8	227,6	285,4	1,66	5,97	7,63	23,6	25,3	24,9	93,2
12212-kisloljubno bukovje(luzuletosu	1.685,04	132,3	145,3	277,7	3,39	4,10	7,49	25,7	27,4	26,6	98,6
14112-toploljubno bukovje	825,02	36,3	212,6	248,9	1,22	6,41	7,63	17,2	20,4	19,9	65,1
15012-bukovje z gradnom	1.450,45	70,2	226,3	296,5	2,05	5,98	8,03	24,4	27,1	26,5	97,8
16012-bukovje na rendzinah	604,13	25,1	220,4	245,5	0,89	6,62	7,51	15,5	18,0	17,8	58,0
18512-gabrovje s hrasti	139,25	138,1	182,9	321,0	3,35	4,16	7,51	22,0	21,4	21,7	92,7
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	7.048,30	74,4	204,4	278,8	2,07	5,59	7,67	24,0	24,7	24,5	89,2
40000-varovalni gozdovi	107,80	58,7	63,5	122,2	2,31	2,22	4,52	9,5	8,2	8,8	23,9
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	107,80	58,7	63,5	122,2	2,31	2,22	4,52	9,5	8,2	8,8	23,9
Skupaj vsi gozdovi	**7.156,10**	**74,2**	**202,3**	**276,5**	**2,07**	**5,54**	**7,62**	**23,8**	**24,6**	**24,4**	**88,6**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	502,68	7,0						
Drogovnjak	2.205,23	30,8	124,59	5,6	0,9	59,4	36,7	3,0
Debeljak	2.442,41	34,2	403,20	16,5	17,1	73,5	9,3	0,1
Sestoj v obnovi	2.005,78	28,0	1.196,78	59,7	30,6	59,5	9,8	0,1
Skupaj	**7.156,10**	**100,0**	**1.724,57**	**24,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	502,68	20,3	57,7	20,4	1,6	7,3	50,4	40,4	1,9	53,4	25,0	11,3	10,3
Drogovnjak	2.205,23	5,0	53,4	40,3	1,3	5,1	58,1	36,4	0,4	14,5	61,8	20,6	3,1
Debeljak	2.442,41					8,6	81,6	9,8	0,0	3,5	65,8	27,9	2,8
Sestoj v obnovi	2.005,78					9,8	76,5	13,7	0,0				
Skupaj	**7.156,10**												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,6	18,3	24,4	29,3	21,4	21,1	58,3
Jelka	7,9	17,7	20,4	31,8	22,2	0,4	1,2
Bor	6,8	19,4	26,1	27,7	20,0	5,1	14,2
Macesen	21,4	42,0	24,2	9,5	2,9	0,1	0,4
Ostali igl.	7,9	19,3	19,4	33,3	20,1	0,0	0,1
Bukev	7,0	19,5	25,0	25,5	23,0	53,1	146,7

Hrast	6,9	19,3	25,3	25,8	22,7	10,5	28,9
Pl. lst.	9,3	21,3	24,7	23,5	21,2	3,5	9,6
Dr. tr. lst.	14,1	28,2	23,5	18,7	15,5	6,0	16,6
Meh. lst.	26,9	46,7	20,3	4,7	1,4	0,2	0,5
Iglavci	6,7	18,6	24,6	29,1	21,0	26,8	74,2
Listavci	7,7	20,4	24,8	24,9	22,2	73,2	202,3
Skupaj	**7,5**	**19,9**	**24,8**	**25,9**	**21,9**	**100,0**	**276,5**

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	6,5	18,2	24,3	29,5	21,5	21,2	59,0
Jelka	7,9	17,7	20,4	31,8	22,2	0,4	1,2
Bor	6,0	18,7	26,1	28,3	20,9	4,9	13,7
Macesen	21,4	42,0	24,2	9,5	2,9	0,1	0,4
Ostali igl.	7,9	19,3	19,4	33,3	20,1	0,0	0,1
Bukev	7,0	19,5	25,0	25,5	23,0	53,3	148,4
Hrast	6,9	19,3	25,3	25,8	22,7	10,5	29,3
Pl. lst.	9,3	21,2	24,8	23,5	21,2	3,5	9,8
Dr. tr. lst.	13,7	28,0	23,5	18,9	15,9	5,9	16,4
Meh. lst.	26,9	46,7	20,3	4,7	1,4	0,2	0,5
Iglavci	6,5	18,4	24,6	29,2	21,3	26,7	74,4
Listavci	7,6	20,3	24,9	24,9	22,3	73,3	204,4
Skupaj	**7,4**	**19,8**	**24,8**	**26,0**	**22,0**	**100,0**	**278,8**

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,43	0,60	0,48	0,40	0,17	27,2	2,07
Listavci	1,03	1,58	1,34	1,01	0,59	72,8	5,54
Skupaj	**1,46**	**2,18**	**1,82**	**1,41**	**0,76**	**100,0**	**7,61**

Preglednica/PR1/VNG:Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,41	0,59	0,48	0,41	0,17	27,0	2,07
Listavci	1,04	1,59	1,35	1,02	0,60	73,0	5,59
Skupaj	**1,45**	**2,18**	**1,83**	**1,43**	**0,77**	**100,0**	**7,66**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	126.400	23,8											
Listavci	356.714	24,6											
Skupaj	483.114	24,4											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	3,68	3,68											
Obžetev	ha	20,59	134,25											
Nega mladja	ha	17,21	18,79											

Nega gošče	ha	98,95	107,20											
Nega letvenjaka	ha	84,09	88,70											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	55,36	55,36											
Zašcita s kolicenjem ali tulci	kos	2.910,00	2.910,00											
Ostala varstvena dela	dni	13,67	13,67											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	58,32	21,10
Jelka	1,18	0,43
Rdeči bor	14,23	5,15
Macesen	0,40	0,14
Duglazija	0,07	0,03
Bukev	146,71	53,05
Koprivovec	0,02	0,01
Hrasti	0,03	0,01
Graden	27,85	10,07
Dob	0,89	0,32
Rdeči hrast	0,13	0,05
Kostanj	1,78	0,64
Robinija	0,02	0,01
Gorski javor	8,58	3,10
Veliki jesen	0,03	0,01
Gorski brest	0,10	0,04
Lipa	0,49	0,18
Beli gaber	8,28	3,00
Češnja	0,44	0,16
Maklen	0,06	0,02
Brek	0,08	0,03
Mokovec	0,62	0,22
Črni gaber	3,23	1,17
Mali jesen	1,00	0,36
Cer	1,49	0,54
Trepetlika	0,11	0,04
Črna jelša	0,06	0,02
Breza	0,24	0,09
Vrbe	0,02	0,01
Skupaj:	276,46	100,00

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastičnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.240,19	101,87	2,35	2.344,41
Delež (%)	95,6	4,3	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	5,6	18,6	28,1	29,0	18,7	16,6	47,3

Jelka	3,5	11,4	25,7	35,1	24,3	0,1	0,3
Bor	6,9	21,5	29,6	26,4	15,6	3,4	9,8
Macesen	11,3	31,8	31,3	17,4	8,2	0,1	0,4
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,5	18,5	24,9	26,7	23,4	60,8	173,2
Hrast	8,0	20,7	25,3	25,0	21,0	9,4	26,9
Pl. lst.	8,4	20,5	24,5	25,0	21,6	4,5	12,9
Dr. tr. lst.	12,6	27,2	24,1	20,0	16,1	4,9	14,0
Meh. lst.	23,5	46,9	22,6	5,6	1,4	0,2	0,6
Iglavci	5,9	19,1	28,4	28,5	18,1	20,3	57,8
Listavci	7,2	19,5	24,9	25,9	22,5	79,7	227,6
Skupaj	**6,9**	**19,4**	**25,6**	**26,5**	**21,6**	**100,0**	**285,4**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,38	0,52	0,42	0,26	0,09	21,8	1,66
Listavci	0,99	1,60	1,47	1,19	0,72	78,2	5,97
Skupaj	**1,37**	**2,12**	**1,89**	**1,45**	**0,81**	**100,0**	**7,63**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	1.944,78	83,0	399,63	17,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2.344,41	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**1.944,78**	**83,0**	**399,63**	**17,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**2.344,41**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	3,3	13,0	16,3	6,8	19,9	26,7	10,1	32,9	43,0	15,6
30 - 49 cm	0,4	0,4	0,8	0,9	1,2	2,1	1,3	1,6	2,9	5,1
50 in več cm	0,2	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4	1,5
Skupaj	**3,9**	**13,6**	**17,5**	**7,7**	**21,1**	**28,8**	**11,6**	**34,7**	**46,3**	**22,2**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	179,72	7,7						
Drogovnjak	770,04	32,8	45,84	6,0	0,3	64,4	33,9	1,4
Debeljak	775,41	33,1	132,55	17,1	12,5	79,7	7,7	0,1
Sestoj v obnovi	619,24	26,4	357,83	57,8	35,1	59,3	5,6	0,0
Skupaj	**2.344,41**	**100,0**	**536,22**	**22,9**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	63,71	1,27	2,35	0,00	0,34	349,21	13,16	51,79	53,00	1,39	536,22
%	2,94	0,06	0,11	0,00	0,02	16,13	0,61	2,39	2,45	0,06	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	187	9,6	27,3	54,5	7,0	1,6
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	54	1,9	14,8	62,9	16,7	3,7
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0

Bukev	658	3,5	22,5	53,9	15,2	4,9
Hrast	108	7,4	25,0	49,1	15,7	2,8
Pl. lst.	44	4,5	22,7	54,6	18,2	0,0
Dr. tr. lst.	44	2,3	9,1	50,0	29,5	9,1
Meh. lst.	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	243	7,8	24,7	56,3	9,1	2,1
Skupaj listavci	859	4,0	22,4	53,0	16,1	4,5
Skupaj	**1.102**	**4,8**	**22,9**	**53,8**	**14,5**	**4,0**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	4,5
Veje/krošnja	2,0
Osutost	0,9
Skupaj	**7,4**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	36.176	24.578	67,9	16,6
Listavci	111.973	50.182	44,8	33,9
Skupaj	**148.149**	**74.760**	**50,5**	**50,5**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	30,8	18,5	3,5
Jelka	0,2	18,6	0,0
Bor	1,8	6,3	0,2
Macesen	0,1	7,8	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	57,8	11,0	6,6
Hrast	3,8	4,6	0,4
Pl. lst.	1,8	5,3	0,2
Dr. tr. lst.	3,5	9,5	0,4
Meh. lst.	0,2	12,3	0,0
Skupaj iglavci	32,9	16,7	3,8
Skupaj listavci	67,1	9,9	7,7
Skupaj	**100,0**	**11,4**	**11,4**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	5,5	11,3	17,7	15,3	32,6	16,7	10,4
Listavci	5,6	8,8	10,4	9,6	14,9	9,9	21,2
Skupaj	5,6	9,3	12,1	11,1	18,8	11,4	31,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	22,8	0,1	3,4	0,1	0,0	58,1	7,4	4,0	4,0	0,1
2014	19,1	0,1	3,2	0,1	0,0	60,0	9,3	3,8	4,2	0,2
2024	16,6	0,1	3,4	0,1	0,0	60,8	9,4	4,5	4,9	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	31.973	23,6											
Listavci	134.736	25,3											
Skupaj	166.709	24,9											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,57	0,57											
Obžetev	ha	1,46	5,54											
Nega mladja	ha	5,28	5,28											
Nega gošče	ha	28,18	32,30											
Nega letvenjaka	ha	33,38	34,98											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	26,32	26,32											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	390,00	390,00											
Ostala varstvena dela	dni	3,03	3,03											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	47,34	16,59
Jelka	0,31	0,11
Rdeči bor	9,81	3,44
Macesen	0,36	0,13
Bukev	173,20	60,65
Graden	26,90	9,42
Kostanj	1,79	0,63
Gorski javor	12,04	4,22
Veliki jesen	0,09	0,03
Gorski brest	0,09	0,03
Lipa	0,08	0,03
Beli gaber	6,22	2,18
Češnja	0,61	0,21
Maklen	0,06	0,02
Brek	0,22	0,08
Mokovec	0,53	0,19
Črni gaber	2,56	0,90
Mali jesen	0,70	0,25
Cer	1,93	0,68
Trepetlika	0,14	0,05
Črna jelša	0,11	0,04
Breza	0,30	0,11
Vrbe	0,02	0,01
Skupaj:	285,41	100,00

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje(luzuletosum) - 12212

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.659,02	22,77	3,25	1.685,04
Delež (%)	98,4	1,4	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	6,9	16,7	24,6	27,8	24,0	38,0	105,3
Jelka	16,2	28,1	23,0	18,4	14,3	0,6	1,8
Bor	3,0	11,6	24,9	31,9	28,6	8,9	24,6
Macesen	30,1	46,0	19,9	4,0	0,0	0,2	0,6
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	42,7	57,3	0,0	0,0
Bukev	5,2	17,9	25,5	28,9	22,5	32,1	89,2
Hrast	5,1	17,4	25,2	29,3	23,0	13,9	38,6
Pl. lst.	12,5	23,2	24,1	22,8	17,4	0,6	1,8
Dr. tr. lst.	13,2	25,3	22,3	22,1	17,1	5,5	15,3
Meh. lst.	34,5	47,7	15,2	2,2	0,4	0,2	0,4
Iglavci	6,4	16,0	24,6	28,4	24,6	47,7	132,3
Listavci	6,2	18,7	25,0	28,1	22,0	52,3	145,3
Skupaj	**6,3**	**17,4**	**24,9**	**28,2**	**23,2**	**100,0**	**277,7**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,64	0,85	0,84	0,69	0,38	45,3	3,39
Listavci	0,77	1,20	1,02	0,78	0,33	54,7	4,10
Skupaj	**1,41**	**2,05**	**1,86**	**1,47**	**0,71**	**100,0**	**7,49**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	690,99	41,0	821,11	48,7	172,94	10,3	0,00	0,0	1.685,04	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**690,99**	**41,0**	**821,11**	**48,7**	**172,94**	**10,3**	**0,00**	**0,0**	**1.685,04**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	4,7	4,7	9,4	8,4	15,4	23,8	13,1	20,1	33,2	12,0
30 - 49 cm	0,7	0,3	1,0	1,3	0,9	2,2	2,0	1,2	3,2	5,7
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,3	0,0	0,3	0,3	0,2	0,5	1,6
Skupaj	**5,4**	**5,2**	**10,6**	**10,0**	**16,3**	**26,3**	**15,4**	**21,5**	**36,9**	**19,3**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	120,61	7,2						
Drogovnjak	290,35	17,2	11,75	4,0	4,9	56,2	38,9	0,0
Debeljak	688,35	40,8	112,78	16,4	24,0	72,1	3,9	0,0
Sestoj v obnovi	585,73	34,8	361,43	61,7	14,8	66,2	19,0	0,0
Skupaj	**1.685,04**	**100,0**	**485,96**	**28,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	178,00	4,24	12,03	0,01	0,00	217,74	25,13	4,24	43,53	1,04	485,96
%	11,38	0,27	0,77	0,00	0,00	13,92	1,61	0,27	2,78	0,07	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	258	5,8	37,6	48,0	7,0	1,6
Jelka	10	0,0	30,0	70,0	0,0	0,0
Bor	104	3,8	20,2	50,0	20,2	5,8
Macesen	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Ostali igl.	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	263	2,3	18,6	47,6	24,7	6,8
Hrast	146	3,4	18,5	44,5	32,2	1,4
Pl. lst.	7	0,0	14,3	71,4	14,3	0,0
Dr. tr. lst.	29	0,0	6,9	41,4	31,0	20,7
Meh. lst.	4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	376	5,1	32,4	49,4	10,4	2,7
Skupaj listavci	449	2,4	17,6	47,0	27,2	5,8
Skupaj	**825**	**3,6**	**24,4**	**48,1**	**19,5**	**4,4**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	4,4
Veje/krošnja	0,5
Osutost	0,5
Skupaj	**5,4**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	58.427	50.025	85,6	48,7
Listavci	44.197	25.939	58,7	25,3
Skupaj	**102.624**	**75.964**	**74,0**	**74,0**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	58,1	25,9	10,5
Jelka	1,0	23,3	0,2
Bor	6,6	13,0	1,2
Macesen	0,1	7,6	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	21,1	13,0	3,8
Hrast	9,4	10,9	1,7
Pl. lst.	0,3	10,9	0,1
Dr. tr. lst.	3,2	15,9	0,6
Meh. lst.	0,2	15,4	0,0
Skupaj iglavci	65,9	23,4	11,9
Skupaj listavci	34,1	12,5	6,2
Skupaj	**100,0**	**18,1**	**18,1**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	13,3	22,9	20,4	17,2	48,2	23,4	29,1
Listavci	6,2	12,4	12,3	10,4	21,7	12,5	15,1
Skupaj	9,2	16,7	16,7	14,4	35,2	18,1	44,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	50,5	0,4	7,3	0,2	0,0	22,3	15,3	0,6	3,3	0,1
2014	40,6	0,8	9,2	0,3	0,0	29,2	15,6	0,5	3,6	0,2
2024	38,0	0,6	8,9	0,2	0,0	32,1	13,9	0,6	5,5	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	57.254	25,7											
Listavci	67.192	27,4											
Skupaj	124.446	26,6											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	2,63	2,63											
Obžetev	ha	16,84	117,57											
Nega mladja	ha	1,09	1,09											
Nega gošče	ha	12,54	15,09											
Nega letvenjaka	ha	11,30	14,31											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,34	5,34											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	2.300,00	2.300,00											
Ostala varstvena dela	dni	7,66	7,66											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	105,31	37,94
Jelka	1,80	0,65
Rdeči bor	24,62	8,87
Macesen	0,59	0,21
Bukev	89,17	32,12
Hrasti	0,14	0,05
Graden	36,58	13,18
Dob	1,36	0,49
Rdeči hrast	0,54	0,19
Kostanj	4,33	1,56
Robinija	0,04	0,01
Gorski javor	1,49	0,54
Lipa	0,20	0,07
Beli gaber	10,79	3,89
Češnja	0,09	0,03
Maklen	0,06	0,02
Mokovec	0,02	0,01
Črni gaber	0,04	0,01
Mali jesen	0,02	0,01
Cer	0,04	0,01
Trepetlika	0,12	0,04
Breza	0,29	0,10
Skupaj:	277,64	100,00

Rastičnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	805,82	17,01	2,19	825,02
Delež (%)	97,6	2,1	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	9,0	26,6	30,0	21,9	12,5	7,5	18,5
Bor	12,0	34,5	31,7	15,3	6,5	7,1	17,7
Macesen	16,3	44,8	31,8	7,1	0,0	0,0	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	9,3	23,1	25,1	23,2	19,3	62,3	155,1
Hrast	12,2	27,1	24,8	20,1	15,8	10,3	25,6
Pl. lst.	10,6	23,8	24,5	22,4	18,7	3,4	8,4
Dr. tr. lst.	17,6	35,4	23,6	13,8	9,6	9,1	22,7
Meh. lst.	26,3	48,6	21,3	3,8	0,0	0,3	0,6
Iglavci	10,4	30,5	30,8	18,7	9,6	14,6	36,3
Listavci	10,6	25,0	24,8	21,8	17,8	85,4	212,6
Skupaj	**10,6**	**25,8**	**25,7**	**21,3**	**16,6**	**100,0**	**248,9**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,37	0,48	0,26	0,09	0,02	16,0	1,22
Listavci	1,38	2,00	1,45	1,00	0,57	84,0	6,41
Skupaj	**1,75**	**2,48**	**1,71**	**1,09**	**0,59**	**100,0**	**7,63**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	722,69	87,6	102,33	12,4	0,00	0,0	0,00	0,0	825,02	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**722,69**	**87,6**	**102,33**	**12,4**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**825,02**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
deb. razred	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	4,8	21,4	26,2	7,0	35,2	42,2	11,8	56,6	68,4	24,4
30 - 49 cm	0,3	0,3	0,6	0,3	3,7	4,0	0,6	4,0	4,6	7,3
50 in več cm	0,3	0,0	0,3	0,3	0,6	0,9	0,6	0,6	1,2	3,9
Skupaj	**5,4**	**21,7**	**27,1**	**7,6**	**39,5**	**47,1**	**13,0**	**61,2**	**74,2**	**35,6**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	32,83	4,0						
Drogovnjak	425,23	51,5	30,56	7,2	0,0	58,1	41,0	0,9
Debeljak	235,75	28,6	32,48	13,8	4,2	77,7	18,1	0,0
Sestoj v obnovi	131,21	15,9	72,92	55,6	19,2	66,8	12,3	1,7
Skupaj	**825,02**	**100,0**	**135,96**	**16,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,32	0,00	0,22	0,00	0,05	76,98	3,08	15,95	30,81	0,55	135,96
%	1,05	0,00	0,03	0,00	0,01	9,72	0,39	2,01	3,89	0,07	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	24	0,0	20,8	62,5	12,5	4,2
Bor	37	2,7	18,9	46,0	16,2	16,2
Bukev	272	6,6	16,2	48,6	23,5	5,1
Hrast	25	20,0	16,0	44,0	20,0	0,0
Pl. lst.	22	13,6	22,7	59,2	4,5	0,0
Dr. tr. lst.	10	0,0	0,0	60,0	20,0	20,0
Skupaj iglavci	61	1,6	19,7	52,4	14,8	11,5
Skupaj listavci	329	7,9	16,1	49,2	21,9	4,9
Skupaj	**390**	**6,9**	**16,7**	**49,7**	**20,8**	**5,9**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	3,5
Veje/krošnja	3,3
Osutost	0,6
Skupaj	**7,4**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	5.686	2.233	39,3	6,4
Listavci	29.321	10.042	34,2	28,7
Skupaj	**35.007**	**12.275**	**35,1**	**35,1**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	15,0	10,4	1,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	3,2	2,8	0,2
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	69,4	7,3	4,4
Hrast	4,3	2,8	0,3
Pl. lst.	1,7	3,7	0,1
Dr. tr. lst.	5,8	3,7	0,4
Meh. lst.	0,6	20,8	0,0
Skupaj iglavci	18,2	7,0	1,2
Skupaj listavci	81,8	6,2	5,2
Skupaj	**100,0**	**6,4**	**6,4**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	1,8	4,2	7,5	8,3	14,2	7,0	2,7
Listavci	3,0	5,3	7,1	7,4	9,1	6,2	12,0
Skupaj	2,9	5,2	7,1	7,6	10,0	6,4	14,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	8,1	0,0	10,0	0,0	0,0	63,4	6,5	2,3	9,5	0,2
2014	9,1	0,0	7,4	0,0	0,0	60,5	9,8	3,0	10,0	0,2
2024	7,5	0,0	7,1	0,0	0,0	62,3	10,3	3,4	9,1	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	5.141	17,2											
Listavci	35.804	20,4											
Skupaj	40.945	19,9											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,09	0,09											
Obžetev	ha	0,75	0,75											
Nega mladja	ha	0,45	0,45											
Nega gošče	ha	0,99	0,99											
Nega letvenjaka	ha	4,95	4,95											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,40	0,40											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	60,00	60,00											
Ostala varstvena dela	dni	0,48	0,48											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	18,55	7,45
Rdeči bor	17,72	7,12
Macesen	0,06	0,02
Bukev	155,14	62,34
Koprivovec	0,16	0,06
Graden	25,60	10,29
Dob	0,02	0,01
Kostanj	0,41	0,16
Gorski javor	7,89	3,17
Gorski brest	0,38	0,15
Lipa	0,06	0,02
Beli gaber	3,56	1,43
Češnja	0,09	0,04
Maklen	0,02	0,01
Mokovec	1,69	0,68
Črni gaber	10,12	4,07
Mali jesen	3,54	1,42
Cer	3,40	1,37
Trepetlika	0,20	0,08
Črna jelša	0,04	0,02
Breza	0,22	0,09
Skupaj:	248,87	100,00

Rastičnogojitveni razred: Bukovje z gradnom - 15012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.416,94	27,48	6,03	1.450,45
Delež (%)	97,7	1,9	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	6,6	18,6	18,0	34,3	22,5	19,6	58,1
Jelka	3,3	11,9	18,2	39,8	26,8	1,0	3,0
Bor	7,1	18,5	16,8	34,1	23,5	2,9	8,6
Macesen	22,9	47,9	18,4	9,0	1,8	0,2	0,5
Ostali igl.	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,1	17,8	24,8	24,5	26,8	57,7	171,3
Hrast	5,2	16,0	25,0	25,5	28,3	9,6	28,6
Pl. lst.	9,1	19,3	24,8	22,6	24,2	3,8	11,2
Dr. tr. lst.	11,8	23,5	23,7	19,9	21,1	5,1	15,1
Meh. lst.	32,5	48,1	17,4	1,4	0,6	0,1	0,2
Iglavci	6,6	18,5	17,8	34,4	22,7	23,7	70,2
Listavci	6,5	18,1	24,7	24,2	26,5	76,3	226,3
Skupaj	**6,5**	**18,2**	**23,1**	**26,6**	**25,6**	**100,0**	**296,5**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,30	0,58	0,40	0,56	0,21	25,6	2,05
Listavci	1,04	1,60	1,48	1,08	0,78	74,4	5,98
Skupaj	**1,34**	**2,18**	**1,88**	**1,64**	**0,99**	**100,0**	**8,03**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	752,40	51,9	618,01	42,6	63,05	4,3	16,99	1,2	1.450,45	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**752,40**	**51,9**	**618,01**	**42,6**	**63,05**	**4,3**	**16,99**	**1,2**	**1.450,45**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	4,3	9,0	13,3	6,4	21,1	27,5	10,7	30,1	40,8	15,3
30 - 49 cm	0,5	1,2	1,7	0,7	2,1	2,8	1,2	3,3	4,5	8,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,6
Skupaj	**4,8**	**10,2**	**15,0**	**7,1**	**23,4**	**30,5**	**11,9**	**33,6**	**45,5**	**23,9**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	131,49	9,1						
Drogovnjak	317,92	21,9	14,72	4,6	2,6	50,5	43,5	3,4
Debeljak	477,91	32,9	84,42	17,7	27,7	66,5	5,8	0,0
Sestoj v obnovi	523,13	36,1	336,86	64,4	47,4	50,7	1,9	0,0
Skupaj	**1.450,45**	**100,0**	**436,00**	**30,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	57,65	3,15	0,41	0,00	0,00	307,93	6,10	21,96	36,33	2,47	436,00
%	4,37	0,24	0,03	0,00	0,00	23,35	0,46	1,66	2,75	0,19	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	133	11,3	47,4	36,8	4,5	0,0
Jelka	11	18,2	27,3	45,4	9,1	0,0
Bor	19	0,0	21,1	63,1	10,5	5,3
Macesen	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	414	7,2	23,4	52,5	13,3	3,6
Hrast	84	4,8	29,8	54,7	9,5	1,2
Pl. lst.	24	16,7	20,8	45,8	12,5	4,2
Dr. tr. lst.	36	2,8	30,5	25,0	16,7	25,0
Meh. lst.	4	25,0	0,0	0,0	75,0	0,0
Skupaj iglavci	166	10,2	39,2	44,6	5,4	0,6
Skupaj listavci	562	7,1	24,4	50,7	13,2	4,6
Skupaj	**728**	**7,8**	**27,7**	**49,4**	**11,4**	**3,7**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	4,4
Veje/krošnja	2,5
Osutost	0,4
Skupaj	**7,3**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	31.037	21.802	70,2	23,1
Listavci	63.154	33.379	52,9	35,4
Skupaj	**94.191**	**55.181**	**58,6**	**58,6**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	37,3	18,4	4,8
Jelka	1,5	20,8	0,2
Bor	0,7	3,1	0,1
Macesen	0,0	0,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	48,7	12,2	6,3
Hrast	5,5	7,2	0,7
Pl. lst.	1,7	7,3	0,2
Dr. tr. lst.	4,5	10,9	0,6
Meh. lst.	0,1	35,0	0,0
Skupaj iglavci	39,5	17,0	5,1
Skupaj listavci	60,5	11,2	7,8
Skupaj	**100,0**	**12,9**	**12,9**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	4,3	12,4	14,7	13,1	35,3	17,0	14,9
Listavci	5,0	8,9	10,4	11,8	18,3	11,2	22,8
Skupaj	4,8	9,7	11,7	12,3	23,5	12,9	37,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	37,6	0,6	1,8	0,0	0,0	43,8	8,5	2,7	5,0	0,0
2014	26,3	0,9	2,8	0,2	0,0	51,4	9,8	3,1	5,4	0,1
2024	19,6	1,0	2,9	0,2	0,0	57,7	9,6	3,8	5,1	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	24.842	24,4											
Listavci	88.980	27,1											
Skupaj	113.822	26,5											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,76	6,10											
Nega mladja	ha	8,38	9,96											
Nega gošče	ha	33,75	35,33											
Nega letvenjaka	ha	29,41	29,41											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	12,39	12,39											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	58,10	19,60
Jelka	3,02	1,02
Rdeči bor	8,57	2,89
Macesen	0,50	0,17
Bukev	171,26	57,77
Graden	28,58	9,64
Kostanj	0,59	0,20
Gorski javor	10,05	3,39
Gorski brest	0,05	0,02
Lipa	0,18	0,06
Beli gaber	11,08	3,74
Češnja	0,87	0,29
Maklen	0,09	0,03
Mokovec	0,04	0,01
Črni gaber	0,57	0,19
Mali jesen	0,50	0,17
Cer	2,19	0,74
Trepetlika	0,03	0,01
Breza	0,17	0,06
Skupaj:	296,44	100,00

Rastičnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	556,52	47,58	0,03	604,13
Delež (%)	92,1	7,9	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,7	28,3	30,5	20,5	11,0	7,8	19,1
Jelka	10,7	0,0	18,5	37,5	33,3	0,0	0,0
Bor	9,2	26,7	30,8	21,8	11,5	2,2	5,5
Macesen	18,0	41,9	31,5	7,4	1,2	0,2	0,5
Bukev	10,6	25,1	24,7	21,8	17,8	73,1	179,3
Hrast	18,1	35,9	23,5	13,3	9,2	2,5	6,2
Pl. lst.	10,8	24,5	25,3	21,8	17,6	6,3	15,5
Dr. tr. lst.	19,4	37,9	23,0	11,9	7,8	7,7	18,9
Meh. lst.	20,8	40,1	23,1	10,1	5,9	0,2	0,5
Iglavci	9,8	28,2	30,5	20,5	11,0	10,2	25,1
Listavci	11,6	26,5	24,5	20,7	16,7	89,8	220,4
Skupaj	**11,4**	**26,7**	**25,2**	**20,6**	**16,1**	**100,0**	**245,5**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,27	0,33	0,19	0,08	0,02	11,9	0,89
Listavci	1,55	2,14	1,44	0,95	0,54	88,1	6,62
Skupaj	**1,82**	**2,47**	**1,63**	**1,03**	**0,56**	**100,0**	**7,51**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	604,13	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	604,13	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**604,13**	**100,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**604,13**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,9	29,0	31,9	4,1	49,0	53,1	7,0	78,0	85,0	29,5
30 - 49 cm	0,8	1,2	2,0	0,0	9,8	9,8	0,8	11,0	11,8	19,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**3,7**	**30,2**	**33,9**	**4,1**	**58,8**	**62,9**	**7,8**	**89,0**	**96,8**	**48,6**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	31,67	5,2						
Drogovnjak	297,80	49,4	17,47	5,9	0,0	65,5	34,5	0,0
Debeljak	166,94	27,6	23,52	14,1	0,0	81,0	19,0	0,0
Sestoj v obnovi	107,72	17,8	48,71	45,2	24,9	63,9	11,2	0,0
Skupaj	**604,13**	**100,0**	**89,70**	**14,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	5,02	0,01	0,45	0,00	0,00	57,18	0,10	9,86	16,91	0,17	89,70
%	0,88	0,00	0,08	0,00	0,00	9,99	0,02	1,72	2,95	0,03	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	12	0,0	33,3	58,4	8,3	0,0
Bor	14	7,1	0,0	71,5	14,3	7,1
Macesen	5	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	231	3,5	16,5	59,2	15,6	5,2
Hrast	6	0,0	16,7	66,6	16,7	0,0
Pl. lst.	8	25,0	37,5	25,0	12,5	0,0
Dr. tr. lst.	5	0,0	20,0	20,0	40,0	20,0
Skupaj iglavci	31	3,2	12,9	71,0	9,7	3,2
Skupaj listavci	250	4,0	17,2	57,6	16,0	5,2
Skupaj	**281**	**3,9**	**16,7**	**59,1**	**15,3**	**5,0**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	3,0
Veje/krošnja	1,5
Osutost	2,6
Skupaj	**7,1**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	2.565	1.882	73,4	7,6
Listavci	22.172	11.995	54,1	48,5
Skupaj	**24.737**	**13.878**	**56,1**	**56,1**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	12,3	16,6	1,2
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,5	2,1	0,1
Macesen	0,7	47,6	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	79,9	10,5	7,9
Hrast	1,5	6,9	0,1
Pl. lst.	2,4	4,5	0,2
Dr. tr. lst.	2,4	3,1	0,2
Meh. lst.	0,3	25,2	0,0
Skupaj iglavci	13,6	13,5	1,3
Skupaj listavci	86,4	9,5	8,5
Skupaj	**100,0**	**9,9**	**9,9**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	6,0	8,0	13,6	12,3	38,5	13,5	3,1
Listavci	5,1	7,8	10,8	10,7	14,5	9,5	19,9
Skupaj	5,2	7,8	11,1	10,9	16,8	9,9	23,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	5,9	0,0	2,0	0,1	0,0	80,3	1,6	3,7	6,3	0,1
2014	7,3	0,0	2,4	0,2	0,0	75,1	2,1	5,3	7,5	0,1
2024	7,8	0,0	2,2	0,2	0,0	73,1	2,5	6,3	7,7	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	2.355	15,5											
Listavci	23.986	18,0											
Skupaj	26.341	17,8											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,39	0,39											
Nega mladja	ha	2,01	2,01											
Nega gošče	ha	23,16	23,16											
Nega letvenjaka	ha	5,05	5,05											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	10,91	10,91											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	19,13	7,79
Jelka	0,04	0,02
Rdeči bor	5,46	2,22
Macesen	0,47	0,19
Bukev	179,28	73,04
Graden	6,19	2,52
Kostanj	0,02	0,01
Gorski javor	14,91	6,07
Gorski brest	0,21	0,09
Lipa	0,05	0,02
Beli gaber	4,26	1,73
Češnja	0,34	0,14
Maklen	0,02	0,01
Brek	0,06	0,02
Mokovec	2,29	0,93
Črni gaber	10,25	4,17
Mali jesen	1,92	0,78
Cer	0,12	0,05
Trepetlika	0,02	0,01
Črna jelša	0,27	0,11
Breza	0,11	0,04
Vrbe	0,11	0,04
Skupaj:	245,53	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gabrovje s hrasti - 18512

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	137,48	1,73	0,04	139,25
Delež (%)	98,8	1,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	4,6	15,5	18,8	37,1	24,0	36,8	118,1
Jelka	2,7	12,7	13,7	39,9	31,0	0,6	2,0
Bor	1,4	9,5	18,2	42,2	28,7	4,5	14,6
Macesen	20,1	59,8	20,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Ostali igl.	7,6	19,5	19,6	33,4	19,9	1,1	3,4
Bukev	5,8	16,6	24,3	25,1	28,2	11,9	38,1
Hrast	3,4	15,1	27,3	26,3	27,9	26,5	85,1
Pl. lst.	7,8	21,7	27,7	21,9	20,9	7,3	23,4
Dr. tr. lst.	5,0	16,1	26,5	25,4	27,0	11,2	35,9
Meh. lst.	16,5	34,7	22,8	14,2	11,8	0,1	0,3
Iglavci	4,3	14,9	18,7	37,6	24,5	43,0	138,1
Listavci	4,8	16,5	26,6	25,3	26,8	57,0	182,9
Skupaj	**4,6**	**15,8**	**23,2**	**30,6**	**25,8**	**100,0**	**321,0**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,45	0,83	0,68	0,98	0,41	44,6	3,35
Listavci	0,71	1,09	1,09	0,76	0,51	55,4	4,16
Skupaj	**1,16**	**1,92**	**1,77**	**1,74**	**0,92**	**100,0**	**7,51**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	87,70	62,9	40,87	29,4	10,68	7,7	0,00	0,0	139,25	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**87,70**	**62,9**	**40,87**	**29,4**	**10,68**	**7,7**	**0,00**	**0,0**	**139,25**	**100,0**

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m^3/ha
10 - 29 cm	0,0	0,0	0,0	1,7	8,3	10,0	1,7	8,3	10,0	3,3
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**1,7**	**8,3**	**10,0**	**1,7**	**8,3**	**10,0**	**3,3**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	6,08	4,4						
Drogovnjak	21,86	15,7	1,06	4,8	0,0	79,2	20,8	0,0

Debeljak	72,56	52,1	12,34	17,0	4,5	75,0	20,5	0,0
Sestoj v obnovi	38,75	27,8	19,03	49,1	7,6	51,4	40,0	1,0
Skupaj	**139,25**	**100,0**	**32,43**	**23,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	10,66	0,01	0,25	0,00	0,01	9,52	1,25	2,33	8,34	0,06	32,43
%	8,00	0,01	0,19	0,00	0,01	7,15	0,94	1,75	6,26	0,05	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Ostali igl.	8	0,0	12,5	75,0	12,5	0,0
Bukev	8	0,0	12,5	12,5	37,5	37,5
Hrast	18	11,1	33,3	38,9	16,7	0,0
Pl. lst.	5	20,0	20,0	40,0	20,0	0,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Skupaj iglavci	10	0,0	20,0	70,0	10,0	0,0
Skupaj listavci	34	8,8	23,5	32,4	23,5	11,8
Skupaj	**44**	**6,8**	**22,7**	**40,9**	**20,5**	**9,1**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	0,9
Veje/krošnja	2,4
Osutost	0,0
Skupaj	**3,3**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	5.659	3.746	66,2	34,5
Listavci	5.214	2.784	53,4	25,6
Skupaj	**10.873**	**6.530**	**60,1**	**60,1**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	55,9	20,3	8,1
Jelka	0,4	20,4	0,1
Bor	0,6	1,7	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,4	5,9	0,1
Bukev	11,0	18,5	1,6
Hrast	16,9	9,2	2,5
Pl. lst.	1,4	3,2	0,2
Dr. tr. lst.	13,2	16,1	1,9
Meh. lst.	0,2	60,3	0,0
Skupaj iglavci	57,4	17,9	8,3

Skupaj listavci	42,6	11,6	6,2
Skupaj	**100,0**	**14,5**	**14,5**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	10,2	16,8	16,5	15,2	26,7	17,9	24,6
Listavci	11,6	12,9	11,6	11,0	10,9	11,6	18,3
Skupaj	11,0	14,4	13,9	13,3	18,0	14,5	42,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	46,1	0,0	6,8	0,0	0,2	5,7	26,0	5,1	9,9	0,2
2014	39,8	0,3	5,4	0,0	1,0	8,7	26,7	6,1	11,9	0,1
2024	36,8	0,6	4,5	0,0	1,1	11,9	26,5	7,3	11,2	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	4.231	22,0											
Listavci	5.456	21,4											
Skupaj	9.687	21,7											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,39	0,39											
Obžetev	ha	0,39	3,90											
Nega gošče	ha	0,33	0,33											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	160,00	160,00											
Ostala varstvena dela	dni	2,50	2,50											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	118,06	36,78
Jelka	1,96	0,61
Rdeči bor	14,59	4,55
Macesen	0,06	0,02
Duglazija	3,44	1,07
Bukev	38,10	11,87
Graden	55,89	17,41
Dob	29,26	9,12
Kostanj	0,17	0,05
Robinija	0,50	0,16
Plemeniti listavci	0,24	0,07
Gorski javor	3,82	1,19
Lipa	19,09	5,95
Beli gaber	35,27	10,99
Češnja	0,22	0,07

Trepetlika	0,29	0,09
Skupaj:	320,96	100,00

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	80,43	27,37	0,00	107,80
Delež (%)	74,6	25,4	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Smreka	18,1	28,9	28,3	22,5	2,2	10,3	12,6
Bor	23,0	33,2	27,0	15,3	1,5	37,8	46,1
Bukev	20,1	31,5	27,0	18,8	2,6	26,7	32,7
Hrast	18,8	28,9	27,6	21,8	2,9	4,1	5,0
Pl. lst.	22,4	41,3	27,8	8,5	0,0	0,2	0,3
Dr. tr. lst.	28,5	37,3	23,4	9,9	0,9	20,9	25,6
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	21,9	32,3	27,3	16,8	1,7	48,0	58,7
Listavci	23,4	33,7	25,6	15,4	1,9	52,0	63,5
Skupaj	**22,7**	**33,0**	**26,4**	**16,1**	**1,8**	**100,0**	**122,2**

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m^3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	1,10	0,76	0,33	0,11	0,00	51,0	2,31
Listavci	0,85	0,74	0,41	0,20	0,02	49,0	2,22
Skupaj	**1,95**	**1,50**	**0,74**	**0,31**	**0,02**	**100,0**	**4,53**

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	107,80	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	107,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	**107,80**	**100,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**0,00**	**0,0**	**107,80**	**100,0**

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	0,28	0,3						
Drogovnjak	82,03	76,1	3,19	3,9	0,0	10,7	12,5	76,8
Debeljak	25,49	23,6	5,11	20,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj	**107,80**	**100,0**	**8,30**	**7,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,74	0,00	0,55	0,00	0,00	2,28	0,02	0,20	4,27	0,24	8,30
%	0,69	0,00	0,51	0,00	0,00	2,12	0,02	0,19	3,97	0,22	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	**Prav dobra**	**Dobra**	**Zadovoljiva**	**Slaba**

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	0,0
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	**0,0**

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m^3	m^3	%	%
Iglavci	795	370	46,5	28,0
Listavci	526	998	189,7	75,5
Skupaj	**1.321**	**1.367**	**103,5**	**103,5**

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	20,7	9,9	2,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	6,4	1,7	0,6
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	67,3	25,6	6,5
Hrast	1,4	4,5	0,1
Pl. lst.	1,1	44,5	0,1
Dr. tr. lst.	3,1	2,2	0,3
Meh. lst.	0,0	13,2	0,0
Skupaj iglavci	27,0	4,5	2,6
Skupaj listavci	73,0	16,8	7,1
Skupaj	**100,0**	**9,7**	**9,7**

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	0,3	2,0	5,2	6,1	19,1	4,5	3,4
Listavci	5,6	12,0	18,4	26,4	32,2	16,8	9,2
Skupaj	2,4	6,2	10,8	15,1	25,1	9,7	12,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	11,5	0,0	44,9	0,0	0,0	28,1	3,5	0,2	11,8	0,0
2014	20,3	0,0	37,6	0,0	0,0	25,5	2,9	0,2	13,5	0,0
2024	10,3	0,0	37,8	0,0	0,0	26,7	4,1	0,2	20,9	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	604	9,5											
Listavci	560	8,2											
Skupaj	1.164	8,8											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota		Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
			dejan.	s ponov.										

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m^3/ha	Delež %
Smreka	12,62	10,33
Rdeči bor	46,08	37,70
Bukev	32,69	26,75
Graden	5,01	4,10
Gorski javor	0,26	0,21
Beli gaber	0,35	0,29
Mokovec	3,11	2,54
Črni gaber	15,76	12,89
Mali jesen	6,15	5,03
Cer	0,19	0,16
Skupaj:	122,22	100,00

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	6.815,97	75,5	204,8	280,3	2,10	5,61	7,71	24,0	24,7	24,5	89,2
VAROVALNI GOZDOVI	80,43	55,6	64,9	120,5	2,06	2,24	4,30	9,3	9,0	9,1	25,5
Skupaj vsi gozdovi	**6.896,40**	**75,3**	**203,2**	**278,5**	**2,10**	**5,57**	**7,67**	**23,9**	**24,6**	**24,4**	**88,8**

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	476,46	6,9
Drogovnjak	2.115,47	30,7
Debeljak	2.384,09	34,6
Sestoj v obnovi	1.920,38	27,8
Skupaj:	**6.896,40**	**100,0**

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	21,3
Jelka	0,4
Bor	5,2
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,0
Bukev	52,7
Hrast	10,6
Pl. lst.	3,5
Dr. tr. lst.	6,0
Meh. lst.	0,2
Iglavci	27,0
Listavci	73,0
Skupaj	**100,0**

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	6,6	18,5	24,6	29,1	21,2	27,0	75,3
Listavci	7,7	20,4	24,9	24,9	22,1	73,0	203,2
Skupaj	**7,4**	**19,9**	**24,8**	**26,0**	**21,9**	**100,0**	**278,5**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	124.071	23,9											
Listavci	345.391	24,6											
Skupaj	469.462	24,4											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano dejan.	Načrtovano s ponov.	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Sadnja	ha	3,29	3,29											
Obžetev	ha	18,66	118,46											
Nega mladja	ha	17,02	18,60											

Nega gošče	ha	92,13	100,38											
Nega letvenjaka	ha	77,27	81,88											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	53,70	53,70											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	2.750,00	2.750,00											
Ostala varstvena dela	dni	11,17	11,17											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m^3/ha			Prirastek m^3/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	218,44	41,3	188,2	229,5	1,25	5,06	6,31	22,1	26,1	25,4	92,3
VAROVALNI GOZDOVI	27,37	67,7	59,6	127,2	3,03	2,14	5,17	10,2	5,6	8,0	19,8
Skupaj vsi gozdovi	**245,81**	**44,3**	**173,9**	**218,1**	**1,45**	**4,73**	**6,18**	**20,1**	**25,3**	**24,3**	**85,6**

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	26,22	10,7
Drogovnjak	84,27	34,3
Debeljak	50,76	20,7
Sestoj v obnovi	84,56	34,3
Skupaj:	**245,81**	**100,0**

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	14,5
Jelka	0,3
Bor	4,9
Macesen	0,5
Bukev	65,1
Hrast	4,4
Pl. lst.	4,0
Dr. tr. lst.	6,1
Meh. lst.	0,1
Iglavci	20,3
Listavci	79,7
Skupaj	**100,0**

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	10,7	22,9	26,1	24,6	15,7	20,3	44,3
Listavci	8,2	19,8	23,5	25,4	23,1	79,7	173,9
Skupaj	**8,7**	**20,5**	**24,0**	**25,2**	**21,6**	**100,0**	**218,1**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	2.189	20,1											
Listavci	10.814	25,3											
Skupaj	13.003	24,3											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,39	0,39											
Obžetev	ha	1,93	15,79											
Nega mladja	ha	0,19	0,19											
Nega gošče	ha	6,82	6,82											
Nega letvenjaka	ha	6,82	6,82											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,66	1,66											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	160,00	160,00											
Ostala varstvena dela	dni	2,50	2,50											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m^3/ha			m^3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	13,89	64,6	254,6	319,2	2,05	7,24	9,29	15,6	14,4	14,6	50,3
Skupaj vsi gozdovi	**13,89**	**64,6**	**254,6**	**319,2**	**2,05**	**7,24**	**9,29**	**15,6**	**14,4**	**14,6**	**50,3**

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Drogovnjak	5,49	39,5
Debeljak	7,56	54,5
Sestoj v obnovi	0,84	6,0
Skupaj:	**13,89**	**100,0**

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	17,6
Jelka	0,0
Bor	2,6
Macesen	0,0
Bukev	60,2
Hrast	6,7
Pl. lst.	5,4
Dr. tr. lst.	7,0
Meh. lst.	0,5
Iglavci	20,2
Listavci	79,8
Skupaj	**100,0**

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m^3/ha
Iglavci	9,4	23,2	23,1	27,5	16,8	20,2	64,6
Listavci	7,9	19,0	27,9	24,1	21,1	79,8	254,6
Skupaj	**8,2**	**19,9**	**26,9**	**24,8**	**20,2**	**100,0**	**319,2**

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m^3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	140	15,6											
Listavci	509	14,4											
Skupaj	649	14,6											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22A01A	34	34	28	30	28	28	28	28
22A01B	34	34	28	30	28	28	28	28
22A02	34	34	28	30	28	28	28	28
22A03A	34	34	28	30	28	28	28	28
22A03B	34	34	28	30	28	28	28	28
22A04	34	34	28	30	28	28	28	28
22A05	34	34	28	30	28	28	28	28
22A06	34	34	28	30	28	28	28	28
22A07	34	34	28	30	28	28	28	28
22A08	34	34	28	32	28	28	28	28
22A09	34	34	28	30	28	28	28	28
22A10	34	34	28	32	28	28	28	28
22A11	34	34	28	32	28	28	28	28
22A12	34	34	30	30	28	30	28	28
22A13	34	34	30	30	28	30	28	28
22A14	34	34	30	30	28	30	28	28
22A15	34	34	30	30	28	30	28	28
22A16	34	34	30	30	28	30	28	28
22B01	34	34	30	30	28	30	28	28
22B02	34	34	30	30	28	30	28	28
22B03	32	32	26	28	26	26	26	26
22B04	32	32	26	28	26	26	26	26
22B05	32	32	26	28	26	26	26	26
22B06	34	34	30	30	28	30	28	28
22B07	34	34	30	30	28	30	28	28
22B08	34	34	30	30	28	30	28	28
22B09	34	34	30	30	28	30	28	28
22B10	34	34	30	30	28	30	28	28
22B11	34	34	30	30	28	30	28	28
22C01	34	34	28	32	30	28	28	28
22C02	34	34	28	32	30	28	28	28
22C03	36	36	28	34	30	28	28	28
22C04	34	34	28	32	30	28	28	28
22C05	34	34	28	32	30	28	28	28
22C06	34	34	28	32	30	28	28	28
22C07	34	34	28	32	30	28	28	28
22C08	34	34	28	32	30	28	28	28
22C09	34	34	28	32	30	28	28	28
22C10	34	34	28	32	30	28	28	28
22C11A	34	34	28	32	30	28	28	28
22C11B	34	34	28	32	30	28	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22C12	34	34	28	32	30	28	28	28
22C13A	34	34	28	32	30	28	28	28
22C13B	34	34	28	32	30	28	28	28
22C14	34	34	28	32	30	28	28	28
22D01	34	34	28	32	30	28	28	28
22D02	34	34	28	32	30	28	28	28
22D03	34	34	28	32	30	28	28	28
22D04	34	34	28	32	30	28	28	28
22D05	34	34	28	32	30	28	28	28
22D06A	34	34	28	32	30	28	28	28
22D06B	34	34	28	32	30	28	28	28
22D07	34	34	28	32	30	28	28	28
22D08	34	34	28	32	30	28	28	28
22E01	34	34	26	30	28	26	28	28
22E02	34	34	26	30	28	26	28	28
22E03	34	34	26	30	28	26	28	28
22E04	34	34	26	30	28	26	28	28
22E05	34	34	26	30	28	26	28	28
22E06	32	32	26	30	28	26	28	28
22E07	34	34	26	30	28	26	28	28
22E08	34	34	26	30	28	26	28	28
22E09	34	34	26	30	28	26	28	28
22F01	34	34	28	30	28	28	28	28
22F02	34	34	28	30	28	28	28	28
22F03	32	32	28	30	28	28	28	28
22F04	32	32	28	30	28	28	28	28
22F05	32	32	28	30	28	28	28	28
22F06	32	32	28	28	26	28	28	28
22F07	32	32	28	30	30	28	28	28
22F08	32	32	28	28	26	28	28	28
22G01	34	34	30	32	30	30	28	28
22G02	34	34	30	32	30	30	28	28
22H01	34	34	28	32	28	28	28	28
22H02	34	34	28	32	28	28	28	28
22H03	34	34	28	32	28	28	28	28
22H04	34	34	28	32	28	28	28	28
22H05	34	34	28	32	28	28	28	28
22H06	34	34	28	32	28	28	28	28
22H07	34	34	28	32	28	28	28	28
22H08	34	34	28	30	28	28	28	28
22I01	34	34	28	32	28	28	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22I02	34	34	28	32	28	28	28	28
22I03	34	34	28	30	28	28	28	28
22I04	34	34	28	32	28	28	28	28
22I05	34	34	28	30	28	28	28	28
22I06	34	34	28	32	28	28	28	28
22I07	34	34	28	30	28	28	28	28
22I08	34	34	28	32	28	28	28	28
22I09	34	34	28	32	28	28	28	28
22I10	34	34	28	32	28	28	28	28
22I11	34	34	28	30	28	28	28	28
22I12	34	34	28	32	28	28	28	28
22J01	34	34	28	30	28	28	28	28
22J02	34	34	28	30	28	28	28	28
22J03	34	34	28	30	28	28	28	28
22J04	34	34	28	30	28	28	28	28
22J05	34	34	28	30	28	28	28	28
22J06	34	34	28	30	28	28	28	28
22J07	34	34	28	30	28	28	28	28
22J08	34	34	28	30	28	28	28	28
22J09	34	34	28	30	28	28	28	28
22K01A	32	32	26	30	28	26	28	28
22K01B	32	32	26	30	28	26	28	28
22K02A	32	32	26	30	28	26	28	28
22K02B	32	32	26	30	28	26	28	28
22K03	32	32	26	30	28	26	28	28
22K04	32	32	26	30	28	26	28	28
22K05A	32	32	26	30	28	26	28	28
22K05B	32	32	26	30	28	26	28	28
22K06	32	32	26	32	28	26	28	28
22K07	32	32	26	28	28	26	28	28
22K08	32	32	26	30	28	26	28	28
22K09	32	32	26	28	28	26	28	28
22K10	32	32	26	30	28	26	28	28
22K11	32	32	26	28	28	26	28	28
22K12	32	32	26	28	28	26	28	28
22K13	32	32	26	30	28	26	28	28
22K14	32	32	26	32	28	26	28	28
22K15	32	32	26	30	28	26	28	28
22K16	32	32	26	30	28	26	28	28
22K17A	32	32	26	28	28	26	28	28
22K17B	32	32	26	28	28	26	28	28
22K18	32	32	26	30	28	26	28	28
22L01	34	34	28	30	28	28	28	28
22L02	32	32	28	30	28	28	28	28
22L03	32	32	28	30	28	28	28	28
22L04	34	34	30	30	28	30	28	28
22L05	32	32	28	28	26	28	28	28
22L06	32	32	28	30	28	28	28	28
22L07	34	34	30	30	28	30	28	28
22M01	34	34	28	30	28	28	28	28
22M02	34	34	28	30	28	28	28	28
22M03	34	34	28	30	28	28	28	28
22M04	34	34	28	30	28	28	28	28
22M05	34	34	28	30	28	28	28	28
22N01	34	34	30	30	30	30	28	28
22N02	34	34	30	30	30	30	28	28
22N03	34	34	30	30	32	30	28	28
22O01	36	36	28	32	30	28	28	28
22O02	36	36	28	32	30	28	28	28
22O03	36	28	30	30	28	28	28	28
22O04	36	36	28	32	30	28	28	28
22O05	36	36	28	32	30	28	28	28
22O06	36	36	28	32	30	28	28	28
22O07	36	36	28	32	30	28	28	28
22O08	36	30	32	30	28	28	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22O09	34	34	28	32	30	28	28	28
22O10	34	34	28	32	30	28	28	28
22O11	34	34	28	30	30	28	28	28
22O12	34	34	28	32	30	28	28	28
22O13	36	36	28	32	30	28	28	28
22O14	34	34	28	30	30	28	28	28
22O15	36	36	28	30	30	28	28	28
22O16	36	28	32	30	28	28	28	28
22P01	34	34	28	30	30	28	28	28
22P02	34	34	28	32	30	28	28	28
22P03	34	34	28	30	30	28	28	28
22P04	34	34	28	32	30	28	28	28
22R01	34	34	28	30	28	28	28	28
22R02	34	34	28	30	28	28	28	28
22R03	34	34	28	30	28	28	28	28
22R04	34	34	28	30	28	28	28	28
22R05	34	34	28	30	28	28	28	28
22R06	34	34	28	30	28	28	28	28
22S01	32	32	28	28	28	28	28	28
22S02	34	34	28	28	28	28	28	28
22S03	32	32	28	28	28	28	28	28
22S04	32	32	28	28	28	28	28	28
22S05	32	32	30	28	28	30	28	28
22S06	32	32	28	28	28	28	28	28
22S07	32	32	28	28	28	28	28	28
22S08	34	34	28	28	28	28	28	28
22S09	32	32	28	28	28	28	28	28
22S10	32	32	28	28	28	28	28	28
22S11	32	32	32	30	30	32	30	30
22S12A	34	34	32	32	32	32	30	30
22S12B	32	32	32	30	30	32	30	30
22S13A	34	34	34	30	30	34	30	30
22S13B	34	34	34	30	30	34	30	30
22S14	32	32	32	30	30	32	30	30
22S15A	34	34	34	30	30	34	30	30
22S15B	34	34	30	30	30	30	30	30
22S16A	32	32	30	30	30	30	30	30
22S16B	34	34	32	30	30	32	30	30
22S16C	32	32	32	30	30	32	30	30
22T01	34	34	28	32	28	28	28	28
22T02	34	34	28	32	28	28	28	28
22T03	34	34	28	32	28	28	28	28
22T04	34	34	28	32	28	28	28	28
22T05	34	34	28	32	28	28	28	28
22T06	34	34	28	32	28	28	28	28
22T07	34	34	28	32	28	28	28	28
22T08	34	34	28	32	28	28	28	28
22T09	34	34	28	32	28	28	28	28
22T10	34	34	28	32	28	28	28	28
22T11	36	36	28	32	28	28	28	28
22T12	36	36	28	32	28	28	28	28
22T13	36	36	28	32	28	28	28	28
22T14	36	36	28	32	28	28	28	28
22T15	36	36	28	32	28	28	28	28
22T16A	36	36	28	32	28	28	28	28
22T16B	36	36	28	32	28	28	28	28
22T17A	34	34	28	32	28	28	28	28
22T17B	34	34	28	32	28	28	28	28
22T18	34	34	28	32	28	28	28	28
22T19	34	34	28	32	28	28	28	28
22T20	34	34	28	32	28	28	28	28
22T21A	32	32	32	32	30	32	30	30
22T21B	34	34	30	32	28	30	28	28
22T21C	34	34	28	30	28	28	30	30
22T22A	34	34	28	34	30	28	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22T22B	34	34	28	30	30	28	30	30
22T23A	34	34	28	30	28	28	30	30
22T23B	34	34	28	30	28	28	30	30
22T24	32	32	28	30	30	28	30	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
11012	SM	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	JE	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	OI	361	0,0922	0,0643	0,0449	0,0313	0,0219	0,0153	0,0107	0,0074	0,0052	0,0036	0,0025	0,0018	0,0012	0,0009
	BU	475	0,0723	0,0532	0,0419	0,0345	0,0293	0,0254	0,0224	0,0200	0,0181	0,0165	0,0151	0,0140	0,0130	0,0121
	HR	527	0,0454	0,0361	0,0303	0,0262	0,0232	0,0209	0,0190	0,0175	0,0162	0,0152	0,0142	0,0134	0,0127	0,0121
	PL	600	0,1243	0,0708	0,0458	0,0320	0,0237	0,0183	0,0145	0,0118	0,0098	0,0083	0,0071	0,0061	0,0053	0,0047
	TL	700	0,0562	0,0404	0,0313	0,0254	0,0213	0,0183	0,0160	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089	0,0083
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024
12212	SM	175	0,0856	0,0597	0,0451	0,0359	0,0296	0,0251	0,0216	0,0190	0,0168	0,0151	0,0137	0,0124	0,0114	0,0105
	JE	175	0,0856	0,0597	0,0451	0,0359	0,0296	0,0251	0,0216	0,0190	0,0168	0,0151	0,0137	0,0124	0,0114	0,0105
	OI	362	0,1421	0,0744	0,0450	0,0299	0,0211	0,0156	0,0120	0,0095	0,0076	0,0063	0,0052	0,0044	0,0038	0,0033
	BU	476	0,1372	0,0861	0,0600	0,0446	0,0348	0,0280	0,0231	0,0195	0,0167	0,0145	0,0128	0,0113	0,0101	0,0091
	HR	528	0,0481	0,0400	0,0337	0,0285	0,0242	0,0204	0,0171	0,0141	0,0114	0,0090	0,0067	0,0046	0,0027	0,0008
	PL	601	0,1447	0,0692	0,0391	0,0245	0,0165	0,0117	0,0087	0,0066	0,0052	0,0042	0,0034	0,0028	0,0023	0,0020
	TL	701	0,0782	0,0525	0,0385	0,0299	0,0242	0,0201	0,0171	0,0147	0,0129	0,0114	0,0102	0,0092	0,0084	0,0077
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024
14112	SM	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	JE	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	OI	361	0,0922	0,0643	0,0449	0,0313	0,0219	0,0153	0,0107	0,0074	0,0052	0,0036	0,0025	0,0018	0,0012	0,0009
	BU	477	0,0797	0,0582	0,0456	0,0374	0,0316	0,0273	0,0240	0,0214	0,0193	0,0175	0,0161	0,0148	0,0138	0,0128
	HR	527	0,0454	0,0361	0,0303	0,0262	0,0232	0,0209	0,0190	0,0175	0,0162	0,0152	0,0142	0,0134	0,0127	0,0121
	PL	602	0,0692	0,0517	0,0413	0,0343	0,0294	0,0257	0,0228	0,0205	0,0186	0,0170	0,0157	0,0146	0,0136	0,0127
	TL	700	0,0562	0,0404	0,0313	0,0254	0,0213	0,0183	0,0160	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089	0,0083
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024
15012	SM	176	0,0653	0,0559	0,0478	0,0409	0,0350	0,0300	0,0256	0,0219	0,0188	0,0161	0,0138	0,0118	0,0101	0,0086
	JE	176	0,0653	0,0559	0,0478	0,0409	0,0350	0,0300	0,0256	0,0219	0,0188	0,0161	0,0138	0,0118	0,0101	0,0086
	OI	363	0,0985	0,0669	0,0495	0,0387	0,0315	0,0263	0,0225	0,0195	0,0171	0,0152	0,0137	0,0124	0,0113	0,0103
	BU	478	0,0904	0,0629	0,0475	0,0378	0,0311	0,0263	0,0227	0,0199	0,0176	0,0158	0,0143	0,0130	0,0119	0,0110
	HR	529	0,0512	0,0383	0,0306	0,0255	0,0218	0,0191	0,0169	0,0152	0,0138	0,0127	0,0117	0,0108	0,0101	0,0094
	PL	603	0,0889	0,0525	0,0349	0,0250	0,0188	0,0147	0,0119	0,0098	0,0082	0,0070	0,0061	0,0053	0,0047	0,0041
	TL	702	0,0660	0,0446	0,0329	0,0256	0,0208	0,0173	0,0147	0,0127	0,0112	0,0099	0,0089	0,0080	0,0073	0,0067
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024
16012	SM	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	JE	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	OI	361	0,0922	0,0643	0,0449	0,0313	0,0219	0,0153	0,0107	0,0074	0,0052	0,0036	0,0025	0,0018	0,0012	0,0009
	BU	479	0,0696	0,0522	0,0417	0,0347	0,0297	0,0260	0,0231	0,0207	0,0188	0,0173	0,0159	0,0148	0,0138	0,0129
	HR	527	0,0454	0,0361	0,0303	0,0262	0,0232	0,0209	0,0190	0,0175	0,0162	0,0152	0,0142	0,0134	0,0127	0,0121
	PL	600	0,1243	0,0708	0,0458	0,0320	0,0237	0,0183	0,0145	0,0118	0,0098	0,0083	0,0071	0,0061	0,0053	0,0047
	TL	700	0,0562	0,0404	0,0313	0,0254	0,0213	0,0183	0,0160	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089	0,0083
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024
18512	SM	175	0,0856	0,0597	0,0451	0,0359	0,0296	0,0251	0,0216	0,0190	0,0168	0,0151	0,0137	0,0124	0,0114	0,0105
	JE	175	0,0856	0,0597	0,0451	0,0359	0,0296	0,0251	0,0216	0,0190	0,0168	0,0151	0,0137	0,0124	0,0114	0,0105
	OI	362	0,1421	0,0744	0,0450	0,0299	0,0211	0,0156	0,0120	0,0095	0,0076	0,0063	0,0052	0,0044	0,0038	0,0033
	BU	476	0,1372	0,0861	0,0600	0,0446	0,0348	0,0280	0,0231	0,0195	0,0167	0,0145	0,0128	0,0113	0,0101	0,0091
	HR	530	0,0598	0,0432	0,0336	0,0274	0,0230	0,0198	0,0173	0,0154	0,0138	0,0125	0,0114	0,0105	0,0097	0,0090
	PL	601	0,1447	0,0692	0,0391	0,0245	0,0165	0,0117	0,0087	0,0066	0,0052	0,0042	0,0034	0,0028	0,0023	0,0020
	TL	701	0,0782	0,0525	0,0385	0,0299	0,0242	0,0201	0,0171	0,0147	0,0129	0,0114	0,0102	0,0092	0,0084	0,0077
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024
40000	SM	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	JE	174	0,1510	0,0877	0,0576	0,0406	0,0305	0,0237	0,0190	0,0155	0,0130	0,0110	0,0095	0,0082	0,0072	0,0064
	OI	361	0,0922	0,0643	0,0449	0,0313	0,0219	0,0153	0,0107	0,0074	0,0052	0,0036	0,0025	0,0018	0,0012	0,0009
	BU	477	0,0797	0,0582	0,0456	0,0374	0,0316	0,0273	0,0240	0,0214	0,0193	0,0175	0,0161	0,0148	0,0138	0,0128
	HR	527	0,0454	0,0361	0,0303	0,0262	0,0232	0,0209	0,0190	0,0175	0,0162	0,0152	0,0142	0,0134	0,0127	0,0121
	PL	602	0,0692	0,0517	0,0413	0,0343	0,0294	0,0257	0,0228	0,0205	0,0186	0,0170	0,0157	0,0146	0,0136	0,0127
	TL	700	0,0562	0,0404	0,0313	0,0254	0,0213	0,0183	0,0160	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089	0,0083
	ML	800	0,0989	0,0742	0,0557	0,0418	0,0313	0,0235	0,0176	0,0132	0,0099	0,0074	0,0056	0,0042	0,0031	0,0024

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva. Stroški manipulacije so prav tako enaki za vse oblike lastništva in znašajo 3 €/m^3.

Preglednica: Cena lesa uporabljena pri izračunu ekonomske presoje

Drevesna vrsta	Šifra vrste sortimenta	Vrsta sortimenta	Prodajna cena (€)	Nakupna cena (€)
Smreka	H1	Hlodovina I	130,00	130,00
	H2	Hlodovina II	105,00	105,00
	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
	O	Ostali les	85,00	85,00
Jelka	H1	Hlodovina I	107,50	107,50
	H2	Hlodovina II	97,50	97,50
	H3	Hlodovina III	75,00	75,00
	O	Ostali les	50,00	50,00
Bori	H	Hlodovina	95,00	95,00
	O	Ostali les	75,00	75,00
Macesen	H1	Hlodovina I	225,00	225,00
	H2	Hlodovina II	175,00	175,00
	H3	Hlodovina III	135,00	135,00
	O	Ostali les	100,00	100,00
Drugi iglavci	C	Celulozni les	60,00	60,00
Bukev	H1	Hlodovina I	110,00	110,00
	H2	Hlodovina II	96,00	96,00
	H3	Hlodovina III	80,00	80,00
	O	Ostali les	75,00	75,00
Hrasti	H	Hlodovina	220,00	220,00
	O	Ostali les	80,00	80,00
Kostanj	H	Hlodovina	100,00	100,00
	O	Ostali les	72,00	72,00
Plemeniti listavci	H	Hlodovina	150,00	150,00
	O	Ostali les	88,00	88,00
Drugi trdi listavci	D	Drva	72,50	72,50
Drugi mehki listavci	P	Prostorninski I	65,00	65,00
Druge vrste	H	Hlodovina	90,00	90,00
	O	Ostali les	72,00	72,00

13 Prostorski del načrta

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 137: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	7.247,74	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	56,99	0,8
1c) Novo izločene gozdne površine	56,91	0,8
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	91,64	1,3
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	7.156,10	98,7
Površine v zaraščanju (niso gozd)	21,82	
Druga gozdna zemljišča	19,10	

** to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd*
*** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE*

Gozdna površina v GGE Ivančna Gorica se je v primerjavi s preteklim GGN zmanjšala za 91,64ha. Zmanjšanje površine gozdov je posledica izvedenih krčitev gozdov (evidentiranih krčitev gozdov je bilo 91,76 ha). Večina krčitev gozda je bila narejena zaradi urejanja kmetijskih površin (51% oz. 47,21 ha). Spremembe med staro in novo sestojno masko izvirajo tudi iz natančnejšega zajemanja gozdnega roba (novi DOF-i) in izločevanja dejansko negozdnih površin (ceste, daljnovodi, drugi infrastrukturni objekti,…) iz gozdne maske ob obnovi načrta.

Površin v zaraščanju smo evidentirali na 21,82 ha kmetijskih zemljišč, od tega v gozdnem prostoru 21,62 ha, v negozdem prostoru pa 0,2 ha.

Druga gozdna zemljišča (19,10 ha) predstavljajo daljnovodi in obora.

13.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1 : 50 000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 138: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	649,80	8,98
Ostala površina	6.588,90	91,02
Skupaj	**7.238,70**	**100,00**

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov se karta ne izdela.

Preglednica 139: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	38,28	0,53
2. območje (E1, S2)	2,16	0,03
3. območje (E2, S1)	0,17	0,00
4. območje ((E2, S2)	105,11	1,45
Ostala površina	7.092,98	97,99
Skupaj	**7.238,70**	**100,00**

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so: Baronov hrib in Stari grad v okolici Višnje Gore in manjši predeli v brežinah Čagoške gore in Mačkovega hriba v vzhodnem delu GGE in območja gozdov v okolici Stične, Vira pri Stični in Ivančne Gorice (Gradišče, Kojina, Butale).

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m^3 na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,

2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,

3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,

4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,

5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 140: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	295,38	4,1
2 - velika	1.940,69	27,1
3 - srednja	3.774,20	52,8
4 - majhna	1.145,83	16,0
5 - brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	**7.156,10**	**100,0**

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1 : 50 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov), skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 141: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VECNAMENSKI GOZDOVI	7.048,30	98,5
VAROVALNI GOZDOVI	107,80	1,5
Skupaj	**7.156,10**	**100,0**

Prevladujejo večnamenski gozdovi, varovalnih gozdov je 1,5 %. Gozdov s posebnim namenom v GGE ni.

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo zaradi poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov v GGN GGE Ivančna Gorica nismo opredelili.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

V GGE Ivančna Gorica je prisotno grmišče, katerega skupni delež površine je manj kot 0,01 % vseh gozdov, zato karte št. 6a v merilu 1 : 50 000, ki je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališča in mirnih con nismo izdelali.

13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Preglednica 142: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO	645,08	538,51	7,5
Natura 2000	402,97	308,85	4,3
Skupaj	**1.048,05**	**847,36**	**11,8**

Na karti št. 6 b so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so območja NATURA 2000, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (Ur. l. RS. št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 39/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018) in ekološko pomembna območja (EPO), določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS. Št. 48/2004, 33/2013, 99/2013 in 47/2018). EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Območja Natura 2000:

- SI3000170 Krška jama (POO);
- SI3000202 Vir pri Stični (POO);
- SI3000208 Šimenkova jama (POO);
- SI3000295 Kosca (POO);

- SI3000344 Stiški potok (POO);
- SI3000345 Bukovica (POO).

Ekološko pomembna območja (EPO):

- 30119 Krška jama;
- 38800 Šimenkova jama;
- 39600 Vir pri Stični;
- 62300 Temenica;
- 65100 Krka – reka;
- 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri;
- 91500 Bukovica;
- 93600 Kosca;
- 96600 Stiški potok.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so v merilu 1 : 25.000 za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavna območja: integralna karta poplavne nevarnosti, integralne karte razredov poplavne nevarnosti, opozorilne karte poplav, poplavni dogodki),

2. erozije celinskih voda in morja (potencialna erozijska območja: opozorilna karta erozije),

3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljiva območja: karta verjetnosti pojavljanja plazov)*,

4. snežnih plazov (plazovita območja: karta lavinske nevarnosti)*.

Potencialna erozijska območja so opredeljena na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij v merilu 1 : 250.000.

* Podatki so dostopni za občine Bovec, Gornja Radgona, Kranjska gora, Krško, Kungota, Laško, Maribor, Piran, Puconci, Slovenj Gradec, Šentilj, Trbovlje, Velenje in Železniki, ki se jih lahko pridobi od Geološkega zavoda Slovenije (narocanje@geo-zs.si). Za ostale občine se teh območij ne prikazuje.

Prikazana so tudi varovana območja in sicer hidrografija (os vodotoka) ter varstvena območja in sicer vodovarstvena območja državnega in občinskega pomena.

Prikazani so tudi referenčni odseki (odseki z referenčnimi razmerami) skladno z Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Prikazana so tudi območja vodnih dovoljenj in koncesij za rabo vode.

Te kartne podlage so informacija investitorju glede obveznosti izdelave natančnejših geomehanskih poročil, ki so podlaga za podrobnejše odločanje.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno so v GGE Ivančna Gorica varovalni gozdovi. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi, plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.Za erozijska in plazljiva območja je zaradi

nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Preglednica 143: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	107,80	1,51
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	2.499,77	34,93
Krčenje gozda je dopustno	4.548,53	63,56
Skupaj	**7.156,10**	**100,00**

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Ivančna Gorica je 47,9 km gozdnih cest in 57,7 km javnih cest, pomembnih za gospodarjenje z gozdovi. Skupna odprtost gozdov (gostota cest) tako znaša 14,8 m/ha.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami, so prikazana na kartah št. 9 a in 9 b v merilu 1 : 50.000.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

13.9.1 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Karta št. 9 a v merilu 1 : 50.000 je prikazuje območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Pri določevanju območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, smo kot osnovo upoštevali odseke, kjer so izpolnjeni v naslednjem odstavku navedeni kriteriji. Preverili smo jih z omejitvami, ki jih določajo varovalni gozdovi ter z omejitvami, ki jih določajo poudarjene ekološke in socialne funkcije in ta območja smiselno zaokrožili, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,…). Prav tako med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, ne uvrščamo erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi in plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Kriteriji za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestam, so: odseki, kjer je spravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 5 m^3/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Kriteriji so povzeti po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Upoštevaje zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Škofljica smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestam in so obenem okoljsko sprejemljiva za gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Bukovica: 22A07, 22A12, 22A13;
- k. o. Dedni dol: 22C06, 22C08, 22C14;
- k. o. Dobrava: 22D01, 22D04, 22D05;
- k. o. Gorenja vas: 22F01, 22F02, 22F07;
- k. o. Leskovec: 22I02, 22I04, 22I06, 22I12;

- k. o. Male dole: 22J05, 22J08;
- k. o. Metnaj: 22K18
- k. o. Velike pece: 22S01, 22S02, 22S03, 22S04, 22S05, 22S06, 22S07, 22S08, 22S12B, 22S13A, 22S14, 22S15A, 22S15B, 22S16A, 22S16B, 22S16C;
- k. o. Vrhe: 22T03, 22T05, 22T06;
- k.o. Muljava: 22L06, 22L07.

13.9.2 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Karta št. 9 b v merilu 1: 50.000 je namenjena prikazu območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Osnova za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, je pregled odsekov, kjer je naklon manjši od 35%, delež odprtosti odseka manjši od 75 %, možni posek pa večji od 4 m^3/ha/letno.

Varovalni gozdovi praviloma ne sodijo med ta območja. Območij, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak ter erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, ne uvrščamo med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Kriteriji so povzeti po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Upoštevaje zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Škofljica, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,…) smo ta območja smiselno zaokrožili in določili naslednja območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

- k. o. Bukovica: 22A01A;
- k. o. Dedni dol: 22C08;
- k. o. Metnaj: 22K02A;
- k. o. Stična: 22O07, 22O08, 22O10;